Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Hoffmann, E. T. A.; Oversatte af Johannes Magnussen.
Titel | Title:	Fantastiske Noveller
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København ; Kristiania : A. Christiansens Kunstforlag, 1897
Fysiske størrelse | Physical extent:	314 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

5 F. - 428

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130019431097

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

FANTASTISKE NOVELLER

AF

E. T. A. HOFFMANN

OVERSATTE AF JOHANNES MAGNUSSEN

KJØBENHAVN * KRISTIANIA

A. CHRISTIANSENS KUNSTFORLAG

FANTASTISKE NOVELLER

BIBLIOTHECA
REGIA
HAFNIENSIS

FRØKEN SCUDÉRI OG LUDVIG XIV.

FANTASTISKE NOVELLER

AF

E. T. A. HOFFMANN

OVERSATTE AF **JOHANNES MAGNUSSEN**

KJØBENHAVN ❖ KRISTIANIA
A. CHRISTIANSENS KUNSTFORLAG
1897

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET HOFFENSBERGSKE ETABL. — KBHVN.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

INDHOLD

	Side
Frøken Scudéri	9
Stamhuset	97
Mester Martin og hans Svende	199
Lykke i Spil	277

FRØKEN SCUDÉRI

FORTÆLLING FRA LUDVIG XIV's TID

Hoffmann.

I St Honoré-Gade laa det lille Hus, som Madeleine de Scudéri, der var bekjendt for sit yndefulde Væsen, beboede, takket være Ludvig XIV's og Fru Maintenons Gunst.

Sent ved Midnatstide — det var vel i Efteraaret 1680 — blev der banket haardt og heftigt paa Døren, saa det gjenlød i Forstuen.

Baptiste, der baade var Kok, Tjener og Portner i Frøkenens lille Hus, var med sit Herskabs Tilladelse taget paa Landet til sin Søsters Bryllup, og dette var Grunden til, at Frøkenens Kammerfrue, La Martinière, var den eneste, der var vaagen i Huset. Hun hørte de gjentagne Slag paa Døren, og det faldt hende ind, at Baptiste var borte, og at hun og Frøkenen var alene i Huset uden nogen Beskyttelse. Hun kom i Tanker om alle mulige Forbrydelser, som Indbrud, Tyveri og Mord, der nogen Sinde var blevne øvede i Paris. Hun var sikker paa, at en eller anden Hob Banditer, der vidste Besked om Husets Ensomhed, larmede der udenfor og, hvis de fik Adgang, vilde udføre en eller anden ond Plan imod hendes Herskab, og derfor blev hun skjælvende og bævende i sit Værelse og forbandede Baptiste og hans Søsters

Bryllup. Imidlertid vedblev man stadig at banke, og hun syntes, at hun hørte en Stemme, der raabte: „Saa luk dog op, for Kristus' Skyld, luk dog op!“

I stigende Angst greb La Martinière endelig Lyset og skyndte sig ud i Forhallen. Da hørte hun ganske tydelig en Stemme raabe: „Saa luk dog op for Kristus' Skyld!“

„Ja,“ tænkte Martinière, „saaledes taler vist ingen Røver; hvem véd, om det ikke er en forfulgt, der søger Tilflugt hos min Frøken, som jo er tilbøjelig til at gjøre alle mulige Velgjerninger. Men lad os være forsigtige!“

Hun aabnede et Vindue og spurgte, hvem det dog var, der saa sent om Natten larmede ved Gadedøren og vækkede alle, idet hun søgte at gjøre sin Stemme saa mandhaftig som muligt. Maanen trængte i dette Øjeblik igjennem de mørke Skyer, og i dens Lys saa' hun en lang Skikkelse, der var indsvøbt i en lysegraa Kappe og havde trukket en bred Hat dybt ned over Øjnene.

La Martinière raabte nu med høj Stemme, saa at han der nede maatte høre det: „Baptistè, Claude, Pierre, staa op, og se en Gang efter, hvad det er for en Røver, som vil bryde ind i Huset!“

Men han der nede sagde med en blid, næsten klagende Stemme: „Ak, La Martinière, jeg véd jo, at det er eder, kjære, hvor meget I end forsøger at forstille jer Stemme, jeg véd jo, at Baptiste er taget paa Landet, og at I er ene hjemme med jert Herskab; luk I kun rolig op og vær ikke bange. Jeg maa endelig tale med eders Frøken endnu i dette Minut.“

„Men hvad tænker I dog paa?“ svarede La Martinière. „Vil I tale med Frøkenen midt om Natten? Véd I da ikke, at hun for længe siden sover, og at jeg for ingen Pris vil vække

hende op af den første søde Søvn, som hun nok kan trænge til i sin Alder?“

„Jeg véd“, svarede Manden, „jeg véd, at eders Frøken lige har lagt Manuskriptet til sin Roman „Clélie“, som hun arbejder rastløst paa, til Side, og at hun nu skriver nogle Vers, som hun i Morgen vil læse op hos Marquise de Maintenon. Jeg besværger jer, Fru Martinière, vær barmhjærtig og luk Døren op for mig. Jeg skal sige eder, det gjælder om at redde en ulykkelig fra Ødelæggelse; — et Menneskes Ære og Frihed, ja, hans Liv, afhænger af dette Øjeblik, i hvilket jeg maa tale med eders Frøken. Betænk, at eders Frøkens Vrede for evigt vilde tynge paa jer, hvis hun erfarede, at det var jer, der haardhjærtet havde vist den ulykkelige bort, da han kom og bønfaldt om hendes Hjælp.“

„Men hvorfor vil I bede min Frøken om Medlidenhed paa denne urimelige Tid af Døgnet? Kom igjen i god Tid i Morgen!“ sagde La Martinière.

„Bryder Skæbnen sig om Tid og Time, naar den slaar ned som det dræbende Lyn?“ svarede Manden. „Kan man opsætte Hjælpen, naar Frelse kun er mulig i et Øjeblik. Luk Døren op, vær dog ikke bange for en elendig, der er uden Beskyttelse, forladt af al Verden, forfulgt, hjemsøgt af en skrækkelig Skæbne, og som vil bønfalde eders Frøken om at frelse ham ud af en truende Fare!“

La Martinière hørte, at Manden der nede under disse Ord stønnede og hulkede i dyb Smerte, og Tonen i hans Stemme, der var blid og indtrængende, sagde, at det var en ganske ung Mand. Hun følte sig rørt, og uden at betænke sig længere tog hun Nøglen frem.

Næppe var Døren bleven aabnet, før Skikkelsen traadte

heftigt ind og, idet den gik forbi hende i Forstuen, udbrød med vild Stemme: „Før mig til eders Frøken!“ Forfærdet hævede hun Lyset op, og Kjærtens Skin faldt paa en Ynglings ligblege, skrækkeligt fortrukne Aasyn. Hun var lige ved at synke til Jorden, da Mennesket slog Kappen til Side, og hun saa' et blankt Greb paa en Dolk. Han saa' paa hende med funklende Øjne og udbrød endnu vildere end før: „Før mig til eders Frøken, siger jeg!“

La Martinière mente nu, at hendes Frøken var i den største Fare; al hendes Kjærlighed til hendes dyrebare Herskab, hvem hun tillige ærede som en from, trofast Moder, luede kraftigere i hende og avlede et Mod, som hun selv ikke vilde have anset sig for i Stand til at nære. Hun slog hurtigt Døren i til sit Værelse, traadte hen foran ham og sagde kraftigt og bestemt: „Eders vanvittige Opførsel her i Huset passer virkelig daarligt til eders ynkelige Ord, da I var udenfor, og jeg mærker nok, at de i urette Tid har vakt min Medlidenhed. I faar ikke min Frøken i Tale i dette Øjeblik. Hvis I ikke har ondt i Sinde, hvis I ikke behøver at sky Dagens Lys, saa kom igjen i Morgen og fremfør jer Sag. — Pak jer nu ud af Huset!“

Mennesket udstødte et dumpt Suk, saa' stift paa hende med et forfærdeligt Blik og greb efter sin Dolk. La Martinière befalede i al Stilhed sin Sjæl Gud i Vold; men hun var standhaftig og saa' ham kjækt ind i Øjnene, idet hun trykkede sig op imod Døren til Værelset, gjennem hvilket Manden vilde gaa for at komme til Frøkenen.

„Lad mig komme ind til eders Frøken, siger jeg!“ udbrød han endnu en Gang.

„Gjør, hvad I vil,“ svarede hun, „jeg viger ikke fra denne Plads; fuldend kun den onde Daad, som I har begyndt,

og I vil finde den samme forsmædelige Død paa Grève-Pladsen som eders ryggesløse Kumpaner."

„Ja, I har Ret!" udbrød han. „I har Ret, La Martinière, jeg ser ud, jeg er bevæbnet som en ryggesløs Røver og Morder; men mine Kumpaner er ikke dømte og ikke henrettede." Med disse Ord drog han sin Dolk, idet han saa' paa den forskrækkede Kvinde med forbitrede Blikke.

„Jesus!" raabte hun, idet hun ventede Dødsstødet; men i det samme Øjeblik hørte man Vaabenklirren og Hovslag udenfor.

„Det er Politivagten, det er Politivagten — til Hjælp, til Hjælp!" raabte Fru Martinière.

„Forfærdelige Kvinde, du vil ødelægge mig — nu er alt forbi, alt; tag dette, tag det, giv det endnu i Dag til Frøkenen — eller i Morgen, om du vil —" Idet han sagte mumlede dette, rev Mennesket Lysestagen fra hende, slukkede Lysene og trykkede hende et lille Skrin i Haanden. „Saa sandt du ønsker at blive salig, saa giv Frøkenen dette Skrin!" udbrød han og ilede ud af Huset.

La Martinière var segnet om; hun rejste sig med Besvær og famlede i Mørket tilbage til sit Værelse, hvor hun ganske udmattet faldt ned i en Lænestol uden at kunne mæle et Ord.

Nu hørte hun Nøglerne klirre; hun havde ladet dem sidde i Gadedøren; den blev lukket, og sagte, usikre Trin nærmede sig Værelset. Som manet fast, uden Kraft til at røre sig, ventede hun det skrækkelige; men hvor lettet følte hun sig ikke, da Døren gik op, og hun ved Natlampens Skjær ved første Blik gjenkjendte den ærlige Baptiste. Han var ligbleg og saa' ganske forvirret ud.

„For alle Helgenes Skyld!" udbrød han. „Sig mig dog

for alle Helgenes Skyld, Fru Martinière, hvad der er sket! Ak, denne Angst, denne Angst — jeg véd ikke, hvad det var; men jeg følte mig ligesom drevet bort fra Brylluppet i Gaar Aftes. Og nu kommer jeg her i Gaden. Fru Martinière, tænker jeg, sover let og hører nok, naar jeg banker sagte og pænt paa Gadedøren, og slipper mig ind. Da kommer der mig en stærk Patrouille i Møde, Ryttere, Fodfolk, der er bevæbnede til Tænderne, og de anholder mig og vil ikke lade mig gaa. Men heldigvis er Desgrais til Stede, Løjtnanten, véd I nok, som kjender mig rigtig godt; han holder Lygten hen for mit Ansigt og siger: „Men Baptiste dog; hvor kommer du fra paa denne Tid af Natten? Du maa blive hjemme og passe godt paa. Her er usikkert; vi agter at gjøre en god Fangst endnu i Nat.“ I kan slet ikke tænke jer, Fru Martinière, hvilket Indtryk disse Ord gjorde paa mig! — Og nu træder jeg hen til Dørtærskelen, og saa styrter der et formummet Menneske ud af Huset med en dragen Dolk i Haanden og vælter mig. — Huset er aabent, Nøglen sidder i Døren! — Sig mig, hvad skal alt dette sige?“

Fru Martinière, der nu var befriet fra sin Dødsangst, fortalte, hvorledes det hele var gaaet til. Saa gik de begge to ud i Forstuen, og de fandt Lysestagen paa Gulvet; dér havde den Fremmede kastet den hen, da han flygtede.

„Det er kun alt for sikkert, at vor Frøken skulde udplyndres, ja, maaske myrdes,“ sagde Baptiste. „Som I sagde: Mennesket vidste, at I var alene med Frøkenen, ja, endogsaa, at hun endnu sad vaagen og skrev; det var sikkert én af disse fordømte Gavtyve, der trænger helt ind i Husene og listigt udspejder alt, hvad der kan tjene dem til Udførelsen af deres djævelske Anslag. Og det lille Skrin, Fru Martinière, det mener jeg, I skal kaste i Seinen, hvor den er dybest.

Hvem indestaar os for, at ikke en eller anden fordømt Trold efterstræber vor gode Frøkens Liv, at hun ikke, naar hun aabner Skrinet, falder død om som den gamle Marquis Tournay, da han lukkede et Brev op, som han havde faaet fra en ubekjendt?"

De holdt længe Raad og besluttede endelig at fortælle Frøkenen alt næste Morgen og tillige at give hende det hemmelighedsfulde Skrin, som jo kunde aabnes med tilbørlig Forsigtighed. Naar de nøje overvejede enhver Omstændighed ved den mistænkelige fremmedes Optræden, saa mente de, at der vel kunde være en mærkelig Hemmelighed med i Spillet, over hvilken de ikke egenmægtig havde Lov til at raade, men at de tværtimod maatte overlade Opklaringen til deres Herskab.

Baptistes Bekymringer havde sine gode Grunde. Netop paa den Tid var Paris Skuepladsen for de afskyeligste Skjændselsgjerninger; netop paa den Tid bød Helvedes mest djævelske Opfindelser de letteste Midler dertil.

Glaser, en tysk Apotheker, sin Tids bedste Kemiker, sysselsatte sig med alkymistiske Forsøg, hvad der var temmelig almindeligt for Folk af hans Fag. Han gik ud paa at finde de Vises Sten. Til ham sluttede en Italiener sig, der hed Exili; men denne brugte kun Guldmagerkunsten til Paaskud. Han vilde kun lære at blande, koge og sublimere de Giftstoffer, i hvilke Glaser haabede, at han vilde finde, hvad han søgte, og det lykkedes ham endelig at berede en fin Gift, som dræbte, enten paa Stedet eller langsomt, uden Lugt, uden Smag, og aldeles ikke lod noget Spor tilbage i det

menneskelige Legeme, men trodsede al Lægernes Kunst og Videnskab, saa de, uden at ane Giftmordet, maatte give Døden en naturlig Aarsag. Hvor forsigtigt end Exili gik til Værks, saa blev han dog mistænkt for at sælge Gift og blev bragt til Bastillen. I det samme Værelse indespærrede man kort efter en Kaptajn Godin de Sainte-Croix. Denne havde i lang Tid staaet i et Kjærlighedsforhold til Marquise de Brinvilliers, som bragte Skjændsel over hele hendes Familie, og som endelig, da Marquis'en vedblev at være ufølsom for sin Gemalindes Forbrydelser, tvang hendes Fader, Dreux d'Aubray, en fornem juridisk Embedsmand i Paris, til at skille det forbryderske Par ad ved en Arrestbefaling, som han fik udstedt mod Kaptajnen. Lidenskabelig, uden Karakter, med hyklersk Fromhed og fra Ungdommen af tilbøjelig til alle Slags Laster, skinsyg, hævngjerrig indtil Raseri, som Kaptajnen var, kunde intet være ham mere velkomment end Exilis djævelske Hemmelighed, der gav ham Magt til at tilintetgjøre alle sine Fjender. Han blev Exilis ivrige Discipel og var snart lige saa dygtig som Mesteren, saa at han var i Stand til at arbejde videre alene, da han kom ud af Bastillen.

Marquise de Brinvilliers var en fordærvet Kvinde; Sainte-Croix gjorde hende til et Uhyre. Han fik hende efterhaanden til at forgive, først hendes egen Fader, hos hvem hun befandt sig, og hvem hun plejede paa hans gamle Dage med ryggesløst Hykleri — saa hendes to Brødre og endelig hendes Søster, Faderen af Hævn, de andre for den rige Arvelods Skyld. Flere Giftblanderes Historie giver det frygteligste Exempel paa, at saadanne Forbrydelser bliver til en Slags uimodstaaelig Lidenskab. — Uden videre Formaal — ene og alene af Lyst, som Kemikeren experimenterer for sin Fornøjelses Skyld, har Giftmordere ofte myrdet Personer, hvis

Liv eller Død kunde være dem fuldstændig ligegyldig. Flere fattiges pludselige Død i Hospitalet Hôtel Dieu vakte senere Mistanke om, at det Brød, som Fru Brinvilliers plejede at uddele dér en Gang om Ugen for at gjælde for et Mønster paa Fromhed og Veldædighed, var forgiftet; men sandt er det, at hun forgiftede Duepostejer og satte dem for de Gjæster, hun havde indbudt. Chevalier du Guet og flere andre Personer faldt som Ofre for disse djævelske Maaltider. Sainte-Croix, hans Medhjælper La Chaussée og Fru Brinvilliers forstod i lang Tid at indhylle deres skrækkelige Misgjerninger i et uigjennemtrængeligt Slør; men forvorpne Menneskers ryggesløse Lyst formaar ikke at bestaa, naar Himlens evige Magter har besluttet allerede her paa Jorden at dømme Forbryderne! — De Gifte, som Sainte-Croix lavede, var saa fine, at naar Pulveret (*poudre de succession,* Arvefølgegiften, kaldte Pariserne det) laa aabent under Tilvirkningen, saa var et eneste Aandedrag tilstrækkeligt til, at man øjeblikkelig døde af det. Sainte-Croix bar derfor en Maske af fint Glas under sit Arbejde. Denne faldt af en Dag, da han lige vilde hælde et færdigt Giftpulver ned i en Flaske. Han kom til at indaande Giftens fine Støv og sank øjeblikkelig død til Jorden. Da han døde uden Arvinger, kom Domstolene ilende til for at sætte Segl paa hans Efterladenskaber. Da fandt man indelukket i en Kiste hele det djævelske Arsenal, som den ryggesløse Sainte-Croix havde raadet over, og ved denne Lejlighed fandt man ogsaa Fru Brinvilliers' Breve, der ikke lod nogen Tvivl tilbage om hendes Misgjerninger. Hun flygtede til et Kloster i Liège. En Embedsmand af Politivagten, Desgrais, blev sendt efter hende. Han listede sig forklædt som Gejstlig ind i det Kloster, hvor hun holdt sig skjult, og det lykkedes ham at træde i en Elskovsforbindelse med den

forfærdelige Kvinde og at lokke hende til en hemmelig Sammenkomst i en ensom Have udenfor Byen. Men næppe var hun kommet, før hun blev omringet af Desgrais' Svende — den gejstlige Elsker forvandlede sig pludselig til en Politiembedsmand og tvang hende til at stige op i den Vogn, der holdt rede udenfor Haven og kjørte lige til Paris omringet af hans Haandlangere La Chaussée var allerede bleven halshugget tidligere; Fru Brinvilliers led samme Død, hendes Legeme blev brændt efter Henrettelsen og Asken strøet ud for alle Vinde.

Pariserne aandede lettere, da dette Uhyre, som ustraffet kunde rette sit hemmelige, morderiske Vaaben mod Ven og Fjende, var ude af Verden, men snart viste det sig, at den fordømte Sainte-Croix' forfærdelige Kunst var gaaet over til én eller anden som Arv. Som et usynligt, lumsk Spøgelse listede Mordet sig ind i de snævreste Kredse, som Slægtskab, Kjærlighed, Venskab kan stifte, og greb sikkert og hurtigt de ulykkelige Ofre. Den, som man i Dag havde set i blomstrende Sundhed, vandrede i Morgen syg og skrantende omkring, og Lægernes hele Kunst kunde ikke frelse ham fra Døden. Rigdom — et indbringende Embede — en smuk, maaske for ungdommelig Hustru — alt dette var nok til at blive forfulgt til Døden. Den skrækkeligste Mistro sønderrev de helligste Baand. Manden skjælvede for sin Hustru — Faderen for sin Søn — Søsteren for sin Broder. Maden stod urørt; Vinen blev ikke drukket. Ved det Gjæstebud, som en Ven gav sin Ven, og hvor der ellers havde hersket Spøg og Lyst, dér spejdede forvildede Blikke omkring efter den formummede Morder. Man saa' Familiefædre ængsteligt kjøbe Levnedsmidler langt, langt borte og selv tilberede dem i dette eller hint smudsige Spisekvarter, idet de frygtede djæ-

velsk Forræderi i deres eget Hus. Og dog var ofte den største og mest overvejede Forsigtighed forgjæves.

Kongen, som vilde raade Bod paa dette Uvæsen, der tog mere og mere til, udnævnte en egen Domstol, til hvilken han overdrog udelukkende at undersøge og straffe disse hemmelige Forbrydelser. Det var det saakaldte *chambre ardente*, som holdt sine Møder i Nærheden af Bastillen, og for hvilket La Regnie stod i Spidsen som Præsident. I lang Tid var Regnies Anstrængelser, hvor ivrige de end kunde være, frugtesløse; det var forbeholdt den listige Desgrais at opdage Forbrydelsernes lønligste Smuthul.

I Forstaden St. Germain boede en gammel Kvinde, som hed La Voisin. Hun gav sig af med Spaadomskunst og Aandemaneri, og med sine Medhjælpere, Le Sage og Le Vigoureux, forstod hun at indgyde Frygt og vække Forbavselse selv hos Personer, der just ikke var svage og letroende. Men hun gjorde mere end dette. Hun var ligesom La Croix en Discipel af Exili, tilberedte som denne den fine, sporløse Gift og hjalp paa denne Maade ryggesløse Sønner til en tidlig Arv og vanartede Kvinder til en anden og yngre Mand. Desgrais trængte ind i hendes Hemmelighed. Hun tilstod alt; den nye Domstol dømte hende til Døden paa Baalet, som hun ogsaa led paa Grève-Pladsen. Man fandt hos hende en Liste over alle de Personer, som havde benyttet hendes Hjælp, og dette førte til, ikke blot, at den ene Henrettelse fulgte efter den anden, men ogsaa, at der blev næret stor Mistanke selv mod meget ansete Personer. Saaledes troede man, at Kardinal Bonzy hos La Voisin havde fundet Midlet til i kort Tid at lade alle de Personer afgaa ved Døden, hvem han som Ærkebiskop af Narbonne maatte betale Pension. Saaledes blev Hertuginden af Bouillon og Grevinden af Sois-

sons, hvis Navne man havde fundet paa Listen, anklagede for Forbindelse med den djævelske Kvinde, og selv François Henri de Montmorenci, Boudebelle, Hertug af Luxembourg, Rigets Pair og Marchal, blev ikke forskaanet. Ogsaa ham forfulgte det frygtelige *chambre ardente*. Han meldte sig selv til Fængsling i Bastillen, hvor Louvois' og La Regnies Had bevirkede, at han blev indespærret i en Hule, der kun var sex Fod lang. Maaneder henrandt, før det viste sig fuldstændig klart, at Hertugen ikke havde begaaet nogen Forbrydelse. Han havde blot en Gang ladet Le Sage stille sit Horoskop.

Sikkert er det, at Præsident La Regnies blinde Iver førte til Voldgjerninger og Grusomheder. Domstolen antog ganske Inkvisitionens Karakter; den mindste Mistanke var nok til at bevirke en stræng Indespærring, og ofte blev det overladt til Tilfældet at bevise den anklagedes Uskyld. Tilmed havde Regnie et hæsligt Ydre og et lumskt Væsen, saa at han snart betyngede sig med deres Had, hvis Hævner eller Beskytter han var kaldet til at være. Da han under et Forhør spurgte Hertuginden af Bouillon, om hun havde set Djævelen, svarede hun: „Det synes mig, at jeg ser ham i dette Øjeblik!“ —

Medens nu de skyldiges og de mistænktes Blod flød i Strømme paa Grève-Pladsen, og de hemmelige Giftmord endelig blev sjældnere og sjældnere, viste der sig en anden Slags Ulykker, som paa ny udbredte Bestyrtelse. En Bande Gavtyve syntes at have lagt an paa at komme i Besiddelse af alle Juveler. Naar man havde kjøbt et kostbart Smykke, forsvandt det paa en ubegribelig Vis, selv om det var nok saa godt gjemt. Men det var endnu meget værre, at enhver, der vovede at have Juveler hos sig om Aftenen, blev udplyndret, ja, vel endog myrdet paa aaben Gade eller i Hu-

senes mørke Gange. De, som var sluppet derfra med Livet, erklærede, at de havde faaet et Næveslag i Hovedet, der faldt saa pludseligt som en Lynstraale, og naar de var vaagnede af Bedøvelsen, havde de opdaget, at de var udplyndrede og befandt sig et helt andet Sted end dér, hvor Overfaldet var sket. De myrdede, som man næsten hver Morgen fandt paa Gaden eller i Husene, havde alle det samme Saar. Det var et Dolkestik i Hjærtet, som efter Lægernes Dom dræbte saa hurtigt og sikkert, at den saarede maatte styrte om uden at mægte at give en Lyd fra sig. Og hvem var der ved Ludvig XIV's yppige Hof, der ikke var indviklet i en lønlig Elskovsleg, listede sig sent til den elskede og ofte bar en rig Gave hos sig? — Som om Banditerne stod i Forbund med onde Aander, vidste de nøjagtigt, naar sligt skulde ske. Ofte naaede den ulykkelige ikke en Gang det Hus, hvor han skulde finde Elskovs Lykke; ofte laa han paa den elskedes Tærskel, ja, lige uden for hendes Værelse, saa at hun med Rædsel fandt det blodige Lig.

Forgjæves lod Politiministeren, Argenson, paagribe alle de Personer, der paa nogen Maade syntes mistænkelige; forgjæves rasede La Regnie og søgte at udpresse Tilstaaelser; forgjæves blev Vagter og Patrouiller forstærkede, Gjerningsmændenes Spor var ikke til at opdage; kun den Forsigtighed at bevæbne sig til Tænderne og lade en Lygte bære foran sig hjalp nogenlunde, og dog fandtes der Exempler paa, at Tjeneren blev overfaldet med Stenkast, og at Herren i samme Øjeblik blev myrdet og udplyndret.

Mærkværdigt var det, at til Trods for Efterforskninger paa alle de Steder, hvor det paa nogen Maade var muligt at handle med Juveler, fandt man ikke det mindste Spor af

de røvede Klenodier, saa at heller ikke dette kunde føre til nogen Opdagelse.

Desgrais skummede af Raseri, fordi Gavtyvene forstod at undgaa endog hans List. Det Kvarter af Byen, i hvilket han just befandt sig, blev forskaanet, medens Rovmordet udspejdede sine nye Ofre i et andet, hvor man ikke anede noget ondt.

Desgrais spekulerede paa det Kunststykke at skabe flere Desgrais'er, der lignede hinanden saa meget i Gang, Holdning, Tale, Figur og Ansigt, at selv Politimændene ikke vidste, hvem der var den rette Desgrais. Imidlertid vovede han Livet, lurede alene i de hemmeligste Smuthuller og fulgte i Afstand denne eller hin, som han havde faaet til at gaa med et kostbart Smykke hos sig. Men der var ingen, der gjorde denne noget; altsaa, Forbryderne var ogsaa underrettede om denne Forholdsregel. Desgrais blev fortvivlet.

En Morgen kom Desgrais ganske bleg og forstyrret og ude af sig selv til Præsident La Regnie.

„Hvad er der i Vejen? — Hvad er det for Efterretninger, I har? — Er I kommen paa Sporet?“ udbrød Præsidenten, da han saa' ham.

„Naadige Herre“, begyndte Desgrais, idet han stammede af Raseri, „Naadige Herre, i Nat er Marquis de la Fare bleven overfaldet i min Nærværelse ikke langt fra Louvre.“

„Men du store Gud!“ udbrød La Regnie glad. „Saa har vi dem jo!“

„Nej, hør blot“, afbrød Desgrais ham med et bittert Smil, „hør blot først, hvorledes det gik til. — Jeg stod altsaa ved Louvre, og opfyldt af Raseri spejdede jeg efter de Djævle, som haaner mig. Da kommer der en Skikkelse gaaende tæt forbi mig med usikre Skridt, og idet den stadig ser sig tilbage uden at opdage mig. I Maaneskinnet gjen-

kjendte jeg Marquis de la Fare; jeg kunde vente ham der; jeg vidste, hvor han listede sig hen. Næppe var han kommet ti eller tyve Skridt forbi mig, før en Skikkelse sprang op, som om han kom op af Jorden, slog ham ned og styrtede sig over ham. Ubesindigt, overrasket af dette Øjeblik, der kunde give Morderen i min Haand, skriger jeg højt op og vil med et vældigt Spring fare hen til ham fra mit Smuthul, da jeg kommer til at indvikle mig i min Kappe og falder. Jeg ser Mennesket ile af Sted som paa Vindens Vinger. Jeg kommer op, styrter efter ham — medens jeg løber, blæser jeg i mit Horn — Politibetjentenes Piben svarer langt borte — der bliver Liv i Gaden — man hører Vaabenklirren og Hestetrampen fra alle Kanter — „Kom her hen, kom her, Desgrais, Desgrais!“ raaber jeg, saa det gjalder gjennem Gaderne, — jeg ser Mennesket foran mig i det lyse Maaneskin, ser ham dreje af snart til højre, snart til venstre for at narre mig; vi kommer til Nisaise-Gaden, da synes hans Kræfter at tage af; jeg anstrænger mine dobbelt — han har i det højeste kun femten Skridts Forspring.“

„I indhenter ham — I griber ham — Politibetjentene kommer!“ udbrød La Regnie med funklende Øjne, idet han greb Desgrais i Armen, som om denne selv var den flygtende Morder.

„Femten Skridt!“ fortsatte Desgrais med tonløs Stemme, og idet han besværligt trak Vejret, „femten Skridt fra mig springer Mennesket til Side ind i Skyggen og forsvinder gjennem Muren.“

„Forsvinder — gjennem Muren — er I gal!“ udbryder La Regnie, idet han træder to Skridt tilbage og slaar Hænderne sammen.

„Naadige Herre,“ fortsatte Desgrais, idet han gned sig

i Panden som en Mand, der er plaget af onde Tanker, „naadige Herre, I maa kalde mig gal eller en Taabe, der tror paa Spøgelser; men det er nu ikke anderledes, end jeg fortæller jer det. Som forstenet staar jeg ved Muren, da flere Betjente kommer aandeløst styrtende og sammen med dem Marquis de la Fare, der har rejst sig, med den dragne Kaarde i Haanden. Vi tænder Faklerne, vi undersøger Muren overalt, der er ikke Spor af nogen Dør, noget Vindue eller nogen Aabning. Det er en stærk Stenmur, der slutter sig til et Hus, i hvilket der bor Folk, som man ikke kan have den mindste Mistanke til. Endnu i Dag har jeg undersøgt alt ganske nøje — det er Fanden selv, som holder os for Nar.“

Desgrais' Historie blev bekjendt i Paris. Folk var opfyldte af Trolddomskunster, Aandemaninger og Djævleforskrivninger, der tilskreves La Voisin, Le Vigoureux og den berygtede Præst Le Sage, og da det nu ligger i vor Natur, at Hanget til det overnaturlige, til det vidunderlige trodser al Fornuft, saa troede man virkelig snart for Alvor paa, hvad Desgrais kun havde sagt i Hidsighed: at det virkelig var Djævelen selv, der beskyttede disse ryggesløse Mennesker, som solgte deres Sjæle til ham. Man kan tænke sig, at Desgrais' Historie fik mange vanvittige Tilsætninger; Fortællingen om den med et Træsnit, der forestillede en skrækkelig Djævleskikkelse, som sank ned i Jorden lige for den forskrækkede Desgrais' Øjne, blev trykt og solgt paa alle Gadehjørner. Det var nok til at skræmme Folk og endogsaa berøve selv Politimændene deres Mod, saa at de nu ved Nattetid flakkede bævende og skjælvende gjennem Gaderne, behængte med Amuletter og overstænkede med Vievand.

Argenson saa', at Domstolens Anstrængelser strandede,

og bad Kongen om at oprette en ny Domstol for disse Forbrydelser, en Domstol, som med endnu mere udstrakt Magt skulde efterspore Gjerningsmændene og straffe dem. Kongen, der var overbevist om, at han allerede havde givet *chambre ardente* for megen Magt, og var forfærdet over de utallige Henrettelser, som den blodtørstige La Regnie havde været Skyld i, viste bestemt dette Forslag tilbage.

Man valgte et andet Middel til at interessere Kongen for Sagen.

I Fru Maintenons Værelser, hvor Kongen plejede at opholde sig om Eftermiddagen og undertiden arbejdede med sine Ministre til langt ud paa Natten, blev der overrakt ham et Digt i de truede Elskeres Navn, der klagede over, at naar Galanteriet bød dem at bringe deres elskede en kostbar Gave, saa maatte de altid sætte Livet ind paa det. Det var en Ære og Lyst at udgyde sit Blod i ridderlig Kamp for den elskede, men anderledes forholdt det sig med Morderens lumske Angreb, imod hvilke man ikke kunde væbne sig. Ludvig, al Kjærligheds og Galanteris lysende Polarstjærne, skulde med sine klare Straaler oplyse den mørke Nat og saaledes afsløre den dunkle Hemmelighed, der skjulte sig i den. Den guddommelige Helt, der havde knust sine Fjender, skulde nu ogsaa drage sit sejrrige, funklende Sværd, og som Herkules havde bekæmpet den lernæiske Slange og Theseus Minotauros, saaledes skulde han bekæmpe det truende Uhyre, der ødelagde al Elskovslyst og gjorde al Glæde til dyb Sorg, til trøstesløs Elendighed.

Hvor alvorlig Sagen end var, saa var der dog ingen Mangel paa vittige, aandrige Vendinger i dette Digt, særlig i Skildringen af, hvorledes Elskeren paa de hemmelige Smugveje til den elskede maatte ængste sig, og hvorledes Angsten

dræbte al Elskovslyst og ethvert smukt galant Æventyr allerede i Spiren. Da hertil kom, at alt i Slutningen gik ud paa en højttravende Panegyrik over Ludvig XIV., kunde det ikke være andet, end at Kongen læste Digtet med synligt Velbehag. Da han havde gjort det, vendte han sig hurtigt hen imod Fru Maintenon uden at se bort fra Papiret, læste endnu en Gang Digtet med høj Røst og spurgte saa med et gratiøst Smil, hvad hun mente om de stakkels Elskeres Ønsker. Fru Maintenon, der altid var alvorlig og altid lagde en vis Fromhed for Dagen, svarede, at lønlige, forbudte Veje just ikke var værdige til nogen særlig Beskyttelse, men at de forfærdelige Forbrydelser vel nok fortjente, at man traf særlige Forholdsregler for at udrydde dem. Kongen, der var utilfreds med dette ubestemte Svar, lagde Papiret sammen og vilde gaa tilbage til Statssekretæren, der arbejdede i Værelset ved Siden af, da han kastede et Blik til Siden og fik Øje paa Frøken Scudéri, der var til Stede og lige havde taget Plads i en lille Lænestol i Nærheden af Fru Maintenon. Han gik hen imod hende; det gratiøse Smil, der havde spillet om hans Mund og Kinder, og som var forsvundet, vandt atter Overhaand, og, idet han blev staaende tæt ved Frøkenen og aabnede Papiret med Digtet igjen, sagde han blidt: „Marquisen holder nu en Gang ikke af vore forelskede Herrers Galanteri og undgaar mig paa Veje, som er alt andet end forbudne; men I, min Frøken, hvad mener I om den poetiske Ansøgning?“

Frøken Scudéri rejste sig ærbødigt fra sin Lænestol, en flygtig Rødme fløj ligesom Solnedgangens Purpur over den gamle værdige Dames blege Kinder, og, idet hun nejede, sagde hun med nedslagne Øjne:

„Un amant qui craint les voleurs,
*n'est point digne d'amour.“**)

Kongen, der var ganske forbavset over den ridderlige Aand i disse Par Ord, som slog hele Digtet med dets alenlange Tirader til Jorden, udbrød med funklende Øjne: „Ved den hellige Dionys, I har Ret, Frøken! Fejgheden skal ikke beskjærmes af blinde Forholdsregler, som rammer den uskyldige saa vel som den skyldige. Argenson og La Regnie maa gjøre, hvad de kan!“

Alle Tidens skrækkelige Gjerninger skildrede nu La Martinière med de mest levende Farver, da hun den næste Morgen fortalte sin Frøken, hvad der var sket den foregaaende Nat, og rystende og bævende overgav hende det hemmelighedsfulde Skrin. Saa vel hun som Baptiste, der stod ganske bleg i en Krog og i Angst og Beklemthed knugede Nathuen mellem sine Hænder og næppe kunde tale, bad Frøkenen i den mest vemodige Tone for alle Helgenes Skyld dog kun at aabne Skrinet med den største Forsigtighed.

Frøken Scudéri vejede den hemmelighedsfulde Tingest i Haanden, idet hun undersøgte den, og sagde smilende: „I ser begge to Spøgelser! — At jeg ikke er rig, at man hos mig ikke kan finde Skatte, som det er Umagen værd at myrde mig for, det er noget, som de ryggesløse Snigmordere hist ude véd; thi, som I selv siger, udspejder de jo Husenes Indre og véd lige saa god Besked med mit Hus som baade I og

---

*) En Elsker, som frygter Tyve, fortjener ikke Kjærlighed.

jeg. Saa I tror, at nogen skulde tænke paa at skille mig af med Livet! Hvem kan det være magtpaaliggende at dræbe en Person paa tre og halvfjerdsindstyve Aar, som aldrig har forfulgt andre end Skurkene og Fredsforstyrrerne i de Romaner, som hun selv har skrevet, som skriver middelmaadige Vers, der ikke kan vække nogens Misundelse, som ikke efterlader sig andet end en gammel Frøkens Pynt og et Par Dusin godt indbundne Bøger med Guldsnit. Og du, Martinière, du kan beskrive dette fremmede Menneske saa skrækkeligt, som du vil, du kan dog ikke faa mig til at tro, at han havde ondt i Sinde!"

„Naa! lad os saa se, hvad det er!"

La Martinière fo'r tre Skridt tilbage, og Baptiste sank helt i Knæ med et dæmpet Udbrud, da Frøkenen nu trykkede paa en fremragende Staalknap, og Skrinets Laag sprang op med et Knald.

Hvor forbavset blev ikke Frøkenen, da hun saa' et Par Guldarmbaand, rigt besatte med Juveler, og et lignende Halssmykke funkle sig i Møde. Hun tog Juvelerne frem, og, idet hun priste Halsbaandets vidunderlige Arbejde, stirrede La Martinière paa de kostbare Armbaand og udbrød den ene Gang efter den anden, at selv den forfængelige Marquise Montespan ikke ejede et saadant Smykke.

„Men hvad skal det til — hvad skal det sige?" sagde Frøken Scudéri. I samme Øjeblik opdagede hun en lille Seddel, der laa paa Bunden af Skrinet. Med Rette haabede hun, at denne skulde opklare Hemmeligheden. Men næppe havde hun læst, hvad der stod skrevet paa Sedlen, før den faldt ud af hendes skjælvende Hænder. Hun kastede et talende Blik op imod Himlen og sank derpaa halvt afmægtig tilbage i Lænestolen. Forskrækkede ilede La Martinière og Baptiste

hende til Hjælp. „Ak," udbrød hun med en Røst, der var halvt kvalt af Taarer, „ak, hvilken Krænkelse, hvilken Beskæmmelse! At det skal hænde mig endnu i min Alder! Har jeg da i taabelig Letsindighed forbrudt mig som en ung, ubesindig Pige? — Aa Gud! kan Ord, som er halvt henkastede i Spøg, da fortælles paa saadan en skrækkelig Maade? — Kan da Forbryderen beskylde mig, som har været Dyden trofast og har været udadlelig from fra min Barndom af, for at være delagtig i saa djævelsk et Forbund?"

Frøkenen holdt sit Lommetørklæde for Øjnene og græd og hulkede heftigt, saa at La Martinière og Baptiste, der var ganske forvirrede og beklemte, ikke vidste, hvorledes de skulde hjælpe deres gode Herskab i hendes store Smerte.

La Martinière havde taget den skæbnesvangre Seddel op fra Gulvet. Der stod paa den:

„Un amant, qui craint les voleurs,
n'est point digne d'amour."

„Eders skarpsindige Aand, højtærede Dame, har beskyttet os, der øver den stærkeres Ret mod de svage og fejge og tilegner os Skatte, der skal bortødsles paa en uværdig Maade, mod stor Forfølgelse. Modtag dette Smykke som et Bevis paa vor Taknemmelighed. Det er det kostbareste, som vi i lang Tid har kunnet opdrive, skjønt I, værdige Dame, burde prydes med langt skjønnere Smykker, end dette er. Vi beder om, at I ikke vil unddrage os eders Venskab og eders venlige Erindring.

De usynlige."

„Det er umuligt!" udbrød Frøken Scudéri, da hun var kommet nogenlunde til sig selv igjen, „det er umuligt, at

man kan drive skandaløs Frækhed, formastelig Haan saa vidt!“ — Solen skinnede klart gjennem de højrøde Silkegardiner, og derfor funklede Brillanterne, der laa paa Bordet ved Siden af det aabne Skrin, med rødlig Glans. Da Frøken Scudéri kom til at se paa dem, bedækkede hun fuld af Rædsel sit Ansigt og befalede La Martinière øjeblikkelig at skaffe de frygtelige Juveler, ved hvilke de myrdedes Blod klæbede, af Vejen.

Efter at La Martinière strax havde lagt Halsbaandet og Armbaandet ned i Skrinet, sagde hun, at det vel var det raadeligste at overgive Juvelerne til Politiministeren og at betro ham, hvorledes det hele var gaaet til, og under hvilke mærkelige og ildevarslende Forhold den unge Mand havde overrakt hende Skrinet.

Frøken Scudéri rejste sig og gik langsomt op og ned i Værelset, som om hun tænkte paa, hvad der nu skulde ske, saa befalede hun Baptiste at hente en Bærestol og sagde til La Martinière, at hun skulde klæde hende paa, da hun strax paa Stedet vilde hen til Marquise de Maintenon.

Hun lod sig bære hen til Marquisen netop paa den Tid, da denne, som Frøken Scudéri vidste, var alene i sine Værelser. Skrinet med Jnvelerne tog hun med.

Marquisen undrede sig i høj Grad, da hun saa' Frøkenen træde ind, bleg, forvirret og med vaklende Skridt, medens hun ellers var Værdigheden, ja, til Trods for sin høje Alder Elskværdigheden og Ynden selv.

„Men hvad i alle Helgenes Navn er der hændet eder?“ sagde hun til den stakkels forskrækkede Dame, der var ganske ude af sig selv og næppe i Stand til at holde sig oprejst, idet hun søgte at naa den Lænestol, som Marquisen skubbede hen til hende. Da Frøkenen endelig igjen var kommet til sit

Mæle, fortalte hun, hvilken dyb, uovervindelig Krænkelse der var blevet tilføjet hende i Anledning af den ubetænksomme Spøg, med hvilken hun havde besvaret de truede Elskeres Ansøgning. Da Marquisen havde faaet alle Enkeltheder at vide, sagde hun, at Frøken Scudéri tog sig den mærkelige Hændelse alt for meget til Hjærte, og at noget saa ryggesløst Paks Haan aldrig kunde ramme et fromt og ædelt Sind. Hun forlangte derefter at se Smykket.

Frøken Scudéri gav hende det aabnede Skrin, og da Marquisen saa' de dejlige Smykker, kunde hun ikke lade være at udstøde et højt Forundringsudbrud. Hun tog Halsbaandet og Armbaandene frem og traadte hen til Vinduet, hvor hun snart lod Juvelerne spille i Solen, snart holdt det sirlige Guldarbejde ganske tæt op til Øjnene for rigtigt at se, med hvilken vidunderlig Kunst hver lille Hage i de sammenslyngede Kjæder var forarbejdet.

Paa én Gang vendte Marquisen sig hurtigt om imod Frøkenen og udbrød: „Véd I ogsaa, Frøken, at ingen anden kan have lavet disse Armbaand og disse Halssmykker end René Cardillac?“

René Cardillac var den Gang den dygtigste Guldarbejder i Paris, et af sin Tids kunstfærdigste og tillige underligste Mennesker. Cardillac, som snarere var lille end stor, men bredskuldret og af svær, muskuløs Legemsbygning, havde endnu en Ynglings Kraft og Bevægelighed, skjønt han var højt oppe i Halvtredserne. Om denne Kraft, som man maatte kalde ualmindelig, vidnede ogsaa det tætte, krøllede, rødlige Haar og det firkantede, glatte Ansigt. Hvis Cardillac ikke havde været bekjendt i Paris som den mest retskafne Hædersmand, uegennyttig, aaben, uden Lumskeri, altid rede til at hjælpe, saa kunde hans ganske mærkelige Blik, der kom fra smaa,

dybtliggende, grøntfunklende Øjne, have gjort ham mistænkt for hemmelig Lumskhed og Ondskab. Som sagt, Cardillac var en af de dygtigste i sin Kunst, ikke blot i Paris, men maaske i det hele taget den dygtigste i sin Tid. Han var nøje kjendt med Ædelstenenes Natur og forstod at behandle dem og indfatte dem paa en Maade, saa at et Smykke, der ellers vilde have været anset for ubetydeligt, fremgik af Cardillacs Værksted i straalende Pragt. Ethvert Hverv overtog han med brændende Begjærlighed, og han satte en Pris for det, der var saa ringe, at den ikke syntes at staa i noget Forhold til Arbejdet. Saa lod hans Arbejde ham ikke Ro: Dag og Nat hørte man ham hamre i Værkstedet, og ofte, naar Arbejdet næsten var fuldendt, blev han pludselig misfornøjet med Formen, han tvivlede om, at en eller anden Indfatning af Juvelerne, en eller anden lille Hage var sirlig nok, og det var Anledning nok til, at han igjen kastede hele Arbejdet i Smeltediglen og begyndte forfra. Saaledes blev hvert Arbejde til et rent uovertræffeligt Mesterværk, der satte Bestillerne i Forbavselse. Men nu var det næppe muligt at faa det færdige Arbejde fra ham. Under tusend Paaskud holdt han Kunden hen fra Uge til Uge, fra Maaned til Maaned. Forgjæves bød man ham det dobbelte for Arbejdet, han vilde ikke modtage en Louisdor mere end den betingede Pris. Naar han saa endelig maatte give efter for Kundens Overtalelser og udlevere Smykket, saa kunde han ikke lade være at vise alle Tegn paa den største Ærgrelse, ja, paa et sandt Raseri, der kogte i ham. Naar han havde været nødt til at aflevere et betydeligere, særlig kostbart Arbejde, der maaske var mange Tusender værd, naar man saa' hen til Juvelernes Kostbarhed og det fine Guldarbejde, saa kunde det falde ham ind at fare omkring som en rasende og forbande sig, sit Arbejde og alt

andet. Men saa snart saa én fulgte efter ham og raabte: „René Cardillac, vil I ikke lave et smukt Halsbaand til min Kjæreste — et Par Armbaand til min Pige?“ o. s. v., saa stod han pludselig stille, der kom Lyn i hans smaa Øjne, og han gned sig i Hænderne og spurgte: „Naa, hvad er det saa, I ønsker?“ Den anden trak nu en lille Æske frem og sagde: „Her er Juveler. Det er ikke noget særligt, det er noget simpelt Stads; men naar det kommer i eders Hænder —“ Cardillac lader ham ikke tale ud, han river Æsken fra ham, tager Juverlerne frem, der virkelig ikke er meget værd, holder dem op imod Lyset og udbryder henrykt: „Aha — simpelt Stads! — paa ingen Maade — det er smukke Stene — dejlige Stene; lad kun mig faa fat i dem — og hvis det ikke kommer jer an paa en Haandfuld Dukater, saa skal jeg anbringe et Par andre Smaastene oven i Kjøbet, som skal skinne jer i Øjnene som Solen selv.“ — Og den anden siger: „Jeg overlader alt til eder, Mester René, og betaler, hvad I forlanger.“ — Uden Forskjel, hvad enten det er en rig Borger eller en fornem Herre fra Hoffet, kaster Cardillac sig heftigt til hans Bryst, knuger og kysser ham og siger, at nu er han lykkelig igjen, og om otte Dage skal Arbejdet være færdigt. Han render hjem over Hals og Hoved og ind i sit Værksted og hamrer løs, og efter otte Dages Forløb har han udført et Mesterværk. Men naar den, der har bestilt det, kommer og med Glæde vil betale den ringe Sum og vil have det færdige Smykke med sig, saa bliver Cardillac ærgerlig, grov og trodsig. — „Men, Mester Cardillac, betænk dog, at jeg holder Bryllup i Morgen.“ — „Hvad bryder jeg mig om eders Bryllup? I kan se herhen om fjorten Dage.“ — „Smykket er færdigt, her ligger Pengene, jeg maa have det!“ — „Og jeg siger jer, at jeg har mange Ting endnu at forandre ved Smykket

og ikke vil udlevere det i Dag." — „Og jeg siger jer, at hvis I ikke med det gode udleverer Smykket, som jeg gjærne vil betale dobbelt, saa kommer jeg strax med Argensons Drabanter og henter det!" — „Naa saa gid Satan maa pine jer med hundrede glødende Knibtænger og gjøre Halsbaandet tre hundrede Pund tungt, saa det kvæler eders Brud!" — Med disse Ord stikker Cardillac Smykket i Brudgommens Brystlomme, tager ham ved Armene og kaster ham ud af Døren, saa han falder ned ad Trappen, og ler ud af Vinduet som en Djævel, naar han ser det stakkels unge Menneske halte ud af Huset med Lommetørklædet for den blodige Næse.

Det var ogsaa ganske uforklarligt, at Cardillac ofte, naar han med Begejstring overtog et Arbejde, pludselig bønfaldt Kunden med alle Tegn paa Ophidselse og med de højtideligste Forsikringer, ja, under Hulken og Taarer, om at fritage ham for det Arbejde, han havde paataget sig. Mange Personer, der var højt agtede af Kongen og af Folket, havde forgjæves budt store Summer for at faa det mindste Arbejde af Cardillac. Han kastede sig for Kongens Fod og bønfaldt om den Naade ikke at maatte arbejde for ham. Ligeledes nægtede han Fru Maintenon enhver Bestilling, ja, med et Udtryk af Afsky og Forfærdelse afslog han hendes Bøn om at lave en lille Ring, som skulde prydes med Kunstemblemer, og som hun vilde give Racine.

„Jeg vil vædde om," sagde derfor Fru Maintenon, „at selv om jeg sender Bud til Cardillac for i det mindste at erfare, til hvem han har lavet dette Smykke, saa vægrer han sig ved at komme, fordi han maaske er bange for en Bestilling og absolut ikke vil arbejde for mig, skjønt han i den sidste Tid synes at have opgivet sin stædige Egensindighed; thi, som jeg hører, arbejder han nu flittigere end nogen

Sinde før og afleverer sit Arbejde paa Stedet, om end stadig med stor Ærgrelse og bortvendt Ansigt.“

Frøken Scudéri, hvem det var meget magtpaaliggende at Smykkerne, saafremt det var muligt, kom i den retmæssige Ejers Haand, mente, at man jo strax kunde lade sige til denne Særling, at man ikke forlangte noget Arbejde af ham, men kun hans Dom om nogle Juveler. Dette billigede Marquisen. Der blev sendt Bud efter Cardillac, og efter kort Tids Forløb traadte han ind i Stuen, ganske som om han allerede havde været paa Vejen.

Han syntes forlegen, da han saa' Frøken Scudéri, og som en Mand, der pludselig bliver ramt af noget uventet, glemmer, hvad Sømmelighed fordrer i et bestemt Øjeblik, bukkede han dybt og ærbødigt for denne ærværdige Dame og henvendte sig saa først til Marquisen. Denne spurgte ham hurtigt, idet hun pegede paa Juvelerne, der laa paa Bordet med det mørkegrønne Tæppe, om det var hans Arbejde. Cardillac kastede næppe et Blik paa dem, men, idet han stirrede paa Marquisen, lagde han hurtigt Armbaandet og Halsbaandet i det lille Skrin, som stod ved Siden af, og skubbede det heftigt bort fra sig; derpaa sagde han hurtigt med et hæsligt Smil i sit røde Ansigt: „Man maa i Virkeligheden kjende René Cardillacs Arbejde meget daarligt, Fru Marquise, naar man et Øjeblik kan tro, at nogen som helst anden Guldsmed i Verden kunde indfatte saadanne Smykker. Ja, det er mit Arbejde.“

„Saa sig mig da,“ fortsatte Marquisen, „til hvem I har lavet dette Smykke.“

„Til mig selv ganske alene,“ svarede Cardillac. „Ja,“ fortsatte han, da baade Fru Maintenon og Frøken Scudéri saa' ganske forundrede paa ham — den første fuld af Mis-

tillid, den anden opfyldt af bange Anelser om, hvad det nu skulde blive til, „ja, Fru Marquise, I finder det maaske sælsomt, men det er Tilfældet. Blot for dette smukke Arbejdes Skyld har jeg samlet mine bedste Ædelstene, og af Glæde over dem har jeg arbejdet flittigere og omhyggeligere end nogen Sinde før. For kort Tid siden forsvandt Smykket paa en ubegribelig Maade fra mit Værksted.“

„Gud være lovet!“ udbrød Frøken Scudéri, idet hendes Øjne funklede af Glæde, medens hun rask og behændig som en ung Pige sprang op fra sin Lænestol, ilede hen til Cardillac og lagde sine Hænder paa hans Skulder. „Tag saa disse Juveler tilbage, som ryggesløse Banditer har røvet fra jer.“ — Og hun fortalte udførligt, hvorledes hun havde faaet Smykket. Cardillac hørte i Tavshed og med nedslagne Øjne paa hende; kun af og til udstødte han et svagt „Hm!“ „Ja saa!“ eller lignende, medens han snart holdt Hænderne paa Ryggen, snart strøg sig om Hagen og Kinderne. Da saa Frøken Scudéri var færdig, var det, som om Cardillac kæmpede med ganske ejendommelige Tanker, der imidlertid var faldet ham ind, og som om han ikke rigtig kunde komme til en eller anden Beslutning. Han gned sig i Panden. Han sukkede. Han fo'r med Haanden hen over Øjnene, ganske som om han vilde standse de frembrydende Taarer. Endelig greb han Skrinet, som Frøken Scudéri rakte ham, bøjede langsomt det ene Knæ og sagde: „Skæbnen har bestemt disse Juveler til eder, ædle, værdige Frøken. Ja, nu véd jeg først, at jeg under Arbejdet tænkte paa eder, ja, arbejdede for eder. I maa ikke forsmaa at modtage og bære dette Smykke, der er det bedste, som jeg i lang Tid har lavet.“

„Nej, nej,“ svarede Frøken Scudéri yndefuldt spøgende, „hvad tænker I dog paa, Mester René? Mon det passer

sig for mig i mine Aar at pynte mig med straalende Ædelstene? — Hvorledes kommer I dog til at give mig en saa værdifuld Gave? Nej, Mester René, hvis jeg var smuk som Marquise de Fontanges, og hvis jeg var rig, saa vilde jeg i Sandhed ikke give dette Smykke fra mig; men hvad skal disse visne Arme med denne forfængelige Pragt, hvad skal denne tildækkede Hals med en saa glimrende Pynt?“

Cardillac havde imidlertid rejst sig, og, idet han stadig holdt Skrinet hen imod Frøken Scudéri, sagde han med forvirret Blik og som ude af sig selv: „Vis mig den Barmhjærtighed, Frøken, at tage imod Smykket. I kan ikke tænke jer, hvor stor en Ærefrygt jeg nærer for eders Dyd og for eders høje Fortjenester; tag dog blot min ringe Gave for en Bestræbelse for ret at vise jer mit inderste Sindelag.“

Da nu Frøken Scudéri stadig blev ved at tøve, tog Fru Maintenon Skrinet fra Cardillac, idet hun sagde: „Ved Himlen, Frøken, I taler altid om eders høje Alder; hvad har vi, I og jeg, at gjøre med Aarene og deres Byrde? — Og lader I ikke ganske, som om I var en ung undselig Tingest, der gjærne vilde gribe til, naar den søde Frugt bydes hende, blot det kunde ske uden Haand og Fingre? — Afslaa ikke den brave Mester René at modtage frivilligt, som en Gave, hvad tusend andre ikke kan faa, om de bød nok saa meget Guld og bad og bønfaldt nok saa meget!“

Fru Maintenon havde imidlertid paanødt Frøken Scudéri Skrinet, og nu faldt Cardillac paa Knæ, kyssede Frøken Scudéri paa Kjolen og Hænderne, stønnede, sukkede, græd hulkende, sprang op og fo'r som vanvittig af Sted, idet han væltede Stole og Borde, saa Porcellæn og Glas slog klirrende imod hinanden.

Ganske forfærdet udbrød Frøken Scudéri: „Men for Guds

Skyld, hvad gaar der dog af det Menneske?“ Men Marquisen, der var i ganske særlig munter Stemning, viste en Kaadhed, der ellers stred helt imod hendes Væsen, lo højt og sagde: „Ja, dér har vi det, Frøken! Mester René er dødelig forelsket i jer og begynder efter Skik og Brug, som det ægte Galanteri kræver, at bestorme eders Hjærte med rige Gaver.“ Fru Maintenon førte denne Spøg videre, idet hun formanede Frøken Scudéri til ikke at være for grusom mod den fortvivlede Bejler, og Frøkenen gav efter for sit medfødte gode Lune og lod sig rive hen af tusende lystige Indfalds sprudlende Strøm. Hun mente, at hun, hvis Sagen stod saaledes, og hun til sidst blev besejret, vel ikke kunde undgaa at vise Verden det uhørte Tilfælde: en tre og halvfjerdsindstyveaarig Guldsmede-kjæreste af udadlelig Adel. Fru Maintenon tilbød at flette Brudekransen og at belære hende om en god Husmoders Pligter, som saadan en lille uerfaren Spirrevip af en Pige rigtignok ikke kunde vide Besked om.

Da nu endelig Frøken Scudéri rejste sig for at forlade Marquisen, blev hun til Trods for al Latter og Spøg dog meget alvorlig igjen, da hun tog Smykkeskrinet. Hun sagde: „Jeg vil dog aldrig kunne benytte dette Smykke, Fru Marquise. Hvorledes det nu er gaaet til eller ikke, saa har det været i Hænderne paa de skrækkelige Mennesker, som med djævelsk Frækhed, ja, vel endog i Pagt med Djævelen, røver og myrder. Jeg gyser for det Blod, der synes at klæbe ved de funklende Juveler — og jeg maa tilstaa, at selv Cardillacs Opførsel havde noget mærkeligt ængstende og uhyggeligt for mig. Jeg kan ikke frigjøre mig for en dunkel Anelse om, at der stikker en skrækkelig Hemmelighed bag alt dette, og naar jeg saa ser rigtig tydeligt paa hele Sagen med alle dens Omstændigheder, saa kan jeg dog slet ikke

paa nogen Maade tænke mig, hvori denne Hemmelighed bestaar, og hvorledes i det hele taget den ærlige, brave Mester René, dette Mønster paa en god og from Borger, kan have at gjøre med noget som helst ondt og fordømmeligt. Men saa meget er sikkert, at jeg aldrig vil fordriste mig til at bære Smykkerne."

Marquisen mente, at det var at drive sine Skrupler for vidt; men da nu Frøken Scudéri indtrængende spurgte hende, hvad hun da vilde gjøre i hendes, Frøken Scudéris, Sted, svarede hun alvorligt og bestemt: „Langt hellere kaste Smykkerne i Seinen end nogen Sinde gaa med dem!"

Dette Optrin med Mester René skildrede Frøken Scudéri i helt yndefulde Vers, som hun den følgende Aften læste for Kongen i Fru Maintenons Sal. Det er muligt, at hun overvandt alle sine uhyggelige Anelser, og paa Mester Renés Bekostning med levende Farver fremstillede den tre og halvfjerdsindstyveaarige Guldsmedebrud af ældgammel Adel. Hvordan det nu var eller ikke, Kongen lo af sit inderste Hjærte og svor paa, at Boileau-Despréaux havde fundet sin Mester, hvorfor Frøken Scudéris Digt gjaldt for det vittigste, der nogen Sinde var skrevet.

Flere Maaneder var gaaet, da Tilfældet vilde, at Frøken Scudéri en Dag kjørte over Pont Neuf i Hertuginden af Montansiers Glaskaret. De sirlige Glaskareter var opfundne for saa kort Tid siden, at nysgjerrige Folk flokkedes paa Gaderne, naar et saadant Kjøretøj viste sig. Dette skete da ogsaa ved denne Lejlighed. Den gabende Pøbel omringede Hertugindens Karet paa Pont Neuf og hindrede næsten Hestene i at komme videre. Da hørte Frøken Scudéri pludselig Skjældsord og Eder, og hun saa' et Menneske bane sig Vej gjennem den tætte Masse med Næveslag og Albuestød. Da han kom nær-

mere, saa' hun et ligblegt, forsørget Ynglingeaasyn med gjennemborende Øjne. Det unge Menneske stirrede ufravendt paa hende, medens han arbejdede sig rask frem med Albuerne og Næverne, indtil han kom hen til Vogndøren, som han hurtigt rev op. Han kastede en Seddel i Frøken Scudéris Skjød, og, idet han uddelte og modtog Puf og Næveslag, forsvandt han, som han var kommet. I det Øjeblik, da han var kommet hen til Vogndøren, var La Martinière med et Rædselsskrig sunket om mellem Hynderne. Forgjæves rev Frøken Scudéri i Snoren og raabte til Kusken. Denne opførte sig, som om han blev drevet af en ond Aand, og piskede løs paa Hestene, der skummede om Mulerne, slog om sig og stejlede, indtil de endelig stormede af Sted over Broen i skarpt Trav. Frøken Scudéri tømte sin Lugteflaske ud over den afmægtige Kvinde, der endelig slog Øjnene op og skjælvende og bævende klyngede sig krampagtigt til sin Frøken og med Angst og Forfærdelse i det blege Ansigt møjsommeligt stønnede: „For den hellige Jomfrus Skyld, hvad vil det frygtelige Menneske? — Ak, det var jo ham, det var jo den samme, som hin gyselige Nat bragte Skrinet til eder!“

Frøken Scudéri beroligede hende, idet hun forestillede hende, at der jo aldeles ikke var sket noget slemt, og at det kun kom an paa at vide, hvad der stod paa Sedlen. Hun aabnede den hurtigt og læste følgende Ord:

„En ond Skæbne, som I kunde afvende, støder mig i Afgrunden. — Jeg besværger jer, som en Søn sin Moder, naar han ikke kan give Slip paa hende, med den barnlige Kjærligheds største Varme om at lade det Halsbaand og de Armbaand, som I modtog gjennem mig, sende til Mester René Cardillac under et eller andet Paaskud —

f. Ex. at der skal forandres noget paa dem, gjøres noget bedre. Eders Vel, eders Liv er afhængigt deraf. Hvis I ikke gjør det inden i Overmorgen, saa trænger jeg ind i eders Bolig og myrder mig for eders Øjne.“

„Det er sikkert,“ sagde Frøken Scudéri, da hun havde læst dette, „at selv om dette hemmelighedsfulde Menneske virkelig hører til denne skammelige Tyve- og Morderbande, saa har han dog ikke noget ondt i Sinde imod mig. Hvis det var lykkedes ham at faa mig i Tale hin Nat, hvem véd da, hvilken mærkelig Hændelse, hvilke hemmelighedsfulde Forhold der var blevet mig klare, om hvilke jeg nu forgjæves søger den mindste Anelse i min Sjæl. Men hvorledes nu den Sag end forholder sig — jeg gjør det, som man opfordrer mig til paa denne Seddel, selv om det blot skulde være for at blive af med de usalige Smykker, der synes mig at være en ond Talisman fra selve Djævelen. Cardillac vil sikkert nu, som han plejer, ikke saa let slippe dem fra sig igjen.“

Allerede den næste Dag havde Frøken Scudéri i Sinde at tage hen til Guldsmeden med Smykket. Men det var, som om alle Skjønaander i Paris havde truffet Aftale om, at de netop den Morgen vilde bestorme Frøkenen med Vers, Skuespil og Anekdoter. Næppe havde La Chapelle endt en Scene i et Sørgespil og listigt forsikret, at han nu agtede at slaa Racine, før denne selv traadte ind og knuste ham fuldstændigt med én eller anden Konges pathetiske Tale, indtil Boileau lod sine Ildkugler stige op paa den sorte, tragiske Himmel for blot ikke evig og altid at høre Snak om Louvres Kolonnade, i hvilken den arkitektoniske Doktor Perrault*) havde klemt ham ind.

Det var blevet over Middagstid; Frøken Scudéri maatte

*) Digteren *Perrault* havde Opsyn med de kongelige Bygninger i Paris.

hen til Hertuginde Montansier, og derfor blev Besøget hos Mester René Cardillac opsat til den næste Morgen.

Frøken Scudéri følte sig pint af stor Uro. Den unge Mand stod bestandig for hendes Øjne, og det var, som om et mørkt Minde vilde trænge sig frem dybt fra hendes inderste Hjærte, som om hun allerede tidligere havde set dette Ansigt, disse Træk. Ængstelige Drømme plagede hende i den letteste Slummer; hun var til Mode, som om hun letsindigt, ja, straf-værdigt havde forsømt at gribe den Haand, som den ulykke-lige, der var ved at synke i en Afgrund, havde strakt op efter hende, ja, som om det havde staaet i hendes Magt at forhindre én eller anden ulykkelig Begivenhed, en skrækkelig Forbrydelse. — Saa snart det var blevet lys Morgen, lod hun sig klæde paa og kjørte hen til Guldsmeden med Juvelskrinet.

Der strømmede en Menneskemasse hen i Nicaise-Gaden, hvor Cardillac boede; de samlede sig foran Gadedøren, skreg, larmede, rasede, vilde storme ind og blev med Besvær holdt tilbage af Politiet, som havde omringet Huset. Under den vilde, forvirrede Larm var der forbitrede Stemmer, der raabte: „Sønderriv, knus den forbandede Morder!“ — Endelig viser Desgrais sig med et talrigt Mandskab, som baner sig Vej gjennem den tætteste Mængde. Gadedøren sprang op; et Menneske, der var betynget med Lænker, blev bragt ud og slæbt af Sted under den rasende Pøbels skrækkeligste For-bandelser. — I det samme Øjeblik, da Frøken Scudéri halvt afmægtig af Skræk og en frygtelig Anelse opdager dette, lyder et skingrende Skrig i hendes Øren. „Fremad! — Længere frem!“ raaber hun ganske ude af sig selv til Kusken, der med en behændig, rask Vending faar den tætte Hob til at vige til Side og standser lige ved Cardillacs Dør. Da ser Frøken Scudéri Desgrais og ved hans Fødder en ung Pige,

skjøn som Dagen, med opløst Haar, kun halvt paaklædt og med vild Angst og trøstesløs Fortvivlelse i sit Aasyn. Hun omslynger hans Knæ og raaber med den forfærdeligste, mest skærende Smerte: „Han er jo uskyldig! — han er uskyldig!“ Desgrais og hans Folk anstrænger sig forgjæves for at rive hende løs og for at faa hende til at rejse sig. En stærk, kluntet Karl griber endelig med plumpe Næver den stakkels Pige, river hende med Magt fra Desgrais, snubler ubehændigt, lader Pigen falde; hun styrter ned ad Stentrappen og ligger lydløs, som død paa Jorden. Længere kan Frøken Scudéri ikke holde sig tilbage. „I Jesu Navn, hvad er der sket? — Hvad gaar her for sig?“ raaber hun, aabner hurtigt Vogndøren og stiger ud.

Ærbødigt viger Folk til Side for den værdige Dame. Da hun ser, at et Par medlidende Kvinder har løftet den unge Pige op, sat hende paa Dørtrinet og gnider hendes Pande med en kraftig Essens, nærmer hun sig Desgrais og gjentager høfligt sit Spørgsmaal.

„Der er sket det forfærdelige,“ svarer Desgrais, „at man i Morges har fundet René Cardillac myrdet med et Dolkestik. Hans Svend, Olivier Brusson, er Morderen, han blev lige ført bort til Fængslet.“

„Og den unge Pige?“ udbryder Frøken Scudéri.

„Det er Cardillacs Datter Madelon; det fordømte Menneske var hendes Kjæreste. Nu græder og hyler hun og raaber den ene Gang efter den anden, at Olivier er uskyldig. Naar det kommer til Stykket, véd hun ogsaa noget om det, saa jeg maa lade hende bringe til Conciergeriet.“

Medens Desgrais sagde dette, kastede han et lumskt, skadefro Blik paa den unge Pige, for hvilket Frøken Scudéri gyste. Den unge Pige begyndte netop sagte at trække Vejret;

men hun evnede ikke at give nogen Lyd fra sig eller at gjøre nogen Bevægelse, hun laa der med lukkede Øjne, og man vidste ikke, hvad man skulde gjøre, om man skulde bringe hende ind i Huset eller vente med det, til hun vaagnede helt op. Dybt bevæget, med Taarer i Øjnene, saa' Frøken Scudéri paa det uskyldige Barn. Hun gyste for Desgrais og hans Svende. Da lød der en dump Larm ned ad Trappen; man kom ud med Cardillacs Lig. Med en rask Beslutning udbrød Frøken Scudéri: „Jeg tager den unge Pige med mig; I kan sørge for Resten, Desgrais!“ Man hørte en dæmpet Bifaldsmumlen fra Folk rundt omkring; Kvinder løftede den unge Pige op, alle flokkedes om hende, hundrede Hænder kappedes om at hjælpe hende, og som svævende i Luften blev den unge Pige baaret hen i Kareten, idet der fra alle Kanter lød Velsignelse over den værdige Dame, der berøvede den blodige Domstol dette uskyldige Væsen.

Det lykkedes endelig Séron, den berømteste Læge i Paris, at bringe Madelon, der i flere Timer havde ligget i Afmagt, til sig selv igjen. Frøken Scudéri fuldendte, hvad Lægen havde begyndt, idet hun lod mangen en mild Straale af Haab lyse ind i Pigens Sjæl, indtil en heftig Taarestrøm, der styrtede ud af hendes Øjne, skaffede hende Lindring. Hun formaaede endelig at fortælle, hvorledes alt var gaaet til, idet kun af og til den skrækkelige Smerte fik Overmagt over hende og kvalte hendes Ord i en stærk Hulken.

Ved Midnat var hun blevet vækket af en sagte Banken paa sin Dør og havde hørt Oliviers Stemme, idet han besvor hende at staa op strax, da hendes Fader laa for Døden.

Hun sprang forfærdet op og aabnede Døren. Olivier, der saa' bleg og forvirret ud og drev af Sved, gik med Lyset i Haanden med vaklende Skridt ind i Værkstedet, og hun fulgte

ham. Dér laa hendes Fader med stive Øjne og rallede i Dødskampen. Hun styrtede sig jamrende ned over ham og bemærkede nu først, at der var Blod paa hans Skjorte. Olivier drog hende blidt bort og gav sig til at vaske et Saar paa den venstre Side af Faderens Bryst med Saarbalsam og forbandt det derpaa. Imidlertid kom Faderen til Bevidsthed igjen. Han holdt op med at ralle, saa' først paa hende og saa paa Olivier med et sjælfuldt Blik, greb hendes Haand, lagde den i Oliviers og trykkede deres Hænder heftigt. Hun og Olivier faldt begge paa Knæ ved Faderens Leje, han rejste sig op med en skærende Lyd, men sank strax sammen igjen og døde med et dybt Suk. Saa jamrede og klagede de begge to højt. Olivier fortalte, at Mesteren paa en Tur, som han havde maattet gaa sammen med ham paa hans Opfordring, om Natten var bleven myrdet i hans Nærværelse, og at han med den største Anstrængelse havde baaret den tunge Mand, som han ikke troede var død, saaret hjem. Da det blev Morgen, kom de andre Folk i Huset, som havde lagt Mærke til Larmen og til deres Graad og Jammer om Natten, op til dem og fandt dem endnu ganske trøstesløse, knælende ved Faderens Leje. Saa opstod der Larm, Politiet trængte ind, og Olivier blev slæbt i Fængsel som sin Mesters Morder. Madelon føjede hertil en rørende Skildring af sin elskede Oliviers Dyd, Fromhed og Troskab. Han havde æret sin Mester, som om det var hans egen Fader, og denne havde i fuldt Maal gjengjældt hans Kjærlighed, og til Trods for hans Armod havde han valgt ham til sin Svigersøn, fordi han var lige saa dygtig, som han var trofast og ædel.

Alt dette skildrede Madelon ud af sit inderste Hjærte, og hun sluttede med at sige, at hvis Olivier i hendes Nærværelse havde stødt Faderen en Dolk i Brystet, saa vilde hun

før have anset det for et Blændværk af Satan, end hun vilde tro paa, at Olivier var i Stand til at begaa en saa forfærdelig gruelig Forbrydelse.

Frøken Scudéri, der var dybt rørt over Madelons usigelige Lidelser og ganske tilbøjelig til at holde den stakkels Olivier for uskyldig, indhentede Oplysninger og fandt Stadfæstelse paa alt, hvad Madelon havde fortalt om Mesterens Forhold til hans Svend. Folkene i Huset og Naboerne priste enstemmig Olivier som et Mønster paa en god, from, trofast og flittig ung Mand. Ingen vidste noget ondt om ham; men naar der var Tale om den skrækkelige Daad, trak de dog alle paa Skuldren og mente, at der var noget ubegribeligt i det.

Olivier, der blev fremstillet for *la chambre ardente,* nægtede, efter hvad Frøken Scudéri erfarede, med den største Standhaftighed og den mest aabne Frimodighed, at han havde begaaet den skrækkelige Gjerning, man beskyldte ham for, og paastod, at hans Mester i hans Nærværelse var bleven overfaldet og stødt ned paa Gaden, men at han endnu levede, da han bar ham hjem, og at han var død kort efter. Ogsaa dette stemte overens med Madelons Forklaring.

Frøken Scudéri lod atter og atter de mindste Omstændigheder ved denne skrækkelige Begivenhed gjentage for sig. Hun undersøgte nøje, om der nogen Sinde havde fundet nogen Strid Sted mellem Mesteren og Svenden, og om maaske Olivier ikke ganske var fri for den Hidsighed, der ofte som et blindt Vanvid overfalder de godmodigste Mennesker og forleder dem til Handlinger, der synes at udelukke al Besindighed. Men jo mere begejstret Madelon talte om den rolige, huslige Lykke, i hvilken de tre Mennesker havde levet i den inderligste Kjærlighed, jo mere forsvandt ethvert Skjær af Mistanke imod Olivier, hvis Liv det nu gjaldt. Idet Frøken Scudéri omhyggeligt

prøvede alt, idet hun gik ud fra, at Olivier til Trods for alt, hvad der talte stærkt for hans Uskyldighed, dog kunde være Cardillacs Morder, fandt hun ingen Bevæggrund i Mulighedens Rige til denne forfærdelige Daad, der i alt Fald maatte ødelægge Oliviers Lykke. — Han er fattig, men dygtig — det lykkes ham at vinde den berømte Mesters Venskab — han elsker Datteren — Mesteren begunstiger hans Kjærlighed — han har Udsigt til Lykke og Velstand i hele sit Liv! — Men selv om det nu var saa, at Olivier, tirret paa Gud véd, hvilken Maade, havde ladet sig overmande af Vrede og havde angrebet sin Velgjører, sin Fader, paa den mest morderiske Maade, hvilket djævelsk Hykleri hørte der saa ikke til for at opføre sig saaledes efter Gjerningen, som han gjorde! — I den faste Overbevisning om, at Olivier var uskyldig, fattede Frøken Scudéri den Beslutning at frelse den ulykkelige unge Mand, hvad det saa end skulde koste.

Før hun henvendte sig til Kongen, syntes hun, det var raadeligst at tale med Præsident La Regnie för at gjøre ham opmærksom paa alle de Omstændigheder, der maatte tale for Oliviers Uskyldighed, og saaledes maaske vække en gunstig Overbevisning om den anklagede i hans Sjæl, en Overbevisning, som maaske fra ham kunde gaa over til Dommerne.

La Regnie modtog Frøken Scudéri med den Højagtelse, paa hvilken denne værdige Dame, som Kongen selv ærede højt, kunde gjøre berettiget Fordring. Han hørte roligt paa alt, hvad hun meddelte ham om den forfærdelige Gjerning, om Oliviers Forhold og hans Karakter. Et fint, næsten lumskt Smil var imidlertid alt, hvormed han beviste, at hendes Forsikringer, de af hyppige Taarer ledsagede Forklaringer om, at enhver Dommer ikke blot var den anklagedes Fjende, men ogsaa

maatte give Agt paa alt, hvad der talte til Gunst for ham, ikke gik forbi ganske døve Øren.

Da Frøkenen nu endelig var helt mat og tav, idet hun tørrede Taarerne bort fra sine Øjne, sagde Regnie: „Det er eders fortræffelige Hjærte ganske værdigt, Frøken, at I bliver rørt over en ung, forelsket Piges Taarer og tror alt, hvad hun fortæller, ja, at I ikke er i Stand til at fatte Tanken om, at der kan være sket saa forfærdelig en Misgjerning; men det forholder sig anderledes med en Dommer, der er vant til at rive Masken af det frække Hykleri. Det er jo ikke mit Embede at udvikle Gangen i en Kriminalproces for enhver, der spørger mig, Frøken, jeg gjør min Pligt, jeg bryder mig kun lidet om Verdens Dom. Skurkene skal skjælve for *la chambre ardente,* som ikke kjender nogen anden Straf end Blod og Ild. Men af eder, værdige Frøken, vil jeg ikke gjærne anses for et Uhyre af Haardhed og Grusomhed; tillad mig derfor, at jeg med faa Ord klart viser eder, at denne Skurk, som, Gud være lovet, er hjemfalden til Hævnen; er skyldig i den blodige Daad. Eders skarpsindige Aand vil da selv forsmaa den Godtroenhed, der gjør eder Ære, men slet ikke vilde sømme sig for mig — Altsaa! — Om Morgenen finder man René Cardillac myrdet med et Dolkestød. Der er ingen andre hos ham end hans Svend, Olivier Brusson, og hans Datter. I Oliviers Kammer finder man blandt andet en Dolk, som er rød af friskt Blod, og som passer nøjagtigt i Saaret. „Cardillac," siger Olivier, „er om Natten bleven stødt ned lige for mine Øjne." — „Vilde man udplyndre ham?" — „Det véd jeg ikke." — „Du gik jo med ham; var det dig da ikke muligt at afværge Mordet? — at holde fast paa Morderen, at raabe om Hjælp?" — „Min Mester gik femten eller tyve Skridt foran mig, og jeg fulgte ham." — „Hvorfor i al Ver-

den i saa lang Afstand?“ — „Det ønskede min Mester.“ — „Hvad havde i det hele taget Mester Cardillac at bestille saa sent paa Gaden?“ — „Det kan jeg ikke sige.“ — „Men ellers plejede han dog aldrig at gaa ud efter Kl. 9 om Aftenen?“ — Dér standser Olivier, han er bestyrtet, han sukker, han udgyder Taarer, han forsikrer ved alt, hvad der er helligt, at Cardillac virkelig er gaaet ud den Nat og har fundet Døden. Men pas nu godt paa, Frøken. Det er ganske bestemt paavist, at Cardillac ikke har forladt Huset den Nat; altsaa er Oliviers Paastand om, at han virkelig er gaaet ud med ham, en fræk Løgn. Gadedøren er forsynet med en tung Laas, som gjør en gjennemtrængende Støj, naar man aabner eller lukker den. Desuden bevæger Dørfløjen sig med en modbydelig Knirken og Hvinen, saa at man selv i Husets allerøverste Stokværk kan høre Larmen — hvad Forsøg har bevist. Nu bor i nederste Stokværk, altsaa tæt ved Gaden, den gamle Mester Claude Patru og hans Husholderske, en Person paa næsten firsindstyve Aar, men endnu rask og rørig. Disse to hørte, at Cardillac paa sædvanlig Vis den Aften kom ned ad Trappen præcis Kl. 9, lukkede og laasede Døren med stor Larm, saa gik op igjen, læste sin Aftenbøn højt og dernæst gik ind i sit Sovekammer, hvad man kunde høre paa, at Døren blev slaaet i. Mester Claude lider af Søvnløshed, som jo gamle Folk tit gjør. Han kunde ikke lukke et Øje den Nat. Derfor tændte Husholdersken vel omtrent Klokken halv ti Lys i Køkkenet, til hvilket hun var kommet gjennem Husets Forstue og satte sig hen ved Bordet til Mester Claude med en gammel Krønike, i hvilken hun læste, medens den gamle, der var optagen af sine Tanker, snart satte sig i Lænestolen, snart rejste sig igjen og for at blive søvnig og træt gik langsomt op og ned i Værelset. Alt var stille og roligt til efter

Midnat. Da hørte hun raske Trin og Støj, et tungt Fald, som om en svær Byrde styrtede til Jorden, og strax efter en dump Stønnen. Begge to blev de grebne af en sælsom Angst og Beklemthed. Det var, som om de uvilkaarligt følte sig grebne af Gysen over den rædselsfulde Daad, der lige var begaaet. — I den lyse Morgenstund traadte da ogsaa det frem for Dagens Lys, som var hændet i Mørket."

„Men for Guds Skyld!" afbrød Frøken Scudéri ham. „Kan I da under alle de Omstændigheder, som jeg først vidtløftig har meddelt eder, tænke jer Spor af Anledning til denne djævelske Daad?"

„Hm!" svarede La Regnie, „Cardillac var ikke fattig — han besad nogle fortræffelige Ædelstene."

„Skulde da ikke Datteren have alt dette?" fortsatte Frøken Scudéri. „I glemmer, at Olivier skulde være Cardillacs Svigersøn."

„Han var maaske nødt til at dele med andre, eller maaske kun til at myrde for andre," sagde La Regnie.

„Dele — myrde for andre!" spurgte Frøken Scudéri meget forbavset.

„I maa vide, min Frøken," vedblev Præsidenten, „at Olivier allerede for længe siden havde blødt paa Grève-Pladsen, hvis hans Gjerning ikke stod i Forbindelse med den mørke Hemmelighed, som hidtil har truet hele Paris. Olivier hører rimeligvis til den ryggesløse Bande, der byder al Domstolenes Opmærksomhed, al deres Besvær og deres Undersøgelser Trods, og har forstaaet at slaa sikkert og ustraffet. Gjennem ham vil — maa alt blive klaret. Cardillacs Saar ligner ganske dem, som alle de, der er blevne myrdede og udplyndrede paa Gaderne eller i Husene, er blevet dræbte med. Men, hvad der er det mest afgjørende: siden Olivier Brusson er bleven

fængslet, er alle Mord og Udplyndringer holdt op. Gaderne er nu lige saa sikre om Natten som om Dagen. Det er Bevis nok for, at Olivier maaske stod i Spidsen for hin Morderbande. Endnu vil han ikke bekjende; men der gives Midler til at faa ham til at tale mod sin Vilje."

„Og Madelon?" udbrød Frøken Scudéri, „og Madelon, denne trofaste, uskyldige Due?"

„Ja," sagde La Regnie med et giftigt Smil, „hvem indestaar mig for, at hun ikke er med i Komplottet? Hvad bryder hun sig om sin Fader? Hun græder jo kun for denne morderiske Skurks Skyld."

„Hvad siger I?" udbrød Frøken Scudéri. „Det er ikke muligt! — Denne Pige — hun skulde ikke tænke paa sin Fader mere —"

„Ak nej," fortsatte La Regnie, „tænk dog blot paa Marquise Brinvilliers! I maa tilgive mig, hvis jeg maaske snart ser mig nødsaget til at berøve eder eders Protegée og lade hende fængsle."

Frøken Scudéri gyste ved denne forfærdelige Mistanke; hun var til Mode, som om denne skrækkelige Mand ikke kunde anerkjende nogen Troskab eller nogen Dyd, som om han opdagede Mord og Brøde i de dybeste, hemmeligste Tanker. Hun rejste sig. „Vær menneskelig!" det var alt, hvad hun beklemt kunde stamme, idet hun aandede tungt. Hun var allerede i Begreb med at gaa ned ad Trappen, til hvilken Præsidenten havde ledsaget hende med ceremoniel Elskværdighed, da hun pludselig — hun vidste ikke en Gang hvorledes — fik en sælsom Tanke.

„Mon det vilde blive mig tilladt at se den ulykkelige Olivier Brusson?" spurgte hun Præsidenten, idet hun hurtigt vendte sig om.

Denne saa' paa hende med en betænkelig Mine, saa fortrak hans Ansigt sig til det modbydelige Smil, som var ejendommeligt for ham. „Ja, min værdigè Frøken," sagde han, „I vil sikkert nu, idet I stoler mere paa eders Følelse og en indre Stemme end paa, hvad der sker lige for vore Øjne, selv prøve Oliviers Skyld eller Uskyld. Hvis I ikke gyser tilbage for Forbryderens mørke Opholdssted, hvis det ikke er jer modbydeligt at se alle disse Udskud i alle de forskjellige Grader, saa skal Fængslets Porte om to Timer staa aabne for jer. I skal se denne Olivier, hvis Skæbne vækker eders Deltagelse."

I Virkeligheden kunde Frøken Scudéri ikke blive overbevist om det unge Menneskes Brøde. Alt talte imod ham; ja, ingen Dommer i Verden vilde have handlet anderledes end La Regnie, naar der var Tale om saadanne afgjørende Kjendsgjerninger; men det Billede af huslig Lykke, som Madelon havde malet for Frøken Scudéri i de mest levende Træk, overstraalede enhver hæslig Mistanke, og derfor vilde hun hellere antage, at der stak en uforklarlig Hemmelighed bag ved det hele, end tro paa noget, som hendes Indre oprørte sig imod.

Hun besluttede, at hun endnu en Gang vilde høre alt, hvad der var sket i hin skæbnesvangre Nat, af Olivier selv, og at hun saa meget som muligt vilde trænge ind i en Hemmelighed, der maaske var uopklaret for Dommerne, fordi det syntes værdiløst at bryde sig videre om den.

Da Frøken Scudéri var kommen til Conciergeriet, førte man hende ind i et stort lyst Værelse. Ikke længe derefter hørte hun en Raslen af Lænker. Olivier Brusson blev ført ind. Men saa snart han viste sig i Døren, sank Frøken Scudéri afmægtig sammen. Da hun kom til sig selv igjen, var Olivier forsvundet. Hun forlangte med Heftighed, at man

skulde bringe hende til hendes Vogn, hun vilde af Sted, øjeblikkelig af Sted fra disse skrækkelige Forbryderhuller. — Ak — ved det første Blik havde hun i Olivier Brusson gjenkjendt det unge Menneske, som paa Pont Neuf havde kastet hin Seddel ind i Vognen til hende, og som havde bragt hende Skrinet med Juvelerne! — Nu var jo enhver Tvivl udelukket. La Regnies skrækkelige Formodning var ganske stadfæstet. Olivier Brusson hørte til en frygtelig Morderbande; det var sikkert ham, der ogsaa havde myrdet sin Mester. — Og Madelon! — Saa bittert var Frøken Scudéri endnu aldrig bleven skuffet i en Følelse, aldrig havde Helvedes Magter ramt hende saa dødeligt her paa Jorden, Magter, paa hvis Tilværelse hun slet ikke havde troet, og derfor tvivlede hun om, at der i det hele taget fandtes Sandhed. Hun fattede den forfærdelige Mistanke, at Madelon var med i Sammensværgelsen og kunde have Del i den skrækkelige Brøde. Og det gik, som det gaar ved slige Lejligheder. Naar Menneskeaanden først ser et Billede, saa søger den ivrigt og finder Farver, hvormed den udmaler det mere og mere grelt. Saaledes fandt nu ogsaa Frøken Scudéri, idet hun overvejede hver enkelt Omstændighed og hele Madelons Opførsel, mange Ting, med hvilke hun nærede denne Mistanke. Saaledes blev mange Ting, der havde syntes hende at være Beviser paa Uskyldighed og Renhed, sikre Kjendetegn paa forbryderisk Ondskab og udsøgt Hykleri. Hin hjærteskærende Jammer, de blodige Taarer kunde godt være udpressede af Dødsangsten — ikke for at se den elskede bløde, nej, for selv at falde for Bødlens Haand. Frøken Scudéri steg ud af Vognen med den Beslutning, at hun strax vilde skille sig af med den Slange, som hun nærede ved sin Barm. Da hun var traadt ind i sit Kammer, styrtede Madelon sig for hendes Fod. Idet hun rettede sine Øjne — en Guds

Engel kunde ikke have mere trofaste Øjne — op imod hende og lagde Armene over Kors paa sit bølgende Bryst, jamrede og bønfaldt hun højt om Hjælp og Trøst. Frøken Scudéri tog sig med Besvær sammen, og, idet hun søgte at give sin Stemme saa megen Alvor og Ro som muligt, sagde hun: „Gaa! — Gaa! — Trøst dig blot med Hensyn til denne Morder, som vil finde den retfærdige Straf for sin Skjændsels-gjerning — den hellige Jomfru forbyde, at der ikke tynger en svar og blodig Brøde paa dig selv!“

„Ak! Nu er alt forbi!“ med dette skingrende Udbrud styrtede Madelon afmægtig til Jorden. Frøken Scudéri overlod til La Martinière at drage Omsorg for Pigen og gik ind i et andet Værelse.

Frøken Scudéri var helt sønderrevet i sit Hjærte og i Splid og Strid med alle jordiske Ting. Hun ønskede ikke mere at leve i en Verden, der var saa fuld af djævelsk Bedrag. Hun anklagede Skæbnen, som med bitter Haan havde undet hende saa mange Aar til at styrke sin Tro paa Dyd og Trofasthed, og som nu i hendes Alderdom tilintetgjorde det smukke Billede, som havde lyst i hendes Liv.

Hun hørte, at La Martinière bragte Madelon bort, og at denne sukkede og jamrede sagte: „Ak — ogsaa hende — ogsaa hende har de grusomme Mennesker bedaaret! — Jeg elendige! — Stakkels, ulykkelige Olivier!“

Lyden af hendes Røst trængte til Frøken Scudéris Hjærte, og paa ny blev hun greben af en Anelse om, at der var en Hemmelighed, og at hun kunde tro paa Oliviers Uskyldighed. Betaget af de mest modstridende Følelser, ganske som ude af sig selv, udbrød hun: „Hvilken Aand fra Helvede har indviklet mig i denne forfærdelige Historie, der vil koste mig mit Liv?“

I dette Øjeblik traadte Baptiste bleg og forfærdet ind og

meldte, at Desgrais var der ude. Siden La Voisins afskyelige Proces havde det, at Desgrais viste sig i et Hus, været et sikkert Forbud paa en eller anden Anklage. Dette var Grunden til Baptistes Skræk, og derfor spurgte Frøkenen ham med et mildt Smil: „Hvad er der i Vejen med dig, Baptiste? — Frøken Scudéris Navn er vel paa La Voisins Liste — ikke sandt?“

„Ak, for Guds Skyld,“ svarede Baptiste, der rystede over hele Legemet, „hvor kan I dog sige saadant noget? — Men Desgrais — den forfærdelige Desgrais lader saa hemmelighedsfuld, han er saa indtrængende, han synes slet ikke at kunne vente med at se eder.“

„Naa,“ svarede Frøken Scudéri, „ja, Baptiste, saa før ham blot strax her ind, dette Menneske, der er jer saa frygtelig og i det mindste ikke kan vække nogen Bekymring hos mig.“

„Præsident La Regnie,“ sagde Desgrais, da han var traadt ind i Værelset, „sender mig til eder med en Bøn, paa hvis Opfyldelse han slet ikke vilde haabe, hvis han ikke kjendte eders Dyd og eders Mod, hvis ikke det sidste Middel til at bringe en blodig Daad frem for Dagens Lys laa i eders Haand, hvis I ikke allerede selv havde vist Interesse for den fæle Proces, som holder *la chambre ardente* og os alle i Aande. Siden Olivier Brusson har set eder, er han helt vanvittig. Hvor meget han end syntes at være tilbøjelig til at bekjende, saa sværger han dog nu igjen paa ny ved Kristus og alle Helgene, at han er ganske uskyldig i Cardillacs Mord, skjønt han gjærne vil lide Døden, som han har fortjent. Læg Mærke til, Frøken, at den sidste Tilføjelse aabenbart tyder paa andre Forbrydelser, der tynger paa ham. Men alle Anstrængelser for at faa et eneste Ord mere ud af ham er forgjæves, selv

Truslerne om Torturen har ikke nyttet noget. Han beder, han bønfalder os om at skaffe ham en Samtale med eder — kun eder, eder alene vil han tilstaa alt. Nedlader I eder til at høre Brussons Tilstaaelse, Frøken?“

„Hvorledes?“ udbrød Frøken Scudéri ganske opbragt. „Skal jeg være Kriminalrettens Redskab? Skal jeg misbruge det ulykkelige Menneskes Tillid for at bringe ham paa Skafottet? — Nej, Desgrais! Selv om Brusson er en ryggesløs Morder, det vilde dog aldrig være mig muligt at bedrage ham saa skammeligt. Jeg vil ikke have noget at vide om hans Hemmeligheder, der vilde være indelukkede i mit Bryst som et helligt Skriftemaal.“

„Maaske,“ svarede Desgrais med et fint Smil, „maaske I forandrer eders Sindelag, Frøken, naar I har hørt Brusson. Bad I ikke selv Præsidenten om at være menneskelig? Det er han, idet han giver efter for Brussons taabelige Forlangende og saaledes forsøger det sidste Middel, inden han anvender Torturen, til hvilken Brusson for længe siden er moden.“

Frøken Scudéri for uvilkaarligt sammen.

„Ser I, værdige Dame,“ fortsatte Desgrais, „man vil paa ingen Maade forlange af eder, at I endnu en Gang skal træde ind i hine mørke Kamre, der opfylder eder med Gru og Afsky. I Nattens Stilhed, uden at vække nogen Opsigt, bringer man Olivier Brusson som et frit Menneske til eders Hus. Man vil ikke en Gang belure, kun bevogte ham, og saa kan han tvangfrit tilstaa eder alt. Jeg indestaar eder med mit Liv for, at I ikke selv behøver at frygte noget af denne elendige. Han taler om eder med den inderligste Ærefrygt. Han sværger paa, at kun den mørke Skæbne, der hindrede ham i at se eder tidligere, har styrtet ham i Døden. Og

saa beror det jo paa eder at sige, hvad I vil, af det, som Brusson meddeler eder. Kan man tvinge eder til mere?“

Frøken Scudéri sad længe grublende. Hun var til Mode, som om hun maatte adlyde den højere Magt, der forlangte Opklaring af én eller anden frygtelig Hemmelighed af hende, som om hun ikke mere kunde unddrage sig det mærkelige Net, i hvilket hun var bleven indviklet imod min Vilje. Hun fattede pludselig en Beslutning og sagde med Værdighed: „Gud vil give mig Fatning og Standhaftighed. Før Brusson herhen, og jeg skal tale med ham!“

Ganske som den Gang, da Brusson bragte Skrinet, blev der banket paa Frøken Scudéris Dør ved Midnatstid. Baptiste, der var underrettet om det natlige Besøg, lukkede op. Frøken Scudéri følte iskolde Gys, da hun paa de sagte Trin og den dumpe Mumlen kunde høre, at den Vagt, der havde bragt Brusson, fordelte sig i Husets Gange.

Endelig blev Døren til Værelset lukket sagte op. Desgrais traadte ind, bag ham Olivier Brusson uden Lænker og i ordentlige Klæder. „Her er Brusson, min værdige Frøken,“ sagde Desgrais, idet han bukkede ærbødigt og derpaa forlod Værelset.

Brusson faldt paa Knæ for Frøken Scudéri, han hævede bønfaldende sine foldede Hænder, idet hyppige Taarer strømmede ud af hans Øjne.

Blegnende, ude af Stand til at sige et Ord, saa' Frøken Scudéri ned paa ham. Selv i de vansirede Træk, der var fortrukne af Sorg og af den bitreste Smerte, straalede der hende et rent Udtryk af et trofast Sind i Møde. Jo længere Frøken Scudéri lod sit Blik hvile paa Brussons Ansigt, des mere levende traadte Mindet om én eller anden elsket Person frem; hun kunde kun ikke rigtig komme paa, hvem det var.

Al Gru forlod hende, hun glemte, at Cardillacs Morder knælede for hende, og hun sagde i sin yndefulde, roligt velvillige Tone: „Naa, Brusson, hvad har I saa at sige mig?“

Denne, som vedblev at knæle, sukkede i dyb, inderlig Vemod og sagde derpaa: „Ak, min værdige, min højt ærede Frøken, er da ethvert Spor af et Minde om mig forsvundet fra eders Hukommelse?“

Frøken Scudéri, der betragtede ham endnu mere opmærksomt, svarede, at hun rigtignok i hans Træk havde fundet Lighed med en Person, hun havde holdt af, og at han kun kunde takke denne Lighed for, at hun overvandt den dybe Afsky for en Morder og roligt hørte paa ham.

Brusson, der blev haardt krænket ved disse Ord, rejste sig hurtigt, og, idet han sænkede sit mørke Blik mod Jorden, traadte han et Skridt tilbage: saa sagde han med tonløs Røst: „Har I da helt glemt Anne Guiot og hendes Søn Olivier? — Det er ham, det er den Dreng, som I ofte vuggede paa eders Knæ, som staar for eder.“

„For Guds Skyld!“ udbrød Frøken Scudéri, idet hun skjulte Ansigtet med begge sine Hænder og sank tilbage i Stolen.

Hun havde Grund nok til at blive saa forfærdet. Anne Guiot, en forarmet Borgers Datter, havde fra lille af været hos Frøken Scudéri, der opdrog hende trofast og omhyggeligt som en Moder sit Barn. Da hun blev voxen, indfandt der sig en smuk og god ung Mand, som hed Claude Brusson, og bejlede til den unge Pige, og da han var en meget dygtig Uhrmager, der sagtens kunde finde sit Udkomme i Paris, og da Anne desuden var kommet til at holde inderligt af ham, saa nærede Frøken Scudéri ingen Betænkeligheder ved at indvillige i sin Plejedatters Giftermaal. De unge Mennesker bo-

satte sig, levede stille og lykkeligt sammen, og, hvad der knyttede Baandet mellem dem endnu inderligere. var en dejlig Dreng, der var sin Moders udtrykte Billede.

Frøken Scudéri forgudede den lille Olivier, som hun hentede hos Moderen og beholdt i Timevis, ja, i flere Dage, for at forkjæle og kjærtegne ham. Dette førte til, at Drengen bandt sig helt til hende og lige saa gjærne var hos hende som hos sin Moder. Der var gaaet tre Aar, da Brødnid fra Brussons Kunstfællers Side bragte det dertil, at han fik mindre Arbejde med hver Dag, saa at han til sidst næppe kunde tjene til sit tarvelige Udkomme. Dertil kom hans Længsel efter hans smukke Fødeby Genf, og derved skete det, at den lille Familie drog derhen til Trods for Frøken Scudéris Modstand, og skjønt hun lovede al mulig Understøttelse. Anne skrev et Par Gange til sin Plejemoder, saa tav hun, og Frøken Scudéri maatte antage, at det lykkelige Liv i Brussons Hjem ikke mere lod Mindet om gamle Dage komme frem.

Det var nu netop tre og tyve Aar siden, at Brusson med Kone og Barn havde forladt Paris og var draget til Genf.

„Aa, det er forfærdeligt!“ udbrød Frøken Scudéri, da hun havde fattet sig nogenlunde. „Det er forfærdeligt! — Er du Olivier? — Er du Annes Søn? — Og nu?“

„Ja,“ svarede Olivier roligt og fattet. „Ja, min værdige Frøken, I havde aldrig kunnet ane, at den Dreng, som I forkjælede som den ømmeste Moder, som I vuggede paa eders Skjød og puttede det ene Stykke Sukkergodt i Munden paa efter det andet, som I kaldte ved de sødeste Navne, at han en Gang som Yngling skulde staa for eder anklaget for en skrækkelig Forbrydelse! — Jeg er ikke dadelfri; *la chambre ardente* kan med Rette beskylde mig for en Forbrydelse; men saa sandt jeg haaber at dø salig, selv om det skal være

for Bødlens Haand, jeg er ren for enhver blodig Gjerning. Ikke ved mig, ikke ved min Skyld faldt den ulykkelige Cardillac!“ — Ved disse Ord kom Olivier til at ryste og vakle. Frøken Scudéri pegede i Tavshed paa en lille Stol, der stod ved Oliviers Side. Han satte sig langsomt paa den.

„Jeg har haft Tid nok,“ begyndte han, „til at forberede mig paa denne Samtale med eder, som jeg betragter som den forsonede Himmels sidste Gunst, og til at vinde saa megen Ro og Fatning, som jeg nødvendigvis maa have for at fortælle eder Historien om min forfærdelige, enestaaende Ulykke. Vis mig den Barmhjærtighed at høre roligt paa mig, hvor meget end Afsløringen af en Hemmelighed, som I sikkert ikke har anet, kan overraske eder, ja, fylde eder med Gru! — Gid min stakkels Fader dog aldrig havde forladt Paris! — Saa vidt min Erindring om Genf naar tilbage, ser jeg mine trøstesløse Forældre græde, ser jeg mig selv græde over deres Klager, som jeg ikke forstod. Først senere fik jeg en tydelig Fornemmelse af og en fuldstændig Bevidsthed om den tyngende Mangel og den dybe Elendighed, i hvilken mine Forældre levede. Min Fader blev skuffet i alle sine Forhaabninger. Nedbøjet af Sorg døde han i det Øjeblik, da det var lykkedes ham at anbringe mig som Lærling hos en Guldsmed. Moder talte meget om eder. Hun vilde sige eder alt og klage sin Nød; men saa blev hun overvældet af den Modløshed, som Elendigheden avler. Dette og vel ogsaa den falske Undseelse, der ofte piner et dødelig saaret Sind, holdt hende tilbage fra hendes Beslutning. Et Par Maaneder efter Faders Død fulgte Moder ham i Graven.“

„Ak, den stakkels Anne!“ udbrød Frøken Scudéri, overvældet af Smerte.“

„Nej, takket og priset være Himlens evige Magter, fordi

hun er hisset og ikke ser sin elskede Søn falde for Bødlens Haand, brændemærket med Skjændsel!“ Dette udraabte Olivier højt, idet han kastede et vildt, forfærdeligt Blik op imod Himlen. Der blev uroligt udenfor. Man gik frem og tilbage. „Ak!“ sagde Olivier med et bittert Smil. „Desgrais vækker sine Svende, som om jeg kunde undslippe her. — Men videre! — Jeg blev holdt strængt af min Mester, skjønt jeg snart var den bedste Arbejder, ja, vel til sidst ogsaa overgik min Mester selv. Da hændte det en Dag, at en Fremmed kom ind i vort Værksted for at kjøbe nogle Smykker. Da han saa' et smukt Halsbaand, som jeg havde lavet, klappede han mig med venlig Mine paa Skuldren, og, idet han undersøgte Smykket, sagde han: „Det er jo et ganske fortræffeligt Arbejde, min unge Ven. Jeg véd i Virkeligheden ikke, hvem der kunde gjøre det bedre — det skulde da være René Cardillac, som jo rigtignok ogsaa er den første Guldsmed i Verden. Ham skulde I gaa til; han modtager jer med Glæde i sit Værksted: thi kun I kan bistaa ham i hans kunstfærdige Arbejde, og kun af ham kan I til Gjengjæld lære noget endnu. Den Fremmedes Ord var faldne dybt i min Sjæl. Jeg havde ikke længere Ro i Genf, jeg følte mig draget bort derfra. Endelig lykkedes det mig at frigjøre mig fra min Mester. Jeg kom til Paris. René Cardillac modtog mig koldt og haardt, men jeg opgav det ikke; han skulde give mig Arbejde, selv om det var ganske lidt. Saa lod han mig lave en lille Ring. Da jeg bragte ham mit Arbejde, stirrede han stift paa mig med sine funklende Øjne, som om han vilde se ind i min inderste Sjæl. Saa sagde han: „Du er en dygtig og brav Svend, du kan komme til mig og hjælpe mig i mit Værksted. Jeg skal betale dig godt, saa du vil være fornøjet med mig. Cardillac holdt Ord. Jeg havde allerede

været flere Uger hos ham uden at se Madelon — hvis jeg ikke tager fejl, var hun den Gang hos én eller anden Tante paa Landet. Endelig kom hun. Ak, I Himlens evige Magter, hvordan var jeg ikke til Mode, da jeg saa' denne Pige! — Har nogen Sinde et Menneske elsket saaledes som jeg? Og nu! — Ak Madelon!"

Olivier kunde ikke sige mere af Vemod, han skjulte sit Ansigt i begge Hænder og hulkede højt. Endelig betvang han med Magt den vilde Smerte, der havde overvældet ham, og fortalte:

„Madelon saa' paa mig med venlige Øjne; hun kom hyppigere og hyppigere i Værkstedet. Med Henrykkelse opdagede jeg, at hun elskede mig. Hvor strængt end hendes Fader bevogtede os, mangt et hemmeligt Haandtryk gjaldt som Tegn paa en Pagt, vi havde sluttet. Cardillac syntes ikke at mærke noget. Jeg tænkte, at naar jeg først havde vundet hans Gunst og kunde blive Mester, saa vilde jeg bejle til Madelon. En Morgen, da jeg vilde tage fat paa mit Arbejde, traadte imidlertid Cardillac hen til mig med Forbitrelse og Foragt i det mørke Blik. „Jeg trænger ikke mere til dit Arbejde," begyndte han. „Ud af mit Hus endnu i denne Stund, og lad mig aldrig se dig mere! Hvorfor jeg ikke kan taale dig her længere, behøver jeg ikke at sige dig. For dig, fattige Pjalt, hænger den søde Frugt, som du efterstræber, for højt!" Jeg vilde tale; men han greb mig med sin stærke Næve og kastede mig ud af Døren, saa jeg faldt og saarede mit Hoved og min Arm slemt. — Oprørt, sønderrevet af bitre Smerter forlod jeg Huset, og jeg fandt endelig i Udkanten af Forstaden St. Martin en godmodig Bekjendt, der gav mig Plads i sit Kvistværelse. Jeg havde ingen Ro, ingen Rist. Ved Nattetider listede jeg mig omkring ved Cardillacs

Hus, idet jeg bildte mig ind, at Madelon skulde høre mine Suk, mine Klager, og at det maaske vilde lykkes hende at tale med mig oppe fra Vinduet, uden at nogen mærkede det. Alle Slags forvovne Planer krydsede hinanden i min Hjærne — jeg haabede, jeg kunde overtale hende til en eller anden af dem. — Til Cardillacs Hus i Nicaise-Gaden stødte der en høj Mur med Nicher og gamle, halvt ødelagte Billedstøtter. Tæt ved en saadan Støtte staar jeg en Nat og ser op imod Husets Vinduer, der vender ud til den Gaard, som denne Mur indeslutter. Da opdager jeg pludselig Lys i Cardillacs Værksted. Det er Midnat. Cardillac plejede ellers aldrig at være vaagen paa den Tid; han plejede at gaa til Hvile præcis Kl. 9. Mit Hjærte bankede af en ængstelig Anelse, jeg tænkte paa en eller anden Begivenhed, der maaske kunne give mig Adgang til Huset. Men strax efter forsvinder Lyset igjen. Jeg trykker mig op imod Billedstøtten — ind i Nichen; men forfærdet farer jeg tilbage, da jeg mærker et Modtryk, som om Støtten var bleven levende. I Nattens dunkle Lys opdager jeg nu, at Stenen drejer sig langsomt. Bag den smutter en mørk Skikkelse frem og gaar med sagte Trin ned ad Gaden. Jeg springer hen til Støtten; den staar som før, tæt op imod Muren. Uvilkaarligt, som drevet af en indre Magt, lister jeg mig efter Skikkelsen. Bag ved et Mariabillede ser Skikkelsen sig om. Det fulde Skjær af den klare Lampe, som brænder foran Billedet, falder i Ansigtet paa den. Det er Cardillac. En ubegribelig Angst, en uhyggelig Gru overvælder mig. Som manet af en Trolddom maa jeg af Sted — jeg maa følge den spøgelseagtige Søvngænger; thi det anser jeg min Mester for, skjønt det ikke er Fuldmaanetid, ved hvilken Lejlighed de sovende ellers plejer at blive grebne af denne Sygdom. Endelig forsvinder Cardillac

i den dybe Skygge. Af en svag, men mig velbekjendt Rømmen opdager jeg imidlertid, at han er traadt ind ved Indkjørslen til et Hus. Hvad skal det sige? Hvad vil han gjøre? — Saaledes spørger jeg mig selv fuld af Forbavselse og holder mig tæt op ad Huset. Det varer ikke længe, saa kommer en Mand med lysende Fjerbusk og klirrende Sporer gaaende syngende og trallende. Som en Tiger paa sit Rov styrter Cardillac sig ud af sit Smuthul og løs paa Manden, der i samme Øjeblik synker rallende til Jorden. Med et forfærdet Skrig farer jeg derhen. Cardillac er sysselsat med Manden, der ligger paa Jorden. „Hvad gjør I, Mester Cardillac!“ raaber jeg højt. — „Fordømte!“ brøler Cardillac, idet han med Lynets Hastighed farer forbi mig og forsvinder. Ganske ude af mig selv, næppe i Stand til at gaa, nærmer jeg mig den anden. Jeg knæler ned. Maaske — tænker jeg — kan han endnu reddes; men der er ikke Spor af Liv mere i ham. I min Dødsangst mærker jeg næppe, at Politivagten omringer mig. — „Nu har de Djævle igjen myrdet én! Halløj, unge Menneske, hvad gjør du der? — Hører du med til Banden? — Af Sted med dig!“ Saaledes raaber de og griber mig. Jeg formaar næppe at stamme, at jeg jo slet ikke kunde begaa en saadan skrækkelig Misgjerning, og at de skal lade mig gaa i Fred. Da lyser én af dem mig i Ansigtet og udbryder leende: „Det er Guldsmedesvenden Olivier Brusson, der arbejder hos vor ærlige, brave Mester René Cardillac! — Nej, han myrder ikke Folk paa Gaden! — Det ser han mig ogsaa ud til! Det kunde jo ogsaa falde en Morder ind at at give sig til at klage ved Liget og lade sig fange! — Hvordan gik det til, min Ven? — Fortæl du kun alt ganske ligefrem!“ — „Tæt foran mig,“ sagde jeg, „sprang et Menneske løs paa ham dér, stødte ham ned og

ilede af Sted, da jeg skreg højt; jeg vilde se, om han maaske endnu var til at redde.“ — „Nej, min Søn,“ siger én af dem, der har løftet Liget op, „han er væk: Dolkestikket gaar som sædvanlig lige gjennem Hjærtet.“ — „For Djævlen!“ siger en anden. „Nu kom vi jo igjen for sent ligesom i Forgaars!“ — Og derpaa fjærnede de sig med Liget.

Hvorledes jeg var til Mode, kan jeg slet ikke sige. Jeg syntes, jeg var hildet i onde Drømme, at jeg nu strax maatte vaagne og undre mig over disse vanvittige Gjøglebilleder. Cardillac — min Madelons Fader, en ryggesløs Morder! — Jeg var kraftløs sunket om paa en Stentrappe, der førte op til et Hus. Morgenen blev lysere og lysere. Foran mig paa Stentrappen laa der en Officershat, rigt prydet med Fjer. Cardillacs blodige Daad, der var begaaet paa det Sted, hvor jeg sad, gik nu helt op for mig. Forfærdet styrtede jeg af Sted.

Ganske forvirret, næsten bevidstløs, sidder jeg paa mit Tagkammer. Da gaar Døren op, og Cardillac træder ind. „For Guds Skyld, hvad vil I?“ raaber jeg. Han ænser det slet ikke, men kommer hen til mig og smiler til mig med en Ro og Elskværdighed, der forøger min Afsky for ham. Han tager en gammel, skrøbelig Skammel og sætter sig ved Siden af mig, medens jeg ikke formaar at rejse mig fra det Straaleje, som jeg havde kastet mig paa. — „Naa, Olivier,“ begyndte han, „hvordan gaar det dig, min stakkels Dreng? Jeg har virkelig overilet mig paa en slem Maade, da jeg jagede dig ud af mit Hus, for jeg savner dig paa alle Leder og Kanter. Netop nu har jeg et Arbejde for, som jeg ikke kan fuldende uden din Hjælp. Hvad mener du om igjen at arbejde i mit Værksted? — Du tier! — Ja, jeg véd, at jeg har fornærmet dig. Jeg vil ikke skjule for dig, at jeg var

vred paa dig for dette Kjærlighedsforhold tll Madelon. Men senere har jeg overvejet Sagen rigtig og er kommet til det Resultat, at jeg ikke kan ønske mig nogen bedre Svigersøn end netop dig, der er saa dygtig, flittig og trofast. Kom altsaa med mig og se, om du kan faa Madelon til at blive din Hustru."

Cardillacs Ord gik mig gjennem Marv og Ben. Jeg bævede for hans Ondskab, jeg kunde ikke faa et Ord frem. — „Du nøler!" fortsatte han i en skarp Tone, idet hans funklende Øjne gjennemborede mig. „Du nøler! — Du kan maaske ikke komme med mig i Dag; du har maaske andre Ting for — du vil maaske besøge Desgrais eller lade dig indføre hos d'Argenson eller La Regnie. Tag dig i Agt, min Ven, at de Kløer, som du vil lokke frem for at ødelægge andre Folk, ikke griber og sønderriver dig selv!" Da skaffede mit oprørte Sind sig pludselig Luft i Ord: „Lad d e m," udbrød jeg, „lad dem, der er sig en skrækkelig Misgjerning bevidst, gyse for de Navne, som I nævnede, jeg kan ikke gjøre det — jeg har intet at gjøre med dem!" — „Egentlig," fortsatte Cardillac, „har du Ære af at arbejde hos mig, Olivier, hos m i g, der er vor Tids berømteste Mester og overalt højagtet paa Grund af min Troskab og Hæderlighed, saa at enhver ond Bagvaskelse vilde falde tungt paa Bagvaskerens Hoved. — Med Hensyn til Madelon vil jeg tilstaa dig, at du kan takke hende alene for min Eftergivenhed. Hun elsker dig med en Heftighed, som jeg slet ikke havde tiltroet dette spæde Pigebarn. Saa snart du var borte, faldt hun paa Knæ for mig, omslyngede mig og tilstod under tusend Taarer, at hun ikke kunde leve uden dig. Jeg tænkte, at hun kun indbildte sig det — det plejer jo at gaa saadan med unge, forelskede Piger, at de strax tror, at de er ved

at dø, naar det første Mælkefjæs har set venligt paa dem — men Madelon blev virkelig syg, og da jeg saa vilde overtale hende til at opgive det Vanvid, saa nævnede hun dit Navn hundrede Gange. Hvad kunde jeg saa gjøre, naar jeg ikke vilde have, hun skulde fortvivle? I Gaar Aftes sagde jeg til hende, at jeg samtykkede i alt og vilde hente dig i Dag. Saa blomstrede hun i Nattens Løb op som en Rose, og nu venter hun paa dig ganske ude af sig selv af Kjærlighed og Længsel.“ — Gid Himlens evige Magter vil tilgive mig det! Men jeg véd ikke selv, hvorledes det gik til, at jeg pludselig stod i Cardillacs Hus, at Madelon jublede højt: „Olivier — Olivier — min elskede!“ styrtede hen til mig, omslyngede mig med begge sine Arme, trykkede mig til sit Bryst, saa jeg i min Salighed svor ved den hellige Jomfru og alle Helgene, at jeg aldrig, aldrig vilde forlade hende.“

Forfærdet over Mindet om dette afgjørende Øjeblik maatte Olivier standste. Frøken Scudéri, der var opfyldt af Gru over disse Misgjerninger, der var begaaede af en Mand, som hun havde holdt for Dyden og Retskaffenheden selv, udbrød: „Det er forfærdeligt! — René Cardillac hører altsaa til den Morderbande, som saa længe har gjort vor gode Stad til en Røverhule?“

„Hvad siger I, Frøken!“ svarede Olivier. „Til en Bande! Der har aldrig existeret en saadan Bande! Det var Cardillac alene, der med sin ryggesløse Virksomhed søgte og fandt sine Ofre i hele Staden. At det var ham alene, deri laa den Sikkerhed, hvormed han førte sine Slag, den uovervindelige Vanskelighed ved at komme paa Spor efter Morderen. — Men lad mig fortsætte, saa vil I se det mest ryggesløse og tillige det mest ulykkelige af alle Menneskers Hemmelighed. Enhver kan jo let tænke sig den Stilling, i hvilken jeg nu

befandt mig hos min Mester. Skridtet var gjort, jeg kunde ikke længere trække mig tilbage. Undertiden var jeg til Mode, som om jeg selv var bleven Cardillacs Haandlanger, og kun Madelons Kjærlighed kunde faa mig til at glemme den Smerte, der pinte mig, kun hos hende kunde det lykkes mig at udslette hvert ydre Spor af en navnløs Kval. Naar jeg arbejdede sammen med den gamle paa Værkstedet, formaaede jeg ikke at se ham ind i Ansigtet, jeg kunde næppe tale et Ord paa Grund af den Gru, som overvældede mig i Nærheden af dette forfærdelige Menneske, der opfyldte alle en trofast og kjærlig Faders og alle en god Borgers Pligter, medens Natten tilslørede hans Misgjerninger. Madelon, dette fromme, rene Barn, hang ved ham med en grænseløs Kjærlighed. Det skar mig i Hjærtet, naar jeg tænkte paa, at naar Hævnen en Gang ramte denne maskerede Skurk, saa maatte hun, der var bedraget ved Satans lumske List, bukke under for den skrækkeligste Fortvivlelse. Allerede det lukkede Munden paa mig, og det vilde det have gjort, selv om jeg skulde have lidt en Forbryders Død. Skjønt jeg havde hørt saa meget af Politiets Udtalelser, saa var dog Cardillacs Misgjerninger, Bevæggrunden til dem, den Maade, han udførte dem paa, en Gaade for mig; men Forklaringen skulde ikke udeblive længe. En Dag var Cardillac, der ellers til min Rædsel viste det muntreste Lune under sit Arbejde og spøgede og lo, meget alvorlig og indadvendt. Pludselig kastede han de Juveler, som han netop arbejdede paa, til Side, saa at Ædelstenene og Perlerne fløj omkring, rejste sig heftigt og sagde: „Olivier, det kan ikke vedblive at gaa saaledes med os to, dette Forhold er mig utaaleligt! — Hvad der ikke lykkedes Desgrais' og hans Haandlangeres største Snedighed at opdage, det har Tilfældet spillet dig i Hænderne. Du har set mig ved det

natlige Arbejde, som min onde Stjærne drev mig til, og mod hvilket ingen Modstand er mulig. — Det var ogsaa din onde Stjærne, som bragte dig til at følge mig, som hildede dig i et uigennemtrængeligt Slør, der gjorde dit Fodtrin let, saa du vandrede lydløst som det mindste Dyr, saa at jeg, der i den mørkeste Nat ser klart som en Tiger, jeg, der i hele Gadens Længde kan høre den mindste Lyd, ja, en Mygs Summen, ikke lagde Mærke til dig. Din onde Stjærne har ført dig til mig som min Kammerat. Som Forholdet er nu, kan du ikke tænke paa Forræderi, og derfor skal du vide alt."

„Aldrig i Evighed vil jeg være din Kammerat, din hyklerske Skurk!" — Det vilde jeg rãabe; men den Forfærdelse, der greb mig ved Cardillacs Ord, snørede min Strube til. I Stedet for Ord formaaede jeg kun at udstøde en uforstaaelig Lyd. Cardillac satte sig igjen paa sin Arbejdsstol. Han tørrede Sveden af sin Pande, han syntes at være stærkt grebet af Minderne fra Fortiden og kun at fatte sig med Besvær. Endelig begyndte han: „Vise Mænd taler meget om de sælsomme Indtryk, som frugtsommelige Kvinder er modtagelige for, og om den vidunderlige Indflydelse, som saadanne levende, men viljeløse Indtryk udefra har paa deres Barn. Man har fortalt mig en mærkelig Historie om min Moder. Da hun var frugtsommelig med mig i den første Maaned, var hun sammen med andre Kvinder Tilskuerinde ved en glimrende Hoffest, der blev givet i Trianon. Da faldt hendes Blik paa en Kavaler i spansk Dragt med en funklende Juvelkjæde om Halsen, som hun slet ikke kunde vende Øjnene bort fra. Hendes hele Væsen var Attraa efter de funklende Ædelstene, der syntes hende en overjordisk Skat. Den samme Kavaler havde for flere Aar siden, da min Moder endnu ikke var

gift, efterstræbt hendes Dyd, men var bleven vist tilbage med Afsky. Min Moder genkjendte ham, men nu syntes hun, at han i de straalende Diamanters Glans var bleven et Væsen af højere Art, Indbegrebet af al Skjønhed. Kavaleren lagde Mærke til min Moders længselsfulde, ildfulde Blikke. Han troede, at han nu var heldigere end fordum. Han forstod at nærme sig til hende, ja, at lokke hende bort fra hendes Bekjendte, hen til et ensomt Sted. Der trykkede han hende varmt i sine Arme; min Moder greb efter den smukke Kjæde, men i samme Øjeblik faldt han sammen og rev min Moder med sig om paa Gulvet. Hvad enten det var, fordi han havde faaet et Slagtilfælde eller af anden Grund, nok sagt: han var død. Min Moder anstrængte sig forgjæves for at sno sig ud af dette Ligs Arme, der var stivnet i Dødskampen. Den døde laa med hende paa Gulvet, medens hans brustne Øjne, hvis Sekraft var udslukket, var rettede paa hende. Hendes skingrende Skrig om Hjælp naaede endelig nogle Folk, der gik forbi langt borte, saa de kom ilende og frelste hende ud af den skrækkelige Elskers Arme. Rædslen kastede min Moder paa et haardt Sygeleje. Man opgav baade hende og mig; men hun kom sig, og Forløsningen var heldigere, end man havde haft Grund til at haabe. Men dette frygtelige Øjebliks Rædsler havde ramt mig. Min onde Stjærne var staaet op og havde udsendt denne Gnist, der skulde tænde én af de sælsomste og mest ødelæggende Lidenskaber i mig. Allerede i min tidligste Barndom var straalende Diamanter og Guldstykker mere end alt andet for mig. Man antog det for en almindelig barnlig Tilbøjelighed, men det viste sig at være noget andet; thi som Dreng stjal jeg Guld og Juveler, hvor jeg kunde faa fat i dem. Som den mest øvede Kjender forstod jeg at skjelne mellem uægte Juveler og ægte. Kun

ægte lokkede mig; uægte Juveler og præget Guld ænsede jeg aldeles ikke. Min medfødte Begjærlighed maatte vige for min Faders grusomme Tugtelser. Jeg blev Guldsmed, kun for at have at gjøre med Guld og Ædelstene. Jeg arbejdede med Lidenskab og blev snart den første Mester i denne Kunst. Nu begyndte en Periode, i hvilken min medfødte Drift, der saa længe havde været kuet, arbejdede sig frem med Vold og voxede i Styrke, saa at den opslugte alt andet. Saa snart jeg var bleven færdig med et Klenodie og havde afleveret det, blev jeg betaget af en Uro, en Trøstesløshed, der berøvede mig al Sundhed og alt Livsmod. — Som et Spøgelse stod baade Dag og Nat den Person, jeg havde arbejdet for, for mine Øjne smykket med mine Ædelstene, og en Stemme hviskede mig i Øret: Det er jo dit — det er jo dit — tag det dog — hvad skal den døde med Diamanter? — Da lagde jeg mig endelig efter Tyveri. Jeg havde Adgang til fornemme Folks Huse; jeg benyttede snart enhver Lejlighed, ingen Laas modstod min Dygtighed, og snart var det Smykke, som jeg havde lavet, atter i mine Hænder. — Men nu fordrev selv dette ikke min Uro. Jeg hørte alligevel hin uhyggelige Stemme. Den haanede mig og raabte: Ha, ha, det er en død, som bærer dine Juveler! — Selv vidste jeg ikke, hvorledes det gik til, at jeg fattede et usigeligt Had til dem, som jeg havde lavet Smykker til. Ja, i mit inderste Hjærte følte jeg en Lyst til at myrde dem, som jeg selv bævede for. — Paa den Tid kjøbte jeg dette Hus. Jeg blev enig med dets Ejer, vi sad her i Værelset og var glade over den Forretning, vi havde sluttet, og drak en Flaske Vin. Det var blevet Nat og jeg vilde bryde op, men saa sagde Sælgeren: „Hør, Mester René, før I gaar eders Vej, maa jeg gjøre eder bekjendt med en Hemmelighed i dette Hus.“ Derpaa aabnede

han et Skab i Muren, skød Bagvæggen til Side, traadte ind i et lille Værelse, bøjede sig ned og løftede en Falddør op. Vi steg ned ad en stejl, smal Trappe, kom til en snæver Dør, som han aabnede, og traadte ud i Gaarden. Nu vandrede den gamle Mand, som jeg havde kjøbt Ejendommen af, hen til Muren, rørte ved et Stykke Jærn, der stak lidt frem, og strax var der en Del af Muren, der drejede sig, saa at et Menneske mageligt kunde smutte igjennem Aabningen og komme ud paa Gaden. Du kan en Gang se det Kunststykke, som sandsynligvis nogle listige Munke i det Kloster, der i sin Tid laa her, har ladet lave, for at kunne smutte hemmeigt ud og ind."

„Det er et Stykke Træ, som kun er malet paa Ydersiden, og hvori der udenfor er sat en Billedstøtte, der ogsaa kun er af Træ, men ser ud, som om den var af Sten, og baade Træet og Billedstøtten drejer sig paa skjulte Hængsler. — Mørke Tanker rejste sig i mig, da jeg saa' denne Indretning; jeg var til Mode, som om der var gjort Forarbejder til Gjerninger, der endnu var en Hemmelighed for mig selv. Jeg havde lige afleveret et kostbart Smykke, der var bestemt for en Opera-Danserinde, til en Herre ved Hoffet. Mine Dødskvaler udeblev ikke — Spøgelset forfulgte mig alle Vegne — Satan hviskede stadig i mit Øre. — Jeg flyttede ind i Huset. Badet i Angstens Sved væltede jeg mig søvnløs omkring paa mit Leje. I Tankerne ser jeg dette Menneske snige sig af Sted til Danserinden med mit Smykke. Fuld af Raseri springer jeg op, kaster min Kappe om mig, gaar ned ad den hemmelige Trappe og ud gjennem Muren til Nicaise-Gaden. — Han kommer. Jeg styrter løs paa ham. Han skriger, men jeg holder ham bagfra og støder ham min Dolk i Hjærtet. — Smykket er mit! — Da dette er sket, føler jeg en Ro

og Tilfredshed i min Sjæl, som jeg aldrig har følt før. Spøgelset var forsvundet, Satans Stemme tav. Nu vidste jeg, hvad min onde Stjærne vilde; jeg maatte give efter for den eller gaa til Grunde. — Nu forstaar du hele min Gjøren og Laden, Olivier — og du maa ikke tro, at jeg, fordi jeg maa gjøre, hvad jeg ikke kan undlade, er helt fri for den Følelse af Medlidenhed og Medynk, som ligger i Menneskets Natur. Du véd, hvor haardt det falder mig at aflevere et Smykke, at der er mange, hvis Død jeg ikke ønsker, og som jeg derfor slet ikke arbejder for, ja, at jeg endogsaa, naar jeg véd, at Spøgelset den næste Dag kan manes bort med Blod, af og til nøjes med et ordentligt Nævedrag, som slaar den, der har mit Klenodie, til Jorden, saa at jeg kan faa det uden Drab".

„Efter at have sagt alt dette, førte Cardillac mig ind i den hemmelige Hvælving og forundte mig Synet af sit Juvelkabinet. Kongen har det ikke saa rigt. Ved ethvert Smykke var der hængt en lille Seddel, paa hvilken der stod nøjagtig skrevet, hvem det var lavet til, og naar det var taget tilbage ved Tyveri, Rov eller Mord. — „Paa din Bryllupsdag," sagde Cardillac højtideligt og med tonløs Røst, „paa din Bryllupsdag, Olivier, skal du lægge din Haand paa den korsfæstede Kristus' Billede og sværge en hellig Ed paa, at du, saa snart jeg er død, vil tilintetgjøre alle disse Rigdomme ved Midler, som jeg skal indvie dig i. Jeg vil ikke, at noget som helst menneskeligt Væsen, og mindst Madelon og du, kommer i Besiddelse af den Skat, der er kjøbt med Blod."

„Hildet i denne Labyrinth af Forbrydelse, sønderrevet af Kjærlighed og Afsky, af Fryd og Forfærdelse, lignede jeg en fordømt, hvem en skjøn Engel med et mildt Smil giver Tegn til, at han skal stige op ad, medens Satan holder ham fast med gloende Kløer, saa at den fromme Engels kjærlige

Smil, i hvilket al den høje Himmels Salighed spejler sig, bliver til den bitreste af alle Kvaler. — Jeg tænkte paa Flugt — ja, paa Selvmord — men Madelon! — I maa dadle mig, ja, dadle mig, min værdige Frøken, fordi jeg var for svag til med Magt at kue den Lidenskab, der lænkede mig til Forbrydelsen. Men bøder jeg ikke derfor med en skjændselsfuld Død? — En Dag kom Cardillac ualmindelig munter hjem. Han kjærtegnede Madelon, kastede de venligste Blikke til mig, drak en Flaske af den ædle Vin, som ellers kun blev sat frem paa Højtidsdage, og sang og jublede. Madelon havde forladt os, og jeg vilde gaa ned i Værkstedet. „Bliv siddende, min Ven," udbrød Cardillac, „i Dag skal du ikke arbejde mere. Lad os drikke et Glas paa den allerværdigste og fortræffeligste Dames Vel." Efter at jeg havde klinket med ham og tømt et fyldt Glas, sagde han: „Sig mig, Olivier, hvordan synes du om disse Vers:

Un amant qui craint les voleurs,
n'est point digne d'amour!"

„Han fortalte nu, hvad der var hændet i Fru Maintenons Sal mellem eder og Kongen, og tilføjede, at han altid havde æret eder som intet andet menneskeligt Væsen, og at selv om I, der var begavet med saa høj en Dyd, at den onde Stjerne blegnede kraftløs for den, selv om I bar det skjønneste Smykke, han havde lavet, saa kunde I dog aldrig vække et ondt Spøgelse, aldrig vække Mordtanker hos ham. „Hør, hvad jeg har besluttet, Olivier," sagde han. „For lang Tid siden skulde jeg lave et Halsbaand og et Armbaand til Hertuginde Henriette af Orleans og selv levere Ædelstenene dertil. Arbejdet lykkedes mig som intet andet, men det skar mig i Hjærtet, naar jeg tænkte paa, at jeg skulde skille mig af med dette Smykke,

der var blevet mig dyrebart. Du véd, at Prinsessen faldt for en Snigmorders Haand. Jeg beholdt Smykket og vil nu i den forfulgte Bandes Navn sende det til Frøken Scudéri som Tegn paa min Ærefrygt og Taknemmelighed — derved faar ikke blot Frøken Scudéri et talende Tegn paa sin Triumf, men jeg haaner endog Desgrais og hans Svende, som de fortjener. — Du skal bringe Smykket hen til hende."

„Da Cardillac nævnede eders Navn, Frøken, var det, som om sorte Slør blev dragne til Side, og det skjønne, lyse Billede af min lykkelige Barndom atter straalede i brogede, himmelske Farver. Der kom en vidunderlig Trøst i min Sjæl, en Straale af Haab, for hvilken de mørke Aander forsvandt. Cardillac saa' vist paa mig og tolkede paa sin Maade, det Indtryk, hans Ord havde gjort paa mig.

„Det lader til, at du synes godt om min Plan," sagde han. „Jeg kan tilstaa, at en indre Stemme, der er meget forskjellig fra den, der forlanger Blodofre som et graadigt Rovdyr, har befalet mig, at jeg skal gjøre dette. — Ofte bliver jeg saa underlig til Mode — jeg betages stærkt af en indre Angst, af Frygten for ét eller andet forfærdeligt, som synes mig at komme fra en hel anden Verden og bringer mig til at gyse. Saa er jeg endogsaa til Mode, som om det, den onde Stjærne har drevet mig til, skulde tynge paa min udødelige Sjæl, der slet ikke har Andel i det. I en saadan Stemning besluttede jeg, at jeg vilde lave en smuk Diamantkrone til den hellige Jomfru i St. Eustache-Kirken, men hin ubegribelige Angst overvældede mig, hver Gang jeg vilde tage fat paa dette Arbejde, og derfor undlod jeg det helt. Nu synes jeg, at jeg i Ydmyghed bringer Dyden og Fromheden et Offer og bønfalder om en gavnlig Hjælp hos Gud, naar

jeg sender Frøken Scudéri de skjønneste Juveler, som jeg nogen Sinde har lavet.“

„Cardillac, der var meget nøje indviet i hele eders Levevis, Frøken, meddelte mig nu Tiden og Maaden, paa hvilken jeg skulde aflevere disse Smykker, som han lagde i et smukt Skrin. Jeg var helt opfyldt af Henrykkelse; thi Himlen selv viste mig igjennem den forbryderske Cardillac Vejen til at redde mig ud af det Helvede, i hvilket jeg smægtede som en forskudt Synder. Det tænkte jeg. Ganske imod Cardillacs Vilje vilde jeg trænge ind til eder; som Anne Brussons Søn, som eders Plejebarn vilde jeg kaste mig for eders Fod og meddele eder alt, alt! I vilde blive rørt over den usigelige Elendighed, der truede den stakkels, uskyldige Madelon, hvis hendes Faders Forbrydelser blev opdagede. I vilde agte Hemmeligheden, men eders høje, skarpsindige Aand vilde finde sikre Midler til at gjøre Ende paa Cardillacs Ondskab uden at røbe den for hende. Spørg mig ikke, hvori disse Midler skulde have bestaaet, jeg véd det ikke — men at I vilde redde Madelon og mig, det var jeg lige saa fast overbevist om, som jeg tror paa den hellige Jomfrus trøsterige Hjælp. — I véd, Frøken, at min Hensigt den Nat slog fejl. Men jeg tabte ikke Haabet om, at jeg vilde være heldigere en anden Gang. Da mistede Cardillac pludselig al Munterhed, han listede sig bedrøvet omkring, stirrede lige ud for sig, mumlede uforstaaelige Ord, fægtede omkring med Hænderne, som om han vilde afværge noget ondt; han syntes plaget af onde Tanker. Saaledes havde han været en hel Maaned. Endelig satte han sig hen til Arbejdsbordet, men sprang saa utaalmodigt op igjen, saa' ud af Vinduet og sagde alvorligt og mørkt: „Jeg vilde alligevel ønske, at Henriette af Orleans havde gaaet med mit Smykke.“ Disse Ord opfyldte mig med

Forfærdelse. Nu vidste jeg, at hans forstyrrede Aand igjen blev hjemsøgt af det afskyelige Mordspøgelse, at Satans Røst atter lød i hans Øren. Jeg saa' eders Liv truet af dette skrækkelige Menneske. Naar Cardillac blot havde sit Smykke igen, saa var I frelst. Faren voxede med hvert Øjeblik. Det var den Gang, jeg mødte eder paa Pont Neuf, trængte mig frem til eders Kareth og kastede den Seddel til eder, som bønfaldt eder om strax at bringe Smykket til Cardillac. I kom ikke! Min Angst steg til Fortvivlelse, da Cardillac næste Dag ikke talte om andet end om det kostelige Smykke, som han havde set for sig om Natten. Jeg kunde kun fortolke det, som om det var eders Smykke, og jeg blev overbevist om, at han rugede over en eller anden Mordplan, som han sikkert allerede havde foresat sig at udføre den næste Nat. Jeg maatte redde eder, selv om det skulde gjælde Cardillacs Liv. Saa snart Cardillac som sædvanligt efter Aftenbønnen havde lukket sig inde, klatrede jeg gjennem et Vindue ud i Gaarden, smuttede gjennem Aabningen i Muren og stillede mig i Nærheden i den dybe Skygge. Det varede ikke længe, saa kom Cardillac ud og listede sig af Sted gjennem Gaden. Jeg fulgte ham. Han gik hen imod St. Honoré-Gaden, og jeg bævede. Paa en Gang var Cardillac forsvunden; jeg besluttede at stille mig ved eders Gadedør. Da kom der, ligesom den Gang, da Tilfældet gjorde mig til Tilskuer ved Cardillacs Overfald, en Officer syngende og trallende forbi mig uden at faa Øje paa mig; men i samme Øjeblik sprang en sort Skikkelse frem og styrtede løs paa ham. Det var Cardillac! Dette Mord vil jeg hindre! Med et højt Skrig er jeg der henne i to, tre Spring — det er ikke Officeren, men Cardillac, der synker dødelig ramt og rallende til Jorden. Officeren lader Dolken falde, river Kaarden ud af Skeden og stiller sig kampfærdig op,

idet han mener, at jeg er Morderens Kammerat, men iler hurtig bort, da han opdager, at jeg kun undersøger Liget uden at bryde mig om ham. — Cardillac levede endnu. Efter at jeg havde stukket den Dolk til mig, som Officeren havde ladet falde, tog jeg Cardillac paa Skuldren og slæbte ham besværligt hjem og gjennem den hemmelige Gang ind i Værkstedet. — Resten kjender I. I ser, min værdige Frøken, at min eneste Forbrydelse bestaar deri, at jeg ikke røbede Madelons Fader til Domstolene og saaledes gjorde Ende paa hans Misgjerninger. Jeg er fri for enhver blodig Daad — men ingen Pinsler skal kunne afpresse mig Hemmeligheden om Cardillacs Misgjerninger. Jeg vil ikke, at man skal trodse den evige Magt, der tilslørede Faderens græsselige Gjerning for den uskyldige Datter, og at hun skal ødelægges ved at se hele Fortidens, hele sin Tilværelses Elendighed. Jeg vil ikke, at den jordiske Hævn skal rive Faderens Lig op af den Jord, der nu dækker ham, og at Bødlen skal brænde-mærke hans Levninger med Skjændsel! — Nej, min Sjæls elskede skal begræde mig som den uskyldigt faldne; Tiden vil lindre hendes Smerte. Men hendes Sorg over, at hendes elskede Fader har begaaet saa djævelske Gjerninger vilde være uovervindelig!“

Olivier tav. Men nu styrtede der pludselig en Taare-strøm ud af hans Øjne, han kastede sig for Frøken Scudéris Fod og sagde med bønfaldende Stemme: „I er overbevist om min Uskyldighed — det er I sikkert — hav Medynk med mig — sig, hvorledes det gaar med Madelon!“

Frøken Scudéri kaldte paa La Martinière, og et Øjeblik efter fløj Madelon om Halsen paa Olivier.

„Nu er alt godt, siden du er her — jeg vidste jo, at den ædelmodigste Dame vilde frelse dig!“ Saaledes raabte

Madelon den ene Gang efter den anden, og Olivier glemte sin Skæbne og alt, hvad der truede ham; han var fri og salig. Paa den mest rørende Maade klagede de begge over, hvad de havde lidt for hinandens Skyld, og omfavnede saa hinanden paa ny og græd af Henrykkelse over, at de havde gjenfundet hinanden.

Hvis Frøken Scuderi ikke allerede havde været overbevist om Oliviers Uskyldighed, saa maatte hun nu være kommet til at tro paa den, da hun saa' de to, der i den inderligste Kjærligheds Salighed glemte Verden og deres Elendighed og usigelige Lidelser. „Nej," udbrød hun, „det er kun et rent Hjærte, der formaar saaledes at glemme alt i en salig Rus."

Morgenens lyse Straaler brød gjennem Vinduerne. Desgrais bankede sagte paa Døren og mindede om, at det var paa Tide at skaffe Olivier Brusson bort, da det ikke kunde ske senere uden at vække Opsigt. De elskende maatte skilles ad.

De dunkle Anelser, af hvilke Frøken Scudéri var bleven betaget, siden Brusson for første Gang var traadt ind i hendes Hus, var nu paa en frygtelig Maade blevne til Virkelighed. Hun saa' sin elskede Annes Søn uskyldigt hildet i Snarer paa en Maade, saa det næppe var tænkeligt at frelse ham fra en skjændselsfuld Død. Hun ærede Ynglingens Heltemod, at han hellere vilde dø som tilsyneladende skyldig end røbe en Hemmelighed, der maatte være dødbringende for hans Madelon. I hele Mulighedens Rige fandt hun ikke et Middel til at befri den ulykkelige Stakkel fra den grusomme Domstol, og dog stod det fast i hendes Sjæl, at hun ikke maatte sky noget Offer for at afværge den himmelraabende Uretfærdighed, som man var i Begreb med at begaa. Hun pinte sig med alle Slags Udkast og Planer, der grænsede til det æventyrlige, og som hun forkastede lige saa hurtigt, som hun fattede dem.

Mere og mere forsvandt ethvert Glimt af Haab, saa at hun var lige ved at fortvivle. Men Madelons ubetingede, fromme, barnlige Tillid, den Henrykkelse, hvormed hun talte om sin elskede, som hun, naar han nu snart var frikjendt for enhver Brøde, skulde omfavne som hans Hustru, fik Frøken Scudéri til at fatte Mod igjen, i samme Grad som hun blev rørt derover.

For nu endelig at gjøre noget, skrev Frøken Scudéri et langt Brev til La Regnie, i hvilket hun sagde til ham, at Olivier Brusson paa den troværdigste Maade havde bevist hende sin fuldstændige Uskyldighed i Cardillacs Død, og at kun den heltemodige Beslutning at tage en Hemmelighed med sig i Graven, en Hemmelighed, som han ikke kunde røbe uden at ødelægge selve Uskyldigheden og Dyden, holdt ham tilbage fra at aflægge en Tilstaaelse, som vilde befri ham ikke blot for den forfærdelige Mistanke om, at han havde myrdet Cardillac, men ogsaa for, at han hørte til den skrækkelige Morderbande. Frøken Scudéri havde opbudt alt, hvad glødende Iver og aandfuld Veltalenhed formaar, for at blødgjøre La Regnies haarde Hjærte. Efter faa Timers Forløb svarede La Regnie, at det glædede ham hjærteligt, at Olivier Brusson havde retfærdiggjort sig helt hos sin høje, værdige Velynderinde. Med Hensyn til Oliviers heltemodige Beslutning om at tage en Hemmelighed, der vedrørte Sagen, med sig i Graven, saa gjorde det ham ondt, at *la chambre ardente* ikke kunde ære den Slags Heltemod, men tværtimod maatte søge at undertrykke det ved de kraftigste Midler. Efter tre Dages Forløb haabede han at være i Besiddelse af den sælsomme Hemmelighed, der sandsynligvis vilde bringe Vidundere frem for Dagens Lys.

Kun alt for godt vidste Frøken Scudéri, hvad den frygtelige La Regnie mente med de Midler, der skulde knuse Brus-

sons Heltemod: det var nu sikkert, at den ulykkelige vilde hlive udsat for Torturens Kvaler.

Frøken Scudéri kom i sin Dødsangst endelig paa den Tanke, at det kunde være godt at henvende sig til en retskyndig Mand, om det saa kun var for at opnaa en Udsættelse. Pierre Arnaud d'Andilly var den Gang den berømteste Advokat i Paris. Hans Retskaffenhed og Dyd svarede ganske til hans store Dygtighed og glimrende Forstand. Til ham begav Frøken Scudéri sig, og hun sagde alt, for saa vidt som det var muligt uden at røbe noget af Brussons Hemmelighed. Hun tænkte, at d'Andilly med Iver vilde tage sig af den uskyldige; men hendes Haab blev skuffet paa den bitreste Maade. D'Andilly havde roligt hørt paa det hele og svarede derpaa smilende med Boileaus Ord: *„Le vrai peut quelque fois n'être pas vraisemblable.*)* Han beviste Frøken Scudéri, at der var den mest paafaldende Grund til Mistanke imod Brusson, at La Regnies Adfærd paa ingen Maade kunde kaldes grusom og overilet, men tværtimod var ganske lovlig, ja, at han slet ikke kunde handle anderledes uden at krænke en Dommers Pligt. Han, d'Andilly, troede aldeles ikke, at han selv ved det dygtigste Forsvar kunde redde Brusson fra Torturen; det kunde kun Brusson selv, enten ved en oprigtig Tilstaaelse eller i det mindste ved en nøjagtig Beretning om, hvorledes det var gaaet til ved Cardillacs Mord; thi derved kunde man saa maaske finde paa nye Udveje.

„Saa kaster jeg mig for Kongens Fod og bønfalder om Naade," sagde Frøken Scudéri ganske ude af sig selv med taarekvalt Røst.

„For Guds Skyld, gjør ikke det, min Frøken," udbrød

---

*) Det sande er undertiden ikke sandsynligt.

d'Andilly — „spar dette sidste Hjælpemiddel, som, hvis det én Gang skulde slaa fejl, var tabt for eder for stedse. Kongen benaader aldrig en Forbryder af den Slags — saa vilde Folkets bitreste Bebrejdelser ramme ham. Det er muligt, at Brusson ved at afsløre sin Hemmelighed eller paa anden Maade finder Midler til at hæve den Mistanke, der hviler paa ham; saa er det Tid til at bønfalde Kongen om Naade. Han vil da ikke spørge om, hvad der er bevist for Retten; men han vil raadføre sig med sin indre Overbevisning.

Frøken Scudéri maatte nødtvungen være enig med den mere erfarne d'Andilly. — Nedbøjet af Sorg og grublende over, hvad hun dog i al Verden skulde gjøre for at frelse den ulykkelige Brusson, sad hun sent om Aftenen i sit Værelse, da La Martinière traadte ind og meldte Grev Miossens, Oberst ved Kongens Garde, der indtrængende ønskede at tale med Frøkenen.

„Tilgiv, min Frøken," sagde Miossens, idet han bukkede med militær Anstand, „tilgiv, at jeg trænger ind til eder i saa sen og ubekvem en Time. Vi Soldater kan ikke andet, og jeg skal tilmed undskylde mig med to Ord. — Det er Olivier Brusson, der fører mig til eder."

Frøken Scudéri, der i høj Grad var spændt paa, hvad hun skulde erfare, udbrød: „Olivier Brusson? Det ulykkeligste af alle Mennesker? — Hvad er der med ham?"

„Jeg tænkte jo nok," fortsatte Miossens med et Smil, „at eders Protegés Navn var tilstrækkeligt til at skaffe mig et velvilligt Øre hos eder. Hele Verden er overbevist om Brussons Brøde; jeg véd, at I nærer en anden Mening, der rigtignok kun skal støtte sig til den anklagedes Forsikringer, efter hvad man siger. Med mig forholder det sig anderledes. Ingen

anden kan saa godt som jeg være overbevist om Brussons Uskyldighed i Cardillacs Død.“

„Tal — tal!“ udbrød Frøken Scudéri, idet hendes Øjne straalede af Henrykkelse.

„Det var mig selv,“ sagde Miossens med Eftertryk, „det var mig selv, som dræbte den gamle Guldsmed i St. Honoré-Gaden i Nærheden af eders Hus!“

„For alle Helgenes Skyld, var det eder, eder?“ udbrød Frøken Scudéri.

„Ja,“ fortsatte Miossens, „og jeg sværger, min Frøken, at jeg er stolt af denne Gjerning. I maa vide, at Cardillac var den mest ryggesløse og hyklerske Skurk. Det var ham, der om Natten røvede og myrdede paa den lumskeste Maade og længe undgik alle de Snarer, som blev lagt for ham. Jeg véd ikke selv, hvorledes det gik til, at en indre Mistanke mod den gamle Kjæltring rørte sig hos mig, da han, øjensynlig opfyldt af Uro, bragte mig det Smykke, jeg havde bestilt, da han nøje erkyndigede sig om, til hvem jeg havde bestemt det, og da han paa en listig Maade havde udspurgt min Kammertjener om, naar jeg plejede at besøge en vis Dame. — Det havde for længe siden været mig paafaldende, at de ulykkelige Ofre for den afskyeligste Rovbegjærlighed alle havde det samme dødelige Saar. Jeg var sikker paa, at Morderen var øvet i dette Stød, som øjeblikkelig maatte dræbe, og at han gjorde Regning derpaa. Naar det slog fejl, var Kampen lige. Dette bragte mig til at benytte en Forsigtighedsregel, der er saa simpel, at jeg ikke forstaar, hvorfor ikke andre for længe siden er faldet paa den og derved har reddet sig for denne truende Fare. Jeg gik med et let Brystharnisk. Cardillac angreb mig bagfra. Han tog fat i mig med Kæmpekræfter; men hans sikre Stød gled af imod Jærnet. I

samme Øjeblik rev jeg mig løs og stødte ham en Dolk i Brystet.“

„Og I tav,“ sagde Frøken Scudéri, „I meldte ikke til Politiet, hvad der var sket!“

„Tillad mig at bemærke, Frøken,“ vedblev Miossens, „at en saadan Anmeldelse havde kunnet indvikle mig i den afskyeligste Proces, selv om den ikke ligefrem havde ødelagt mig. Mon La Regnie, der overalt vejrer Forbrydelser, havde troet mig, naar jeg havde anklaget den retskafne Cardillac, dette Mønster paa Fromhed og Dyd, for et Mordforsøg? — Mon ikke Retfærdighedens Sværd havde vendt sin Spids imod mig selv?“

„Det var ikke muligt,“ udbrød Frøken Scudéri, „eders Fødsel — eders Stand!“

„Ak,“ fortsatte Miossens, „tænk dog paa Marchallen af Luxembourg, som fik det Indfald at lade Le Sage stille sit Horoskop og derved blev mistænkt for Giftmord og kom i Bastillen. Nej, ved St. Dionys, ikke en Times Frihed, ikke saa meget som min Øreflip giver jeg til Pris for den rasende La Regnie, der gjærne vilde sætte os alle sin Kniv paa Struben!“

„Men saaledes bringer I jo den uskyldige Brusson paa Skafottet,“ afbrød Frøken Scudéri ham.

„Undskyld, Frøken,“ svarede Miossens, „kalder I den fordømte Cardillacs Haandlanger for uskyldig? Han hjalp ham jo med hans Misgjerninger, han har jo hundrede Gange fortjent Døden. Nej, i Sandhed! Han bløder med Rette, og naar jeg betroede eder, min højt ærede Frøken, Sagens sande Sammenhæng, saa skete det under Forudsætning af, at I uden at overlevere mig til *la chambre ardente* dog vilde kunne

benytte min Hemmelighed til Gavn for eders Protégé paa en eller anden Maade.“

Frøken Scudéri, der var henrykt over at se sine Ord om Brussons Uskyldighed stadfæstede paa saa afgjort en Maade, betænkte sig slet ikke paa at røbe alt til Greven, der jo allerede kjendte Cardillacs Forbrydelser, og at opfordre ham til at gaa med hen til d'Andilly. Han skulde have alt at vide under Tavshedens Segl; han skulde saa raade til, hvad der skulde gjøres.

Efter at Frøken Scudéri havde fortalt d'Andilly alt ganske nøjagtigt, udspurgte han dem endnu en Gang om de aller ubetydeligste Forhold; især spurgte han Grev Miossens, om han ogsaa var fast overbevist om, at han var bleven overfalden af Cardillac, og om han vilde kunne gjenkjende Olivier Brusson som den Mand, der havde baaret Liget bort.

„Ikke blot véd jeg bestemt,“ svarede Miossens, „at jeg gjenkjendte Guldsmeden i den maaneklare Nat, men hos La Regnie har jeg selv set den Dolk, med hvilken Cardillac blev stødt ned,“ svarede Miossens; „det er min Dolk, der udmærker sig ved et meget sirlig udført Greb. Den unge Mand stod kun et Skridt fra mig; hans Hat var faldet af, saa jeg ganske tydeligt kunde skjelne hans Træk, og jeg vil ganske sikkert kunne gjenkjende ham.“

D'Andilly stirrede i Tavshed nogle Øjeblikke lige ud for sig; derpaa sagde han: „Der kan slet ikke være Tale om at rive Brusson ud af Justitsens Hænder ad sædvanlig Vej. Han vil for Madelons Skyld ikke angive Cardillac som Morderen, og det er ogsaa rimeligt; thi selv om det lykkedes ham at bevise det ved at røbe den hemmelige Udgang og paavise den Skat, der er røvet sammen, saa vil han dog som Medvider blive dømt til Døden. Det samme Forhold vil finde Sted, hvis

Grev Miossens skulde melde Begivenheden med Guldsmeden saaledes, som den virkelig fandt Sted. Opsættelse er det eneste, som vi kan tænke paa. Grev Miossens begiver sig til Conciergeriet, faar Olivier Brusson i Tale og gjenkjender ham som den Mand, der skaffede Cardillacs Lig bort; han iler til La Regnie og siger: „Jeg saa' et Menneske blive stødt ned i St. Honoré-Gaden; jeg stod lige i Nærheden af Liget, da en anden kom springende, bøjede sig ned imod det og, da han endnu sporede Liv i det, tog det paa Skuldren og gik bort med det. I Olivier Brusson gjenkjender jeg dette Menneske". Denne Forklaring bevirker, at Brusson endnu en Gang bliver forhørt og bliver stillet lige over for Grev Miossens. Kort sagt, Torturen udebliver, og man undersøger Sagen videre. Saa er det paa Tiden at henvende sig til Kongen selv. Det overlades til eders Skarpsindighed, Frøken, at gjøre dette paa den behændigste Maade. Efter min Anskuelse vilde det være fornuftigt at aabenbare hele Sammenhængen for Kongen. Brussons Tilstaaelser bliver stadfæstede ved Grev Miossens' Forklaringer. Det samme sker maaske ved hemmelige Efterforskninger i Cardillacs Hus. Alt dette kan ikke ske ved nogen Retskjendelse, men ved Kongens Afgjørelse, der støtter sig til en indre Følelse, som forkynder Naade i et Tilfælde, hvor Dommeren maa straffe".

Grev Miossens gjorde nøjagtigt, hvad d'Andilly havde raadet til, og hvad denne havde forudset, skete virkelig.

Nu gjaldt det om at henvende sig til Kongen, og dette var det vanskeligste Punkt, da han nærede Afsky mod Brusson, som han ansaa for den forfærdelige Rovmorder, der i saa lange Tider havde udbredt Rædsel og Skræk over hele Paris, og naar man blot ganske svagt mindede ham om den berygtede Proces, kom han i den heftigste Vrede. Fru Mainte-

non holdt fast ved sin Grundsætning: aldrig at tale med Kongen om ubehagelige Ting, og afslog enhver Indblanding, hvorfor Brussons Skæbne var ganske i Frøken Scudéris Haand. Efter mange Overvejelser fattede hun en Beslutning, som hun strax udførte. Hun klædte sig i en sort Kjole af svært Silketøj, smykkede sig med Cardillacs kostelige Juveler, tog et langt sort Slør paa og viste sig saaledes i Fru Maintenons Sal, da Kongen var til Stede. Den ærværdige Frøkens ædle Skikkelse i denne højtidelige Dragt havde en Majestæt, der maatte fremkalde dyb Ærbødighed selv hos de løse Fugle, der var vante til at øve deres letsindige og hensynsløse Adfærd i Forhallerne. Alle veg ærbødigt til Side, og da hun nu traadte ind, rejste selv Kongen sig ganske forundret og kom hende i Møde. Da funklede de kostbare Diamanter i Halsbaandet og Armbaandene, og han udbrød: „Ved Himlen, det er jo Cardillacs Smykker!“ og idet han derpaa henvendte sig til Fru Maintenon, tilføjede han med et fint Smil: „Se, Fru Marquise, hvor vor skjønne Brud sørger over sin Brudgom!“

„Naadige Herre“, sagde Frøken Scudéri, som om hun vilde fortsætte Spøgen, „det vilde kun daarligt sømme sig for en sørgende Brud at pynte sig straalende. Nej, jeg har frigjort mig for denne Guldsmed og vilde ikke mere tænke paa ham, hvis jeg ikke ofte saa' det afskyelige Billede: hvorledes han myrdet bliver baaret tæt forbi mig.“

„Hvad behager?“ sagde Kongen. „Har I set den stakkels Fyr?“

Frøken Scudéri fortalte nu i faa Ord, hvorledes Tilfældet havdé bragt hende til Cardillacs Hus, netop da Mordet blev opdaget — dog uden at omtale Brussons Indblanding. Hun skildrede Madelons vanvittige Smerte; hun fortalte om det

dybe Indtryk, som det skjønne Barn havde gjort paa hende, den Maade, paa hvilken hun under Folkets Jubel havde revet den stakkels Pige ud af Desgrais' Hænder. Med stigende og stigende Liv skildrede hun nu Scenerne med La Regnie — med Desgrais — med Olivier Brusson selv. Kongen, der blev henrevet af den Ildfuldhed, som glødede i Frøken Scudéris Tale, opdagede ikke, at hun omtalte den afskyelige Brusson, der var ham modbydelig, han formaaede ikke at indføre et Ord og kunde kun af og til vise sin Interesse ved et kort Udbrud. Før han kunde gjøre sig det klart, og medens han var ganske ude af sig selv over det uhørte, som han havde erfaret, og endnu næppe kunde ordne sine Tanker, laa Frøken Scudéri for hans Fod og bønfaldt om Naade for Olivier Brusson.

„Hvad gjør I?“ udbrød Kongen, idet han rejste hende op med begge Hænder og tvang hende til at sætte sig. „Hvad gjør I, min Frøken? — I overrasker mig paa en sælsom Vis — det er jo en forfærdelig Historie — hvem indestaar for, at Brussons æventyrlige Fortælling er sand?“

„Det gjør Miossens' Forklaring“, svarede Frøken Scudéri, „Undersøgelserne i Cardillacs Hus — min indre Overbevisning — ja, og Madelons dydige Hjærte, som fandt den samme Dyd hos den ulykkelige Brusson“.

Kongen, der var i Begreb med at svare noget, vendte sig om, da han hørte en Larm ved Døren. Louvois, der netop arbejdede i Værelset ved Siden af, saa' ind til ham med en bekymret Mine. Kongen rejste sig og forlod Værelset, idet han fulgte Louvois. Baade Frøken Scudéri og Fru Maintenon ansaa denne Afbrydelse for farlig; thi naar Kongen var bleven overrasket én Gang, saa vilde han sikkert vogte sig for at gaa i Fælden for anden Gang. Men efter

et Par Minuters Forløb traadte Kongen ind igjen, gik hurtigt et Par Gange op og ned i Værelset, lagde Hænderne paa Ryggen, stillede sig hen foran Frøken Scudéri og sagde, uden at se paa hende, ganske dæmpet: „Jeg vilde gjærne se eders Madelon!“

„Ak, min naadige Herre“, svarede Frøken Scudéri, „hvilken Lykke værdiger I ikke det stakkels, ulykkelige Barn! — Ak, der behøves jo kun et Vink, for at I kan se den unge Pige ved eders Fod!“

Saa hurtigt, hun formaaede i de tunge Klæder, trippede hun hen til Døren og raabte ud, at Kongen vilde se Madelon Cardillac; saa kom hun tilbage og græd og hulkede af Henrykkelse. Frøken Scudéri havde anet, at Kongen vilde vise hende denne Gunst, og derfor taget Madelon med. Hun ventede hos Marquisens Kammerfrue og havde et kort Bønskrift med, som d'Andilly havde skrevet for hende. Et Øjeblik efter laa hun maalløs for Kongens Fod. Angst — Bestyrtelse, Ærefrygt og Undseelse — Kjærlighed og Smerte ſik Blodet til at fare gjennem den ulykkelige Piges Aarer. Hendes Kinder glødede — hendes Øjne straalede af klare Taareperler, der af og til faldt fra de silkebløde Øjenhaar ned paa det skjønne Liljebryst. Kongen syntes slaaet af det dejlige Barns vidunderlige Skjønhed. Han løftede hende blidt op; saa gjorde han en Bevægelse, som om han vilde kysse hendes Haand. Han slap hende igjen og saa' med et taarevædet Blik paa det skjønne Barn, og dette Blik vidnede om den dybeste Rørelse.

Fru Maintenon hviskede til Frøken Scudéri: „Den lille ligner jo Frøken La Vallière paa et Haar, ikke sandt? — Kongen svælger i de sødeste Minder. I har vundet eders Spil“.

Hvor sagte end Fru Maintenon sagde dette, saa syntes

Kongen dog at have hørt det. Han rødmede; hans Blik strejfede Fru Maintenon. Han læste det Bønskrift, som Madelon overrakte ham, og sagde derpaa mildt og venligt: „Jeg vil gjærne tro, at du, mit kjære Barn, er overbevist om din elskedes Uskyldighed, men lad os høre, hvad *la chambre ardente* siger dertil“. — Med en let Haandbevægelse viste han den unge Pige, som var ganske opløst i Taarer, at hun skulde gaa.

Frøken Scudéri opdagede til sin Skræk, at Mindet om La Vallière, saa gavnlig det i Begyndelsen havde syntes, havde forandret Kongens Stemning, saa snart Fru Maintenon havde nævnet dette Navn. Maaske følte Kongen sig paa en ubehagelig Maade mindet om, at han stod i Begreb med at ofre den strænge Retfærdighed for Skjønheden, eller maaske gik det Kongen som en drømmende, for hvem de skjønne Tryllebilleder, som han syntes at øjne, forsvinder, naar man raaber til ham. Maaske saa' han ikke længere sin elskede La Vallière for sig, men tænkte kun paa *Soeur Louise de la miséricorde* (La Vallières Klosternavn blandt Karmeliternonnerne), som pinte ham med sin Fromhed og Bod. — Men der var intet andet at gjøre end roligt at afvente Kongens Beslutning.

Grev Miossens' Forklaring for Domstolen var imidlertid bleven bekjendt, og det gik, som det plejer at gaa, idet Folket let drives fra den ene Yderlighed til den anden. Den Mand, som man først havde fordømt som den mest ryggesløse Morder, og som man truede med at sønderrive, endnu før han besteg Skafottet, blev nu beklaget som et uskyldigt Offer for en barbarisk Justits. Nu først tænkte Naboerne paa hans dydige Levned, hans store Kjærlighed til Madelon, paa den Troskab og opofrende Hengivenhed, som han havde vist mod den gamle Guldsmed. — Hele Hobe af Folk viste

sig ofte truende ved La Regnies Palads og raabte: „Udlever Olivier Brusson, han er uskyldig!“ — Ja, de kastede endog med Sten imod Vinduerne, saa at La Regnie blev nødt til at søge Beskyttelse for den fortørnede Pøbel hos Politivagten.

Der gik flere Dage, uden at Frøken Scudéri hørte det mindste om Olivier Brussons Proces. Hun begav sig ganske trøstesløs til Fru Maintenon; men denne forsikrede, at Kongen slet ikke talte om Sagen, og at det ikke var raadeligt at minde ham om den. Da hun med et underligt Smil spurgte om, hvorledes den lille La Vallière havde det, følte Frøken Scudéri sig overbevist om, at den stolte Kvinde i Hjærtet ærgrede sig over en Sag, der kunde lokke en letfængelig Konge over paa et Omraade, hvis Trylleri hun ikke forstod sig paa. Hun kunde derfor ikke haabe noget af Fru Maintenon.

Endelig lykkedes det med d'Andilly's Hjælp at udspejde, at Kongen havde haft en lang, hemmelig Samtale med Grev Miossens. Fremdeles, at Bontems, Kongens mest fortrolige Kammertjener, havde været i Conciergeriet og talt med Brusson, at endelig den samme Bontems en Nat havde været sammen med flere Folk i Cardillacs Hus og længe opholdt sig der. Claude Patru, som boede i det nederste Stokværk, forsikrede, at der hele Natten havde været Larm oven over hans Hoved, og Olivier havde sikkert været til Stede; thi han havde nøje gjenkjendt hans Stemme. Saa meget var altsaa sikkert, at Kongen selv lod Sagens sande Sammenhæng undersøge; men det var ubegribeligt, at Sagen blev trukket saaledes i Langdrag. La Regnie opbød vist alt for at holde fast paa det Offer, som skulde rives fra ham. Dette kvalte hvert Haab i Spiren.

Der var næsten gaaet en Maaned, da lod Fru Maintenon

Frøken Scudéri sige, at Kongen samme Aften ønskede at se hende i hendes, Fru Maintenons, Sale.

Frøken Scudéris Hjærte bankede; hun vidste, at Brussons Sag nu vilde blive afgjort. Hun sagde det til den stakkels Madelon, som bad inderligt til den hellige Jomfru og til alle Helgene, at de dog vilde vække en Overbevisning om Brussons Uskyldighed hos Kongen.

Og dog lod det til, at Kongen havde glemt hele Sagen, thi han talte som ellers naadigt og muntert med Fru Maintenon og Frøken Scudéri, men omtalte ikke den stakkels Brusson med en Stavelse. Endelig viste Bontems sig. Han nærmede sig til Kongen og sagde nogle Ord saa sagte, at de to Damer ikke forstod noget af det. — Frøken Scudéri bævede. Da rejste Kongen sig, gik hen til hende og sagde med straalende Blik: „Jeg ønsker eder til Lykke, Frøken; eders Protégé, Olivier Brusson, er fri!“

Frøken Scudéri ævnede ikke at sige et Ord. Taarerne strømmede ud af hendes Øjne, og hun vilde kaste sig for Kongens Fod; men han hindrede hende i det og sagde: „Nej, nej, Frøken! I skulde være Parlamentsadvokat og føre mine Processer, thi ved den hellige Dionys, ingen her paa Jorden kan modstaa eders Veltalenhed. — Og dog“, tilføjede han alvorligt, „den Mand, som selve Dyden beskytter, han maa jo kunne være sikker for ethvert ondt Anslag, for *la chambre ardente* og for alle Domstole i Verden.“

Frøken Scudéri fandt nu Ord, saa hun kunde udtale den mest glødende Tak. Kongen afbrød hende, idet han meddelte, at der ventede hende selv en endnu mere ildfuld Tak i hendes Hus end den, han kunde fordre af hende; thi sandsynligvis omfavnede den lykkelige Olivier i dette Øjeblik sin Madelon. „Bontems“, vedblev Kongen til sidst,

„skal udbetale eder tusend Louisdorer; dem kan I i mit Navn give den lille som Udstyr. Lad hende gifte sig med sin Brusson, der slet ikke fortjener en saadan Lykke; men saa skal de begge to bort fra Paris. Det er min Vilje“.

La Martinière kom Frøken Scudéri i Møde med raske Trin, og efter hende Baptiste. De straalede begge af Glæde, jublede begge to og raabte: „Han er her — han er fri — de kjære unge Mennesker er her begge to.“ Det salige Par styrtede sig for Frøken Scudéris Fod. „Aa, jeg har jo vidst, at I, I alene vilde redde min elskede“, udbrød Madelon. — „Jeg troede jo saa fast paa eder, min kjære Moder“, udbrød Olivier, og kyssede den værdige Dame paa Haanden og udgød tusend hede Taarer. Saa omfavnede de begge hinanden og forsikrede, at dette Øjebliks overjordiske Salighed vejede op mod alle Fortidens utallige Lidelser, og de svor paa, at de ikke vilde slippe hinanden før Døden.

Et Par Dage efter blev de forbundne ved Præstens Velsignelse.

Selv om det ikke havde været Kongens Vilje, saa kunde dog Brusson ikke være blevet i Paris, hvor alt mindede ham om hin forfærdelige Tid, da Cardillac begik sine Misgjerninger, og et eller andet Tilfælde kunde røbe den skrækkelige Hemmelighed, der nu dog kjendtes af flere Personer og for stedse kunde ødelægge hans fredelige Liv. Strax efter Brylluppet drog han og hans unge Hustru til Genf ledsagede af Frøken Scudéris Velsignelser. Dér fik han et lykkeligt, sorgfrit Liv, da han var rigt udstyret ved Hjælp af den Sum, som Kongen havde skjænket Madelon, begavet med en sjælden Duelighed i sit Haandværk og besad enhver borgerlig Dyd. For ham blev det Haab opfyldt, som havde skuffet hans Fader til hans Død.

Et Aar var gaaet efter Brussons Afrejse, da der blev

udstedt en Bekjendtgjørelse, undertegnet af Ærkebispen i Paris, Harloy de Chauvalon, og af Parlamentsadvokaten Pierre Arnaud d'Andilly. Den indeholdt Meddelelse om, at en angerfuld Synder under Skriftemaalets Segl havde testamenteret Kirken en rig Samling røvede Juveler og Smykker. Enhver, der til Slutningen af Aaret 1680, særlig ved morderisk Overfald paa offentlig Vej, havde mistet et Smykke, skulde henvende sig til d'Andilly og vilde faa dette igjen, hvis det fandtes mellem de omtalte Klenodier, og der ellers ikke kunde være nogen Tvivl om, at Fordringen var berettiget. Mange, der stod opførte paa Cardillacs Liste som ikke myrdede, men blot bedøvede med et Slag, indfandt sig lidt efter lidt hos Parlamentsadvokaten og fik til deres ikke ringe Forbavselse det røvede Smykke tilbage. Resten tilfaldt St. Eustache Kirkens Skatkammer.

STAMHUSET

I Nærheden af Østersøens Bred ligger Familien R.s Stamgods, der hedder R . . . Egnen er barsk og øde; der findes næppe en Gang hist og her et Halmstraa i det bundløse Flyvesand. Der er ingen Have som dem, der ellers er en Herregaards Pryd, men lige tæt op ad de nøgne Mure, ind imod Landet, begynder en tarvelig Fyrretræsskov, hvis evigt triste Mørke forsmaar Vaarens brogede Pragt, og hvor man ikke hører Smaafugle synge, som de gjør, naar de vaagner til ny Lyst, men kun Gjenlyd af Ravnenes sørgelige Skrig og de stormforkyndende Maagers urolige Hvin.

En Fjerdingvej derfra forandrer Naturen sig pludselig. Som ved et Trylleslag bliver man hensat til blomstrende Egne, yppige Marker og Græsgange. Man ser den store, rige Landsby med Godsforvalterens rummelige Bolig. Ved et venligt Ellebuskads ligger Grundvolden til et stort Slot, som én af de tidligere Godsejere havde haft i Sinde at rejse. Efterfølgerne, der boede paa deres Godser i Kurland, lod Bygningen ligge ufuldendt, og Friherre Roderich von R . . ., der atter tog Bolig paa Stamgodset, vilde heller ikke bygge videre, da Opholdet paa det gamle, ensomt liggende Slot tiltalte hans mørke, menneskesky Væsen. Han lod den forfaldne Bygning istandsætte saa godt, dét kunde lade sig gjøre, og spærrede sig inde

med en gnaven Hushovmester og et ringe Antal Tjenere. Kun sjældent saa' man ham i Landsbyen, derimod gik og red han ofte frem og tilbage ved Havets Bred, og man sagde, at man i Afstand havde set, hvordan han talte ud imod Bølgerne og lyttede til Brændingens Brusen og Hvisken, som om han hørte Havaandens Stemme svare. Paa Udkigstaarnets højeste Spids havde han ladet indrette et Kabinet, som var forsynet med Kikkerter og et fuldstændigt astronomisk Apparat; dér skuede han om Dagen ud over Havet og iagttog Skibene, der ofte som hvidvingede Fugle fløj forbi i den fjærne Horisont. De stjærneklare Nætter tilbragte han med astronomiske eller, efter hvad man sagde, med astrologiske Arbejder, hjulpet af sin gamle Hushovmester. I det hele taget fortaltes i hans Levetid det Sagn, at han var hengiven til en løndomsfuld Videnskab, den saakaldte sorte Kunst, og at et mislykket Foretagende, ved hvilket et højfyrsteligt Hus var blevet krænket paa det føleligste, havde fordrevet ham fra Kurland. Den mindste Erindring om hans Ophold dér fyldte ham med Rædsel; men alt det ubehagelige, der var sket dér, gav han ene og alene sine Forfædre Skyld for, fordi de skammeligt havde svigtet deres Ahners Borg. For i det mindste i Fremtiden at knytte Familiens Hoved til Stamhuset bestemte han, at det skulde være et Majorat. Landets Fyrste stadfæstede saa meget hellere Oprettelsen af dette, som en Familie, der var rig paa ridderlige Dyder, og hvis Grene strakte sig ud over Udlandet, derved vilde vindes for Fædrelandet.

Hverken Roderichs Søn, Hubert, eller den nuværende Stamherre, der hed Roderich ligesom hans Bedstefader, holdt imidlertid af at bo paa Stamgodset; de blev begge to i Kurland. Man maatte tro, at de, der var gladere og mere levelystne end deres mørke Stamfader, gyste tilbage for det triste

og øde Opholdssted. Friherre Roderich havde givet to gamle, ugifte Søstre af sin Fader, der havde ringe Midler og levede i al Tarvelighed, Bolig og Underhold paa Godset. De residerede med en gammel Tjenestepige i Sidefløjens smaa, varme Værelser, og foruden dem og Kokken, der havde et stort Værelse i Stueetagen, ved Siden af Køkkenet, færdedes der kun i Hovedbygningens høje Værelser og Sale en gammel Jæger, der tillige gjorde Tjeneste som Slotsfoged. Det øvrige Tjenerskab boede i Landsbyen hos Godsforvalteren. Kun i den sene Høsttid, naar den første Sne begyndte at falde, og Ulve- og Vildsvine-Jagterne blev aabnede, blev det øde og forladte Slot levende. Saa kom Friherre Roderich og hans Gemalinde fra Kurland, ledsagede af Slægtninge, Venner og et talrigt Jagtfølge. Adelen i Nabolaget, ja, selv jagtlystne Venner fra den nærliggende Stad indfandt sig. Hovedbygningen og Sidefløjene formaaede næppe at rumme de tilstrømmende Gjæster; i alle Ovne og Kaminer knitrede store Baal; fra den aarle Morgen til langt ud paa Natten klirrede Stegevenderne, medens Hundreder af lystige Folk, Herrer og Tjenere, løb op og ned ad Trapperne. Hist hørte man klingende Pokaler og glade Jagtsange, her Trin af dansende, der svang sig i Takt til skingrende Musik, overalt var der lutter Jubel og Glæde, og saaledes gik det i fire, sex Uger i Træk, medens Slottet snarere lignede en prægtig Kro, der laa ved en stærkt befærdet Landevej, end en Godsejers Bolig.

Saa godt, som det kunde lade sig gjøre, helligede Friherre Roderich denne Tid til alvorlige Forretninger, idet han trak sig tilbage fra den glade Vrimmel af Gjæster og opfyldte sine Pligter som Stamgodsejer. Han lod sig ikke blot aflægge fuldstændigt Regnskab for Indtægterne, men hørte paa ethvert Forslag til en eller anden Forbedring og paa alle sine under-

givnes Klager og søgte at ordne alt og at bøde paa, hvad galt eller ubilligt, der blev øvet, saa godt som paa nogen Maade muligt. I dette Arbejde blev han trolig hjulpet af den gamle Advokat V., der efter sin Fader havde arvet Stillingen som Stamhusets Forretningsfører og som Justitiarius paa de Godser, der laa i P., og V., plejede han derfor, allerede otte Dage før Friherren skulde ankomme, at rejse ud til Godset.

Den Tid var kommet i Aaret 179—, da den gamle V. skulde rejse til R . . . Hvor livskraftig denne Olding paa halvfjerdsindstyve Aar end følte sig, maatte han dog gaa ind paa, at en hjælpsom Haand vilde gavne ham under disse Forretninger. Han sagde derfor en Dag som for Spøg til mig: „Fætter," — han var min Grandonkel, og jeg havde samme Fornavn som han, men han kaldte mig Fætter — „hvad mener du om at faa lidt ordentlig Søluft i Lungerne og tage med mig til R . . .? Du kan hjælpe mig bravt med mange besværlige Forretninger, og saa kan du jo ogsaa en Gang gjøre Bekjendtskab med det vilde Jægerliv og se, hvordan det gaar, naar du den ene Morgen har ført en sirlig Protokol og saa den næste ser et eller andet vildt Dyr, som en langhaaret, glubende Ulv eller et tænderskærende Vildsvin, ind i de funklende Øjne, eller endog nedlægger dem med et dygtigt Bøsseskud."

Jeg behøvede ikke at have hørt saa meget sælsomt om den lystige Jagttid paa R . . . og ikke at have holdt saa meget af min prægtige, gamle Grandonkel for at blive henrykt over, at han denne Gang vilde tage mig med. Jeg var allerede temmelig øvet i den Slags Forretninger, som han gav sig af med, og jeg lovede, at jeg skulde være flittig og lette ham alt Besvær og alle Bekymringer.

Den næste Dag sad vi, indhyllede i varme Pelse, paa

Vognen og kjørte til R . . . i et tæt Snevejr, der meldte, at Vinteren nu begyndte.

Under Vejs fortalte den gamle mig mange mærkelige Ting om den Friherre Roderich, der havde stiftet Stamhuset og til Trods for hans unge Alder udnævnt ham til sin juridiske Konsulent og Testamentfuldbyrder. Han talte om det barske og vilde Væsen, som havde været den gamle Herre egent, og som syntes at skulle gaa i Arv til hele Familien. Ja, selv den nuværende Stamherre, som han havde kjendt som en blid, næsten blødagtig Yngling, var fra Aar til Aar blevet mere og mere grebet af det. Han foreskrev mig, at jeg skulde være kjæk og naturlig, for at gjælde noget i Friherrens Øjne, og omtalte saa endelig den Bolig paa Slottet, som han en Gang for alle havde valgt, da den var varm, bekvem og laa saa afsides, at vi kunde trække os tilbage fra det glade Selskabs vilde Larm, naar og som vi vilde. Han boede altid i to smaa Værelser, der var behængte med varme Tapeter og laa tæt ved den store Retssal i Sidefløjen, lige over for hvilken de to gamle Frøkner boede.

Endelig kom vi da efter en hurtig, men vanskelig Kjørsel langt ud paa Natten til R . . . Vi kjørte gjennem Landsbyen; det var netop Søndag, der var Dans og glad Jubel i Kroen, Forvalterens Hus var oplyst fra øverst til nederst, medens der ogsaa lød Musik og Sang derfra. Desto mere uhyggelig blev den Ensomhed, som vi nu kjørte ind i. Havvinden hylede i skærende, ynkelige Toner, og de mørke Fyrretræer stønnede omkap med den i dump Klage, som om den havde vakt dem op af en dyb Tryllesøvn. Slottets nøgne, sorte Mure rejste sig op af den hvide Snegrund. Vi holdt ved den aflaasede Port. Men det hjalp ikke, at vi kaldte; vi knaldede

med Pisken, bankede og støjede, det var, som om alt var uddødt, og der var ikke Lys i noget Vindue.

Da lod den gamle sin kraftige, buldrende Stemme lyde: „Frans, Frans!“ raabte han, „hvor er I? Saa kom dog, for Pokker, vi fryser ihjel her ved Porten! Sneen pisker én i Ansigtet, saa det bliver underløbet med Blod! Naa, saa rør jer dog, for Pokker!“

En Gaardhund begyndte at pibe, man saa' et Lys vandre gjennem Stueetagen, Nøglerne raslede, og snart knagede de tunge Portfløje.

„Nej se, god Dag, Hr. Justitiarius, det var da et fælt Vejr!“ saaledes talte den gamle Frans, idet han hævede Lygten højt op, saa at dens fulde Lys faldt paa hans indskrumpede Ansigt, der var mærkelig fortrukket til et venligt Smil.

Vognen kjørte ind i Gaarden, vi steg ud, og nu kunde jeg først rigtig se den gamle Tjeners sære Skikkelse, der var klædt i et gammeldags Jægerliberi, som var underligt udstyret med mange Snore. Paa hans brede, hvide Pande var der kun et Par smaa, graa Lokker. Den nederste Del af Ansigtet viste den kraftige Jægerfarve, og skjønt de fortrukne Muskler næsten gjorde Ansigtet til en æventyrlig Maske, forsonede dog den Godhed, der lyste ud af hans Øjne og spillede om hans Mund, med alt.

„Naa, min gamle Ven,“ begyndte min Grandonkel, idet han bankede Sneen af sin Pels i Forhallen. „Naa, gamle Ven, er nu alt i Stand, er Tæpperne i min Stue støvede af, er Sengene redte, og er der blevet fyret dygtigt baade i Dag og i Gaar?“

„Nej,“ svarede Frans meget roligt. „Nej, højstærede Hr. Justitiarius, alt dette er ikke sket.“

„Men, Herre Gud,“ sagde min Grandonkel opfarende.

„Jeg har jo skrevet tidligt nok; jeg kommer jo altid den Dag, jeg siger. Det er uforskammet! Nu maa jeg bo i iskolde Værelser.“

„Ja, højstærede Hr. Justitiarius,“ sagde Frans, idet han omhyggeligt klippede en Tyv ud af Lyset med Lysesaxen og saa slukkede den med sin Fod. „Ja, ser De, alt dette, især denne Fyren, vilde ikke have hjulpet meget; thi Vinden og Sneen slaar altfor stærkt ind gjennem de knuste Ruder, og saa . . .“

„Hvad!“ afbrød min Onkel ham, idet han slog Pelsen til Side og satte begge Hænderne i Siden. „Hvad! Vinduerne er knuste, og I, Slotsforvalteren, har ikke ladet gjøre nogen Ting ved det.“

„Ja, højstærede Hr. Justitiarius,“ fortsatte den gamle roligt, „man kan bare ikke komme rigtigt til paa Grund af det meget Grus og de mange Mursten, der ligger omkring i Værelserne.“

„Men hvor i al Verden kommer der Grus og Mursten ind i mine Værelser?“ udbrød min Grandonkel.

„Gud velsigne Dem, unge Herre!“ udbrød den gamle med et høfligt Buk, da jeg i samme Øjeblik nyste; men han tilføjede strax: „Det er Sten og Kalk af Mellemvæggen, som styrtede sammen forleden.“

„Har I da haft Jordskjælv?“ udbrød min Grandonkel vredt.

„Nej, højstærede Herre,“ svarede den gamle, idet han smilede med hele Ansigtet; „men for tre Dage siden styrtede det tunge, tavlede Loft i Retssalen ned med et vældigt Brag.“

„Saa skulde da ogsaa —“ Min Onkel, der var heftig og opbrusende, vilde udstøde en svær Ed, men idet han fo'r med Haanden op til Hovedet og rykkede Ræveskindshuen bort fra Panden, standsede han pludselig, vendte sig om imod mig

og sagde med en høj Latter: „Vi bliver sandelig nødte til at bolde Mund, Fætter; vi maa ikke spørge mere, ellers faar vi endnu værre Ulykker at vide, eller ogsaa styrter hele Slottet sammen over vore Hoveder. Men," vedblev han, idet han vendte sig om til den gamle, „kunde I da ikke være saa kløgtig, Frans, at gjøre et andet Værelse i Stand til mig og lægge godt i Kakkelovnen? Kunde I ikke hurtigt indrette en Sal i Hovedbygningen til Retsmøderne?"

„Dette er ogsaa allerede sket," svarede den gamle, idet han venligt pegede paa Trappen og strax begyndte at gaa op ad den.

„I er dog en snurrig Fyr!" udbrød min Onkel, idet vi fulgte den gamle.

Vi gik igjennem lange, høje, hvælvede Korridorer, og Frans' flagrende Lys kastede et underligt Skjær ud i det tætte Mørke. Vi saa' Søjler, Kapitæler og brogede Buer, der ligesom svævede i Luften. Vore Skygger skred kæmpestore af Sted ved Siden af os, og de sælsomme Billeder paa Væggene, over hvilke de smuttede hen, syntes at skjælve og vakle, medens deres Stemmer hviskede under vore Trins drønende Gjenlyd: „Væk os ikke! Væk os ikke, os vilde Aander, som sover her i de gamle Stene."

Efter at vi havde passeret en Række kolde, mørke Værelser, aabnede Frans endelig Døren til en Sal, i hvilken en stærkt blussende Kaminild med lystig Knitren modtog os som med en hjemlig Hilsen. Saa snart jeg traadte ind, blev jeg ganske vel til Mode, men Onkel blev staaende midt i Salen, saa' sig om og sagde med en meget alvorlig, næsten højtidelig Røst: „Altsaa dette skal være Retssalen?"

Frans hævede sit Lys op, saa at en lys Plet, der var saa stor som en Dør, blev synlig paa den brede, mørke Væg, og

sagde i en klangløs og smertelig Tone: „Her er vist blevet holdt Ret tidligere.“

„Hvad gaar der af eder, gamle?“ udbrød Onkel, idet han hurtigt kastede Pelsen og traadte hen til Kaminen.

„Aa — det var saadant noget, der slap ud af mig,“ svarede Frans. Derpaa tændte han Lysene og aabnede Døren til Sideværelset, som var indrettet ganske hyggeligt for os. Det varede ikke længe, saa stod der et dækket Bord ved Kaminen; den gamle bar veltilberedte Retter ind, hvorefter der — hvad der var os begge to meget behageligt — fulgte en dygtig Bolle Punch, der var brygget paa ægte nordisk Vis. — Onkel, der var træt af Rejsen, gik i Seng, saa snart han havde spist; men det nye, det sælsomme ved dette Opholdssted, ja, selv Punchen havde sat mine Livsaander i for stærk en Bevægelse til, at jeg kunde tænke paa Søvn.

Frans tog af Bordet, rodede op i Kaminilden og forlod mig med venlige Skrabud.

Nu sad jeg alene i den store, høje Riddersal. Det sneede ikke mere, Stormen var holdt op med at suse, Himlen var bleven klar, og den lyse Fuldmaane straalede gjennem de brede Buevinduer og kastede et magisk Lys over alle mørke Kroge i den underlige Sal, hvorhen det dunkle Skjær fra mine Voxlys og Kaminilden ikke kunde trænge. — Som det vel ofte gaar endnu i gamle Slotte, var denne Sals Vægge og Loft prydede paa sælsom, gammeldags Vis: Loftet med tungt Tavlværk, Væggene med fantastiske Billeder og broget, forgyldt Snitværk. I de store Malerier, der for det meste fremstillede vilde og blodige Bjørne- og Ulvejagter, sprang der Dyre- og Menneskehoveder frem, som var udskaarne i Træ og sat paa de malede Legemer, saa at det hele saa' gruelig virkeligt ud, især i denne usikre, glimtende Belysning. Mellem disse Malerier var

der store Billeder i Legemsstørrelse, Riddere i Jagtdragt — sandsynligvis de gamle, jagtlystne Borgherrer. Alt, baade Billederne og de udskaarne Ting, havde den mørke Farve, som Tiden giver. Desto mere paafaldende var den lyse, bare Plet paa den samme Væg, i hvilken to Døre førte ind til Sidekamre. Jeg indsaa snart, at der ogsaa maatte have været en Dør der, som senere var bleven tilmuret, og dette nye Murværk stak af imod det andet og var ikke en Gang malet paa samme Maade eller prydet med udskaarne Ting.

Hvem véd ikke, hvorledes et ualmindeligt, æventyrligt Opholdssted formaar at gribe Aanden med løndomsfuld Magt? Selv den sløveste Fantasi vaagner i en Dal, der er omgivet af underlige Klipper, bag en Kirkes mørke Mure, eller paa andre Steder af lignende Art, og den aner Ting, som den aldrig har lært at kjende. Naar jeg desuden tilføjer, at jeg var tyve Aar gammel og havde drukket flere Glas stærk Punch, saa vil man kunne indse, at jeg blev mere sælsom til Mode i denne Riddersal, end jeg nogen Sinde havde været. Man tænke sig Nattens Stilhed, i hvilken Havets dumpe Brusen og Nattevindens sælsomme Piben lød som Tonerne i et mægtigt Orgelværk, der spilledes af Aander — de forbiflyvende Skyer, der lyse og straalende som forbisejlende Kæmper syntes at kigge ind ad de dunkle Buevinduer — ja, den lette Gysen, som fik mig til at bæve, sagde mig, at en fremmed Verden nu pludselig kunde gaa op for mig, saa jeg saa' og hørte den. Men denne Følelse lignede den Fornemmelse af Kulde, som man har, naar man hører en godt fortalt Spøgelseshistorie, og som er én behagelig. Jeg kom til at tænke paa, at jeg ikke kunde være i nogen bedre Stemning til at læse den Bog, som jeg, ligesom alle andre den Gang, naar de paa nogen Maade var romantisk anlagte, førte med mig i Lommen. Det

var Schillers „Der Geisterseher“. Jeg læste og læste og ophidsede min Fantasi mere og mere. Jeg kom til den mægtigt gribende Fortælling om Bryllupsfesten hos Grev V. — Netop idet Jeronimos blodige Skikkelse træder ind, sprang den Dør, som førte ud til Forhallen, op med et vældigt Brag. — Jeg farer forfærdet op, Bogen falder ud af min Haand; men i samme Øjeblik er alt stille, og jeg skammer mig over min barnagtige Frygt. — Det kan jo være Trækvinden, der har revet Døren op, eller det kan være sket paa en anden Maade, det er jo intet; min alt for ophidsede Fantasi gjør enhver naturlig Fremtoning spøgelseagtig. — Idet jeg beroligede mig med disse Tanker, tager jeg Bogen op og kaster mig igjen i Lænestolen — da er der noget, der sagte og langsomt, med afmaalte Trin, gaar tværs igjennem Salen, medens man tillige hører Sukken og Stønnen, og i denne Sukken og Stønnen ligger Udtrykket for den dybeste menneskelige Lidelse, den mest trøstesløse Jammer. — Aa! det er et eller andet sygt Dyr, der er indespærret i Stokværket nedenunder. Man kjender jo den akustiske Illusion om Natten, der bringer alt, hvad der toner i det fjærne, nær til én — hvor kan man gyse for sligt? — Saaledes beroligede jeg mig paa ny. Men nu bliver der kradset paa det nye Murværk, medens der høres endnu højere og dybere Suk. Det var, som om disse Lyde blev udstødte i Dødsangstens Vaande. — Ja, det er et stakkels, indespærret Dyr — jeg vil kalde højt, jeg vil stampe med Foden i Gulvet, saa vil alt strax tie, eller Dyret der nede vil lade sig høre tydeligere med sine naturlige Toner. — Saaledes tænker jeg; men Blodet stivner i mine Aarer, og den kolde Sved springer frem paa min Pande; som lammet bliver jeg siddende i Lænestolen, jeg formaar ikke at rejse mig, endnu mindre at kalde. Den afskyelige Kradsen holder endelig op — man hører atter

Trinene — det er, som om Livet paa ny vaagnede i mig, jeg springer op og træder to Skridt frem, men et isnende Lufttryk gaar igjennem Salen, og i samme Øjeblik kaster Maanen sit klare Lys paa Billedet af en meget alvorlig, ja, næsten Rædsel indgydende Mand, og som om hans advarende Stemme blev dæmpet af Bølgernes stærkere Brusen, af Nattevindens skingrende Piben, hører jeg tydeligt disse Ord: „Gaa ikke videre! Gaa ikke videre, ellers er du hjemfalden til Aandeverdenens gyselige Rædsler!“ Døren falder i med det samme Slag som før. Jeg hører Trinene tydeligt i Forhallen — ned ad Trapperne. Slottets Hovedport aabner sig raslende og bliver lukket igjen. Da er det, som om en Hest bliver trukket ud af Stalden og efter en Stund igjen ført tilbage — og saa er alt stille.

I det samme Øjeblik hørte jeg, at min gamle Onkel i Sideværelset sukkede og stønnede ængsteligt. Dette gjengav mig min Besindelse, jeg greb Lysestagen og ilede der ind. Den gamle syntes at kæmpe med en fæl, tung Drøm. „Vaagn op! Vaagn op!“ raabte jeg højt, idet jeg blidt tog hans Haand og lod det klare Lys falde paa hans Ansigt.

Den gamle fo'r op med et tonløst Udbrud; saa saa' han paa mig med venlige Øjne og sagde: „Det var godt, at du vækkede mig, Fætter. Jeg havde en afskyelig Drøm, og det skyldes kun Kammeret her og Salen; thi jeg maatte tænke paa Fortiden og paa mange mærkelige Ting, der hændte her. — Naa, men lad os nu sove rigtig godt.“ Med disse Ord svøbte han sig ind i sit Tæppe og syntes strax at falde i Søvn. Da jeg havde slukket Lysene og selv var gaaet i Seng, hørte jeg den gamle bede sagte.

Næste Morgen begyndte Arbejdet. Forvalteren kom med Regningerne, og der meldte sig Folk, som vilde have en eller

anden Stridighed bilagt, et eller andet Anliggende ordnet. Om Middagen gik Onkel med mig over i Sidefløjen for med alle nødvendige Formaliteter at hilse paa de to gamle Baronesser. Frans meldte os; vi maatte vente nogle Øjeblikke og blev saa ført ind i Helligdommen af en tresindstyveaarig, kroget Morlille, som var klædt i broget Silke og kaldte sig de naadige Herskabers Kammerfrøken.

Vi blev saa modtaget af de gamle Damer, der var æventyrligt pyntede efter en længst forsvunden Mode, med komisk Formalitet, og jeg var særlig Gjenstand for deres Forundring, da Onkel med meget Lune forestillede mig som en ung Jurist, der skulde hjælpe ham. Man kunde se paa deres Miner, at de tænkte, at saa ung en Mand ikke kunde være til Gavn for Undersaatterne i R . . .

Der var i det hele taget meget latterligt i Optrinet hos de gamle Damer; men mine skrækkelige Oplevelser den foregaaende Nat fik det endnu til at løbe koldt gjennem mine Aarer; jeg følte mig til Mode, som om jeg var kommet i Forbindelse med en ukjendt Magt, eller rettere sagt, det var for mig, som om jeg allerede havde berørt den Kreds, som et eneste Skridt endnu vilde bringe mig indenfor, saa jeg var redningsløst fortabt, som om det kun var med Opbydelse af alle mine Kræfter, at jeg kunde skjærme mig imod den Forfærdelse, som kun plejer at vige for det uhelbredelige Vanvid. Deraf kom det, at selv de gamle Baronesser med deres sælsomme, højt opstablede Frisurer, deres underlige Silkekjoler, der var udstafferede med brogede Blomster og Baand, forekom mig ganske gruelige og spøgelseagtige i Stedet for latterlige. Jeg syntes, jeg kunde læse i de gamle, gule, rynkede Ansigter og i de glippende Øjne, jeg syntes, at jeg kunde høre i det daarlige Fransk, som kom halvt igjennem de sammenknebne

blaa Læber, halvt ud af de spidse Næser, at disse to gamle Damer i alt Fald havde stillet sig paa en god Fod med de uhyggelige Væsener, der spøgede i Slottet, ja, maaske endog selv formaaede at drive et hemmelighedsfuldt, forfærdeligt Spil.

Onkel, der var oplagt til al mulig Lystighed, fik med sin Ironi de to gamle indviklede i en saadan taabelig Passiar, at jeg, hvis jeg havde været i en anden Stemning, ikke vilde have vidst, hvorledes jeg skulde undertrykke den kaadeste Latter; men som sagt, Baronesserne og deres Pludren var og blev spøgelseagtig, og den gamle, som vilde volde mig en særlig Fornøjelse, saa' den ene Gang efter den anden forundret paa mig.

Da vi efter Bordet var alene i vort Værelse, udbrød han: „Men, Fætter, sig mig dog for Guds Skyld, hvad er der i Vejen med dig? — Du ler ikke, du taler ikke, du spiser ikke, du drikker ikke — er du syg, eller er der noget andet i Vejen med dig?"

Jeg betænkte mig nu slet ikke paa at fortælle ham alt det gyselige og forfærdelige, jeg havde oplevet den foregaaende Nat, ganske udførligt, jeg fortav intet, især ikke, at jeg havde drukket en hel Del Punch og læst i Schillers „Geisterseher". „Jeg maa tilstaa dette," tilføjede jeg; „thi saaledes bliver det troligt, at min alt for stærkt pirrede Fantasi har skabt alle de Fremtoninger, som altsaa kun existerede indenfor min Hjærnes Vægge."

Jeg troede, at Onkel nu vilde tage ordentlig fat paa mig med en grovkornet Spøg over min Aandesnak; men i Stedet for blev han meget alvorlig, stirrede ned imod Gulvet, hævede saa Hovedet rask, og, idet han saa' paa mig med et funklende Blik, sagde han:

„Jeg kjender ikke din Bog, Fætter: men det er hverken

den eller Punchen, som du kan takke for det Spøgeri. Du maa nemlig vide, at jeg drømte det samme, som hændte dig. Det forekom mig, at jeg ligesom du sad i Lænestolen ved Kaminen; men hvad du kun fornam i Toner, det saa' jeg ganske tydeligt med mit indre Øje. Ja, jeg saa' det græsselige Utyske, da han traadte ind, da han kraftløs listede sig hen til den tilmurede Dør, hvor han i trøstesløs Fortvivlelse kradsede paa Væggen, saa at Blodet sprang frem under hans flaaede Negle; jeg saa' ham atter gaa ned, trække Hesten ud af Stalden og føre den tilbage til Stalden. Hørte du ikke, at Hanen galede langt borte i Landsbyen? — Da vækkede du mig, og jeg modstod snart det forfærdelige Menneskes Aandespøgeri, som endnu formaar gyseligt at ødelægge det muntre Liv."

Han standsede; men jeg havde ikke Lyst til at spørge, idet jeg tænkte, at han vilde oplyse mig om alt, hvis han fandt Anledning dertil. Efter at han et Øjeblik havde siddet i dybe Tanker, fortsatte han: „Fætter, har du Mod nok til nu, efter at du véd, hvorledes alt gaar til, at trodse dette Spøgeri endnu en Gang, men sammen med mig?"

Naturligvis erklærede jeg, at jeg følte tilstrækkelig Kraft dertil.

„Saa vil vi vaage sammen næste Nat," vedblev den gamle; „en indre Stemme siger mig, at dette Aandespøgeri maa vige, ikke saa meget for min aandelige Magt som for mit Mod, der støtter sig til fast Tillid, og at det ikke er nogen formastelig Færd, men et fromt og tappert Værk, naar jeg vover Liv og Blod paa at bortmane det onde Utyske, som her forjager Sønnerne fra deres Stamfædres Borg. — Men her er ikke Tale om noget Vovestykke; thi man er og bliver en sejrrig Helt, naar man har et fast og redeligt Sind og en saa from Tillid som jeg. — Men skulde det alligevel være Guds Vilje,

at den onde Magt formaar at skade mig, saa skal du, Fætter, forkynde, at jeg bukkede under i en redelig, kristelig Kamp med denne Helvedes-Aand, som driver saa elendig en Færd her. Du kan holde dig i Afstand, saa vil der ikke ske dig noget."

Under alle Slags adspredende Forretninger var Aftenen kommet. Frans havde ligesom den foregaaende Dag taget Aftensmaden ud og bragt os Punch; Fuldmaanen skinnede klart gjennem de straalende Skyer, Bølgerne bruste, og Nattevinden hylede og rystede i Buevinduernes klirrende Ruder. Vi var i en ophidset Tilstand, men tvang os til ligegyldig Samtale. Den gamle havde lagt sit Slaguhr paa Bordet. Det slog tolv. Da sprang Døren op med et forfærdeligt Brag, og ligesom den foregaaende Nat svævede sagte og langsomme Trin tværs igjennem Salen, og man hørte Suk og Stønnen. Den gamle var blegnet; men hans Øjne straalede med en ualmindelig Ild: han rejste sig fra Lænestolen, og, idet han stod der med sin høje Skikkelse, højt knejsende, den venstre Arm støttet mod Siden og med den højre fremstrakt hen imod Salens Midte, saa' han ud som en bydende Helt. Men denne Sukken og Jamren blev stærkere og stærkere og mere og mere tydelig, og saa begyndte det at kradse frem og tilbage paa Væggen endnu afskyeligere end den foregaaende Nat. Da skred den gamle frem lige hen imod den tilmurede Dør med saa faste Trin, at Gulvet gav Gjenlyd. Tæt foran det Sted, hvor der blev kradset mere og mere vildt, stod han stille og sagde i en kraftig, højtidelig Tone, som jeg aldrig før havde hørt ham tale i: „Daniel! Daniel! Hvad gjør du her i denne Stund?" Da lød der et skingrende Skrig, skrækkeligt og gruopvækkende, og et dumpt Slag, som om en Byrde faldt til Jorden. — „Søg Naade og Barmhjærtighed ved den

højestes Trone; dér er din Plads. Bort med dig fra Livet, som du aldrig mere kan tilhøre!“ Dette raabte den gamle endnu kraftigere end før, og det var, som om der lød en sagte Klagen i Luften, og som om den døde hen i Stormens Susen, der nu begyndte at rejse sig.

Da skred den gamle hen til Døren og slog den i, saa det gav drønende Gjenlyd i den øde Forhal. I hans Sprog, i hans Fagter var der noget overmenneskeligt, som opfyldte mig med Gysen. Da han satte sig i Lænestolen, var hans Blik som forklaret; han foldede Hænderne og bad i Tavshed. Saaledes kunde der være gaaet nogle Minuter, da spurgte han med den milde Røst, som trængte dybt til Hjærtet, og som han i saa høj en Grad havde i sin Magt: „Hvad siger du saa, Fætter?“

Med Bæven og Gru, forfærdelig Angst, hellig Ærefrygt og Kjærlighed styrtede jeg mig paa Knæ og udgød varme Taarer over den Haand, som han rakte mig. Den gamle tog mig i sine Arme, og, idet han inderligt trykkede mig til sit Hjærte, sagde han blødt: „Nu vil vi sove rigtig godt, kjære Fætter!“

Saaledes gik det da ogsaa, og da der aldeles ikke viste sig noget uhyggeligt den næste Nat, gjenvandt vi vor fordums Munterhed til Skade for de gamle Baronesser, som — om de end i Virkeligheden vedblev at være lidt spøgelseagtige — dog kun kunde drive fornøjeligt Spøgeri med deres æventyrlige Væsen, et Spøgeri, som den gamle forstod at fremkalde paa en pudsig Maade.

Endelig, flere Dage efter indtraf Baronen med sin Gemalinde og et talrigt Jagtfølge. De indbudte Gjæster samlede sig, og nu begyndte pludselig igjen den larmende, vilde Færd, som er beskrevet tidligere. Da Baronen strax efter sin An-

komst traadte ind i vor Sal, syntes han paa en besynderlig Vis at være ubehagelig berørt af vort forandrede Opholdssted. Han kastede et mørkt Blik paa den tilmurede Dør, og, idet han hurtigt vendte sig bort, fo'r han med Haanden hen over Panden, som om han vilde forjage et hæsligt Minde. Onkel talte om Ødelæggelsen i Retssalen og de tilstødende Værelser. Baronen dadlede, at Frans ikke havde indlogeret os bedre, og opfordrede den gamle venligt til kun at befale, hvis han savnede nogen Bekvemmelighed i det nye Værelse, der dog var langt daarligere end det, han før havde beboet. I det hele taget var Baronens Opførsel imod min Grandonkel ikke alene kjærlig, men der var tillige en vis barnlig Respekt i den, som om Baronen stod i et ærbødigt Slægtskabsforhold til den gamle. Men dette var ogsaa det eneste, der kunde forsone mig med Baronens barske, bydende Væsen, som han mere og mere lod komme til Udbrud. Mig syntes han at ænse lidet eller slet ikke, han saa' kun en almindelig Skriver i mig. Strax den første Gang, da jeg havde refereret en Forhandling, var der noget i Affattelsen, som han fandt urigtigt. Mit Blod bruste, og jeg var i Færd med at svare noget rigtig skarpt, da Onkel tog Ordet og forsikrede, at jeg havde gjort alt i hans Aand, og at denne dog kun kunde raade her i en retslig Forhandling. Da vi var alene, beklagede jeg mig lidt over Baronen, som blev mig mere og mere imod i mit Hjærtes Inderste.

„Tro mig, Fætter", svarede den gamle, „Baronen er til Trods for sit uvenlige Væsen det fortræffeligste og godmodigste Menneske i Verden. Som jeg allerede har sagt dig, har han ogsaa først antaget dette Væsen fra den Tid, da han blev Stamhusbesidder; tidligere var han en blid, beskeden ung

Mand. Men det er da i det hele taget ikke saa galt fat med ham, som du vil gjøre det til, og jeg gad nok vide, hvorfor han er dig saa meget imod".

Idet den gamle sagde disse Ord, smilede han temmelig haanligt, og jeg blev ildrød i Hovedet. Maatte nu mine indre Tanker ikke blive mig rigtig klare, maatte jeg ikke tydeligt føle, at hint mærkelige Had udsprang af, at jeg elskede, eller rettere sagt, var forelsket i et Væsen, som syntes mig at være det herligste og skjønneste, der nogen Sinde har vandret paa Jorden? Dette Væsen var ingen anden end Baronessen selv. Allerede strax da hun ankom, og i en russisk Sobelpels, der sluttede tæt til det fint byggede Legeme, og med Hovedet ombølget af et stort Slør skred igjennem Salen, virkede hendes Fremtoning paa mig som en mægtig, uimodstaaelig Trolddom. Ja, selv den Omstændighed, at de gamle Tanter i endnu latterligere Klæder og Hovedpynt, end jeg tidligere havde set dem med, trippede ved Siden af hende og snadrede deres Velkomsthilsen paa Fransk, medens hun, Baronessen, med ubeskriveligt milde Blikke saa' sig om og nikkede venligt snart til denne, snart til hin og saa sagde nogle tyske Ord i den klart tonende kurlandske Dialekt — allerede dette skabte et vist, underligt Velvære, og uvilkaarligt knyttede Fantasien dette Billede til hint uhyggelige Spøgeri, og Baronessen blev den Lysets Engel, for hvilken de onde, spøgelseagtige Magter maatte bøje sig.

Den vidunderlig dejlige Kvinde træder levende frem for min Sjæls Øje. Hun var vist næppe den Gang nitten Aar, hendes Aasyn, der var lige saa fint som hendes Vækst, udtrykte den største Godhed, især var der i de mørke Øjnes Blik en ubeskrivelig Trolddom, en tungsindig Længsel straalede i dem som fugtige Maanestraaler, og i hendes huldsalige

Smil var der en hel Himmel fuld af Fryd og Salighed. Ofte syntes hun ganske fordybet i sig selv, og saa gled der mørke Skygger hen over hendes skjønne Aasyn. Man skulde have troet, at en eller anden foruroligende Smerte betog hende; men jeg tænkte, at det vel var den mørke Anelse om en trist, ulykkelig Fremtid, der i saadanne Øjeblikke greb hende, og ogsaa hermed satte jeg paa en sælsom Vis, som jeg slet ikke kunde forklare mig, Spøgeriet i Slottet i Forbindelse.

Om Morgenen, to Dage efter at Baronen var kommen, forsamlede Selskabet sig til Frokost; den gamle forestillede mig for Baronessen, og som det plejer at gaa, naar man er i en saadan Stemning som den, jeg var i: jeg opførte mig ubeskrivelig dumt, idet jeg, da den skjønne Kvinde gjorde mig de simpleste Spørgsmaal om, hvorledes jeg syntes om at være paa Slottet o. s. v., indviklede mig i den underligste, mest meningsløse Tale, saa at de gamle Tanter ene og alene tilskrev min Forlegenhed den dybe Respekt, jeg havde for Borgfruen, og mente, at de endogsaa maatte tage sig af mig, hvorefter de paa Fransk priste mig som et ganske vel opdragent og flinkt ungt Menneske, som en *garçon très joli*. Dette ærgrede mig, og, idet jeg pludselig blev ganske Herre over mig selv, fo'r der en Vittighed ud af mig paa bedre Fransk end det, de gamle talte, hvorefter de saa paa mig med store Øjne og forsynede de lange, spidse Næser rigeligt med Tobak. Paa Baronessens alvorlige Blik, idet hun vendte sig fra mig om til en anden Dame, kunde jeg mærke, at min Vittighed var nær ved at være en Dumhed. Dette ærgrede mig endnu mere, og jeg ønskede de to gamle ned i Helvedes Afgrund.

Den Periode, da jeg følte smægtende Sværmeri og i barnagtigt Selvbedrag mente, at jeg led af ulykkelig Kjærlighed,

havde min gamle Onkel for længe siden forjaget med sin Ironi, og jeg mærkede, at Baronessen havde gjort et langt stærkere og dybere Indtryk paa mig end nogen anden Kvinde hidtil. Jeg saa', jeg hørte kun hende; men jeg var mig tydelig bevidst, at det vilde være smagløst, ja, vanvittigt, hvis jeg indlod mig paa et eller andet Lefleri, skjønt jeg ogsaa indsaa Umuligheden af, at jeg som en forelsket Dreng skulde stirre paa hende og tilbede hende paa Afstand, hvad jeg havde maattet skamme mig ved. Men træde den herlige Kvinde nær uden at lade hende ane mine Følelser, indsuge hendes Blikkes og hendes Aandes søde Gift og saa drage bort fra hende og længe, maaske for bestandig, bære hende i Hjærtet, det vilde og det kunde jeg. Denne romantiske, ja, vel ridderlige Kjærlighed, som gik op for mig i en søvnløs Nat, anspændte mig i den Grad, at jeg var barnagtig nok til at tiltale mig selv pathetisk og tilsidst sukke meget ynkeligt: „Seraphine! Ak, Seraphine!" saa at den gamle vaagnede og raabte ind til mig: „Fætter! — Fætter! jeg synes, du fantaserer med høj Røst! — Gjør det om Dagen, hvis det er muligt, men lad mig have Ro til at sove om Natten!" Jeg var ikke lidt bekymret for, at den gamle, der nok havde bemærket mit ophidsede Væsen ved Baronessens Ankomst, skulde have hørt Navnet og overdænge mig med sin sarkastiske Spot; men næste Morgen, da han gik ind i Retssalen, sagde han ikke andet end: „Gud give enhver den tilbørlige Menneskeforstand og Omsorg for at holde godt fast paa den; det er slemt saadan uden videre at gjøre sig til Nar." Derpaa tog han Plads ved det store Bord og sagde: „Skriv nu rigtig tydeligt, kjære Fætter, saa jeg kan læse det, uden at det generer mig."

Den Højagtelse, ja, den barnlige Ærefrygt, som Baronen viste min gamle Onkel, traadte frem i alt. Saaledes maatte

han ogsaa ved Bordet indtage den meget misundte Plads ved Siden af Baronessen; mig kastede Tilfældet snart hist hen, snart her hen; men sædvanligvis plejede et Par Officerer fra Hovedstaden at lægge Beslag paa mig for rigtig at kunne udtale sig om alt nyt og lystigt, som var hændet der, og saa tillige drikke bravt. Deraf kom det, at jeg flere Dage i Træk sad langt borte fra Baronessen, ved den anden Ende af Bordet, indtil endelig et Tilfælde førte mig i Nærheden af hende.

Da Spisesalen blev aabnet for det samlede Selskab, havde netop Baronessens Selskabsdame — en ikke mere ganske ung Frøken, men ellers ikke styg og ikke uden Aand — indladt sig i en Samtale med mig, der syntes at behage hende. I Følge Skik og Brug maatte jeg give hende Armen, og jeg var ikke lidt glad, da hun tog Plads ganske nær ved Baronessen, som nikkede venligt til hende. Man kan tænke sig, at alle Ord, som jeg nu talte, ikke længere gjaldt min Dame, men især Baronessen. Lad være, at min indre Spænding gav alt, hvad jeg sagde, et særligt Sving — nok sagt, Frøkenen blev mere og mere opmærksom, ja, tilsidst uimodstaaelig draget ind i den brogede Verden af stadig skiftende Billeder, som jeg lod gaa op for hende. Hun var som sagt ikke uden Aand, og saaledes hændte det snart, at vor Samtale, ganske uafhængigt af Gjæsternes mange Ord, der strejfede frem og tilbage, levede paa egen Haand og sendte nogle Lynglimt der hen, hvor jeg vilde have dem. Jeg mærkede nemlig godt, at Frøkenen tilkastede Baronessen betydningsfulde Blikke, og at denne gjorde sig Umage for at høre os. Dette var især Tilfældet, da jeg, efter at Samtalen var kommen ind paa Musiken, med Begejstring udtalte mig om denne herlige, hellige Kunst og til sidst ikke dulgte, at jeg til Trods for det kjedelige, tørre

Juristeri, som jeg havde hengivet mig til, spillede paa Flygel med temmelig megen Færdighed, sang og havde komponeret en Del Sange selv.

Man var traadt ind i den anden Sal for at drikke Kaffe og Likør, og pludselig stod jeg, uden at jeg selv vidste, hvorledes, foran Baronessen, som havde talt med Frøkenen. Hun talte strax til mig, idet hun med Venlighed og i den Tone, i hvilken man taler med en bekjendt, gjentog sine Spørgsmaal om, hvordan jeg syntes om at være paa Slottet o. s. v. Jeg forsikrede, at Omegnens skrækkelig øde Tilstand, ja, selv det gamle Slot, i de første Dage havde bragt mig i en sælsom Stemning, men at der netop i denne Stemning var gaaet meget herligt op for mig, og at jeg kun ønskede at blive fritaget for de vilde Jagter, som jeg ikke var vant til. Baronessen smilede, idet hun sagde: „Jeg kan nok tænke mig, at den vilde Færd i vore Fyrreskove just ikke tiltaler Dem. — De er Musiker, og hvis ikke alt bedrager mig, er De ogsaa Digter. — Jeg elsker de to Kunster lidenskabeligt — selv spiller jeg lidt paa Harpe; men det maa jeg nu undvære her paa R . . .; thi min Mand kan ikke lide, at jeg tager Instrumentet med; han mener, at dets blide Toner kun vilde harmonere daarligt med Jagtens vilde Hallo og skingrende Horn, der er det eneste, som skal høres her. — Aa Gud, hvor jeg vilde glæde mig over Musik her.“

Jeg forsikrede, at jeg vilde opbyde hele min Kunst for at opfylde hendes Ønske, da der dog utvivlsomt fandtes et Instrument paa Slottet, selv om det ogsaa kun var et gammelt Flygel. Men da lo Frøken Adelheid, Baronessens Selskabsdame, og spurgte, om jeg da ikke vidste, at der i Mands Minde ikke var blevet hørt andre Instrumenter paa Slottet end skingrende Trompeter, i al deres Jubel lamenterende Jægerhorn

og omflakkende Musikanters hæse Violiner, forstemte Basser og brægende Oboer. Baronessen holdt fast ved sit Ønske om at høre Musik og især mig, og baade hun og Adelheid drøftede ivrigt, hvorledes man skulde skaffe et taaleligt Klaver til Veje. I dette Øjeblik gik den gamle Frans igjennem Salen.

„Dér har vi jo den Mand, som véd godt Raad for alt, og som skaffer alt, selv det uhørte og usete!“ Med disse Ord kaldte Frøken Adelheid paa ham, og idet hun gjorde ham begribeligt, hvad det var, det drejede sig om, lyttede Baronessen med foldede Hænder, med fremadbøjet Hoved, medens hun saa' paa den gamle med et mildt Smil. Hun var helt yndig at skue, som et smukt Barn, der alt for gjærne vil have et Stykke Legetøj, som det længe har længtes efter. Da Frans paa sin vidtløftige Maade havde opregnet flere Grunde til, at det da var aldeles umuligt saadan i en Hast at skaffe et saa sjældent Instrument til Veje, strøg han sig endelig om Skjægget med et gemytligt Smil og sagde: „Men Forvalterens Kone der ovre i Landsbyen er ganske ualmindelig dygtig til at slaa Clavicymblet, eller hvad de nu kalder det med det udenlandske Navn, og synger dertil saa fint og klagende, at éns Øjne bliver røde som af Løg, og man maa hoppe med begge Ben.“

„Har hun et Fortepiano?“ afbrød Frøken Adelheid ham.

„Ja vel,“ fortsatte den gamle, „det er kommet lige fra Dresden, det er —“

„Aa, det var dejligt!“ afbrød Baronessen ham.

„Det er et dejligt Instrument,“ sagde den gamle, „men lidt svageligt; thi da Organisten nylig vilde spille Sangen „Hvo ikkun lader Herren raade“ paa det, knuste han det helt, saa —“

„Aa Gud!“ raabte baade Baronessen og Frøken Adelheid.

„Saa at det med stor Bekostning maatte skaffes til R— for at gjøres i Stand dér,“ fortsatte den gamle.

„Det er da kommet tilbage?“ spurgte Frøken Adelheid utaalmodigt.

„Ja vel, naadige Frøken! og Forvalterens Kone vilde anse det for en Ære . . .“

I dette Øjeblik gik Baronen forbi; han saa' ligesom forbavset hen paa vor Gruppe og hviskede til Baronessen med et spotsk Smil: „Skal Frans nu give et godt Raad igjen?“

Baronessen slog rødmende Øjnene ned, og den gamle Frans, som forskrækket brød af, stod med Hovedet lige op og Armene trykkede ind imod Kroppen som en Soldat. De gamle Tanter svømmede nu hen til os i deres Silkekjoler og bortførte Baronessen, og Frøken Adelheid fulgte hende. — Jeg var bleven staaende som tryllebunden. Henrykkelse over, at jeg nu kunde nærme mig hende, den tilbedte, som beherskede hele mit Væsen, kæmpede med en mørk Mismodighed og Ærgrelse over Baronen, der syntes mig at være en barsk Despot. Hvis han ikke var det, hvor kunde saa den gamle hvidhaarede Tjener bære sig saa slavisk ad.

„Kan Du endelig høre og se?“ udbrød Onkel, idet han klappede mig paa Skulderen. — Vi gik op paa vort Værelse. — „Søg ikke saaledes at nærme dig til Baronessen,“ sagde han, da vi kom der op. „Hvad skal det til? Overlad det til de unge Narre, som gjærne gjør Cour, og som der jo ingen Mangel er paa.“

Jeg fortalte, hvorledes det hele var gaaet til, og opfordrede ham til at sige mig, om jeg fortjente hans Bebrejdelse. Han svarede ikke andet end: „Hm! Hm!“ tog Slobrokken paa, satte sig med en tændt Pibe i Lænestolen og talte om

Begivenhederne ved Gaarsdagens Jagt, idet han drillede mig med mine Fejlskud. Paa Slottet var alt blevet stille; Herrerne og Damerne var sysselsatte paa deres Værelser med det Toilette, de skulde bruge om Aftenen. Musikanterne med de hæse Violiner, de forstemte Basser og de brægende Oboer, som Frøken Adelheid havde talt om, var nemlig ankomne, og det var ikke mindre, der ventede os om Natten, end et Bal i den bedst mulige Form. Den gamle, der foretrak en rolig Søvn for den Slags Narrestreger, blev i sit Værelse; jeg derimod havde netop klædt mig om til Ballet, da der blev banket sagte paa Døren, og Frans traadte ind. Med et venligt Smil meldte han mig, at Forvalterindens Clavicymbel for nylig var ankommet paa en Slæde og var blevet baaret op til Baronessen. Han skulde sige fra Frøken Adelheid, om jeg strax vilde komme der op. — Man kan tænke sig, hvor mit Hjærte bankede, og med hvilken sød Bæven jeg aabnede Døren til det Værelse, i hvilket hun befandt sig. Frøken Adelheid kom mig venligt i Møde. Baronessen, der allerede var fuldstændig pyntet til Ballet, sad ganske tankefuld foran den hemmelighedsfulde Kasse, i hvilken de Toner slumrede, som jeg var kaldet til at vække. Hun stod op, straalende saaledes i Skjønhedens fulde Glans, at jeg ikke mægtede at sige et Ord, men kun stirrede paa hende.

„Naa, Theodor!“ — hun nævnede alle ved deres Fornavn efter den hyggelige nordiske Skik, som man finder igjen langt imod Syd — „naa, Theodor,“ sagde hun venligt, „Instrumentet er kommet; Gud give, at det ikke maa være Deres Kunst helt uværdigt.“ — Saa snart jeg aabnede Laaget, raslede en Mængde sprængte Strænge mig i Møde, og da jeg greb en Akkord, lød det modbydeligt og afskyeligt, da alle de Strænge, der endnu var hele, var fuldstændig forstemte.

„Organisten har igjen haft fat i det med sine fine Hænder!“ udbrød Frøken Adelheid leende; men Baronessen sagde ganske mismodigt:

„Det er da ogsaa skrækkelig kjedeligt! — Ak, jeg skal nu en Gang ikke have nogen Glæde her.“

Jeg søgte i et Rum i Instrumentet og fandt heldigvis nogle Ruller Strænge, men ingen Stemmehammer. — Nye Klager! — Jeg erklærede, at enhver Nøgle, hvis Kam passede til Skruerne, kunde benyttes. Saa ilede de begge, baade Baronessen og Frøken Adelheid, frem og tilbage, og det varede ikke længe, før et helt Magasin af blanke, smaa Nøgler laa foran mig paa Resonansbunden.

Nu gav jeg mig ivrigt til at prøve snart denne, snart hin Skrue, idet Frøken Adelheid og Baronessen selv gjorde, hvad de kunde, for at hjælpe mig. — Saa er der én, som lader sig bevæge. — „Nu gaar det, nu gaar det!“ udbryder de glade; men Strængen, der har stønnet saa længe, at den næsten er bleven ren, springer klirrende, og de farer forfærdet tilbage. Baronessen tager med sine smaa, fine Hænder paa de skjøre Strænge, hun rækker mig de Numre, som jeg forlanger, og holder omhyggeligt paa Rullen, idet jeg afvikler den. Pludselig springer en Stræng af, saa at Baronessen udstøder et utaalmodigt „Aa!“. Frøken Adelheid ler højt. Jeg følger det indviklede Nøgle helt hen i en Krog, og vi søger alle at faa en lige og hel Stræng ud af det, som saa til vor store Sorg springer igjen, da vi har trukket den paa. Men endelig, endelig har vi fundet gode Ruller, Strængene begynder at staa fast, og af den ildetonende Summen fremstaar der efterhaanden rene og klare Akkorder. — „Aa, det lykkes, det lykkes! Instrumentet kommer til at

stemme!“ udbryder Baronessen, idet hun ser paa mig med et mildt Smil.

Hvor hurtigt fordrev ikke denne fælles Anstrængelse alt det fremmede og nøgterne, som Konveniensen paalægger; der opstod en hyggelig Fortrolighed imellem os, som gennemglødede mig som et elektrisk Pust og tilintetgjorde den beklemte Forsagthed, der som Is havde hvilet paa mit Bryst. Hin sælsomme Pathos, som en saadan Forelskelse som min vel kan avle, havde helt forladt mig, og derved skete det, at da jeg nu endelig havde stemt Klaveret taaleligt, saa gjorde jeg ikke, som jeg havde besluttet, jeg udtrykte ikke mine Følelser i Fantasier, men jeg henfaldt til de søde, yndige Kanzonetter, der fra Syd er trængte op til os. Seraphines Blik blev mere og mere lysende, medens hun hørte alle disse: *Senza di te — Sentimi idol mio — Almen se non poss'io* og hundrede *Morir mi sento — Addio* og *Oh dio!**)

Hun havde sat sig tæt ved Instrumentet. Jeg følte hendes Aandepust spille om min Kind. Idet hun støttede sin Arm paa Stoleryggen bag ved mig, faldt et hvidt Baand, der havde løsnet sig fra den fine Balkjole, ned over min Skulder og flagrede, berørt af mine Toner og af Seraphines sagte Sukke, frem og tilbage som et trofast Elskovsbud. Det var forunderligt, at jeg beholdt min Forstand. Medens jeg saa, idet jeg tænkte mig om for at finde en eller anden ny Sang, greb nogle Akkorder, kom Frøken Adelheid, der havde siddet i en Krog af Værelset, springende, knælede ned foran Baronessen, og, idet hun greb begge hendes Hænder og trykkede dem til sit Bryst, sagde hun i en bedende Tone:

---

*) Uden dig — Hør mig, min Afgud — I det mindste, hvis jeg ikke kan — Jeg føler, at jeg dør — Farvel — O Gud!

„Kjære Baronesse, kjære, lille Seraphine, nu maa du ogsaa synge.“

„Men hvor kan det falde dig ind?“ svarede Baronessèn. Hvor kan jeg med min elendige Sang lade mig høre af denne Virtuos?“

Det var yndigt at se, hvorledes hun rødmede som et undseligt Barn og med nedslagne Øjne vaklede mellem Lyst og Ulyst. Man kan tænke sig, hvordan jeg bønfaldt hende og, da hun omtalte smaa kurlandske Folkesange, ikke holdt op, før hun med venstre Haand prøvede nogle Toner paa Instrumentet som til Indledning. Jeg vilde gjøre Plads for hende ved Klaveret; men hun tillod det ikke, idet hun forsikrede, at hun ikke kunde tage en eneste Akkord, og at netop derfor hendes Sang uden Akkompagnement vilde klinge meget mager og usikker. Saa begyndte hun med en fin, klokkeklar, hjærtegribende Røst at synge en Sang, hvis simple Melodi ganske havde Karakteren af disse Folkesange, der lyser saa klart ud af det inderste, at vi i det Lysskjær, der omgiver os, maa erkjende vor højere poetiske Natur. Der ligger en løndomsfuld Trolddom i Textens ubetydelige Ord, som bliver til Hieroglyfer for det uudsigelige, der fylder vort Bryst. Hvem mindes ikke hin spanske Kanzonette, hvis Indhold efter Ordene at dømme ikke er meget mere end dette: „Jeg sejlede paa Havet med min Pige, da blev det stormfuldt, og min Pige svajede frygtsomt hid og did. Nej, aldrig sejler jeg igjen paa Havet med min Pige!“ — Baronessens lille Sang indeholdt ikke andet end: „Nys dansed jeg med min Skat til Bryllupsgilde, da faldt en Blomst ud af mit Haar, den tog han op og gav mig den og sagde: Naar gaar vi atter til Bryllup, min Pige?“ Da jeg under den anden Strofe ledsagede denne lille Sang med brudte Akkorder, da jeg i den

Begejstring, der greb mig, strax kunde læse Melodien til de følgende Sange paa Baronessens Læber, da syntes jeg hende og Frøken Adelheid at være den største Mester i Tonekunsten, og de overvældede mig med Lovtaler.

Lysene i Balsalen i Sidefløjen sendte deres Skjær ind i Baronessens Værelse, og en ildelydende Larm af Trompeter og Horn meldte, at det var Tid at samles til Ballet. „Ak, nu maa jeg af Sted!“ udbrød Baronessen. Jeg sprang op fra Instrumentet.

„De har skjænket mig en herlig Time, det er de lyseste Øjeblikke, som jeg nogen Sinde har tilbragt paa R . . .“ Med disse Ord rakte Baronessen mig Haanden, og da jeg, beruset af den største Henrykkelse, førte den til mine Læber, følte jeg, at hendes Fingre slog heftigt pulserende mod min Haand.

Jeg véd ikke, hvorledes jeg kom til Onkels Værelse og derfra ind i Balsalen. — Hin Gascogner frygtede Slaget, fordi ethvert Saar maatte blive dødbringende for ham, da han var helt Hjærte! — Ham lignede jeg, ham ligner vist enhver i min Stemning; enhver Berøring bliver dødbringende. Baronessens Haand, de pulserende Fingre havde ramt mig som forgiftede Pile, mit Blod brændte i mine Aarer.

Uden just at udspørge mig havde den gamle dog snart næste Morgen faaet Historien om den Aften, jeg havde oplevet med Baronessen, ud af mig, og jeg var ikke lidet forbavset, da han, som havde talt med smilende Mund og i en munter Tone, pludselig blev meget alvorlig og sagde: „Jeg beder dig, Fætter, modstaa den Naragtighed, som har overvældet dig; du skal vide, at hvor uskyldig din Adfærd end kan synes, saa kan den dog have de forfærdeligste Følger. Du staar i letsindigt Vanvid paa et tyndt Islag, det knækker,

inden du ser dig for, og du plumper i Vandet. Jeg skal nok vogte mig for at holde fast ved dine Frakkeskjøder; thi jeg véd, at du nok selv arbejder dig op igjen og dødssyg siger: „Den Smule Snue fik jeg i Drømme“; men en aandelig Feber vil tære paa din Livsmarv, og der vil gaa Aar hen, inden du mander dig op. — Gid Pokker havde din Musik, naar du ikke kan gjøre noget bedre med den end at trompete følsomme Kvinder ud af deres fredelige Ro!“

„Men,“ afbrød jeg den gamle, „det kunde ikke falde mig ind at lefle med Baronessen.“

„Tosse!“ udbrød den gamle, „hvis jeg vidste, at du gjorde det, saa kastede jeg dig ud af Vinduet!“ Baronen afbrød den pinlige Samtale, og Forretningerne, som nu begyndte, rev mig ud af mine Elskovsdrømme, i hvilke jeg kun saa' og tænkte paa Seraphine.

Naar vi var sammen med andre, talte Baronessen kun af og til nogle venlige Ord med mig; men der gik næsten ikke en Aften, uden at der kom hemmeligt Bud fra Frøken Adelheid, som kaldte mig over til Seraphine. Snart vexlede ogsaa mangfoldige Samtaler med Musiken. Frøken Adelheid, der næsten ikke var ung nok til at være saa naiv og komisk, blandede sig i Samtalen med al Slags lystigt og temmelig konfust Tøjeri, naar Seraphine og jeg begyndte at fordybe os i sentimentale Anelser og Drømmerier. Af mange Antydninger erfarede jeg snart, at der virkelig maatte tynge noget foruroligende paa Baronessens Sind, hvad jeg allerede, da jeg saa' hende første Gang, havde troet at læse i hendes Blik, og jeg saa' nu ganske tydeligt Husspøgelsets fjendtlige Virkning — der var sket eller skulde ske et eller andet forfærdeligt! Hvor ofte havde jeg ikke Lyst til at fortælle Seraphine, at jeg var kommet i Berøring med den usynlige Fjende, og

at min Onkel maaske for stedse havde banlyst ham; men en uforklarlig Skyhed bandt min Tunge i det Øjeblik, da jeg vilde tale.

En Dag manglede Baronessen ved Middagsbordet; man sagde, at hun var utilpas og ikke kunde forlade sit Værelse. Deltagende spurgte man Baronen, om hendes Sygdom havde noget at sige. Han smilede paa en fatal Maade, ganske som med bitter Haan, og sagde: „Det er ikke andet end en let Katarrh, som hun har faaet af den barske Søluft, der nu en Gang ikke finder sig i saadan en lille sød Stemme her og ikke kan lide andre Toner end Jagtens drøje Larm.“

Med disse Ord kastede Baronen, der sad skraas over for mig, et stikkende Blik paa mig — det var til mig, han havde talt og ikke til Naboen. Frøken Adelheid, der sad ved Siden af mig, blev ildrød i Hovedet og saa' ned paa sin Tallerken, og idet hun kradsede paa den med Gaflen, hviskede hun: „Du ser endnu i Dag Seraphine, og endnu i Dag skal din søde Sang lægge sig dulmende om hendes syge Hjærte.“ — Ogsaa Adelheid sagde disse Ord til mig; men i dette Øjeblik var jeg til Mode, som om jeg stod i et urent, forbudt Elskovsforhold til Baronessen, som kun kunde ende med det forfærdelige, med en Forbrydelse. — Den gamles Advarsler faldt mig tungt paa Sinde. — Hvad skulde jeg gjøre? — Ikke se hende mere? — Det var umuligt, saa længe jeg blev paa Slottet, og selv om jeg fik Lov til at forlade Slottet og tage tilbage til K . . ., saa kunde jeg ikke gjøre det. Ak, jeg følte kun alt for stærkt, at jeg ikke havde Kraft nok til at mande mig op af den Drøm, der forgjøglede mig en fantastisk Elskovslykke. Adelheid syntes mig næsten en gemen Koblerske; jeg var lige ved at foragte hende for det — og dog; idet jeg kom til mig selv igjen, skammede jeg mig over min Taabe-

lighed. Skete der da i hine salige Aftentimer noget, som kun paa mindste Maade kunde hidføre et nærmere Forhold til Seraphine, end Skik og Anstand tillod? Hvor kunde det falde mig ind, at Baronessen skulde føle noget som helst for mig? Og dog var jeg overbevist om, at der var Fare i min Stilling!

Bordet blev hævet tidligere, fordi man skulde gjøre Jagt paa nogle Ulve, der havde ladet sig se i Fyrreskoven nær ved Slottet. I min ophidsede Stemning havde jeg ikke noget imod at gaa paa Jagt; jeg sagde til Onkel, at jeg vilde med, og han smilede tilfreds til mig, idet han sagde: „Det er godt, at du ogsaa en Gang gaar ud. Jeg bliver hjemme, du kan tage min Bøsse. Og tag ogsaa min Hirschfænger, det er i Nødstilfælde et godt og sikkert Vaaben, naar man blot er rolig.“

Den Del af Skoven, i hvilken Ulvene maatte findes, blev omringet af Jægerne. Det var bidende koldt, Vinden hylede gjennem Fyrretræerne og drev de hvide Snefnug ind i mit Ansigt, saa at jeg nu, da Tusmørket brød frem, næppe kunde se sex Skridt frem for mig. Ganske stivnet forlod jeg den Plads, der var anvist mig, og søgte Ly dybere inde i Skoven. Dér lænede jeg mig til et Træ med Bøssen under Armen. Jeg glemte Jagten, mine Tanker førte mig til Seraphine i det hyggelige Værelse. Langt borte faldt der Skud. I samme Øjeblik raslede det i Krattet, og ikke ti Skridt fra mig saa' jeg en stor Ulv, der vilde løbe forbi. Jeg lagde an, trykkede løs og — skød forbi. Dyret sprang med glødende Øjne løs paa mig, jeg var fortabt, hvis jeg ikke havde Besindighed nok til at rive min Jagtkniv op. Jeg gjorde det og stødte den dybt ind i Dyrets Hals, lige da det vilde fare ind paa mig, saa at Blodet sprøjtede over min Haand og min

Arm. En af Baronens Jægere, der stod ikke langt fra mig, kom nu styrtende med et Skrig, og efter hans gjentagne Jagtraab flokkedes alle om os. Baronen kom ilende hen til mig: „For Guds Skyld! Bløder De? — De bløder! — De er saaret!“ Jeg forsikrede det modsatte; da overfaldt Baronen den Jæger, der havde staaet nærmest ved mig, og overvældede ham med Bebrejdelser, fordi han ikke havde skudt, da jeg skød forbi, og uagtet han forsikrede, at det slet ikke havde været muligt, fordi Ulven i samme Sekund var styrtet løs paa mig, saa at hvert Skud kunde have ramt mig, holdt dog Baronen fast ved, at da jeg var en mindre erfaren Jæger, saa skulde han særlig have taget sig af mig. Imidlertid havde Jægerne løftet Dyret op; det var det største af den Art, som man i lange Tider havde set, og man beundrede almindeligt mit Mod og min Fatning, skjønt min Adfærd syntes mig meget naturlig, og jeg i Virkeligheden slet ikke havde tænkt paa den Livsfare, i hvilken jeg svævede. Især viste Baronen sig deltagende; han kunde slet ikke holde op med at spørge, om jeg, selv om jeg ikke var bleven saaret af Dyret, dog ikke frygtede Skrækkens Følger. Nu gik vi tilbage til Slottet, Baronen tog mig under Armen som en Ven, og en Jæger bar min Bøsse. Han talte endnu stadig om min heroiske Daad, saa at jeg til sidst selv troede paa min Heroisme, mistede al Forlegenhed og følte, at jeg lige over for Baronen nu stod som en modig Mand med en sjælden Fatning. Skoledrengen havde heldigt overstaaet sin Examen, han var ikke længere Skoledreng, og al Skoledrengens ydmyge Ængstelighed var veget fra ham. Jeg syntes, at jeg havde erhvervet mig Ret til at søge at vinde Seraphines Gunst. Man véd jo, hvilke taabelige Slutninger en forelsket Ynglings Fantasier er i Stand til.

Ved Kaminen paa Slottet, ved den rygende Punchebolle

vedblev jeg at være Dagens Helt. Foruden mig havde kun Baronen nedlagt en ordentlig Ulv, de andre maatte nøjes med at give Vejret og Mørket Skylden for deres Fejlskud og med at fortælle græsselige Historier om Held og overstandne Farer, som de ellers havde oplevet paa Jagten. Jeg troede, at jeg nu skulde blive meget rost og beundret af den gamle. Med denne Fordring fortalte jeg ham mit Æventyr temmelig bredt og glemte ikke at skildre det vilde Dyrs blodtørstige Ydre med ret grelle Farver. Men den gamle lo mig lige ind i Ansigtet og sagde: „Gud er mægtig i de svage.“

Da jeg kjed af Drikkeriet og Selskabet listede mig gjennem Korridoren til Retssalen, saa' jeg en Skikkelse foran mig, der smuttede derind med et Lys i Haanden. Da jeg traadte ind i Salen, gjenkjendte jeg Frøken Adelheid. „Man maa jo liste omkring som et Spøgelse, som en Søvngænger for at finde Dem, min tapre Ulvejæger,“ hviskede hun til mig idet hun greb min Haand. Ordene „Søvngænger“, „Spøgelse“ gjorde stærkt Indtryk paa mig, udtalte her paa dette Sted; de bragte mig øjeblikkelig til at tænke paa de spøgelseagtige Fremtoninger i hine to skrækkelige Nætter. Ligesom den Gang hylede Vinden i dybe Orgeltoner, det knagede og hvinede gyseligt gjennem Buevinduerne, og Maanen kastede sit blege Lys lige paa den hemmelighedsfulde Væg, hvor den kradsende Lyd havde ladet sig høre. Jeg syntes, jeg saa' Blodpletter paa den. Frøken Adelheid, der endnu stadig holdt mig i Haanden, maatte føle den Iskulde, der gjennemgyste mig.

„Hvad er der i Vejen med Dem?“ spurgte hun sagte. „De bliver jo helt stiv af Kulde. — Naa! Jeg skal kalde Dem til Live igjen. Véd De, at Baronessen slet ikke kan afvente det Øjeblik, da hun skal se Dem igjen — før tror hun ikke, at den onde Ulv virkelig ikke har sønderrevet Dem.

Hun er utrolig ængstelig. — Ak, min Ven, hvad er det, De har gjort ved Seraphine? Jeg har aldrig set hende saaledes før. — Aha! Nu begynder Pulsen at banke, nu bliver den døde Herre pludselig vaagen! — Nej kom saa — ganske sagte — vi maa over til den lille Baronesse!"

Jeg lod mig drage af Sted i Tavshed. Den Maade, Adelheid talte om Baronessen paa, syntes mig uværdig, og især syntes mig Antydningen af, at der var en hemmelig Forstaaelse imellem os, gemen.

Da jeg traadte ind med Adelheid, kom Seraphine med et svagt Udbrud mig hurtig tre, fire Skridt i Møde, saa blev hun staaende midt i Værelset, som om hun betænkte sig. Jeg vovede at gribe hendes Haand og trykke den til mine Læber.

Baronessen lod sin Haand hvile i min, idet hun sagde: „Men du store Gud! Er det da Deres Kald at optage Kampen med Ulve? Véd De da ikke, at Orfeus' og Amfions fabelagtige Tider for længe siden er forbi, og at de vilde Dyr helt har mistet al Respekt for de fortræffeligste Sangere?"

Denne yndefulde Vending, med hvilken Baronessen strax afskar enhver gal Fortolkning af hendes levende Interesse, bragte mig øjeblikkelig ind i den rigtige Tone og Takt. Jeg véd ikke selv, hvorledes det gik til, at jeg ikke som sædvanlig satte mig til Instrumentet, men tog Plads paa Kanapéen ved Siden af Baronessen, og hendes Ord: „Hvorledes kom De da i Fare?" viste vor Enighed om, at der i Dag ikke skulde musiceres, men samtales.

Efter at jeg havde skildret mit Æventyr i Skoven og omtalt Baronens levende Deltagelse med en svag Antydning af, at jeg ikke havde tiltroet ham denne, begyndte Baronessen at tale med en meget blød, næsten vemodig Stemme:

„Ak ja, Baronen maa forekomme Dem saa heftig og barsk, men tro mig, det er kun under Opholdet inden for disse mørke, uhyggelige Mure, kun under den vilde Jagt i de øde Fyrreskove, at hele hans Væsen forandrer sig, eller i alt Fald da hans ydre Opførsel. Hvad der især forstemmer ham saa fuldstændigt, er den Tanke, der stadig forfølger ham, at her skal ske et eller andet forfærdeligt; derfor har Deres Æventyr, som heldigvis var uden slemme Følger, sikkert rystet ham dybt; han kan ikke taale, at den ringeste af hans Tjenere er udsat for den mindste Fare, langt mindre en kjær Ven, der nylig er vunden, og jeg véd sikkert, at Gottlieb, hvem han beskylder for at have ladet Dem i Stikken, om han end ikke bliver straffet med Fængsel, saa dog maa lide den beskæmmende Jægerstraf at maatte slutte sig til Jagtfølget uden Bøsse, med en Knippel i Haanden. Allerede dette, at saadanne Jagter som disse aldrig er uden Fare, og at Baronen, der stadig frygter en Ulykke, dog i sin Glæde og Lyst over dem selv ægger den onde Dæmon, bringer noget sønderrevet ind i hans Liv, der maa virke fjendtligt, selv paa mig. Man fortæller mange sælsomme Ting om den Stamherre, der stiftede Majoratet, og jeg véd godt, at en mørk Familiehemmelighed, der indesluttes bag disse Mure, som et forfærdeligt Spøgeri forjager Ejerne og kun gjør det muligt for dem at holde ud her en kort Tid, naar det gaar larmende og vildt til. Men jeg — hvor ensom maa jeg ikke føle mig i denne vilde Færd, og hvor maa ikke det uhyggelige, der udgaar fra alle Vægge, oprøre mig i mit Inderste! De, min kjære Ven, har ved Deres Kunst skaffet mig de første muntre Øjeblikke, som jeg har oplevet her! — Hvorledes kan jeg takke Dem hjærteligt nok derfor?“

Jeg kyssede den Haand, hun rakte mig, idet jeg er-

klærede, at ogsaa jeg allerede den første Dag, eller rettere sagt den første Nat, dybt forfærdet havde følt det uhyggelige ved dette Opholdssted. Baronessen saa' mig stift ind i Ansigtet, da jeg gav hele Slottets Bygningsmaade, fortrinsvis Ornamenteringen i Retssalen, den susende Vind o. s. v., Skyld for denne Uhygge. Det kan være, at min Tone og mine Udtryk tydede hen paa, at jeg mente noget mere; thi da jeg tav, udbrød Baronessen heftigt: „Nej, nej — der er hændet Dem ét eller andet forfærdeligt i den Sal, som jeg aldrig betræder uden Gysen! — Jeg besværger Dem, sig mig alt!“ Seraphines Ansigt var blevet ligblegt, jeg indsaa nok, at det nu var raadeligere at fortælle alt, hvad der var hændet mig, uden Omsvøb, end at overlade til Seraphines ophidsede Fantasi at forgjøgle hende et Spøgeri, der — selv om jeg ikke vidste, paa hvilken Maade — dog maaske kunde være endnu skrækkeligere end det virkelige. Hun hørte paa mig, og hendes Beklemthed og Angst steg mere og mere. Da jeg omtalte denne Kradsen paa Væggen, udbrød hun: „Det er forfærdeligt — ja, ja, inden for disse Mure er hin skrækkelige Hemmelighed skjult!“ — Da jeg saa fortalte videre, hvorledes den gamle med aandelig Magt og Overmagt havde manet Spøgeriet, sukkede hun dybt, som om hun blev befriet for en tung Byrde, der tyngede paa hendes Bryst; idet hun lænede sig tilbage, skjulte hun sit Ansigt i begge sine Hænder. Først nu lagde jeg Mærke til, at Adelheid havde forladt os. Jeg var for længe siden færdig med min Fortælling, og da Seraphine endnu stadig tav, rejste jeg mig sagte, gik hen til Instrumentet og søgte i svulmende Akkorder at fremkalde trøstende Ord, der skulde føre Seraphine bort fra det mørke Rige, som under min Fortælling havde aabnet sig for hende. Snart intonerede jeg saa blidt, som jeg kunde, en af hine hellige

Kanzoner af Abbate Steffani. Da de vemodsfulde Toner til *Occhi, perché piangete**) lød, vaagnede Seraphine op af sin mørke Drøm og lyttede mildt smilende og med funklende Perler i Øjnene. — Jeg véd ikke, hvorledes det gik til, at jeg pludselig knælede foran hende, at hun bøjede sig ned til mig, og at jeg omslyngede hende med mine Arme, medens et langt, glødende Kys brændte paa mine Læber!

Hvorledes gik det da til, at jeg ikke mistede Besindelsen, at jeg følte, at hun trykkede mig blidt til sig, at jeg slap hende og, idet jeg hurtig rejste mig, traadte hen til Instrumentet? Baronessen vendte sig bort fra mig og gik nogle Skridt hen imod Vinduet; saa vendte hun om og traadte hen til mig med en næsten stolt Anstand, der ellers ikke var ejendommelig for hende. Hun saa' mig fast ind i Øjnene og sagde: „Deres Onkel er den værdigste Olding, som jeg kjender, han er vor Families Skytsengel — gid han vilde optage mig i sine fromme Bønner!"

Jeg mægtede ikke at sige et Ord. Den farlige Gift, som jeg havde indsuget med hendes Kys, gjærede og flammede i alle Aarer og Nerver.

Frøken Adelheid traadte ind. Min skrækkelige indre Kamp gav sig Luft i hede Taarer, som jeg ikke formaaede at tilbageholde. Adelheid saa' forundret paa mig med et tvivlsomt Smil — jeg kunde have myrdet hende.

Baronessen rakte mig Haanden og sagde med ubeskrivelig Mildhed: „Lev vel, min kjære Ven — lev rigtig vel og tænk paa, at maaske ingen bedre end jeg har forstaaet Deres Musik. — Ak, disse Toner vil længe, længe gjenklinge i mit Indre!" —

---

*) Øjne, hvorfor græder I?

Jeg tvang mig til at sige nogle usammenhængende, dumme Ord og styrtede af Sted til vort Værelse. Den gamle var allerede gaaet til Ro; jeg blev i Salen, jeg kastede mig paa Knæ, jeg græd højt og raabte den elskedes Navn — kort sagt, jeg overgav mig helt til en vanvittig Forelskelses Daarskab. Jeg vækkede min Onkel med min Rasen, og han raabte til mig: „Fætter, jeg tror, du er bleven gal, eller maaske kæmper du paa ny med en Ulv. Maa jeg ikke bede dig om at gaa i Seng!“ Først dette jog mig ind i mit Værelse, hvor jeg lagde mig med det faste Forsæt, kun at drømme om Seraphine.

Det var vist allerede efter Midnat, og jeg var endnu ikke faldet i Søvn, da jeg hørte Stemmer langt borte, en Løben frem og tilbage og en Aabnen og Lukken af Døre. Jeg lyttede — da hørte jeg Trin i Korridoren nærme sig, Salsdøren blev aabnet, og kort efter blev der banket paa Døren ind til vort Værelse.

„Hvem er der?“ raabte jeg højt. Der blev svaret uden for: „Hr. Justitiarius, Hr. Justitiarius, vaagn op!“

Jeg gjenkjendte Frans' Stemme, og, idet jeg spurgte: „Er der Ildløs paa Slottet?“ vaagnede den gamle og udbrød: „Ildløs? Hvor er der Ildløs? Er det nu igjen galt fat med det fordømte Spøgeri!“

„Aa, vil De ikke staa op, Hr. Justitiarius?“ sagde Frans, „Baronen vilde gjærne tale med Dem.“

„Hvad vil Baronen mig?“ spurgte den gamle. — „Hvad vil han mig ved Nattetide? Véd han ikke, at Forretningerne gaar i Seng med Justitiarius og sover lige saa godt som han?“

„Kjære Hr. Justitiarius,“ sagde Frans ængsteligt. „De maa endelig staa op, Baronessen ligger for Døden.“

Jeg fo'r op med et forfærdet Skrig. „Luk dog Døren op

for Frans!“ raabte den gamle til mig. Halvt bevidstløs ravede jeg omkring i Værelset uden at kunne finde Døren og Laasen. Den gamle maatte hjælpe mig. Frans traadte ind og tændte Lysene; han var bleg og saa' helt forvildet ud.

Næppe var vi komne i Klæderne, før vi hørte Baronen raabe i Salen: „Kan jeg ikke faa Dem i Tale, kjære V.?“

„Hvorfor har du klædt dig paa, Fætter? Baronen vil jo kun tale med mig,“ sagde den gamle, idet han var i Færd med at gaa.

„Jeg maa der ned, jeg maa se hende og saa dø!“ sagde jeg med tonløs Røst og ligesom tilintetgjort af den trøstesløse Smerte.

„Ja saa! Ja, du har vel Ret, Fætter!“ Med disse Ord slog den gamle Døren i for Næsen af mig, saa den klirrede, og laasede den af udvendig. I det første Øjeblik var jeg oprørt over denne Tvang og vilde sprænge Døren; men jeg kom hurtig i Tanke om, at dette kun kunde have et tøjlesløst Raseris ødelæggende Følger, og derfor besluttede jeg at afvente den gamles Tilbagekomst, men saa at befri mig fra hans Opsyn, hvad det end skulde koste. Jeg hørte ham tale heftigt med Baronen; jeg hørte mit Navn blive nævnet flere Gange, uden at kunne forstaa noget; men for hvert Sekund blev min Stilling utaaleligere. Endelig hørte jeg, at der blev bragt Baronen et Budskab, og at han styrtede hurtigt af Sted.

Den gamle traadte atter ind i Værelset. — „Hun er død!“ med dette Skrig styrtede jeg ham i Møde.

„Og du er gal!“ sagde han roligt, idet han tog fat i mig og trykkede mig ned paa en Stol.

„Jeg maa der ned!“ raabte jeg. „Jeg maa ned og se hende, om det saa skulde koste mig Livet!“

„Gjør du det, kjære Fætter," sagde den gamle, idet han laasede Døren, trak Nøglen ud og puttede den i Lommen.

Nu blussede jeg op i vanvittigt Raseri: jeg greb den ladte Bøsse og raabte: „Her for Deres Øjne skyder jeg mig en Kugle igjennem Hovedet, hvis De ikke strax lukker Døren op for mig."

Den gamle traadte tæt hen til mig, og, idet han saa' paa mig med et gjennemborende Blik, sagde han: „Tror du, Dreng, at du kan gjøre mig bange med din usle Trusel? Tror du, at dit Liv er noget værdt for mig, naar du formaar i barnagtig Taabelighed at kaste det fra dig som et Stykke Legetøj, du er bleven kjed af? — Hvad har du at gjøre med Baronens Hustru? — Hvem giver dig Ret til som en besværlig Nar at trænge dig ind et Sted, hvor du ikke hører hjemme, og hvor man slet ikke en Gang bryder sig om, at du er? — Vil du spille den forelskede Hyrde i en alvorlig Dødsstund?"

Jeg sank som knust sammen i Lænestolen. Efter en Stund vedblev den gamle med mildere Røst: „Og jeg vil blot sige dig: denne foregivne Dødsfare har sandsynligvis aldeles ikke noget at betyde — Frøken Adelheid er strax ude af sig selv over alting; naar der falder en Regndraabe paa hendes Næse, saa raaber hun op: „Hvilket skrækkeligt Uvejr!" Uheldigvis er Brandalarmen naaet over til de gamle Tanter, der nu med Graad og Tænders Gnidsel er rykkede frem med et helt Arsenal af styrkende Draaber, Livselixirer og Gud véd hvad. Det er vist kun et stærkt Anfald af Afmagt."

Den gamle standsede; han lagde maaske Mærke til, hvorledes jeg kæmpede med mig selv. Han gik nogle Gange frem og tilbage i Stuen, stillede sig igjen foran mig, lo rigtig hjærteligt og sagde: „Fætter, hvad er det for nogle Narrestreger med dig? Naa! det er nu en Gang saadan, Fanden driver sit

Spil her paa mange Maader; du er løbet lige i Armene paa ham, og nu fører han en lille Dans op med dig!“ — Han gik igjen nogle Skridt frem og tilbage og vedblev derpaa: „Naa! sove kan man jo dog ikke mere, saa er det vel bedst at ryge en Pibe og tilbringe et Par Timer af Natten og Mørket paa den Maade.“ — Med disse Ord tog den gamle en Pibe ud af Væggeskabet og stoppede den langsomt og forsigtigt, idet han brummede en Sang; saa søgte han imellem nogle Papirer, rev et Blad ud, lagde det sammen til en Fidibus, som han tændte. Idet han blæste tykke Røgskyer frem for sig, sagde han: „Naa, Fætter, hvad var det saa for en Historie med den Ulv?“

Jeg véd ikke, hvordan det var, men den gamles rolige Færd virkede sælsomt paa mig. Jeg var til Mode, som om jeg slet ikke mere var paa R..., og som om Baronessen var langt, langt borte, saa at jeg kun kunde naa hende med mine bevingede Tanker. Jeg ærgrede mig over den gamles sidste Spørgsmaal. „Finder De egentlig mit Jagtæventyr saa lystigt,“ udbrød jeg, „at De synes, det egner sig til at gjøre Nar af?“

„Ingenlunde,“ svarede den Gamle, „ingenlunde, Hr. Fætter; men du kan ikke tænke dig, hvilket komisk Ansigt en saadan Aarsunge som du sætter op, og hvor pudsig han i det hele bærer sig ad, naar Vorherre en Gang værdiger ham, at der hændes ham noget mærkeligt! — Jeg havde en Studenterkammerat, et stille, besindigt og harmonisk Menneske. Tilfældet indviklede ham, der aldrig gav Anledning til den Slags Ting, i en Æressag; han blev af de fleste anset for en Tosse, for et svagt Menneske, men opførte sig ved denne Lejlighed paa en saa alvorlig og bestemt Maade, at alle i høj Grad beundrede ham. Fra den Tid af var han ogsaa ganske forvandlet.

Den flittige, besindige Yngling blev en utaalelig, trættekjær Pralhans og Slagsbroder, som svirede og sværmede og sloges for dumme Barnestregers Skyld, indtil Senioren for et andet Studenterkorps, som han havde fornærmet, stødte ham ned i en Duel. — Jeg fortæller dig det uden Bagtanke, Fætter; du kan tænke dig ved det, hvad du vil. — Men for nu at komme tilbage til Baronessen og hendes Sygdom —"

Der hørtes i dette Øjeblik sagte Trin i Salen, og det var for mig, som om der svævede en gyselig Stønnen gjennem Luften.

Hun er død! — Den Tanke fo'r igjennem mig som et dræbende Lyn. Den gamle stod rask op og raabte: „Frans, Frans!"

„Ja vel, Hr. Justitiarius," svarede Frans udenfor.

„Frans," vedblev den gamle, „se lidt til Ilden i Kaminen, og hvis det kan lade sig gjøre, saa lav et Par Kopper god The til os. — Det er forbistret koldt," sagde den gamle til mig, „og derfor vil vi hellere sidde og snakke sammen der ude ved Kaminen." Han aabnede Døren, og jeg fulgte ham mekanisk. „Hvorledes gaar det der nede?" spurgte han.

„Jo," svarede Frans, „det havde slet ikke meget at sige; Baronessen er ganske rask igjen, og hun giver en fæl Drøm Skylden for den Smule Afmagt."

Jeg var lige ved at juble af Glæde og Henrykkelse; men et meget alvorligt Blik fra den gamle fik mig til at være rolig. „Naa," sagde han, „i Grunden er det dog vist bedre, at vi gaar hen og lægger os et Par Timer endnu. Det kan være lige meget med Theen, Frans."

„Som De befaler, Hr. Justitiarius," svarede Frans og forlod Salen, idet han ønskede os en rolig Nat, skjønt Hanerne allerede galede.

„Hør, Fætter," sagde den gamle, idet han bankede sin Pibe ud i Kaminen, „det er dog godt, at der ikke er passeret dig nogen Ulykke med Ulve og ladte Bøsser."

Jeg forstod nu alt og skammede mig over, at jeg gav den gamle Anledning til at behandle mig som et uopdragent Barn.

„Aa, kjære Fætter," sagde han næste Morgen, „vær saa god at gaa ned og hør, hvordan det staar til med Baronessen; du kan jo spørge efter Frøken Adelheid, hun forsyner dig nok med en ordentlig Bulletin."

Man kan tænke sig, hvor hurtig jeg ilede derned. Men i samme Øjeblik, da jeg vilde banke sagte paa Døren til Baronessens Stue, traadte Baronen rask ud af den. Han blev forbavset staaende og maalte mig med et mørkt, gjennemborende Blik. „Hvad vil De her?" udbrød han uvilkaarligt.

Hvor heftigt end mit Hjærte bankede, tog jeg mig sammen og svarede i en fast Tone: „Jeg vil efter min Onkels Ordre erkyndige mig om Baronessens Befindende."

„Aa, det var jo slet ingen Ting — hendes sædvanlige Nervetilfælde. Hun sover godt, og jeg véd, at hun vil vise sig rask og og fornøjet ved Bordet. — Sig De det, sig De det!" sagde Baronen med en vis lidenskabelig Heftighed, der syntes mig at antyde, at han var mere bekymret for Baronessen, end han vilde lade sig mærke med. Jeg vendte mig om for at gaa min Vej; da greb Baronen mig i Armen og udbrød med flammende Blik: „Jeg har noget at tale med Dem om, unge Mand!"

Jeg saa' den haardt krænkede Ægtefælle for mig! Maatte jeg ikke frygte en Scene, der maaske kunde ende med Beskæmmelse for mig? Jeg var ubevæbnet; men i dette Øjeblik kom jeg til at tænke paa den Jagtkniv, som Onkel

havde foræret mig, og som jeg endnu gik med i Lommen. Jeg fulgte Baronen, der drog mig hurtigt med sig, med den Beslutning, ikke at skaane noget Liv, hvis jeg blev udsat for den Fare at blive behandlet uværdigt.

Vi var traadt ind i Baronens Værelse. Han laasede Døren efter sig og gik med Armene over Kors heftigt frem og tilbage; saa blev han staaende foran mig og gjentog: „Jeg har noget at tale med Dem om, unge Mand.“

Jeg havde faaet det mest forvovne Mod, og jeg sagde i en højere Tone: „Jeg haaber, at det er Ord, som jeg roligt kan høre paa.“

Baronen saa' forundret paa mig, som om han ikke forstod mig; saa stirrede han mørkt ned imod Gulvet, lagde Armene paa Ryggen og begyndte igjen at gaa op og ned i Værelset. — Han tog en Bøsse ned og stødte Ladestokken ned i den, som om han vilde se, om den var ladt eller ikke. — Blodet løb hurtigere gjennem mine Aarer, jeg greb efter min Kniv og gik tæt hen til Baronen for at gjøre ham det umuligt at lægge an paa mig.

„Det er en dejlig Bøsse,“ sagde Baronen, idet han stillede Vaabnet tilbage i Krogen. Jeg traadte nogle Skridt tilbage, og Baronen nærmede sig mig; derpaa slog han mig kraftigere paa Skuldren, end han netop behøvede, og sagde: „Jeg maa forekomme Dem ophidset og forvirret, Theodor — det er jeg virkelig ogsaa efter denne Nat, i hvilken jeg har vaaget under tusend Ængstelser. Min Hustrus Nervetilfælde var rigtignok ikke farligt, det indser jeg nu, men her — her paa dette Slot, hvor der dvæler en mørk Aand, her frygter jeg det forfærdelige, og saa er det ogsaa første Gang, at hun er bleven syg her. De! De alene er i Skyld i det!“

Jeg svarede roligt, at jeg ikke havde nogen Anelse om, hvorledes det kunde være muligt.

„Ak," vedblev Baronen, „ak, gid Forvalterkonens fordømte, ulyksalige Kasse var gaaet i tusend Stykker paa Vejen hertil, eller at De — nej — nej! Det skulde, det maatte være saaledes, og jeg alene er Skyld i det hele. I det Øjeblik, da De begyndte at musicere i min Hustrus Værelse, havde det været min Pligt at underrette Dem om hele Sagens Sammenhæng og om min Hustrus Sindstilstand."

Jeg gjorde Mine til at sige noget.

„Lad mig tale," udbrød Baronen, „jeg maa paa Forhaand hindre Dem i at komme med nogen som helst overilet Dom. De anser mig vel for en uciviliseret Mand, der hader Kunst; det er jeg paa ingen Maade; men et Hensyn, der beror paa en dyb Overbevisning, tvinger mig til om muligt at nægte den Slags Musik, der betager alles Sind, og sikkert ogsaa mit, Adgang hertil. Jeg skal sige Dem, min Hustru lider af en Pirrelighed, som i Længden maa tilintetgjøre al Livsglæde. Naar hun er indenfor disse mærkelige Mure, kommer hun slet ikke ud af en kunstig og irriteret Tilstand, der ellers kun plejer at indtræde momentant og ofte som Forbud paa en alvorlig Sygdom. — De spørger med Rette, hvorfor jeg ikke skaaner den skrøbelige Kvinde for dette gyselige Opholdssted, det vilde, forvirrede Jægerliv. — Man kalde det Svaghed, om man vil; det er mig ikke muligt at lade hende være alene i længere Tid, jeg vilde være uendelig ængstelig og ikke i Stand til at foretage mig noget alvorligt; thi jeg véd, at de forfærdelige Billeder af alle Slags Ulykker, der kunde hænde hende, hverken vilde forlade mig i Skoven eller i Retssalen. — Saa tror jeg ogsaa, at netop dette Liv her maa gavne en skrøbelig Kvinde som et styrkende Bad. — Ja, Havvinden, der

paa sin Vis suser ordentligt gjennem Fyrretræerne, Doggernes hule Gjøen, Hornenes raske og muntert skingrende Klang maa sejre over de blødagtige, smægtende Leflerier ved Klaveret, som ingen Mand burde spille saaledes paa. Men De har lagt an paa methodisk at pine min Kone til Døde!"

Baronen sagde dette med forstærket Stemme og vilde, funklende Øjne. — Blodet steg mig til Hovedet, jeg gjorde en kraftig Bevægelse med Haanden henimod Baronen, jeg vilde tale; han lod mig ikke komme til Orde.

„Jeg véd, hvad De vil sige," begyndte han igjen, „jeg véd det, og gjentager, at De var paa Veje til at dræbe min Hustru, og at jeg heller ikke i mindste Maade kan lægge Dem det til Last, skjønt De maa fatte, at jeg maa sige Stop dertil. Kort og godt, De exalterer min Hustru med Spil og Sang, og medens hun uden Hold og Ro svømmer omkring i de drømmende Visioners og Anelsers bundløse Hav, som Deres Musik har manet frem som en ond Trolddom, trykker De hende ned i Dybet med Fortællingen om et uhyggeligt Spøgeri, som De skal have været Vidne til oppe i Retssalen. Deres Grandonkel har fortalt mig det hele; men jeg beder Dem gjentage alt — gjentag alt, hvad De saa' eller ikke saa' — hørte — følte — anede."

Jeg tog mig sammen og fortalte roligt, hvorledes alt var gaaet fra først til sidst. Baronen afbrød mig kun af og til med enkelte Ord, der udtrykte hans Forbavselse. Da jeg omtalte, at den gamle med fromt Mod var traadt Spøgeriet i Møde og havde manet det med kraftige Ord, slog han Hænderne sammen, hævede dem foldede op imod Himlen og udbrød begejstret: „Ja, han er Familiens Skytsaand, hans dødelige Hylster skal hvile i mine Ahners Grav."

Jeg havde endt Beretningen. — „Daniel, Daniel, hvad

gjør du her i denne Stund?“ mumlede Baronen ved sig selv, idet han med korslagte Arme gik frem og tilbage i Værelset.

„Var det ikke andet, Hr. Baron?“ spurgte jeg højt, idet jeg gjorde Mine til at fjærne mig.

Baronen fo'r op som af en Drøm, tog venligt min Haand og sagde: „Jo, kjære Ven! De maa helbrede min Hustru igjen, siden De selv uden at vide det har spillet hende saa slemt et Puds. — De alene kan gjøre det.“

Jeg følte, at jeg rødmede, og hvis jeg havde staaet lige over for et Spejl, vilde jeg sikkert have set et meget taabeligt og betuttet Ansigt. Baronen syntes at gotte sig over min Forlegenhed. Han stirrede ufravendt paa mig med et rigtig fatalt, ironisk Smil.

„Hvordan i Alverden skal jeg gjøre det?“ stammede jeg endelig med Besvær.

„Naa, ja,“ svarede Baronen, „De har jo ikke at gjøre med nogen farlig Patient. Nu lægger jeg udtrykkelig Beslag paa Deres Kunst. Baronessen er nu en Gang bleven draget ind i Deres Musiks Tryllekreds, og det vilde være taabeligt og grusomt pludselig at rive hende ud af den. Fortsæt Musiken; De skal hver Aften være velkommen i min Hustrus Værelse; men gaa efterhaanden over til en kraftigere Musik, foren behændigt det muntre med det alvorlige — og saa, fremfor alt, gjentag rigtig ofte Fortællingen om det uhyggelige Spøgeri! Baronessen vænner sig dertil, hun glemmer, at Spøgeriet dvæler indenfor disse Mure, og Historien virker ikke stærkere paa hende end ethvert andet Æventyr, som hun har læst i en eller anden Roman eller Samling Spøgelsehistorier. Gjør De det, min kjære Ven!“

Med disse Ord lod Baronen mig gaa. — Jeg gik — jeg følte mig som tilintetgjort, nedværdiget til et betydningsløst,

taabeligt Barn! — Jeg vanvittige, som troede, at der kunde røre sig nogen Skinsyge i hans Bryst. Han sendte mig selv til Seraphine, han saa' selv kun i mig det viljeløse Redskab, som han kunde bruge og kaste bort efter Behag.

For faa Minuter siden nærede jeg Frygt for Baronen; Bevidstheden om min Skyld laa skjult dybt inde i mit Hjærte; men denne Skyld bragte mig til tydelig at føle det højere, herligere Liv, som jeg var modnet til. Nu var alt nedsænket i en mørk Nat, og jeg saa' kun den tossede Dreng, der i barnagtig Taabelighed havde anset den Papirskrone, som han havde sat paa sit Hoved, for ægte Guld. Jeg ilede til den gamle, som allerede ventede paa mig.

„Naa, Fætter, hvor bliver du af, hvor bliver du dog af?" raabte han mig i Møde.

„Jeg har talt med Baronen," sagde jeg hurtigt og sagte uden at kunne se den gamle ind i Øjnene.

„Død og Pine!" sagde han, ligesom forundret. „Død og Pine! det tænkte jeg strax! Baronen har sikkert udfordret dig, Fætter!"

Den skingrende Latter, som den gamle strax efter slog op, beviste mig, at han ogsaa denne Gang som altid fuldstændig gjennemskuede mig. Jeg bed Tænderne sammen, jeg gad ikke svare et Ord, jeg vidste jo, at jeg kun behøvede at gjøre dette for strax at blive overdænget med tusend Drillerier, der allerede svævede paa hans Læber.

Ved Bordet viste Baronessen sig i en sirlig Morgenkjole, der var mere blændende hvid en nyfalden Sne. Hun saa' mat og slap ud; men da hun nu talte stille og melodisk og hævede de mørke Øjne, da lynede der en sød og længselsfuld Attraa i deres dunkle Glød, og en flygtig Rødme fo'r hen over det blege Aasyn. Hun var skjønnere end nogen

Sinde. — Hvem kan sige, hvor vidt en Yngling, der har for hedt Blod i Hoved og Hjærte, kan gaa i sin Daarskab! — Den bitre Vrede, som Baronen havde vakt hos mig, overførte jeg paa Baronessen. Alt syntes mig at være som en usalig Mystifikation, og nu vilde jeg bevise, at jeg var ved mine fulde fem og tilmed over al Maade skarpsindig.

Som et surmulende Barn undgik jeg Baronessen og smuttede bort fra Adelheid, da hun forfulgte mig, saa at jeg, som det havde været min Hensigt, fik Plads ved den anden Ende af Bordet mellem de to Officerer, med hvem jeg begyndte at drikke til Gavns. Ved Desserten klinkede vi flittigt med vore Glas, og som det plejer at gaa i en saadan Stemning: jeg var ualmindelig højrøstet og munter. En Tjener bragte mig en Tallerken, paa hvilken der laa nogle Bonbons med disse Ord: „Fra Frøken Adelheid."

Jeg tog dem og lagde snart Mærke til, at der paa ét af disse Bonbons med en Sølvstift var kradset: „Og Seraphine?"

Blodet bruste i mine Aarer, jeg saa' hen til Adelheid, som mødte mit Blik med en overordentlig snu, skjælmsk Mine og derpaa tog sit Glas og nikkede til mig. Jeg mumlede næsten uvilkaarlig: „Seraphine!" tog mit Glas og tømte det i ét Drag. Mit Blik fløj hen til hende, og jeg saa', at hun ogsaa havde drukket i dette Øjeblik og netop satte Glasset fra sig — hendes Øjne faldt paa mine, og en skadefro Djævel hviskede mig i Øret: „Usalige, hun elsker dig dog!"

En af Gjæsterne rejste sig og udbragte efter nordisk Skik og Brug en Skaal for Husets Frue. Glassene klang under høj Jubel — mit Hjærte var delt mellem Henrykkelse og Fortvivlelse; Vinens Glød flammede op i mig, alt løb rundt for mig. Det var, som om jeg for alles Øjne maatte styrte hen for hendes Fod og udaande mit Liv.

„Hvad er der i Vejen med Dem, kjære Ven?“ Min Sidemands Spørgsmaal gav mig min Bevidsthed tilbage, men Seraphine var forsvunden.

Taflet var hævet; jeg vilde af Sted. Adelheid holdt mig tilbage, hun sagde forskjellige Ting; men jeg hørte, jeg forstod ikke et Ord; hun greb begge mine Hænder og sagde mig leende noget ind i Øret. — Som lammet af Stivkrampe vedblev jeg at være stum og ubevægelig; jeg véd kun, at jeg endelig mekanisk modtog et Glas Likør af Adelheids Haand og drak det ud, at jeg stod ensom ved et Vindue, at jeg saa styrtede ud af Salen, ned ad Trappen og løb ind i Skoven. I tætte Fnug faldt Sneen, Fyrretræerne sukkede under Stormens Tag, jeg sprang omkring i store Kredse som en vanvittig og lo og skreg vildt: „Se her! Se her! — Halløj! Djævelen fører Dansen op med denne Dreng, der agtede at spise helt forbuden Frugt!“ — Hvem véd, hvorledes min vilde Leg vilde være endt, hvis jeg ikke havde hørt mit Navn blive raabt ind i Skoven. Vejret var blevet bedre, Maanen skinnede klart gjennem de sønderrevne Skyer, jeg hørte Hunde gø og saa' en mørk Skikkelse, som nærmede sig mig. Det var den gamle Jæger.

„Men kjære Hr. Theodor,“ begyndte han, „hvorledes har De dog forvildet Dem her ud i det fæle Snevejr? Deres Hr. Onkel venter Dem med megen Utaalmodighed.“

Jeg fulgte med i Tavshed; min Onkel sad og arbejdede i Retssalen, da jeg kom.

„Det var meget godt,“ raabte han mig i Møde, „det var meget godt, at du gik lidt ud i det fri for at afkøle dig tilstrækkeligt; drik dog ikke saa megen Vin, du er endnu alt for ung til det, det duer ikke!“

Jeg fik ikke et Ord frem, men satte mig i Tavshed ved Skrivebordet.

„Sig mig en Gang, kjære Fætter, hvad vilde Baronen dig egentlig?“

Jeg fortalte det hele og sluttede med, at jeg ikke vilde indlade mig paa den tvivlsomme Kur, som Baronen havde foreslaaet.

„Det kan du heller ikke,“ afbrød den gamle mig; „for vi rejser i Morgen ganske tidligt, kjære Fætter.“

Det skete saaledes; jeg saa' aldrig Seraphine mere.

Vi var næppe ankomne til K., før den gamle klagede over, at han mere end nogen Sinde følte sig angrebet af den besværlige Tur. Hans gnavne Tavshed, der kun blev afbrudt af heftige Anfald af det daarligste Humør, vidnede om, at hans podagristiske Tilfælde var ved at vende tilbage. En Dag blev jeg hurtigt kaldt til ham. Jeg fandt ham ramt af et Slagtilfælde, maalløs paa Lejet. Han holdt et sammenkrøllet Brev i den krampagtigt lukkede Haand. Paa Skriften gjenkjendte jeg, at det var fra Forvalteren paa R . . .; men gjennemtrængt af den dybeste Smerte vovede jeg ikke at tage Brevet fra den gamle; jeg tvivlede ikke om, at han snart vilde dø. Før Lægen endnu var kommet, slog dog atter Pulsen. Den halvfjersindstyveaarige Oldings vidunderlig kraftige Natur modstod det farlige Angreb, og endnu samme Dag erklærede Lægen ham for at være uden for al Fare.

Vinteren var mere haardnakket end nogen Sinde. Efter den fulgte et barskt Foraar, og saaledes skete det, at ikke saa meget dette Tilfælde som Podagraen, der blev næret godt af det daarlige Klima, i lang Tid holdt den gamle fængslet til Sygelejet. I denne Tid besluttede han at trække sig helt tilbage fra alle Forretninger. Han afstod sine juridiske Hverv

til andre, og jeg havde ikke noget Haab om nogen Sinde igjen at kunne komme til R . . . Den gamle fandt sig kun i min Pleje, kun af mig forlangte han at blive underholdt og opmuntret. Men selv om hans Munterhed vendte tilbage i de Timer, da han ikke led Smerte, selv om der ikke var Mangel paa drøje Vittigheder, selv naar vi drøftede gamle Jagthistorier, og jeg hvert Øjeblik antog, at min Heltedaad, da jeg nedlagde den skrækkelige Ulv med Jagtkniven, skulde komme paa Tale, aldrig — aldrig omtalte han vort Ophold paa R . . ., og hvem kan ikke indse, at jeg af naturlig Skamfuldhed vel vogtede mig for at bringe det Æmne paa Bane? Min Bekymring, min stadige Ulejlighed med den gamle havde trængt Seraphines Billede i Baggrunden. Saa snart det blev bedre med hans Sygdom, tænkte jeg igjen mere levende paa det Øjeblik i Baronessens Værelse, der syntes mig som en lysende Stjerne, som for evigt var gaaet ned for mig.

En Hændelse fremkaldte atter al den Smerte, jeg havde følt, idet den tillige som en Fremtoning fra Aandeverdenen gjennembævede mig med iskolde Gys. Da jeg nemlig en Aften aabnede den Brevtaske, som jeg havde haft med paa R . . ., faldt en mørk Lok, der var omsnoet med et hvidt Baand, ud af dens Blade, og jeg gjenkjendte det øjeblikkelig som Seraphines Haar; men da jeg betragtede Baandet nærmere, saa' jeg tydeligt Sporene af en Bloddraabe. Maaske havde Adelheid i de Øjeblikke, da jeg var bevidstløs af Vanvid, den sidste Dag behændigt stukket denne Erindringsgave til mig; men hvad skulde denne Bloddraabe til? Den lod mig ane forfærdelige Ting og gjorde det næsten for følsomme Kjærlighedspant til en gyselig Mindelse om en Lidenskab, der kunde koste Hjærteblod! Det var det hvide Baand, som

flagrede omkring mig i den letsindige Leg, da jeg for første Gang kom i Nærheden af Seraphine, og den mørke Nat. havde nu mærket det med et Kjendetegn, der tydede paa et dødeligt Saar. En Dreng skal ikke lege med et Vaaben, hvis Farlighed han ikke kan bedømme!

Endelig var Foraarsstormene holdt op med at rase; Sommeren hævdede sin Ret, og havde Kulden hidtil været utaalelig, saa var Heden det nu, da Juli Maaned var begyndt. Den gamle tog tydeligt til i Kræfter, og han flyttede ud til en Have i Forstaden, som han plejede at gjøre. En stille lun Aften sad vi i det duftende Jasminlysthus; den gamle var ualmindelig munter og ikke som ellers sarkastisk ironisk, men mildt, næsten blødt stemt.

„Fætter," begyndte han, „jeg véd ikke, hvorledes jeg er til Mode i Dag; men et ganske særligt Velvære, som jeg ikke har følt i mange Aar, gjennemtrænger mig ligesom med en elektriserende Varme. Jeg tror, det varsler om, at jeg snart skal dø."

Jeg gjorde mig Umage for at bringe ham bort fra den mørke Tanke. „Lad nu det være godt, Fætter!" sagde han. „Længe bliver jeg dog ikke her, og jeg vil derfor betale en Gjæld, som jeg staar i til dig. — Tænker du endnu paa Efteraaret paa R . . .?"

Som et Lyn fo'r dette Spørgsmaal igjennem mig, men endnu før jeg formaaede at svare, vedblev han: „Himlen vilde, at du paa en ganske egen Vis kom der og imod din Vilje blev indviklet i Husets dybeste Hemmelighed. Nu er det paa Tiden, at du erfarer alt. Vi har ofte nok talt om Ting, Fætter, som du snarere anede end forstod. Naturen fremstiller Kredsgangen i det menneskelige Liv symbolsk i Aarstidernes Skiften, det siger alle, men jeg mener det paa en anden

Maade end alle andre. Foraarstaagerne synker, Sommerens Dunster fordamper, og først Høstens rene Æther viser tydeligt det fjærne Landskab, indtil Livet hernede snart synker ned i Vinterens Nat. — Jeg mener, at den uransagelige Magts Herredømme viser sig tydeligere i den klarsynede Alderdom. Da forundes det én at kaste Blikke ind i det forjættede Land, hvortil Pilegrimsgangen begynder med den timelige Død. Hvor ser jeg ikke i dette Øjeblik tydeligt den mørke Skæbne i hint Hus, til hvilket jeg blev knyttet med fastere Baand, end Slægtskab formaar at binde! Hvor aabent ligger ikke alt for min Sjæls Øje! — Dog, som jeg nu ser alt formet saaledes for mig, det egentlige, det kan jeg ikke sige dig med Ord, det formaar ingen menneskelig Tunge. Hør, min Søn, hvad jeg kun formaar at fortælle dig som en mærkværdig Historie, der nok kunde hænde! Bevar dybt i din Sjæl den Erkjendelse, at de hemmelighedsfulde Forhold, som du, maaske ikke ukaldet, vovede dig ind i, kunde ødelægge dig! — Men — det er jo nu forbi.“

Stamhusets Historie, som den gamle nu fortalte, bevarer jeg saa tro i min Erindring, at jeg næsten formaar at gjentage den med hans Ord. Han talte om sig selv i tredje Person.

En stormfuld Efteraarsnat i Aaret 1760 blev Beboerne paa R . . . vækkede af deres dybe Søvn af et forfærdeligt Brag, som om hele det store Slot faldt sammen i tusend Stumper og Stykker. I et Nu var alle paa Benene,

der blev tændt Lys, Slotsforvalteren, der var ligbleg af Skræk og Angst kom stønnende ilende med sine Nøgler, men hvor stor var ikke Forbavselsen, da man i den dybe Dødsstilhed, under hvilken den pibende Raslen af Nøglerne i Laase, der blev møjsommeligt aabnede, og hvert Fodtrin gav gyselig Gjenlyd, vedblev at vandre gjennem fuldstændig uskadte Gange, Sale og Værelser! Ingen Steder var der det mindste Spor af nogen Ødelæggelse. En mørk Anelse greb den gamle Slotsforvalter. Han gik op i den store Riddersal, i hvis Sidekabinet Friherre Roderich v. R. plejede at hvile, naar han havde anstillet astronomiske Iagttagelser. En Port, der var anbragt mellem Døren til dette og et andet Kabinet, førte gjennem en snæver Gang umiddelbart til det astronomiske Taarn, men saa snart Daniel — det var Slotsforvalterens Navn — aabnede denne Dør, kastede Stormen, der hylede og susede afskyeligt, ham Grus, Sand og knuste Mursten i Møde, saa at han af Forfærdelse fo'r langt tilbage, og, idet han lod Armstagen, hvis Lys knitrende slukkedes, falde, raabte han højt: „O du barmhjærtige Gud! Baronen ligger knust der nede!“ I samme Øjeblik hørtes der Klagelyd, der kom fra Friherrens Sovekabinet. Daniel fandt de andre Tjenere samlede om deres Herres Lig. Fuldstændigt og finere paaklædt end ellers, med rolig Alvor i det fredelige Aasyn sad han dér i den store, rigt prydede Lænestol, som om han hvilede sig efter et vigtigt Arbejde. Men han hvilede i Døden. Da det var blevet Dag, opdagede man, at den øverste Del af Taarnet var styrtet ned. De store Kvadersten havde knust Loft og Gulv i det astronomiske Værelse; sammen med de mægtige Bjælker var de saa med fordoblet Kraft brudt gjennem den nederste Hvælving og havde revet en Del af Slotsmuren og den snævre Gang med sig; man kunde ikke gjøre et Skridt gjennem

selve Døren uden Fare for at styrte i det mindste firsindstyve Fod ned i den dybe Grav.

Den gamle Friherre havde paa Timen forudset sin Død og underrettet sine Sønner derom. Derfor skete det, at Wolfgang, Friherre v. R., den afdødes ældste Søn og følgelig Stamherren, strax indtraf den følgende Dag. Idet han stolede paa sin gamle Faders Anelse, havde han, saa snart han modtog det skæbnesvangre Brev, forladt Wien, hvorhen han netop havde begivet sig, og var, saa hurtigt, det paa nogen Maade kunde lade sig gjøre, ilet til R . . . Slotsforvalteren havde ladet den store Sal beklæde med Sort og den gamle Friherre lægge paa den prægtige Paradeseng i de Klæder, i hvilke man havde fundet ham, omgivet af høje Sølvkandelabre med brændende Lys. I Tavshed skred Wolfgang opad Trappen og ind i Salen tæt hen til sin Faders Lig. Dér blev han staaende med korslagte Arme og saa' mørkt og stift med rynkede Øjenbryn paa Faderens blege Ansigt. Han lignede en Billedstøtte; der var ikke en Taare i hans Øjne. Endelig gjorde han en krampagtig Bevægelse med den højre Haand hen imod Liget og mælede med tonløs Røst: „Har Stjærnerne tvunget dig til at gjøre din Søn, som du elskede, elendig?“ — Baronen lod Haanden synke og gik et lille Skridt tilbage, saa' opad og sagde derpaa med dæmpet, næsten blød Stemme: „Stakkels bedragne Olding! — Fastelavnslegen med dens barnagtige Mummespil er nu forbi! — Nu erkjender du vist, at de knapt tilmaalte Ejendele her nede intet har tilfælles med det Hinsides over Stjærnerne. — Hvilken Vilje, hvilken Kraft naar ud over Graven?“

Atter tav Baronen nogle Sekunder, saa udbrød han heftigt: „Nej, dit Stivsind skal ikke røve et Gran af min jordiske Lykke, som du stræbte at tilintetgjøre!“ Med disse Ord rev

han et sammenlagt Stykke Papir op af Lommen og holdt det mellem to Fingre højt op imod en brændende Kjærte, der stod tæt ved Liget. Papiret, der blev grebet af Luen, blussede højt op, og da Flammens Gjenskin spillede frem og tilbage paa Ligets Aasyn, var det, som om Musklerne rørte sig, og den gamle talte tonløst, saa at Tjenerskabet, der stod i Afstand, blev betaget af stor Sky og Forfærdelse. Baronen fuldendte sit Arbejde med Ro, idet han omhyggeligt tilintetgjorde Resterne af det sidste Stykke Papir, som han havde ladet falde flammende ned paa Gulvet; saa kastede han endnu et mørkt Blik paa Faderen og ilede med hurtige Trin ud af Salen.

Den næste Dag gjorde Daniel Friherren bekjendt med den Ødelæggelse, der havde fundet Sted i Taarnet, og skildrede med mange Ord, hvorledes i det hele taget alt havde tildraget sig den Nat, da den salig Herre var død, idet han endte med, at det vel vilde være raadeligt strax at lade Taarnet gjenopbygge, da hele Slottet stod i Fare, om ikke for at blive ødelagt, saa dog for at lide stor Skade, hvis der var endnu mere, der styrtede sammen.

„Bygge Taarnet op igjen!“ sagde Friherren, idet hans Øjne funklede af Vrede, til den gamle Tjener. „Bygge Taarnet op igjen! — Nej, aldrig i Verden! — Forstaar du da ikke,“ vedblev han derpaa roligere, „forstaar du da ikke, gamle, at Taarnet ikke kunde styrte sammen uden særlig Anledning? — Hvis nu min Fader selv har ønsket, at det Sted, hvor han drev sit uhyggelige Stjærnetyderi, skulde tilintetgjøres — hvis han nu selv har truffet visse Anstalter, som gjorde ham det muligt at lade Taarnets Top styrte ned og saaledes knuse alt i det Indre! — Men lad det være, som det vil, om saa hele Slottet styrter sammen, for mig gjærne!

Tror I, at jeg vil bo her i denne æventyrlige Uglerede? — Nej, min kloge Stamfader, der lod lægge Grundstenen til et nyt Slot i den smukke Dal, han har givet mig Exemplet, ham vil jeg følge.“

„Saa skal vel ogsaa de gamle trofaste Tjenere tage Vandringsstaven i Haand?“ sagde Daniel forknyt.

„Det følger af sig selv,“ svarede Friherren, „at jeg ikke vil lade mig betjene af ubehjælpsomme, vaklende Oldinge; men jeg forstøder ingen: selv om I bliver arbejdsløse. saa skal Naadsensbrødet smage jer godt nok.“

„Skal jeg,“ udbrød den gamle med stor Smerte, „skal jeg, Slotsforvalteren, ingen Virksomhed have?“

Da vendte Friherren, der havde vendt den gamle Ryggen og var i Færd med at forlade Salen, sig pludselig om, ildrød i hele Ansigtet af Harme, og, idet han strakte den knyttede Næve frem, gik han hen imod den gamle og raabte med frygtelig Stemme: „Dig, du gamle hyklerske Skurk, som drev al den uhyggelige Færd med min gamle Fader der oppe, dig der som en Vampyr lagde dig ved hans Hjærte, og som maaske forbryderisk benyttede hans Vanvid til at avle de Helvedesbeslutninger i ham, som bragte mig til Afgrundens Rand, dig burde jeg jage ud som en skabet Hund!“

Den gamle var af Skræk over denne forfærdelige Tale sunket i Knæ tæt ved Siden af Friherren, og det var vel Grunden til, at denne, idet han maaske uvilkaarligt, som Legemet ofte i Vrede mekanisk følger Tanken og med Fagter udfører det, man har tænkt, ved de sidste Ord hævede den højre Fod og traf den gamle saa stærkt i Brystet, at han styrtede om med et hult Skrig. Han rejste sig med Besvær, og, idet han udstødte en underlig Lyd, der lød som et dødeligt saaret Dyrs hylende Klynken, gjennemborede han Friherren

med et Blik, der glødede af Raseri og Fortvivlelse. Den Pengepung, som Friherren havde tilkastet ham, da han gik, lod han ligge uberørt paa Gulvet.

Imidlertid havde Husets nærmeste Slægtninge, der fandtes paa den Egn, indfundet sig. Den gamle Friherre blev med stor Pragt bisat i sin Familiegrav, der fandtes i Kirken ved R . . ., og nu, da Gjæsterne atter havde fjærnet sig, syntes den ny Stamherre, hvem den mørke Stemning havde forladt, ret at glæde sig over den Ejendom, han havde arvet. Med den gamle Friherres Justitiarius, V., hvem han strax, saa snart han havde talt med ham, skjænkede sin fulde Tillid, og hvis Embedsstilling han stadfæstede, holdt han nøje Regnskab over Stamgodsets Indtægter og overvejede, hvor meget der kunde anvendes af dem til Forbedringer og til at bygge et nyt Slot for. V. mente, at den gamle Friherre umuligt kunde have brugt sine aarlige Indtægter, og at der sikkert maatte være skjult Penge et eller andet Sted, da der blandt Brevskaberne kun fandtes et Par ubetydelige Kapitaler i Seddelpenge, og den kontante Sum, som fandtes i et Jærnskrin, kun var lidt over tusend Daler. Men hvem kunde være underrettet derom undtagen Daniel, der, trodsig og egensindig, som han var, maaske kun ventede paa, at man skulde spørge ham om det? Baronen var ikke lidet bekymret for, at Daniel, som han havde fornærmet saa haardt, nu ikke blot af Egennytte — thi hvad kunde den store Sum Penge gavne ham, denne Olding, der ønskede at ende sit Liv paa R . . . —, men langt snarere for at tage Hævn for den Skjændsel, han havde lidt, hellere vilde lade Skatten, der var skjult et eller andet Sted, raadne end give ham Oplysning om den. Han fortalte V. hele Begivenheden med Daniel omstændeligt og sluttede med at sige, at efter flere Meddelelser, han havde faaet, havde

det ene og alene været Daniel, der havde vidst at nære en uforklarlig Afsky, som den gamle efterhaanden havde faaet for at gjense sine Sønner i R . . . V. erklærede, at disse Meddelelser var absolut falske, da intet menneskeligt Væsen paa Jorden vilde have været i Stand til blot i nogen Henseende at lede den gamle Friherres Beslutninger, langt mindre at raade over dem, og paatog sig for Resten at fravriste Daniel Hemmeligheden, hvis der var en Hemmelighed, der vedrørte Penge, som var skjulte et eller andet Sted.

Det behøvedes for Resten slet ikke; thi V. havde næppe begyndt at spørge: „Men hvor kan det være, Daniel, at den gamle Herre efterlod saa faa rede Penge?“ før Daniel svarede med et modbydeligt Smil: „Mener De de lumpne Par Daler, Hr. Justitiarius, som De fandt i det lille Skrin? — Resten ligger jo i Hvælvingen ved Siden af den gamle naadige Herres Sovekabinet; men det bedste“, fortsatte han derpaa, idet hans Smil fortrak sig til et afskyeligt Grin, og hans Øjne funklede med en blodrød Ild; „men det bedste, mange tusend Guldstykker, ligger begravet der nede i Gruset.“

V. sendte strax Bud efter Friherren, og man begav sig ind i Sovekabinettet. I en Krog af dette rykkede Daniel ved Tavlværket paa Væggen, og en Laas blev synlig. Idet Friherren stirrede paa Laasen med begjærlige Øjne og saa gjorde Anstalter til at prøve de Nøgler, der hang i et stort Bundt, som han med megen Larm besværligt trak op af Lommen, i den blanke Laas, stod Daniel der og knejsede og saa' ligesom med ondskabsfuld Stolthed ned paa Friherren, der havde bøjet sig for bedre at kunne betragte Laasen. Han var ligbleg i Ansigtet og sagde med bævende Stemme: „ Er jeg en Hund, naadige Friherre, saa viser jeg ogsaa en Hunds Troskab“. Med disse Ord rakte han Baronen en blank Staal-

nøgle, som denne rev ud af Haanden paa ham med hastig Begjærlighed, hvorefter han let aabnede Døren. Man traadte ind i en lille lav Hvælving, i hvilken der stod et stort Jærnskrin med aabent Laag. Paa Pengeposerne laa en Seddel. Den gamle Friherre havde med sin velbekjendte, store, gammeldags Skrift skrevet følgende:

„Et hundrede og halvtredsindstyve tusend Rigsdaler i gode Frederiksdorer. Sammensparede Penge af Stamgodset R . . .'s Indtægter. Denne Sum er bestemt til Slottets Opførelse. Fremdeles skal den Stamhusejer, der følger efter mig og er i Besiddelse af disse Penge, til Bedste for søfarende Mænd lade opføre et højt Fyrtaarn paa den største Høj mod Øst, det gamle Slotstaarn, som han vil finde sammenstyrtet, og han skal hver Nat lade Fyret brænde.

R . . ., St. Michaels Nat i Aaret 1760.

Roderich,
Friherre von R.“

Først da Friherren havde løftet den ene af Pungene op og igjen ladet den falde ned i Skrinet, idet han glædede sig over Guldets raslende Klang, vendte han sig hurtigt om til den gamle Slotsforvalter, takkede ham for den Troskab, han havde vist, og forsikrede, at kun Bagvaskelser og Sladder havde været Skyld i, at han i Begyndelsen havde behandlet ham saa ilde. Han skulde ikke blot blive paa Slottet, men ogsaa beholde sin Stilling som Slotsforvalter med dobbelt Løn. „Jeg skylder dig fuld Erstatning; hvis du vil have Guld, saa tag én af de Punge dér! —“ saaledes endte Friherren sin Tale, idet han stod med nedslagne Øjne foran

den gamle og pegede hen paa Skrinet, som han endnu en Gang nærmede sig til, idet han mønstrede Pungene.

Slotsforvalteren blev pludselig ildrød i Hovedet, og han udstødte atter den forfærdelige Lyd, der lignede et dødeligt saaret Dyrs hylende Klage, saaledes som Friherren havde beskrevet Justitiarius V. det. Denne bævede, thi de Ord, som den gamle mumlede mellem Tænderne, lød som: „Blod for Guld!“ — Friherren, der var fordybet i Betragtningen af sin Skat, havde slet ikke mærket det mindste til det hele. Daniel, der rystede over hele Kroppen, som om han havde Feber, nærmede sig med bøjet Hoved og i en ydmyg Stilling Friherren, kyssede ham paa Haanden og sagde i en ynkelig Tone, idet han fo'r med Lommetørklædet hen over sine Øjne, som om han borttørrede Taarer: „Ak, min kjære, naadige Herre, hvad skal jeg stakkels barnløse Olding med Guld? Men den dobbelte Løn, den modtager jeg med Glæde, og jeg skal passe mit Embede rask og utrættelig“.

Friherren, der ikke gav synderlig Agt paa den gamles Ord, lod nu det svære Laag paa Skrinet falde, saa hele Hvælvingen knagede og gav Gjenlyd, og, idet han lukkede Skrinet omhyggeligt og tog Nøglen ud, sagde han hurtigt: „Det er godt, det er godt, gamle! — Men“, vedblev han, efter at de var traadt ind i Salen, „du talte om endnu mange flere Guldstykker, der skulde ligge nede i det ødelagte Taarn!“

Den gamle traadte i Tavshed hen til Porten og aabnede den med Besvær. Men idet han rev Fløjene op, drev Stormen en tæt Snemasse ind i Salen. Opskræmmet flagrede en Ravn omkring med skingrende Skrig, slog med sine sorte Vinger mod Vinduerne og styrtede sig ned i Afgrunden, da den havde naaet den aabne Port.

Friherren traadte ud i Korridoren, men fo'r bævende

tilbage, næsten før han havde kastet et Blik ned i Dybet. „Det er et afskyeligt Syn — jeg bliver svimmel!“ stammede han og sank som afmægtig om i V.'s Arme. Han fattede sig imidlertid strax igjen og spurgte den gamle, idet han saa' paa ham med et skarpt Blik: „Er der noget der nede?“

Den gamle havde imidlertid lukket Porten igjen; han trykkede paa den med al sin Kraft, saa at han stønnede og gav sig, for at faa de store Nøgler ud af de helt rustede Laase. Da dette endelig var besørget, vendte han sig om imod Baronen, og, idet han skød de store Nøgler frem og tilbage i Haanden, sagde han med et sælsomt Smil: „Ja, der nede ligger tusend og atter tusend af den salig Herres smukke Instrumenter — Teleskoper, Kvadranter, Glober, Spejle — alt ligger knust i Gruset mellem Sten og Bjælker!“

„Men rede Penge, rede Penge!“ afbrød Friherren ham. „Du talte om Guldstykker, gamle!“

„Jeg mente Sager, der havde kostet mange tusend Guldstykker“, svarede den gamle. — Og der var ikke mere at faa ud af ham.

Baronen var henrykt over, at han nu paa én Gang havde faaet alle de Midler, som han behøvede for at udføre sin Yndlingsplan, nemlig at bygge et nyt, prægtigt Slot. Vel mente Justitiarius V., at der kun efter den afdødes Vilje kunde være Tale om en Istandsættelse og en Gjenopbyggelse af det gamle Slot, og at i Virkeligheden enhver Nybygning vanskeligt kunde naa det gamle Stamhus's ærværdige Storhed og alvorlige, simple Karakter; men Friherren blev ved sit Forsæt og mente, at for saadanne Dispositioners Vedkommende, som ikke stadfæstedes ved Oprettelsesdokumentet, maatte den afdødes døde Vilje vige. Han lod sig forstaa med, at det var hans Plan at forskjønne Opholdet paa R . . . saa meget,

som Klima, Jordbund og Omgivelser tillod, da han om kort Tid agtede at hjemføre et Væsen, der i enhver Henseende fortjente de største Ofre, som sin inderligt elskede Hustru.

Den hemmelighedsfulde Maade, paa hvilken Friherren udtalte sig om denne Pagt, der maaske allerede var hemmeligt sluttet, afskar Justitiarius V. fra ethvert yderligere Spørgsmaal; imidlertid følte han sig for saa vidt beroliget overfor Friherrens Bestemmelse, som han virkelig i hans Stræben efter Rigdom mere fandt et Ønske om at faa en elsket Kvinde til at glemme sit skjønne Fædreland, som hun maatte give Afkald paa, end egentlig Gjerrighed. Ellers maatte han anse Baronen for gjerrig, eller i det mindste for utaalelig havesyg; thi naar han rodede i sit Guld og betragtede de gamle Frederiksdorer, kunde han ikke lade være med at fare gnaven op og sige: „Den gamle Hallunk har sikkert dulgt den rigeste Skat for os; men næste Aar lader jeg Taarnet rydde under mit eget Opsyn".

Der kom Bygmestre, med hvilke Friherren vidtløftig overvejede, hvorledes man hensigtsmæssigst skulde bære sig ad med Bygningen. Han forkastede den ene Tegning efter den anden, og ingen Arkitektur var ham rig og storartet nok. Nu begyndte han selv at tegne, og opmuntret af disse Beskæftigelser, der stadig stillede ham et solklart Billede af den lykkeligste Fremtid for Øjnene, blev han grebet af et muntert Lune, som ofte nærmede sig til Kaadhed, og som han forstod at meddele til alle. Hans Gavmildhed og den Overdaadighed, der udmærkede hans Husholdning, modbeviste i alt Fald enhver Mistanke om Gjerrighed. Ogsaa Daniel syntes nu ganske at have glemt den Tort, der var tilføjet ham. Han var stille og ærbødig lige over for Friherren, der i Anledning af den Skat, som han mente, skjultes i Dybet, ofte

forfulgte ham med mistroiske Blikke. Men hvad der forekom alle vidunderligt, det var, at den gamle syntes at forynges Dag for Dag. Grunden var muligvis, at Sorgen over den gamle Herres Død havde nedbøjet ham dybt, og at han nu begyndte at komme over den, men vel ogsaa, at han ikke som ellers tilbragte kolde Nætter søvnløst paa Taarnet, og at han kunde nyde bedre Kost og god Vin, hvad han syntes godt om; nok sagt, Oldingen syntes at blive til en rask Mand med røde Kinder og velnæret Krop; han optraadte med Kraft og lo med høj Stemme, naar man spøgede med ham.

Det lystige Liv paa R . . . blev afbrudt, da der ankom en Mand, om hvem man skulde have troet, at han netop hørte til dér. Denne Mand var Wolfgangs yngre Broder Hubert. Da Wolfgang saa' ham, blev han ligbleg og udbrød højt: „Usalige! Hvad vil du her?“

Hubert styrtede sig til sin Broders Bryst; men denne tog ham under Armen og trak ham af Sted med sig til et afsides liggende Værelse, hvor han lukkede sig inde med ham. De blev sammen i flere Timer, indtil endelig Hubert kom ganske forvirret ned og forlangte sine Heste. Justitiarius V. traadte i Vejen for ham; han vilde gaa forbi, men V., der havde en Anelse om, at maaske netop ved denne Lejlighed en dødelig Brodertvist kunde blive bilagt, bad ham om i det mindste at blive et Par Timer, og i samme Øjeblik kom Friherren ned og raabte højt: „Bliv her, Hubert! — Du kommer nok paa andre Tanker!“

Huberts Blik blev lysere, han gjenvandt sin Fatning, og, idet han kastede sin kostbare Pels, som han hurtigt havde taget af, til Tjeneren, tog han V.'s Haand og sagde, idet de gik sammen ind i Værelset, med et haanligt Smil: „Stamherren vil altsaa dog taale mig her.“ —

V. mente, at den ulykkelige Misforstaaelse nu sikkert vilde klare sig, da sligt kun kunde trives, naar de levede adskilte. Hubert tog den Ildtang, der stod ved Kaminen, i Haanden, og idet han skilte noget knortet, rygende Brænde ad og rodede op i Ilden, sagde han til V.: „De mærker, Hr. Justitiarius, at jeg er et godmodigt Menneske og dygtig til alle huslige Ting, men Wolfgang er opfyldt af de mærkeligste Fordomme og — lidt af en Gnier.“

V. fandt det ikke raadeligt at gaa nærmere ind paa Brødrenes Forhold, især da Huberts Ansigt, Adfærd og Tone ganske tydeligt viste, at han var et Menneske, hvis Indre var sønderrevet af alle Slags Lidenskaber.

Sent om Aftenen gik V. endnu en Gang op til Friherren for at høre hans Beslutning om en eller anden Sag, der vedrørte Stamgodset. Da han kom ind til ham, gik han med Armene paa Ryggen og helt forstyrret frem og tilbage i Værelset med lange Skridt. Da han saa' V., blev han staaende, tog begge hans Hænder, og, idet han saa' mørkt paa ham, sagde han med bævende Stemme: „Min Broder er kommet! — Jeg véd“, fortsatte han, da V. aabnede Munden for at gjøre ham et Spørgsmaal, „jeg véd, hvad De vil sige — Ak! De véd ingen Ting, De véd ikke, at min ulykkelige Broder — ja, jeg vil kalde ham ulykkelig — at han som en ond Aand overalt træder mig i Møde og forstyrrer min Fred. Hans Skyld er det ikke, at jeg ikke bliver usigelig ulykkelig, han har gjort sit til det; men Himlen vilde det ikke! — Fra den Tid af, da Stamhusets Stiftelse blev bekjendt, har han forfulgt mig med et dødeligt Had. Han misunder mig denne Ejendom, som i hans Hænder vilde være bleven spredt som Avner for Vinden. Han er den vanvittigste Ødeland, man kan tænke sig; hans Gjæld overstiger langt Halvdelen

af den frie Formue i Kurland, som tilfalder ham, og nu iler han, forfulgt af Kreditorer, som pine ham, hertil og tigger om Penge."

„Og De, hans Broder, nægter —" vilde V. afbryde ham, men, idet Friherren slap V.'s Hænder og traadte et langt Skridt tilbage, sagde han højt og kraftigt: „Stands! — Ja, jeg nægter det. Af Stamgodsets Indtægter kan og vil jeg ikke bortskjænke en Daler — men jeg skal sige Dem, hvilket Forslag jeg for et Par Timer siden forgjæves har gjort det vanvittige Menneske, og saa kan De dømme om min Pligtfølelse. — Den frie Formue i Kurland er, som De véd, betydelig. Jeg vil give Afkald paa den Halvdel, der tilfalder mig, men til Gunst for hans Familie. Hubert er gift i Kurland med en smuk, men fattig Dame. Hun har skjænket ham Børn og lider Nød med dem. Godserne skal sættes under Administration; af Indtægterne skal de nødvendige Penge anvises til hans Underhold, og Kreditorerne tilfredsstilles ved Overenskomst. Men hvad bryder han sig om et roligt, sorgfrit Liv, hvad bryder han sig om Hustru og Børn? — Han vil have Penge, rede Penge, og store Summer, som han kan bortødsle med sin skrækkelige Letsindighed. — Hvilken Dæmon har tilraabt ham denne Hemmelighed med de halvandet hundrede tusend Daler? Af dem forlanger han Halvdelen paa sin vanvittige Maade, idet han paastaar, at disse Penge maa betragtes som fri Formue, der er skilt fra Stamgodset. — Jeg vil og maa afslaa dette; men jeg har en Anelse om, at han pønser paa min Ødelæggelse."

Hvor meget V. end anstrængte sig for at overbevise Friherren om, at denne Mistænksomhed mod Broderen var urimelig, lykkedes det ham dog aldeles ikke; thi da han var uindviet i de nærmere Forhold, maatte han nøjes med at frem-

føre ganske almindelige moralske og temmelig flade Grunde. Friherren gav ham det Hverv at underhandle med den fjendtlige, pengebegjærlige Hubert. V. gjorde dette med saa megen Forsigtighed, som det var ham muligt, og han glædede sig i høj Grad, da Hubert endelig erklærede: „Lad det da være saa. Jeg gaar ind paa Stamhusejerens Forslag, men paa den Betingelse, at han nu, da jeg staar paa det Punkt, at jeg paa Grund af mine Kreditorers Haardhed er ved at miste min Ære og mit gode Navn for stedse, betaler mig tusend Frederiksdorer kontant og tillader, at jeg i det mindste i nogen Tid i Fremtiden opslaar min Bopæl paa det smukke R . . . hos min gode Broder."

„Aldrig i Evighed!" udbrød Friherren, da V. meddelte ham Broderens Forslag. „Jeg gaar aldrig i Evighed ind paa, at Hubert opholder sig et eneste Minut i mit Hus, naar jeg har ført min Hustru hertil. — Gaa, min kjære Ven, og sig til Fredsforstyrreren, at han skal faa to tusend Frederiksdorer, ikke som Forskud, nej, som Gave, hvis han blot vil tage af Sted — af Sted!"

V. vidste nu paa en Gang, at Friherren havde giftet sig uden sin Faders Vidende, og at Grunden til Brodertvisten ogsaa maatte ligge i dette Ægteskab.

Hubert hørte stolt og rolig paa V.'s Ord og sagde, da han var færdig, med mørk Mine: „Jeg vil betænke mig; men foreløbig bliver jeg her nogle Dage."

V. søgte at forestille ham, at Friherren dog i Virkeligheden gjorde alt for saa vidt som muligt at holde ham skadesløs, naar han afstod den frie Formue, og at han aldeles ikke kunde beklage sig over ham, selv om det maatte indrømmes, at enhver Ordning, som i en saa overvejende Grad begunstigede den førstefødte og stillede de andre Børn i

Baggrunden, maatte have noget odiøst ved sig. Som én, der vil skaffe sit beklemte Bryst Luft, rev Hubert Vesten op fra øverst til nederst; han stak den ene Haand ind gjennem den aabne Brystknipling, satte den anden i Siden, drejede sig med en rask, dansende Bevægelse om paa den ene Fod og udbrød med skærende Stemme: „Aa! — Det odiøse avles af Hadet! —“ Saa lo han skingrende og sagde: „Hvor naadigt agter ikke Stamherren at kaste sine Guldstykker til den stakkels Tigger!“ — V. indsaa nu, at der slet ikke kunde være Tale om fuldstændigt at forsone Brødrene med hinanden.

Til Friherrens Ærgrelse indrettede Hubert sig, som om han vilde blive længe, i de Værelser, der var blevne ham anviste i Slottets Sidefløj, Man lagde Mærke til, at han talte ofte og længe med Slotsforvalteren, ja, at denne endogsaa undertiden gik paa Ulvejagt med ham. Ellers lod han sig kun lidt se, og han undgik helt at være sammen med Broderen, hvilket denne just syntes var meget behageligt. V. følte det trykkende i dette Forhold, ja, han maatte tilstaa sig selv, at Huberts ganske særligt uhyggelige Væsen, hvad han saa end sagde og gjorde, greb helt forstyrrende ind i al Munterhed. Han kunde nu godt forstaa den Skræk, Friherren havde vist, da han saa' sin Broder træde ind.

V. sad alene ved sine Akter i Retssalen, da Hubert traadte ind alvorligere og roligere end ellers og i en næsten vemodig Tone sagde: „Jeg gaar ogsaa ind paa min Broders sidste Forslag; vil De være saa god at sørge for, at jeg endnu i Dag faar de to tusend Frederiksdorer, jeg tager af Sted i Nat — til Hest — ganske alene.“

„Med Pengene?“ spurgte V.

„Ja, De har Ret“, svarede Hubert, „jeg véd, hvad De vil sige — lad mig faa dem i Vexler paa Isak Lazarus i K.,

men endnu i Nat vil jeg af Sted til K.; jeg drives bort herfra, den gamle har manet sine onde Aander frem her paa Slottet.“

„Taler De om Deres Fader, Hr. Baron?“ spurgte V. meget alvorligt.

Huberts Læber bævede, han holdt sig fast ved Stolen for ikke at falde; men saa mandede han sig pludselig op og udbrød: „Altsaa endnu i Dag, Hr. Justitiarius!“ og gik sin Vej ikke uden Anstrængelse.

„Han indser nu, at ingen Illusioner ere mulige mere, at han intet formaar mod min faste Vilje,“ sagde Friherren, idet han udstedte Vexlen paa Isak Lazarus i K.

Den fjendtlige Broders Afrejse tog en Byrde fra hans Bryst, han havde længe ikke været saa glad som ved Aftensbordet. Hubert havde ladet sig undskylde, og alle var meget glade over det.

V. boede i et noget afsides liggende Værelse, hvis Vinduer vendte ud imod Slotsgaarden. Om Natten fo'r han pludselig op af Søvne, og han var til Mode, som om en klagende Klynken i det fjærne havde vækket ham. Men han kunde lytte saa meget, han vilde, alt var dødsstille, og derfor maatte han anse den Klage, der havde lydt i hans Øren, for en Drøms Gjøglebillede. Men han blev saa betaget af en mørk Følelse af Gru og Angst, at han ikke kunde blive i Sengen. Han stod op og traadte hen til Vinduet. Det varede ikke længe, saa blev Slotsporten aabnet, og en Skikkelse med en brændende Kjærte i Haanden traadte ud og gik over Slotsgaarden. V. gjenkjendte i Skikkelsen den gamle Daniel og saa', at han aabnede Stalddøren, gik ind i Stalden og kort efter førte en sadlet Hest ud. Nu traadte en anden Skikkelse frem i Mørket; den var indhyllet i en Pels og bar en Ræve-

skinds Hue paa Hovedet. V. gjenkjendte Hubert, der i nogle Minuter talte heftigt med Daniel, men saa trak sig tilbage. Daniel førte igjen Hesten ind i Stalden, laasede for den og lukkede saa Slotsporten, efter at han var gaaet tilbage over Gaarden, ligesom han var kommet. — Hubert havde villet ride bort og i dette Øjeblik betænkt sig, det var klart. Men det var ogsaa klart, at Hubert stod i ét eller andet farligt Forbund med den gamle Slotsforvalter. V. kunde næppe afvente Morgenen for at underrette Friherren om Nattens Begivenheder, det gjaldt nu virkelig om at væbne sig imod den ondsindede Huberts mørke Planer, som V. var overbevist om allerede den foregaaende Dag havde vist sig i hans forvirrede Væsen.

Den næste Morgen paa den Tid, da Friherren plejede at at staa op, hørte V. en Renden frem og tilbage, en Aabnen og Lukken af Døre, forvirret Tale og Skrig. Han traadte ud og fandt over alt Tjenere, der, uden at ænse ham, med ligblege Ansigter fo'r gjennem Værelserne, op ad Trapperne, ned ad Trapperne, ud og ind. Endelig erfarede han, at man savnede Friherren, og at man allerede i Timevis forgjæves havde ledt efter ham. — Han havde lagt sig i Jægerens Nærværelse, men maatte saa være staaet op og have fjærnet sig i Slobrok og Tøfler med Armstagen i Haanden; thi netop disse Ting blev savnede. Dreven af en mørk Anelse styrtede V. ind i den skæbnesvangre Sal, hvis Sidekabinet Wolfgang ligesom hans Fader havde valgt til sit Sovekammer. Porten til Taarnet stod paa vid Gab, og V. raabte forfærdet: „Han ligger knust der nede i Dybet!“

Det var saaledes. Der var faldet Sne, saa at man der oppe fra kun tydeligt kunde se den ulykkeliges stive Arm, der ragede frem mellem Stenene. Der gik mange Timer, før det

lykkedes Arbejderne med Livsfare at stige ned ad sammenbundne Stiger og saa at hejse Liget op.

I Dødsangsten havde Baronen grebet fat om Sølvkandelabren, og den Haand, som endnu holdt paa den, var den eneste uskadte Del af hele Legemet, der ellers var blevet skrækkelig lemlæstet ved at støde imod de spidse Stene.

Med alle Fortvivlelsens Furier i Aasynet kom Hubert styrtende, da Liget netop var blevet hejset op og lagt paa det samme Sted, paa et bredt Bord i Salen, hvor for faa Uger siden den gamle Roderich havde ligget. Som knust af det skrækkelige Syn skreg han: „Broder! — Aa, min stakkels Broder! — Nej, det har jeg ikke bønfaldet de Djævle om, der var over mig!“

V. bævede ved denne mistænkelige Tale, han var til Mode, som om han maatte fare løs paa Hubert og beskylde ham for at være sin Broders Morder.

Hubert laa bevidstløs paa Gulvet; man lagde ham paa en Seng, og han kom sig temmelig snart, efter at han havde faaet nogle styrkende Midler. Meget bleg, med mørk Sorg i de halvt udslukte Øjne, traadte han snart ind til V., og, idet han ikke ævnede at staa af lutter Mathed, satte han sig langsomt ned i en Lænestol og sagde: „Jeg har ønsket min Broders Død, fordi min Fader ved en taabelig Indretning har givet ham den bedste Del af vor Arvelod — nu har han fundet Døden paa en skrækkelig Maade — jeg er Stamhusejer; men mit Hjærte er knust, jeg bliver aldrig lykkelig. Jeg stadfæster Deres Udnævnelse; De faar de mest udstrakte Fuldmagter med Hensyn til Stamhusets Styrelse; thi jeg formaar ikke at bo her.“

Hubert forlod Værelset og var allerede et Par Timer efter paa Vejen til K.

Det saa' ud, som om den ulykkelige Wolfgang var staaet op om Natten for maaske at gaa ind i det andet Kabinet, hvor der fandtes et Bibliothek. I Søvndrukkenhed havde han saa maaske taget fejl af Døren, aabnet Porten ud til Taarnet og var vel saa styrtet der ned. Men der var alligevel meget usandsynligt i denne Forklaring: Hvis Baronen ikke kunde sove, hvis han vilde hente sig en Bog i Bibliotheket, saa udelukkede det jo al Søvndrukkenhed; men ellers var det umuligt at gaa fejl af Døren til Kabinettet og aabne Porten i Stedet for. Denne var desuden laaset og kunde kun aabnes med stort Besvær. Da V. udviklede disse Usandsynligheder for det forsamlede Tjenerskab, sagde Friherrens Jæger, der hed Frans: „Nej, saaledes kan det ikke være gaaet til, Hr. Justitiarius."

„Hvorledes da ellers?" sagde V. noget opfarende.

Men Frans, der var en ærlig og trofast Tjener, som gjærne havde fulgt sin Herre i Graven, vilde ikke ud med Sproget i de andres Nærværelse; han forbeholdt sig imidlertid at sige det til V. Enrum. Denne erfarede nu, at Friherren meget ofte havde talt til Frans om de store Skatte, som laa begravede nede i Gruset, og at han ofte som dreven af en ond Aand ved Nattetid aabnede Porten, til hvilken Daniel havde maattet give ham Nøglerne, og med Længsel stirrede ned til de formentlige Rigdomme i Dybet. Det var vel nu altsaa sikkert, at Friherren i hin skæbnesvangre Nat, efter at Jægeren havde forladt ham, endnu en Gang var gaaet hen til Taarnet, og at han der havde faaet et pludseligt Anfald af Svimmelhed og var styrtet ned.

Daniel, der ogsaa syntes meget forfærdet over Friherrens skrækkelige Død, mente, at det vilde være godt at lade den farlige Port mure til, hvad der saa ogsaa strax skete.

Friherre Hubert v. R., den nuværende Stamhusejer, tog tilbage til Kurland uden igjen at lade sig se paa R . . . V. fik alle de Fuldmagter, der var nødvendige til Stamgodsets uindskrænkede Styrelse. Der blev ikke bygget paa det nye Slot, hvorimod saa meget som muligt af den gamle Bygning blev sat i god Stand.

Der var allerede gaaet flere Aar, da Hubert for første Gang, sent om Efteraaret, indfandt sig paa R . . ., og da han flere Dage havde været indelukket med V. paa sit Værelse, tog han igjen tilbage til Kurland. Da han rejste igjennem K., efterlod han sit Testamente i et Regeringskontor dèr.

Under sit Ophold paa R . . . talte Friherren, der syntes at være fuldstændig forandret, meget om sine Anelser om en nær forestaaende Død. Disse gik virkelig i Opfyldelse; thi han døde allerede Aaret efter.

Hans Søn, der som han hed Hubert, kom hurtigt dertil fra Kurland for at tage det rige Stamgods i Besiddelse. Ham fulgte Moder og Søster. Den unge Mand syntes at forene alle sine Ahners onde Egenskaber i sig. Han var stolt, hovmodig, voldsom, havesyg, det saa' man strax under hans Ophold paa R . . . Han vilde lade meget forandre, som ikke syntes ham bekvemt og passende. Kokken jagede han paa Porten. Kusken forsøgte han at banke, hvilket ikke lykkedes ham, da den bomstærke Fyr havde den Frækhed ikke at ville finde sig i det — kort og godt: han var paa bedste Veje til at spille den strænge Majoratsherres Rolle, da V. traadte ham i Møde med Alvor og Fasthed og meget bestemt forsikrede ham, at ingen Stol skulde blive flyttet og ikke en Kat forlade Huset, saa længe den syntes om at være der, før Testamentet var aabnet.

„De understaar Dem her lige over for Majoratsherren —“ begyndte Baronen.

Men V. lod ikke den forbitrede unge Mand tale ud, han maalte ham med et gjennemborende Blik og sagde: „Overil Dem ikke, Hr. Baron, De kan ikké herske her, før Testamentet er aabnet; nu er det mig, mig alene, der er Herre her, og jeg skal vide at sætte Magt imod Magt. — De maa huske paa, at jeg i Kraft af min Fuldmagt som Fuldbyrder af Deres Faders Testamente og i Kraft af Domstolenes Dispositioner er berettiget til at forbyde Dem at opholde Dem her paa R . . ., og jeg raader Dem til rolig at begive Dem til K. for at undgaa Ubehageligheder.“

V.'s Alvor, den bestemte Tone, i hvilken han talte, gav hans Ord det tilbørlige Eftertryk, og saaledes gik det da til, at den unge Baron, der vilde løbe imod den faste Bygning med altfor spidse Horn, følte sine Vaabens Svaghed og fandt for godt at trække sig tilbage, idet han søgte at bøde paa det Nederlag, han led, med en haanlig Latter.

Tre Maaneder var gaaet, og den Dag kom, da Testamentet i Følge den Afdødes Vilje skulde aabnes i K., hvor det var deponeret. Foruden Retspersonerne, Baronen og V. fandtes der endnu et ungt, fornemt udseende Menneske i Retssalen. V. havde bragt ham med, og da man kunde se et Dokument stikke op af hans Brystlomme, antog man ham for V.'s Skriver. Baronen saa' ham over Hovedet, som han næsten gjorde ved alle de andre, og forlangte heftigt, at man hurtigt, uden mange Ord og meget Skriveri, skulde afgjøre den kjedsommelige, overflødige Ceremoni. Han forstod ikke, hvorledes der i dette Arveanliggende, i alt Fald med Hensyn til Majoratet, kunde være Tale om et Testamente, og saa fremt der skulde være bestemt noget i dette, saa mente han, at det

udelukkende afhang af hans Vilje, om han vilde ænse det eller ikke. Baronen anerkjendte sin afdøde Faders Haand og Segl, efter at han havde kastet et flygtigt, vrantent Blik derpaa, og medens saa Retsskriveren gav sig til at læse Testamentet op, saa' han ligegyldigt hen imod Vinduet, idet han med den højre Haand støttede sig imod Stoleryggen, holdt den venstre paa Bordet og trommede med Fingrene paa det grønne Tæppe. Efter en kort Indledning erklærede den afdøde Friherre v. R., at han aldrig havde ejet Stamhuset som virkelig Stamhusbesidder, men kun havde styret det for den afdøde Friherre Wolfgangs eneste Søn, der hed Roderich efter sin Bedstefader. Det var denne, hvem Stamhuset efter hans Faders Død tilfaldt i Følge Familiesuccessionen. Man vilde finde de nøjagtigste Regnskaber over Indtægter og Udgifter, over det tilstedeværende Inventar o. s. v. blandt hans Efterladenskaber.

Wolfgang v. R., fortalte Hubert i sit Testamente, havde paa sine Rejser i Genf lært en Frøken Julie St. Val at kjende og fattet en saa heftig Tilbøjelighed for hende, at han besluttede, aldrig mere at skilles fra hende. Hun var meget fattig, og hendes Familie hørte just ikke til den fornemste Adel, skjønt den var adelig. Af den Grund kunde han ikke haabe paa, at den gamle Roderich, hvis hele Stræben gik ud paa at hæve Stamhuset paa alle mulige Maader, vilde give sit Samtykke. Han vovede alligevel at skrive fra Paris til Faderen og underrette ham om sin Kjærliphed, men, hvad han havde forudset, skete virkelig: den gamle erklærede bestemt, at han allerede selv havde valgt en Hustru til den tilkommende Stamherre, og at der aldrig kunde være Tale om en anden. Wolfgang, som skulde være taget til England, vendte i Stedet for tilbage til Genf under Navnet Born og giftede sig med Julie, der efter et Aars Forløb fødte ham en Søn, som blev Stam-

herre, da Wolfgang døde. At Hubert, der var underrettet om hele Sagen, havde tiet saa længe og opført sig som Stamhusbesidder, skyldtes forskjellige Aarsager, der blev begrundede ved tidligere Aftaler med Wolfgang, men syntes utilstrækkelige og grebne ud af Luften.

Som ramt af Lynilden stirrede Baronen paa Retsskriveren, der med sin ensformige, snøvlende Stemme forkyndte al den Ulykke. Da han var færdig, rejste V. sig, tog det unge Menneske, han havde bragt med sig, ved Haanden, og, idet han bukkede for de tilstedeværende, sagde han: „Mine Herrer! Her har jeg den Ære at forestille Dem Friherre Roderich v. R., Stamhusbesidder til R... —“ Baron Hubert saa' forbitret og med funklende Øjne paa denne Yngling, der, som om han var falden ned fra Himlen, berøvede ham det rige Stamgods og Halvdelen af den fri Formue i Kurland, truede ad ham med knyttet Næve og styrtede ud af Salen uden at kunne sige et Ord.

Baron Roderich tog nu paa Retspersonalets Opfordring de Dokumenter frem, der skulde legitimere ham som den Person, han gav sig ud for. Han fremlagde en bekræftet Udskrift af Kirkebogen fra det Sogn, hvor hans Fader havde ladet sig vie, og den bevidnede, at den og den Dag var Kjøbmand Wolfgang Born, født i K., bleven viet til Frøken Julie St. Val i de og de Personers Nærværelse. Ligeledes havde han sin Døbeseddel — han var bleven døbt i Genf som ægtefødt Søn af Kjøbmand Born og hans Hustru, født St. Val — forskjellige Breve fra Faderen til hans Moder, der var død for længe siden; men alle disse Breve vare kun undertegnede med „W“.

V. gjennemsaa' alle disse Papirer med mørkt Aasyn, og

idet han lukkede dem, sagde han temmelig bekymret: „Naa, Gud vil hjælpe!“

Allerede den næste Dag indgav Friherre Hubert gjennem en Advokat, som han havde valgt til sin juridiske Konsulent, en Forestilling hos Regeringsmyndighederne i K., i hvilken han ansøgte om intet mindre, end at man strax vilde lade Stamhuset R . . . overgive til ham.

Det fulgte af sig selv, skrev Advokaten, at den afdøde Friherre Hubert v. R. hverken testamentarisk eller paa nogen som helst anden Maade kunde disponere over Stamhuset. Hint Testamente var altsaa ikke andet end en skrevet og til Retten overgivet Forklaring, i Følge hvilken Friherre Wolfgang v. R. skulde have ladet Stamhuset gaa over til sin Søn, der endnu levede. Den havde ingen større Beviskraft end ethvert andet Udsagn af et eller andet Vidne og kunde altsaa umuligt bevirke den foregivne Friherre Roderich v. R.'s Legitimation. Det var tvertimod denne Prætendents Sag at bevise sin foregivne Arveret, mod hvilken man her udtrykkelig nedlagde Indsigelse, og at vindicere Majoratet, der i Følge Successionsretten var tilfaldet Baron Hubert v. R. Ved Faderens Død var Ejendomsretten umiddelbart gaaet over til Sønnen; der behøvedes ingen Erklæring med Hensyn til Tiltrædelsen af Arven, da Majoratsfølgen ikke kunde opgives, og den nuværende Stamhusbesidder kunde paa ingen Maade hindres i Besiddelsen ved ganske upaaviselige Fordringer. Hvilke Grunde den afdøde kunde have haft til at opstille en anden Stamhusbesidder, var ganske ligegyldigt, kun bemærkedes det, at han selv — hvad der kunde paavises i de efterladte Papirer, hvis det var nødvendigt — havde haft et Kjærlighedsforhold i Schweiz, og derfor var maaske hans foregivne Brodersøn hans

egen Søn, som var avlet i et forbudt Elskovsforhold, og hvem han i et Anfald af Anger vilde give det rige Stamgods.

Hvor meget end Sandsynligheden talte for de Omstændigheder, der fremsattes i Testamentet, og hvor meget end Dommerne følte sig oprørte, især over den sidste Vending, i hvilken Sønnen ikke veg tilbage for at anklage sin afdøde Fader for en Forbrydelse, blev dog den Anskuelse, der var bleven fremsat, anset for den rigtige, og det lykkedes kun ved V.'s rastløse Bestræbelser og ved den bestemte Forsikring om, at der i meget kort Tid skulde tilvejebringes et Bevis for Friherre Roderich v. R.'s Legitimation, at bevirke, at Overgivelsen af Stamgodset blev udsat og Administrationens Varighed anerkjendt, indtil denne Sag var afgjort.

V. indsaa kun alt for godt, hvor vanskeligt det vilde blive for ham at holde sit Løfte. Han havde undersøgt alle den gamle Roderichs Brevskaber uden at finde Spor af noget Brev eller noget andet Dokument, der vedrørte Wolfgangs Forhold til Frøken St. Val.

Han sad tankefuld i den gamle Roderichs Sovekabinet par R . . . sitten, som han havde gjennemsøgt, og arbejdede paa et Brev til en Notar i Genf, der var bleven ham anbefalet som en skarpsindig og dygtig Mand, og som skulde skaffe ham nogle Notitser, der kunde bringe Klarhed i den unge Friherres Sag.

Det var blevet Midnat, og Fuldmaanen skinnede ind i Salen ved Siden af, til hvilken Døren stod aaben. Da forekom det ham, at nogen gik langsomt og tungt op ad Trappen og klirrede og raslede med Nøgler. V. blev opmærksom; han rejste sig, gik ind i Salen og hørte nu tydeligt, at der var nogen, der nærmede sig til Salens Dør ude fra Forstuen. Snart efter blev Døren aabnet, og et Menneske i Natdragt,

med ligblegt, fortrukket Ansigt, traadte langsomt ind med en Armstage med brændende Lys i den ene Haand og et stort Knippe Nøgler i den anden.

V. gjenkjendte strax Slotsforvalteren og var i Begreb med at spørge ham, hvad han vilde der saa sent om Natten, da han kom til at gyse ved Synet af noget uhyggelig spøgelseagtigt i hele den Gamles Væsen, i dette Ansigt, der var stivnet som et Ligs. Han saa', at det var en Søvngænger, han havde for sig. Den gamle gik med afmaalte Trin tværs igjennem Salen og lige hen til den tilmurede Port, der fordum havde ført ud til Taarnet. Han blev staaende foran den og udstødte en hylende Lyd, der gjenlød saa forfærdeligt i hele Salen, at V. bævede af Gru. Saa stillede Daniel Kandelabren paa Gulvet, hængte Nøgleknippet ved sit Bælte og begyndte at kradse paa Muren med begge sine Hænder, saa Blodet sprang frem under Neglene, og han stønnede og klagede, som om han blev pint af en usigelig Dødskval. Han lagde Øret til Muren, som om han vilde høre noget, saa vinkede han med Haanden, som om han vilde berolige én, bukkede sig, tog atter Kandelabren i Haanden og skred med sagte, afmaalte Trin hen imod Døren. V. fulgte ham forsigtigt med Lyset i Haanden. Han gik ned ad Trappen. Han aabnede Slottets store Hovedport. V. smuttede behændigt igjennem den; saa gik Daniel ned i Stalden, og efter at han til V.'s store Forbavselse havde stillet Kandelabren saa behændigt, at hele Bygningen blev tilstrækkelig oplyst, uden at der var nogen som helst Fare, tog han Sadel og Ridetøj frem og sadlede med stor Omhyggelighed en Hest, som han havde løsnet fra Krybben. Efter at han havde trukket en Tot Haar over Panderemmen, smældede han med Tungen, klappede Hesten paa Halsen med den ene Haand og førte den ud. Ude i Gaarden blev han staaende

i nogle Sekunder i en Stilling, som om han modtog Befalinger, som han lovede at udføre, idet han nikkede med Hovedet. Saa førte han Hesten tilbage til Stalden, tog Ridetøjet af den igjen og bandt den til Krybben. Han tog Lysestagen, laasede for Stalden, vendte tilbage til Slottet og forsvandt endelig i sit Værelse, som han omhyggelig laasede af. V. følte sig dybt greben af dette Optrin, og Anelsen om en forfærdelig Misgjerning rejste sig for ham som et sort, djævelsk Spøgelse, der ikke mere forlod ham. Ganske opfyldt af sin Klients truede Stilling, syntes han, at han i alt Fald maatte benytte det, han havde set, til hans Bedste.

Den næste Dag, da Tusmørket begyndte at falde paa, kom Daniel ind i hans Værelse for at faa én eller anden Anvisning med Hensyn til Husholdningen. Da tog V. ham ved begge Arme, og idet han fortroligt fik ham til at sætte sig, sagde han: „Hør, min gamle Ven Daniel, jeg har længe villet spørge dig om, hvad du mener om alle de indviklede Sager, som Huberts mærkelige Testamente har bragt os paa Halsen. Tror du, at det unge Menneske virkelig er Wolfgangs ægtefødte Søn?“

Den Gamle bøjede sig bort over Stolearmen, og, idet han undgik V.'s Blik, der var stift hæftet paa ham, udbrød han vredt: „Aa, han kan være det, og han kan ogsaa ikke være det, hvad rager det mig? Nu kan for mig gjærne hvem som helst af de to blive Herre her.“

„Men jeg mener,“ fortsatte V., idet han kom nærmere hen til den gamle og lagde Haanden paa hans Skulder, „jeg mener, at siden du var fuldstændig indviet i den gamle Friherres Fortrolighed, saa har han sikkert ogsaa omtalt sine Sønners Forhold til dig. Har han fortalt dig om den Pagt, som Wolfgang sluttede mod hans Vilje?“

„Jeg kan ikke huske den Slags Ting," svarede den gamle, idet han gabede paa en uopdragen Maade.

„Du er søvnig, gamle," svarede V. „Du har maaske haft en urolig Nat?"

„Ikke det jeg véd af," svarede den gamle koldt; „men nu vil jeg gaa og sørge for Aftensmaden."

Med disse Ord rejste han sig med Besvær fra Stolen, idet han gned sig paa den krogede Ryg og atter gabede, men endnu højere end før.

„Bliv dog lidt endnu, gamle," sagde V., idet han tog hans Haand og vilde tvinge ham til at sætte sig; men den gamle blev staaende ved Skrivebordet, mod hvilket han støttede begge sine Hænder, og, idet han bøjede sig hen imod V., spurgte han vrantent: „Hvad er der i Vejen? Hvad rager det Testamente mig? Hvad rager Striden om Stamhuset mig?"

„Det vil vi heller ikke tale mere om," afbrød V. ham. „Nej, vi vil snakke om noget ganske andet, kjære Daniel! — Du er gnaven, du gaber. Alt det vidner om en særlig Mathed, og det bringer mig næsten til at tro, at det virkelig var dig, jeg saa i Nat."

„Hvad gjorde jeg i Nat?" spurgte den gamle, idet han blev staaende i samme Stilling.

„Da jeg i Gaar ved Midnat sad oppe i den gamle Herres Kabinet ved Siden af den store Sal," vedblev V., „kom du ind ad Døren ganske stille og bleg og skred hen imod den tilmurede Dør, kradsede med begge Hænder paa Væggen og stønnede, som om du led store Smerter. Er du Søvngænger, Daniel?"

Den gamle sank tilbage i den Stol, som V. havde skubbet hen til ham. Han udstødte ikke en Lyd; man kunde i Tusmørket ikke se hans Ansigt; V. lagde kun

Mærke til, at han trak Vejret kort og klaprede med Tænderne.

„Ja," fortsatte V. efter en kort Pavse, „ja, dette Søvngængeri er nu saa sin egen Sag! Søvngængere véd Dagen efter ikke det aller mindste om denne mærkelige Tilstand, om alt, hvad de har gjort, som om de vare fuldstændig vaagne." — Daniel tav stadig. — „Jeg har oplevet noget lignende som det i Gaar med dig," fortsatte V. „Jeg havde en Ven, der ligesom du, hver Gang det blev Fuldmaane, foretog sine regelmæssige natlige Vandringer — ja, ofte satte han sig endog hen og skrev Breve. Men det mærkeligste var, at naar jeg begyndte at hviske ganske sagte til ham, saa lykkedes det mig snart at faa ham til at tale. Han svarede fornuftigt paa alle Spørgsmaal, og selv det, som han i vaagen Tilstand omhyggeligt vilde have fortiet, flød nu uvilkaarligt fra hans Læber, som om han ikke kunde modstaa den Kraft, der indvirkede paa ham. — For Pokker! jeg tror, at selv om en Søvngænger nok saa længe fortav en eller anden Misgjerning, han havde begaaet, man kunde faa den ud af ham i denne sælsomme Tilstand. — Det er godt, man har en god Samvittighed som vi to, kjære Daniel — vi kan jo gjærne være Søvngængere; os faar man ikke til at tilstaa nogen Forbrydelse! — Men hør, Daniel, du vil vist op i det astronomiske Taarn, naar du kradser saa afskyeligt paa den tilmurede Dør! — du vil vist arbejde, som den gamle Roderich gjorde! — Naa! det spørger jeg dig om med det første!"

Medens V. sagde dette, havde den gamle skjælvet mere og mere. Nu fo'r der skrækkelige Krampetrækninger gjennem hele hans Legeme, og han brød ud i et skingrende, uforstaaeligt Raab. V. ringede paa Tjeneren. Man bragte Lys. Daniel var i samme Tilstand, og man løftede ham op som

en Avtomat, der bevæger sig ganske mekanisk, og bragte ham i Seng. Efter at denne skrækkelige Tilstand havde varet omtrent en Time, faldt han i en Søvn, der lignede en dyb Afmagt. Da han vaagnede, forlangte han Vin, og da han havde faaet den, jagede han den Tjener, der vilde vaage hos ham, bort og lukkede sig som sædvanligt inde i sit Værelse.

V. havde virkelig besluttet at anstille et Forsøg i det Øjeblik, da han talte om det til Daniel, skjønt han maatte tilstaa for sig selv, for det første, at Daniel, der maaske først nu var underrettet om sin Søvngængertilstand, vilde anvende alt for at undgaa ham, og for det andet, at Tilstaaelser, der aflægges i denne Tilstand, just ikke egner sig til, at man bygger noget paa dem.

Alligevel begav han sig hen imod Midnat op i Salen, idet han haabede, at Daniel, som det sker i denne Sygdomstilstand, skulde blive tvungen til at handle ganske mekanisk. Ved Midnat opstod der en stor Larm i Gaarden. V. hørte tydeligt en Rude blive slaaet i Stykker; han ilede ned, og da han skyndte sig gjennem Gangen, bølgede der ham en stinkende Damp i Møde, der, som han snart opdagede, vældede ud af Slotsforvalterens Værelse. Denne bar man netop ud i en dødlignende Tilstand for at lægge ham i Seng i et andet Værelse. Tjenerne fortalte, at ved Midnat var en Karl bleven vækket ved en sælsom dump Banken; han troede, at der var hændet den Gamle noget og lavede sig til at staa op for at komme ham til Hjælp, da Vægteren ude i Gaarden raabte højt: „Brand! Brand! Det brænder i Forvalterens Stue!“ — Ved dette Skrig var strax flere af Tjenerne ved Haanden; men alle Anstrængelser for at sprænge Værelsets Dør var forgjæves; saa ilede de ud i Gaarden. Den raske

Vægter var kommen dem i Forkjøbet og havde allerede slaaet Vinduet i det lave Værelse, der laa i Stuetagen, i Stykker og revet de brændende Gardiner ned, hvorpaa et Par Spande Vand øjeblikkelig slukkede Branden. Slotsforvalteren fandt man i dyb Afmagt midt paa Gulvet i Værelset. Han holdt endnu den Armstage i Haanden, hvis brændende Kjærter havde stukket Ild paa Gardinet. Nedfaldne brændende Stumper havde svedet den gamles Øjenbryn og en hel Del af hans Hovedhaar. Hvis Vægteren ikke havde lagt Mærke til Ilden, var den gamle hjælpeløs indebrændt. Til stor Forundring fandt Tjeneren, at Døren til Værelset indvendig fra var aflaaset med to ganske nye Slaaer, som ikke havde været der Aftenen i Forvejen.

V. indsaa, at den gamle havde villet gjøre det umuligt for sig at komme ud af Værelset, men at han ikke havde kunnet modstaa sin blinde Drift. — Den gamle blev alvorlig syg, han talte ikke, han tog kun lidt Næring til sig, og, som manet fast af en frygtelig Tanke, stirrede han lige ud for sig med Blikke, i hvilke Døden var malet. V. tænkte, at han ikke vilde rejse sig igjen fra sit Sygeleje.

V. havde gjort alt, hvad der var muligt at gjøre, for sin Klient; han maatte nu roligt afvente Resultatet og vilde derfor tilbage til K. Afrejsen var bestemt til næste Morgen. V. pakkede sent om Aftenen sine Dokumenter sammen — da fik han fat i en lille Pakke, som Friherre Hubert v. R. havde tilstillet ham forseglet og med Paaskriften: „Skal læses, efter at mit Testamente er aabnet," og som han — ufatteligt nok — endnu ikke havde set. Han var i Begreb med at løsne Seglene fra denne Pakke, da Døren gik op, og Daniel traadte ind med sagte og spøgelseagtige Trin. Han lagde en sort Mappe, som han bar under Armen, paa Skrivebordet, saa faldt

han med et dybt Suk paa Knæ, greb V.s Hænder krampagtigt med sine og sagde med en Røst saa hul og dump, som om den kom fra en dyb Grav: „Jeg vil ikke dø paa Skafottet! — Han hist oppe dømmer!“ Saa rejste han sig møjsommeligt med ængstelig Stønnen og forlod Værelset, ligesom han var kommen.

V. tilbragte hele Natten med at læse alt det, som den sorte Mappe og Huberts Pakke indeholdt. Det hang alt nøje sammen og bestemte af sig selv de Forholdsregler, der nu var at tage. Saa snart V. var ankommen til K., gik han hen til Friherre Hubert, der modtog ham med barsk Stolthed. Men de mærkværdige Følger af en Samtale, som begyndte om Middagen og vedvarede uafbrudt til langt ud paa Natten, var disse, at Friherren næste Dag for Retten erklærede, at han anerkjendte Prætendenten til Stamhuset, i Følge sin Faders Testamente, som en i retmæssigt Ægteskab af Friherre Roderich's ældste Søn, Wolfgang, med Frøken Julie St. Val avlet Søn og altsaa for den retsgyldigt legitimerede Stamherre. Da han var kommet ud fra Retssalen, holdt hans Vogn med Postheste uden for Døren; han rejste hurtigt sin Vej og lod sin Moder og Søster tilbage. De saa' ham maaske aldrig igjen, havde han skrevet til dem tillige med andre gaadefulde Udtryk. Roderichs Forbavselse over den Forandring, som Sagen nu tog, var ikke ringe, han udspurgte V. og bad ham dog forklare, hvorledes dette Under var sket, og hvilken hemmelighedsfuld Magt, der var med i Spillet. V. henviste ham imidlertid til Fremtiden, naar han havde taget Stamgodset i Besiddelse. Overgivelsen af Stamgodset kunde nemlig ikke ske, fordi Domstolene, der ikke var tilfredsstillede ved Huberts Erklæring, desuden forlangte Roderichs fuldstændige Legitimation. V. tilbød Friherren Boligen i R . . . og tilføjede, at

Huberts Moder og Søster, der var komne i øjeblikkelig Forlegenhed ved hans hurtige Afrejse, vilde foretrække et stille Ophold paa Stamgodset for at blive i den larmende Stad. Den Henrykkelse, hvormed Roderich greb den Tanke, at han i alt Fald en Tid lang kunde bo under Tag sammen med Baronessen og hendes Datter, beviste, hvilket dybt Indtryk den skjønne, yndefulde Seraphine havde gjort paa ham. I Virkeligheden forstod Friherren at benytte sit Ophold paa R . . . saa godt, at han efter faa Ugers Forløb havde vundet Seraphines Kjærlighed og hendes Moders Samtykke til deres Forening.

For V. var alt dette for hurtigt, da Roderichs Legitimation som Stamhusejer endnu stadig var tvivlsom. Breve fra Kurland afbrød det idylliske Liv paa Slottet. Hubert havde slet ikke ladet sig se paa Godserne, men var rejst lige til St. Petersborg, traadt i Krigstjeneste dér, og stod nu paa Valpladsen imod Perserne, med hvilke Rusland netop den Gang var i Krig. Dette nødvendiggjorde, at Baronessen og hendes Datter hurtigt rejste til Godserne, hvor der herskede Uorden og Forvirring. Roderich, der allerede betragtede sig som Baronessens Søn, undlod ikke at ledsage sin elskede, og da V. ligeledes vendte tilbage til K., var Slottet ensomt ligesom tidligere.

Slotsforvalterens Sygdom blev værre og værre, saa at han ikke mere troede, at han kunde rejse sig igjen. Hans Embede blev overgivet til den gamle Jæger, Wolfgangs trofaste Tjener Frans.

Endelig efter lang Tids Forløb modtog V. de gunstigste Efterretninger fra Schweiz. Den Præst, som havde fuldbyrdet Roderichs Vielse, var død for længe siden, men han havde noteret i Kirkebogen, at den Mand, som han under Navnet Born havde viet til Frøken Julie St. Val, havde legitimeret

sig fuldstændig som Friherre Roderich v. R.'s ældste Søn, Friherre Wolfgang v. R . . . paa R . . . Desuden opdagede man to Vidner til Brylluppet, en Kjøbmand i Genf og en gammel fransk Kaptajn, der var draget til Lyon. Dem havde Wolfgang ligeledes meddelt sin Hemmelighed, og deres edelige Udsagn stadfæstede Præstens Bemærkning i Kirkebogen. Forsynet med disse Erklæringer, der var affattede i retslig Form, førte V. et fuldstændigt Bevis for sin Klients Ret, og der var nu intet til Hinder for Overgivelsen af Stamgodset, der skulde ske næste Efteraar. Hubert var faldet i det første Slag, han havde været med i. Han var bleven ramt af den samme Skæbne, som hans yngste Broder, der ligeledes var falden i Krigen et Aar før sin Faders Død. Saaledes tilfaldt Godserne i Kurland Baronesse Seraphine og blev en smuk Medgift for den lyksalige Roderich.

November Maaned var kommet, da Baron Roderich og hans Brud ankom til R . . . Overgivelsen af Stamgodset paafulgte og dernæst Roderichs Bryllup med Seraphine. Mange Uger henrandt i Svir og Sværm, indtil endelig de overmætte Gjæster forlod Slottet til stor Glæde for V., der ikke vilde rejse fra R . . . uden meget nøje at have indviet den unge Stamherre i alle Forhold. Roderichs Onkel havde ført Regnskaberne over Indtægt og Udgift med den største Nøjagtighed, og da Roderich kun fik en ringe Sum om Aaret til sit Underhold, kom der et betydeligt Tillæg af Indtægternes Overskud til den kontante Kapital, som man havde fundet i den gamle Friherres Efterladenskaber. Kun i de tre første Aar havde Hubert anvendt Majoratets Indtægter til Gavn for sig, og han havde ladet udfærdige et Gjældsdokument og stillet Sikkerhed i den Andel, der tilkom ham af Godserne i Kurland.

V. havde efter den Tid, da Daniel viste sig for ham som

Søvngænger, valgt den gamle Roderichs Sovekabinet til sin Bolig for saa meget sikrere at kunne opdage, hvad Daniel senere frivilligt meddelte ham. Af denne Grund blev dette Kammer og den tilstødende Retssal det Sted, hvor Friherren kom sammen med V. for at tale om Forretninger.

Dér sad de nu begge ved Kaminens højt blussende Ild ved et stort Bord. V. noterede Summerne og beregnede Stamherrens Rigdomme, og denne sad med Haanden under Kinden og saa' i de aabne Regnskabsbøger og paa de vigtige Dokumenter. Ingen af dem hørte Havets dumpe Brusen og Maagernes ængstelige Skrig, medens de meldte Uvejr og paa deres Flugt frem og tilbage slog imod Ruderne. Ingen af dem ænsede Stormen, der havde rejst sig ved Midnatstid og susede gjennem Slottet med vild Larm, saa at alle hemmelighedsfulde Røster i Kaminerne og de snævre Gange vaagnede og peb og hylede modbydeligt mellem hinanden. Da endelig hele Bygningen gav Gjenlyd af et Vindstød, medens Salen blev belyst af Fuldmaanens dunkle Ild, udbrød V.: „Det er et skrækkeligt Vejr!“

Friherren, der var ganske fordybet i de Udsigter til Rigdom, som han havde, svarede ligegyldigt, idet han med et tilfreds Smil bladede i Indtægtsbogen: „Ja, det stormer svært —“; men som om han var bleven berørt af en iskold Haand, fo'r han pludselig op, da Døren til Salen sprang op, og en bleg, spøgelseagtig Skikkelse med Døden i Aasynet kom vandrende ind.

V., ligesom alle andre, troede, at Daniel var lænket til Sengen af en svær Sygdom og ikke var i Stand til at røre en Finger; men det var atter ham, som under Maanesygens Indflydelse havde begyndt sine natlige Vandringer. Uden at ytre et Ord stirrede Friherren paa den gamle; men da denne

nu under ængstelige Suk, der vidnede om den største Dødskval, gav sig til at kradse paa Væggen, da grebes Friherren af en sand Rædsel. Bleg som en død, og idet Haaret rejste sig paa hans Hoved, skred han hen imod den gamle i en truende Stilling og raabte med saa høj en Stemme, at det drønede i Salen: „Daniel, Daniel — hvad gjør du her i denne Stund?“

Da udstødte den gamle hin gruelige, hylende Klynken, der lignede et Dyrs Klage, naar det er dødeligt saaret, ligesom han havde gjort den Nat, da Wolfgang bød ham Guld for hans Troskab, og sank sammen. V. kaldte paa Tjeneren; man løftede den gamle op, men alle Forsøg paa at bringe Liv i ham var forgjæves. Da udbrød Friherren, som om han var ude af sig selv: „Store Gud! — Store Gud! Har jeg da ikke hørt, at Søvngængere kan dø paa Stedet, naar man raaber deres Navn til dem! Jeg Ulyksalige, jeg har dræbt den stakkels gamle! — Saa længe jeg lever, har jeg ikke en rolig Time mere.“

Da Tjenerne havde baaret Liget ud, og der ingen andre var i Salen, tog V. Friherren, der endnu stadig anklagede sig selv, ved Haanden, førte ham i dyb Tavshed hen til den tilmurede Dør og sagde: „Den gamle, som faldt død om ved Deres Fod, Hr. Friherre Roderich, var Deres Faders ryggesløse Morder.“

Friherren stirrede paa V., som om han saa' Aander fra Helvede, og V. vedblev: „Det er vel nu paa Tide at meddele Dem den skrækkelige Hemmelighed, der tyngede paa dette Utyske og jog ham, den forbandede, omkring i de Timer, da han skulde sove. De evige Magter har ladet Sønnen tage Hævn over sin Faders Morder — de Ord, som De tordnede

den forfærdede Søvngænger i Øret. var de sidste, som Deres ulykkelige Fader sagde!"

Bævende, ude af Stand til at sige et Ord, tog Friherren Plads ved Siden af V., der satte sig ved Kaminen.

V. begyndte med Indholdet af den Skrivelse, som Hubert havde efterladt til ham, og som han først skulde læse, naar Testamentet var blevet aabnet. I Udtryk, der vidnede om den dybeste Anger, anklagede Hubert sig for det uforsonlige Had, som han havde fattet til sin ældre Broder fra det Øjeblik af, da den gamle Roderich havde stiftet Stamgodset. Ethvert Vaaben var ham berøvet; thi selv om det var lykkedes ham paa lumsk Vis at sætte Splid mellem Faderen og Sønnen, saa var dette uden Virkning, da Roderich selv ikke mægtede at berøve sin ældste Søn Førstefødselsretten og i Følge sine Grundsætninger heller aldrig vilde have gjort det, selv om han aldeles ikke mere brød sig om ham. Først da Wolfgang havde indladt sig paa et Kjærlighedsforhold til Julie St. Val i Genf, troede Hubert, at han kunde ødelægge sin Broder. Da begyndte den Tid, da han i Forstaaelse med Daniel paa skurkagtig Maade vilde nøde den gamle til Beslutninger, som maatte bringe Sønnen til Fortvivlelse.

Han vidste, at kun en Forbindelse med én af de ældste Slægter i Fædrelandet efter den gamle Roderichs Mening for evig kunde grundlægge Stamhusets Glans. Den gamle havde læst denne Forbindelse i Stjærnerne, og enhver formastelig Ødelæggelse af Konstellationen kunde kun bringe Ulykke over Stamhuset. Derfor syntes Wolfgangs Forbindelse med Julie den gamle et forbryderisk Attentat, der var rettet imod den Magts Beslutninger, som havde hjulpet ham i hans jordiske Færd, og enhver Plan, der gik ud paa at ødelægge Julie, der som et dæmonisk Princip havde stillet sig i Vejen for ham,

syntes ham retfærdigt. Hubert kjendte sin Broders Kjærlighed til Julie, der grænsede til Vanvid; hvis han mistede hende, maatte han blive ulykkelig, ja, han døde maaske, og saa meget hellere blev han en virksom Hjælper til Gjennemførelsen af den gamles Plan, som han selv havde fattet en ulovlig Tilbøjelighed for Julie og haabede at vinde hende for sig. En særlig Tilskikkelse fra Himlen vilde, at de giftigste Planer strandede paa Wolfgangs Bestemthed, ja, at det lykkedes ham at narre sin Broder.

Wolfgangs Ægteskab og hans Søns Fødsel vedblev at være en Hemmelighed for Hubert.

Da den gamle Roderich anede, at hans Død var nær forestaaende, fik han tillige den Tanke, at Wolfgang kunde have ægtet Julie, og i det Brev, hvori han befalede sin Søn at komme til R . . . paa en bestemt Dag for at tiltræde Besiddelsen af Stamgodset, forbandede han ham, hvis han ikke sønderrev denne Forbindelse.

Dette Brev brændte Wolfgang ved sin Faders Lig.

Til Hubert skrev den gamle, at Wolfgang havde ægtet Julie, men at han vilde ophæve denne Forbindelse. Hubert ansaa dette for sin fantastiske Faders Indbildning, men blev ikke lidt forskrækket, da Wolfgang paa R . . . . selv med megen Frimodighed ikke alene stadfæstede den gamles Anelse, men ogsaa tilføjede, at Julie havde født ham en Søn, og at han nu om kort Tid i høj Grad vilde glæde Julie, der hidtil havde anset ham for Kjøbmand Born fra M., ved at meddele hende, at han var en rig og fornem Godsejer. Selv vilde han drage til Genf for at hente sin elskede Hustru. Men endnu før han kunde udføre denne Beslutning, blev han ramt af Døden. Hubert fortav omhyggeligt, hvad han vidste om den Søn, der var avlet i Ægteskab med Julie, og tilegnede

sig saaledes Stamgodset, som tilhørte Sønnen; men der var kun gaaet faa Aar, inden han blev betaget af dyb Anger. Skæbnen mindede ham paa en frygtelig Maade om hans Brøde ved det Had, der mere og mere blussede op mellem hans to Sønner: „Du er en stakkels, fattig Pjalt," sagde den ældste — en tolvaars Dreng — til den yngste; „naar Fader dør, saa bliver jeg Stamgodsbesidder, og saa maa du være ydmyg og kysse mig paa Haanden, naar jeg skal give dig Penge til en ny Frakke —" Den yngste, som blev rasende over Broderens Stolthed, kastede en Kniv, som han netop havde i Haanden, efter Broderen og tilføjede ham et næsten dødeligt Saar. Hubert, der frygtede store Ulykker, sendte den yngste til St. Petersborg, hvor han senere som Officer under Suwarow kæmpede mod Franskmændene og faldt.

Undseelse og Skjændsel, som var kommet over Hubert, holdt ham tilbage fra at meddele Verden sin Hemmelighed om, hvordan han var kommet i ulovlig Besiddelse af Stamgodset; men han vilde ikke unddrage den lovmæssige Ejer en Hvid mere. Han lod anstille Efterforskninger i Genf. Fru Born, der var trøstesløs over sin Mands ubegribelige Forsvinden, var død, og den unge Roderich Born blev opdraget af en brav Mand, der havde taget ham til sig. Da meldte Hubert under et fremmed Navn, at han var Forretningsfører for Kjøbmand Born, som var omkommet paa Havet, og han sendte Summer til Genf, der var tilstrækkelige til at give den unge Stamherre en passende og omhyggelig Opdragelse. Det er bekjendt, hvorledes han omhyggeligt samlede Stamgodsets Indtægter, og hvilken testamentarisk Bestemmelse han saa traf. Om sin Broders Død talte Hubert i mærkelige, gaadefulde Udtryk, af hvilke man kunde gætte saa meget, at der var noget

hemmelighedsfuldt derved, og at Hubert, i det mindste indirekte, havde Del i en skrækkelig Gjerning.

Den sorte Mappes Indhold opklarede alt. Foruden den forræderiske Korrespondance mellem Hubert og Daniel fandtes der et Dokument, som Daniel havde affattet og undertegnet. V. læste en Tilstaaelse, der fyldte ham med Rædsel. Hubert var kommet til R . . . paa Daniels Opfordring, og det var Daniel, som havde skrevet til ham om de halvandet hundrede tusend Rigsdaler, som man havde fundet. Man véd, hvorledes Hubert blev modtaget af sin Broder, hvorledes han, skuffet i alle sine Ønsker og Forhaabninger, vilde af Sted, men blev holdt tilbage af V. Daniel var opfyldt af blodige Hævnfølelser, som han vilde lade gaa ud over den unge Mand, der havde villet støde ham ud som en skabet Hund, og han pustede til den Ild, som fortærede den fortvivlede Hubert. Paa Ulvejagterne i Fyrreskovene, i Storm og Snevejr blev de enige om Wolfgangs Død. „Han maa skaffes af Vejen —“ mumlede Hubert, idet han saa' til Siden og lagde Bøssen an. — „Ja, skaffes af Vejen!“ grinede Daniel. „Men ikke saaledes, ikke saaledes!“ — Nu svor han højt og dyrt paa, at han vilde myrde Friherren, og at ingen Hane skulde gale ad det. Da Hubert endelig havde faaet Penge, angrede han Planen, han vilde af Sted for at modstaa enhver yderligere Fristelse. Daniel sadlede saa om Natten hans Hest og førte den ud af Stalden: men da Baronen vilde svinge sig op paa den. sagde Daniel med skærende Stemme: „Jeg troede, Friherre Hubert, at du vilde blive paa Stamgodset, som i dette Øjeblik er tilfaldet dig: thi den stolte Stamgodsejer ligger knust paa Bunden af Taarnet!“

Daniel havde lagt Mærke til, at Wolfgang, plaget af Havesyge, ofte stod op om Natten og traadte hen i den Dør,

der tidligere havde ført til Taarnet, og med længselsfulde Blikke saa' ned i Dybet, som efter Daniels Forsikring endnu skulde rumme betydelige Skatte. I Forventning om, at dette atter skulde ske, stod Daniel hin skæbnesvangre Nat ved Salens Dør. Da han hørte Friherren aabne den Port, der førte ud til Taarnet, traadte han ind og gik hen til Friherren, der stod tæt ved Afgrundens Rand. Friherren vendte sig om, og da han saa' den skjændige Tjener, i hvis Øjne Mordplanerne luede, udbrød han forfærdet: „Daniel, Daniel — hvad gjør du her i denne Stund?"

Men da skreg Daniel vildt: „Ned med dig, din skabede Hund!" og slyngede med et kraftigt Spark den ulykkelige ned i Dybet.

Lammet af den skrækkelige Misgjerning fandt Friherren ingen Ro paa det Slot, hvor hans Fader var bleven myrdet. Han drog til sine Godser i Kurland og kom kun om Efteraaret hvert Aar til R . . . Den gamle Frans paastod, at Daniel, hvis Forbrydelse han anede, endnu ofte spøgede ved Fuldmaanetid og beskrev Spøgeriet nøjagtigt saaledes, som det senere viste sig for V. Opdagelsen af disse Forhold, som skæmmede Faderens Minde, drev ogsaa den unge Friherre Hubert ud i Verden.

Saaledes havde min Grandonkel fortalt mig alt; nu greb han min Haand, og med Taarer i Øjnene sagde han med en meget blød Stemme: „Fætter, Fætter — den onde Skæbne, den ulykkelige Magt, der bor paa Stamhuset hist, har ogsaa ramt hende, den skjønne Kvinde. To Dage

efter, at vi havde forladt R . . ., arrangerede Friherren endnu til Slutning en Kanetur. Han kjørte selv sin Hustru, men da det gik ned ad Bakke, fo'r Hestene, der pludselig paa en ubegribelig Maade var blevne sky, af Sted med rasende Fnysen og Larmen. „Den gamle! Den gamle er efter os!“ skreg Baronessen. I samme Øjeblik blev hun slynget langt bort af et Stød, som væltede Kanen. — Man fandt hende livløs. — Hun var død! — Friherren kan aldrig finde Trøst; hans Ro er som en døendes. — Vi kommer aldrig igjen til R . . ., Fætter!“

Min gamle Onkel tav. Jeg skiltes fra ham med sønderrevet Hjærte, og kun den alt formildende Tid lindrede den dybe Smerte, som jeg troede, jeg skulde gaa til Grunde af.

Aar var gaaede. V. hvilede for længe siden i sin Grav, og jeg havde forladt mit Fædreland. Da drev Krigens Storme, der susede hærgende hen over hele Tyskland, mig mod Nord, af Sted til St. Petersborg. Paa Tilbagerejsen, ikke langt fra K., kjørte jeg en mørk Sommernat langs med Østersøens Strand, da jeg saa' en stor, funklende Stjærne paa Himlen. Da jeg kom nærmere, opdagede jeg af den røde flagrende Flamme, at det, som jeg havde anset for en Stjærne, maatte være en kraftig Ild, uden at jeg dog kunde forstaa, hvorledes den kunde svæve saa højt oppe i Luften. „Hvad er det for en Ild der?“ spurgte jeg Postillonen. — „Det er ingen Ild,“ svarede han, „det er Fyrtaarnet i R . . .!“

R . . .! Da Postillonen nævnede dette Navn, saa' jeg pludselig et klart Billede af de skæbnesvangre Efteraarsdage, som jeg havde oplevet dér. Jeg saa' Baronen — Seraphine, men ogsaa de gamle underlige Tanter, mig selv med mit røde og hvide, unge Fjæs, smukt friseret og pudret, klædt i himmelblaat Klæde — ja, mig, den forelskede, der „sukker som

en Ovn, med Klagesang over sin elskedes Bryn!“ — I den dybe Vemod, som fik mig til at bæve, flagrede som brogede smaa Lys V.s djærve Vittigheder, som nu behagede mig mere end den Gang. Saaledes betaget af Smerte og vidunderlig Fryd steg jeg tidligt om Morgenen ud af Vognen i R . . ., hvor vi holdt ved Postexpeditionen. Jeg gjenkjendte Godsforvalterens Hus og spurgte efter ham. „Med Forlov —“ sagde Postskriveren, idet han tog Piben ud af Munden og flyttede paa sin Nathue, „med Forlov — her findes ingen Godsforvalter. Det er et kongeligt Amt, og Amtsraaden behager endnu at sove.“ Paa mit videre Spørgsmaal erfarede jeg, at Friherre Roderich v. R., den sidste Stamhusejer, allerede var død for sexten Aar siden uden Efterkommere, og at Stamhuset i Følge Oprettelsesdokumentet var tilfaldet Staten.

Jeg gik op til Slottet. Det laa i Ruiner. Man havde benyttet en hel Del af Stenene til Fyrtaarnet. Det forsikrede den gamle Bonde, der kom fra Fyrreskoven, og med hvem jeg indlod mig i en Samtale. Han kunde ogsaa fortælle om det Spøgeri, der havde huseret paa Slottet, og forsikrede, at man endnu ofte, især ved Fuldmaanetid, hørte gruelige Klagelyde mellem Stenene.

Stakkels gamle kortsynede Roderich! Hvilken ond Magt manede du ikke frem til at forgifte den Stamme, som du agtede at plante med fast Rod for Evigheden, i dens første Spire!

MESTER MARTIN OG HANS SVEND

Hvorledes Hr. Martin blev valgt til Kjærtemester og takkede for det.

Den første Maj i Aaret 1580 holdt Bødkernes og Vinkypernes hæderlige Lav i den fri Rigsstad Nürnberg efter gammel Sæd og Skik deres højtidelige Lavsforsamling. Kort Tid i Forvejen var én af Forstanderne, eller de saakaldte Kjærtemestre, bleven baaret til Graven. Derfor skulde der vælges en ny. Valget faldt paa Mester Martin. I Virkeligheden kunde næsten heller ingen maale sig med ham, naar det gjaldt om at forfærdige et stærkt og sirligt Vinfad; ingen forstod sig som han paa Behandlingen af Vinen i Kjælderen, hvorfor han da ogsaa havde de fornemste Herrer til sine Kunder og levede i den mest blomstrende Velstand, ja, maaske ligefrem i Rigdom. Da derfor Mester Martin var bleven valgt, sagde den værdige Raadsherre Jacobus Paumgartner, som stod i Spidsen for Lavet som Haandværksherre:

„I har gjort meget vel, mine Venner, i at kaare Mester Martin til eders Forstander, thi Embedet kan ikke befinde sig i bedre Hænder. Mester Martin er højagtet af alle, som kjender ham, paa Grund af hans store Dygtighed og Erfaring i den Kunst at hege og pleje den ædle Vin. Hans store Flid, hans

hæderlige Levned til Trods for al den Rigdom, som han har erhvervet, kan tjene eder alle til Forbillede. Saa vær da altsaa tusend Gange hilset som vor værdige Forstander, min kjære Mester Martin."

Med disse Ord rejste Paumgartner sig fra sin Plads og traadte nogle Skridt frem med aabne Arme, idet han ventede, at Mester Martin vilde komme ham i Møde. Denne støttede da ogsaa snart begge sine Arme mod Stolearmene og rejste sig langsomt og med Besvær, hvad hans velnærede Krop krævede. Saa skred han lige saa langsomt ind i Paumgartners hjærtelige Omfavnelse, som han næppe besvarede.

„Naa, Mester Martin," sagde Paumgartner noget forundret, „synes I maaske ikke om, at vi har valgt jer til vor Kjærtemester?"

Mester Martin slog med Nakken, som det var hans Sædvane, tog med begge Hænder ned paa sin tykke Bug og stirrede med vidt opspilede Øjne paa Forsamlingen, idet han satte Underlæben frem foran Overlæben. Saa begyndte han, henvendt til Paumgartner, saaledes:

„Mine kjære, værdige Herrer, hvorfor skulde jeg dog ikke synes om at modtage, hvad der tilkommer mig? Hvem forsmaar at modtage Lønnen for bravt Arbejde, hvem viser en daarlig Skyldner fra sin Dørtærskel, naar han endelig kommer for at betale de Penge, som han har laant for lang Tid siden? I kjære Mænd" — Martin henvendte sig til de Mestre, som sad rundt omkring — „I kjære Mænd, det er nu endelig en Gang faldet jer ind, at jeg — jeg maa være Forstander for vort ærbare Lav. — Hvad forlanger I af Forstanderen? — Skal han være den dygtigste i sit Haandværk? Gaa hen og se paa mit Kæmpefad, mit brave Mesterstykke, og sig saa, om én af eder kan berømme sig af at have lavet

noget lignende i Styrke og Sirlighed. Ønsker I, at Forstanderen skal eje Gods og Guld? Kom til mit Hus, og jeg vil aabne mine Kister og Kasser, og I skal glæde eder ved Glansen af det funklende Guld og Sølv. Skal Forstanderen være æret af store og smaa? Forhør jer blandt vore høje Herrer i Raadet, spørg Fyrster og Herrer rundt omkring vor gode Stad Nürnberg, spørg den højærværdige Biskop af Bamberg, spørg, hvad de alle mene om Mester Martin. Naa, jeg tror ikke, at I faar noget fælt at høre!“

Med disse Ord klappede Hr. Martin sig velbehageligt paa sin tykke Mave, smaalo med halvt lukkede Øjne, og da de alle tav, medens kun hist og her en eller anden rømmede sig betænkeligt, fortsatte han: „Men jeg mærker nok, og jeg véd det godt, at jeg nu oven i Kjøbet skal takke, fordi Herren endelig ved dette Valg har lyst op i eders Hoveder. — Naa ja — naar jeg modtager Lønnen for mit Arbejde, naar Skyldneren betaler mig de Penge, han har laant af mig, saa skriver jeg under Regningen: Betaling modtaget med Tak. Thomas Martin, Bødker- og Kyper-Mester her. — Saa vær da alle af Hjærtet takkede for, at I betalte mig en gammel Gjæld, idet I valgte mig til eders Forstander og Kjærteherre. Forøvrigt lover jeg eder, at jeg skal røgte mit Embede med al Troskab og Bravhed. Lavet og hver enkelt af jer skal jeg, hvis det gjøres nødigt, staa bi med Raad og Daad saa godt, som jeg formaar, og med alle mine Kræfter. Det skal være mig magtpaaliggende at holde vort berømte Haandværk i fuld Ære og Værdighed, som det nu bestaar. Jeg indbyder eder, min værdige Haandværksherre, eder alle, I kjære Venner og Mestre, til et muntert Maaltid næste Søndag. Dér vil vi være glade og fornøjede ved et dygtigt Glas Hochheimer, Johannisberger eller, hvad I ellers har Lyst til at drikke af

ædel Vin i min rige Kjælder, og overveje, hvad der nu først og fremmest er at gjøre til Gavn for os alle. — Jeg indbyder jer endnu en Gang alle hjærteligt.“

Under Martins stolte Tale var de ærbare Mestres Ansigter blevne meget mørke; men de klarede nu op, og efter den dumpe Tavshed fulgte en glad Snakken, som meget gik ud paa at prise Mester Martins store Fortjenester og hans udsøgte Kjælder. Alle lovede at komme om Søndagen og rakte den nyvalgte Kjærtemester Haanden. Han klemte den trohjærtet og trykkede vel ogsaa denne eller hin Mester lidt op til sin Bug, som om han vilde omfavne ham. Man skiltes glad og var i godt Lune.

Hvad der dernæst hændtes i Mester Martins Hus.

Det traf sig saaledes, at Raadsherren Jacobus Paumgartner, for at komme til sin Bolig, maatte gaa forbi Martins Hus. Da de nu begge to, Paumgartner og Martin, stod udenfor Døren til dette Hus, og Paumgartner vilde gaa videre, tog Mester Martin sin Hue af Hovedet, og, idet han ærbødigt bøjede sig saa dybt, som han formaaede, sagde han til Raadsherren: „Gid I dog ikke vilde forsmaa at træde en liden Stund ind i mit ringe Hus, min kjære, værdige Herre. — Vær saa venlig at gjøre det, saa at jeg kan fryde mig og opbygges ved eders vise Tale.“

„Kjære Mester Martin,“ svarede Paumgartner smilende, „jeg vil gjærne dvæle hos eder; men hvorfor kalder I eders

Hus for ringe? Jeg véd jo, at ingen af de rigeste Borgere kan kappes med eder, hvad Prydelser og kosteligt Bohave angaar. I har jo først for nylig fuldendt den skjønne Bygning, der gjør eders Hus til en Pryd for vor berømte Rigsstad, og jeg vil slet ikke tale om den indre Udstyrelse; thi den behøvede jo ingen Patricier at skamme sig ved.“

Den gamle Paumgartner havde Ret; thi saa snart man havde aabnet den lystbonede Dør, der var prydet med rigt Messingværk, var den rummelige Forhal med sit fint indlagte Gulv, med smukke Billeder paa Væggene, med kunstfærdigt lavede Skabe og Stole, næsten at se til som en Pragtsal, og enhver fulgte gjærne den Opfordring, der i Følge gammel Skik og Brug var anbragt paa Vers paa en lille Tavle, der hang ved Siden af Døren:

„Hvo træde vil i Huset ind,
paa pæne Sko skal lægge Vind,
rense dem han i Forvejen maa,
saa ingen kan føre Klage derpaa.
Det véd enhver forstandig Mand,
at det han ej undlade kan.“

Dagen var hed, Luften i Stuen, nu da Tusmørket faldt paa, lummer og trykkende, derfor førte Mester Martin sin ædle Gjæst ind i det rummelige og kølige Pragtkøkken (det kaldte man paa den Tid det Sted i de rige Borgeres Huse, der vel var indrettet som Køkken, men ikke til Brug, og kun for Synets Skyld var udstyret med alle Slags Køkkenredskaber). De var næppe traadte ind, før Mester Martin raabte med høj Røst: „Rosa — Rosa!“ Døren gik da ogsaa strax op, og Mester Martins eneste Datter, Rosa, traadte ind.

Gid du, min kjære Læser, i dette Øjeblik rigtig vilde mindes vor store Albrecht Dürers Mesterværker. Gid du dog

ret levende maa se de herlige Jomfruskikkelser, der er fulde af høj Ynde, sød Mildhed og Fromhed, som man finder hos denne Maler. Tænk paa den fine, ædle Vext, paa den skjønt hvælvede, liljehvide Pande, paa Inkarnatet, der som en Rosenduft flyder hen over Kinderne, paa de fine, kirsebærrøde Læber, paa Øjet, i hvilket from Længsel er at skue, medens de halvt tilsløres af de mørke Øjenvipper, som Maanestraalen af det mørke Løv — tænk paa det silkebløde Haar, der er kunstfærdigt sat op i sirlige Fletninger, tænk paa alle hine Jomfruers himmelske Skjønhed, og du ser den yndige Rosa. Hvorledes kunde vel ellers ogsaa Fortælleren skildre dig det yndige, himmelske Barn? — Men lad det være tilladt ogsaa her at mindes en brav, ung Kunstner, i hvis Bryst en lysende Straale fra hin skjønne, gamle Tid er trængt ind. Der sigtes til den tyske Maler Cornelius i Rom. — „Jeg er hverken Frøken eller skjøn!“ — Saaledes som Margareta ser ud i Cornelius' Tegninger til Goethes mægtige Faust, medens hun siger disse Ord, saaledes var ogsaa Rosa at skue, naar hun i from Tugtighed og Undselighed følte sig nødsaget til at undgaa enhver kaad Bejlen.

Rosa nejede i barnlig Ydmyghed for Paumgartner, greb hans Haand og førte den til sine Læber. Den gamle Herres blege Kinder farvedes højrøde, og ligesom Aftensolen, naar den er ved at gaa ned, endnu en Gang blusser op og pludselig forgylder det sorte Løv, saaledes funklede den længst forsvundne Ungdom i hans Øjne. „Ih nej da!“ udbrød han med klar Stemme, „ih nej da, min kjære Mester Martin, I er en velhavende, en rig Mand; men den skjønneste Himmelgave, som Herren har forundt eder, det er eders Datter Rosa. Naar Hjærtet svulmer hos os gamle Herrer, der sidder i Raadet, og vi ikke kan vende vore svage Øjne bort, naar vi

ser det kjære Barn, hvem kan saa tage de unge Mennesker det ilde op, at de bliver staaende som forstenede og stivnede, naar de møder eders Datter paa Gaden, at de ser eders Datter i Kirken, men ikke den gejstlige Mand, at de paa Allerengen, eller hvor der ellers er Fest, til Ærgrelse for alle Piger kun flokkes om eders Datter med Suk og Elskovsblikke og honningsød Tale? — Naa, Mester Martin, I kan vælge eders Svigersøn blandt vore unge Patriciere, eller hvor I ellers vil.“

Der kom mørke Rynker i Mester Martins Aasyn. Han bød sin Datter at hente en ædel, gammel Vin, og da hun, blussende over hele Ansigtet og med nedslaaet Blik, var gaaet ud, sagde han til den gamle Paumgartner: „Min kjære Herre, det er vel sandt, at min Datter er smykket med en sjælden Skjønhed, og at Himlen ogsaa har gjort mig rig i denne Henseende; men hvorfor vil I tale om det i Pigens Nærværelse? Og at jeg skulde faa en Patricier til Svigersøn, det er der nu slet ikke Tale om.“

„Ti!“ svarede Paumgartner leende. „Ti, Mester Martin! Hvad Hjærtet er fuldt af, løber Munden over med. Kan I da ikke tænke jer, at selv det sløve Blod begynder at hoppe i det gamle Hjærte, naar jeg ser Rosa; og naar jeg saa trohjærtet siger, hvad hun jo selv ret godt maa vide, saa kan det ikke have slemme Følger.“

Rosa bragte Vinen og to prægtige Glas. Martin rykkede det tunge Bord, der var prydet med underlige, snittede Figurer, hen i Midten af Stuen. Men næppe havde de to gamle Herrer taget Plads, næppe havde Mester Martin fyldt Glassene, før der hørtes Hestetrampen udenfor Huset. Det var, som om én standsede, og nu hørte man hans Stemme i Forhallen.

Rosa ilede ned og kom snart tilbage med den Efterret-

ning, at den gamle Junker Heinrich af Spangenberg var der og ønskede at hilse paa Mester Martin. „I Sandhed," udbrød Martin, „det er en smuk og heldig Aften, siden min brave, ældste Kunde ser ind til mig. Han vil sikkert gjøre nye Bestillinger." — Med disse Ord ilede han saa hurtigt, det kunde lade sig gjøre, ud til sin velkomne Gjæst.

Hvorledes Mester Martin hævede sit Arbejde over alle andres.

Hochheimeren perlede i de smukt slebne Glas og aabnede de tre Herrers Tunger og Hjærter. Desuden forstod den gamle Spangenberg, der trods sin høje Alder endnu var gjennemtrængt af frisk Livsmod, at diske op med mangen en lystig Spøg fra den glade Ungdomstid, saa at Mester Martins Bug rystede til Gavns, og hvert Øjeblik maatte han tørre Taarerne af sine Øjne paa Grund af den overvættes Latter. Ogsaa Hr. Paumgartner glemte mere end ellers sin embedsmæssige Alvor og gjorde sig til Gode med den ædle Drik og den lystige Samtale. Men da nu Rosa traadte ind igjen med den smukke Haandkurv under Armen, af hvilken hun tog Dækketøjet, der var blændende hvidt som nyfalden Sne, da hun med huslige Lader trippede hid og did, dækkede Bordet og besatte det med alle Slags krydrede Spiser, da hun med et yndigt Smil indbød Herrerne til ikke at forsmaa, hvad der var blevet beredt i Hastværk, da standsede Samtalen og Latteren. Hver-

ken Paumgartner eller Spangenberg vendte deres lysende Blik bort fra den yndige Jomfru, og selv Mester Martin, der sad med foldede Hænder, lænet tilbage i Stolen, skuede paa hendes husmoderlige Færd med et velbehageligt Smil. Rosa vilde fjærne sig; men da sprang den gamle Spangenberg op saa hurtig som en Yngling, greb den unge Pige ved begge Skuldre, og, idet de klare Taarer strømmede ud af hans Øjne, sagde han den ene Gang efter den anden: „Aa, du fromme, skjønne Englebarn, du søde, kjære Pige," — saa kyssede han hende to, tre Gange paa Panden og vendte dybt grublende tilbage til sin Plads. Paumgartner udbragte en Skaal for Rosa.

„Ja," begyndte Spangenberg, da Rosa var gaaet, „ja, Mester Martin, Himlen har i eders Datter skjænket eder et Klenodie, som I slet ikke kan vurdere højt nok. Hun bringer eder nok ogsaa til stor Ære en Gang; hvem gad ikke gjærne være eders Svigersøn, af hvilken Stand han end er!"

„Der ser I," afbrød Paumgartner ham, „I ser Mester Martin, at den ædle Herre af Spangenberg tænker ganske som jeg. Jeg ser allerede min kjære Rosa som Patricierbrud med et rigt Perlesmykke i det blonde Haar."

„Mine kjære Herrer," begyndte Mester Martin ganske ærgerligt, „mine kjære Herrer, hvor kan I dog blive ved at tale om en Sag, som jeg for Tiden endnu slet ikke tænker paa? Rosa har nu naaet sit attende Aar, og saadan en pur ung Pige kan endnu ikke se sig ud efter en Brudgom. Hvorledes det kan gaa i Fremtiden, overlader jeg ganske til Herrens Vilje; men saa meget er sikkert, at hverken en Patricier eller nogen anden skal berøre min Datters Haand; det skal kun den Bødker og Kyper, der har vist sig for mig som den dygtigste og behændigste Mester — forudsat, at min Datter holder af ham; thi jeg vil ikke tvinge mit kjære Barn til noget som

helst i Verden, allermindst til et Giftermaal, som hun ikke synes om.“

Spangenberg og Paumgartner saa' paa hinanden fulde af Forbavselse over Mesterens sælsomme Udsagn. Endelig begyndte Spangenberg efter at have rømmet sig: „Altsaa, eders Datter maa ikke blive gift uden for eders Stand?“

„Nej, Gud bevare hende for det,“ svarede Martin.

„Men,“ vedblev Spangenberg, „hvis nu en dygtig Mester af et ædelt Haandværk, maaske en Guldsmed eller en ung, brav Kunstner, friede til eders Datter, og hun syntes ganske særligt om ham fremfor alle andre unge Svende, hvad saa?“

„Ja,“ svarede Martin, idet han slog med Nakken, „saa vilde jeg sige: Kjære, unge Svend, vis mig det smukke Vinfad, som I har forfærdiget som eders Mesterstykke! — Og hvis han ikke kunde det, saa vilde jeg venligt aabne Døren og høfligst bede ham om at prøve sig frem et andet Sted.“

„Men hvis nu den unge Svend,“ fortsatte Spangenberg, „vilde sige: Noget saadant kan jeg ikke vise eder, men kom med mig op paa Torvet og se det statelige Hus, som strækker sine slanke Gavle højt op i Luften; det er min Mesterbygning . . .“

„Ak, ak Herre!“ afbrød Mester Martin utaalmodigt Spangenbergs Tale, „hvorfor vil I dog gjøre eder Ulejlighed for at overtale mig til noget andet? Min Svigersøn skal nu en Gang høre til mit Haandværk; thi mit Haandværk anser jeg for det herligste, der gives i Verden. Tror I da, at det er nok at sætte Baand om Staverne, saa at Fadet kan holde sammen? Er det ikke allerede skjønt og herligt, at vort Haandværk forudsætter, at man skal have Forstand paa, hvorledes man maa hege og pleje den ædle Vin, denne skjønne Himlens Gave, for at den kan trives og gjennemtrænge os

med al Kraft og Sødhed som en sand, glødende Livsaand? Men nu Arbejdet paa Fadene selv — maa vi ikke, saafremt det skal lykkes, først tegne og maale alt rigtig fint. Vi maa være Regnemestre og Maalekunstnere; thi hvor kunde vi ellers bedømme Fadets rette Forhold? Herre, mit Hjærte hopper af Glæde, naar jeg sætter saadant et godt Fad paa Dellingen, efter at Staverne er blevne ordentligt lavede til med Bødkeröxen; naar saa Svendene svinger Køllerne, og de falder ned paa Drivholterne, klip, klap — klip, klap — aa, det er en dejlig Musik! Dér staar det vellykkede Fad, og jeg vil ikke nægte, at jeg ser mig lidt stolt om, naar jeg tager Krydset og sætter mit Haandværksmærke, der er kjendt og æret af alle brave Vinmestre, paa Fadets Bund. — I talte om Bygmestre, kjære Herre, nu vel, saadant et stateligt Hus er vel et herligt Værk; men hvis jeg var Bygmester og gik forbi mit Værk, og hvis da en eller anden urén Aand, en uduelig, skurkagtig Fyr, som havde kjøbt Huset, saa' fra Karnappen ned paa mig, saa vilde jeg skamme mig af mit inderste Hjærte; af lutter Ærgrelse og Fortrydelse vilde jeg faa Lyst til at ødelægge mit eget Værk. Men saadant noget kan ikke ske med det, jeg skaber: i det bor en Gang for alle kun den reneste Aand paa Jorden, den ædle Vin. — Mit Haandværk være priset!“

„Eders Lovtale,“ sagde Spangenberg, „er meget dygtig og bravt ment: det gjør eder Ære, naar I sætter eders Haandværk højt, men bliv blot ikke utaalmodig, hvis jeg ikke slipper jer endnu. Sæt nu virkelig, at en Patricier kom og bejlede til eders Datter! — Naar Livet saadan rigtig træder frem for én, saa former mangt og meget sig vel helt anderledes, end man har troet.“

„Ak,“ udbrød Mester Martin temmelig heftigt, „hvad

andet kunde jeg da gjøre end bukke høfligt og sige: Kjære Herre, hvis I var en dygtig Bødker — men nu —“

„Hør nu videre,“ faldt Spangenberg ham i Talen; „hvis der nu en skjønne Dag kom en smuk Knøs paa en stolt Hest, med straalende Følge, i prægtige Klæder, og standsede udenfor jert Hus og begjærede eders Rosa til Hustru —“

„Ho, ho!“ udbrød Mester Martin heftigere end før. „Saa vilde jeg styrte af Sted saa hurtigt som muligt og lukke Porten med Laas og Slaa. Jeg vilde raabe til ham: Rid videre, rid videre, strænge Hr. Junker; saadanne Roser som min blomstrer ikke for eder; min Vinkjælder, mine Guldskillinger kunde vel komme jer tilpas, og I vilde tage Pigen med i Kjøbet — men rid I bare videre, rid I videre!“

Den gamle Spangenberg rejste sig ildrød i hele Ansigtet; han satte begge Hænder imod Bordet og stirrede ned for sig. „Nu kun endnu ét Spørgsmaal, Mester Martin,“ begyndte han efter en Stund. „Hvis Junkeren udenfor jert Hus var min egen Søn; hvis jeg selv holdt med ham ved Porten, vilde I saa ogsaa laase Døren? Vilde I ogsaa tro, at vi kun var komne for eders Vinkjælders og eders Gulds Skyld?“

„Ingenlunde, ingenlunde, min kjære, naadige Herre. Jeg vilde venligt aabne Døren for jer; alt i mit Hus skulde være til eders og eders Hr. Søns Raadighed; men med Hensyn til min Rosa vilde jeg sige: Gid dog Himlen vilde have føjet det saaledes, at eders brave Hr. Junker kunde være bleven en dygtig Bødker og Kyper; ingen paa Jorden skulde have været mig saa velkommen en Svigersøn som han, men nu — men nu — Ak, kjære, værdige Herre, hvorfor vil I pine og drille mig med saadanne underlige Spørgsmaal? — Vor lystige Samtale er holdt ganske op, og Glassene bliver staaende helt fulde. Lad os dog slet ikke tale om min Svigersøn og Rosas

Bryllup! Jeg drikker et Glas for eders Junker, der, som jeg hører, skal være en smuk Herre.“

Mester Martin greb sit Glas, Paumgartner fulgte hans Exempel, idet han udbrød: „Al ubehagelig Tale skal være til Ende, og eders brave Junker skal leve!“

Spangenberg klinkede og sagde saa med et tvungent Smil: „I kan tænke eder, at jeg kun sagde dette for Spøg; thi kun frækt Elskovsvanvid kunde drive min Søn, der kan kaare sin Hustru i de ædleste Slægter, til ikke at ænse Rang og Fødsel for at bejle til eders Datter; men noget venligere kunde I dog have svaret mig.“

„Ak, kjære Herre,“ svarede Mester Martin, „selv i Spøg kunde jeg ikke tale anderledes til jer, end jeg vilde gjøre, hvis sligt underligt Tøjeri, som I fablede om, virkelig skulde ske. Lad mig forøvrigt beholde min Stolthed; thi I selv maa dog bevidne mig, at jeg er den dygtigste Bødker og Kyper vidt og bredt, at jeg forstaar mig paa Vin, at jeg holder trolig fast ved vor i Gud hvilende, højsalige Kejser Maximilians gode Vinorden, at jeg som en from Mand forsmaar al Ugudelighed, at jeg aldrig fordamper mere end ét Lod rent Svovl i mit store Fad, hvilket er nødvendigt for at bevare Vinen — alt dette vil I, kjære, værdige Herre, vel tilstrækkelig kunne smage paa min Vin.“

Spangenberg forsøgte, idet han atter indtog sin Plads, at sætte et muntert Ansig op, og Paumgartner bragte andre Sager paa Tapetet; men som det sædvanligvis gaar, at naar et Instruments Strænge en Gang er forstemte, saa bliver de det atter og atter, saaledes anstrængte Mesteren sig forgjæves for paa ny at fremkalde de blidttonende Akkorder, som lød først, saaledes kunde de tre gamle Herrer nu slet ikke faa nogen Tale eller noget Ord til at passe sammen. Span-

genberg raabte paa sin Svend og forlod ganske mismodigt Mester Martins Hus, ind i hvilket han var traadt saa munter og glad.

Den gamle Bedstemoders Spaadom.

Mester Martin var lidt forlegen over sin gamle, brave Kundes Bortgang i en saadan Misstemning, og han sagde til Paumgartner, der lige havde drukket det sidste Glas og nu ogsaa vilde gaa: „Men jeg véd da heller ikke, hvad den gamle Herre mente med sin Tale, og hvorfor han oven i Kjøbet til sidst kunde blive ærgerlig.“

„Kjære Mester Martin,“ svarede Paumgartner, „I er en dygtig og brav Mand, og en saadan har Lov til at holde paa, hvad han med Guds Hjælp udfører godt, og hvad der har bragt ham Rigdom og Ære — kun maa det ikke udarte til pralerisk Stolthed; det strider mod al kristelig Sans. Allerede i Lavsforsamlingen i Dag var det ikke Ret af eder, at I satte eder selv over alle andre Mestre, selv om I virkelig forstaar mere af eders Kunst end de andre; men at I ligefrem kaster dem det i Ansigtet, det kan jo kun vække Forargelse og Mismod. Og saa i Aften — saa forblændet kunde I da vel ikke være, at I søgte noget andet i Spangenbergs Tale end en spøgefuld Prøve paa, hvor langt I vel vilde drive det med eders stivsindede Stolthed. Haardt maatte I jo krænke den værdige Herre, naar I i enhver Junkers Bejlen til eders Datter kun vilde se lav Havesyge. Og alt vilde dog være gaaet godt endnu, hvis I havde taget jer lidt i Vare, da Spangenberg begyndte at tale om sin Søn. I kunde jo f. Ex. have sagt: Ja,

min kjære, værdige Herre, hvis I selv kom med eders Søn og bejlede for ham, ja, saa vilde jeg ikke være fattet paa saa høj en Ære, og jeg vilde vakle i mine fasteste Beslutninger. Hvis I havde talt saaledes, saa vilde det ikke have haft anden Følge, end at den gamle Spangenberg havde glemt sin Uvilje helt, havde smilet muntert og var bleven i godt Lune ligesom før.“

„Skjænd kun paa mig,“ sagde Mester Martin, „ja, skjænd kun ordentlig paa mig, jeg har nok fortjent det; men da den gamle kom med den Slags meningsløs Tale, saa følte jeg mig til Mode, som om man snørede Halsen sammen paa mig, og jeg kunde ikke svare anderledes.“

„Og saa,“ fortsatte Paumgartner, „og saa dette vanvittige Forsæt, at I endelig kun vil give eders Datter til en Bødker og Vinkyper. I siger, at I vil give eders Datters Skæbne i Himlens Haand, og saa foregriber I dog med jordisk Kortsynethed den evige Magts Beslutninger, idet I egensindig i Forvejen fastsætter, i hvilken lille Kreds eders Svigersøn skal vælges. Det kan ødelægge baade eder og Rosa. Mester Martin, I maa lade slig ukristelig, barnagtig Taabelighed fare; I maa lade den evige Magt raade; den vil nok lægge den rigtige Beslutning i eders Datters fromme Hjærte.“

„Ak, min værdige Herre,“ sagde Mester Martin ganske forsagt, „nu først indser jeg, hvor ilde jeg har handlet i ikke strax at sige alt. I mener, at det kun er, fordi jeg værdsætter mit Haandværk saa højt, at jeg er kommet til den ufravigelige Beslutning, at Rosa kun skal ægte en Bødkermester. Men det er ikke saaledes. Der er endnu en anden helt vidunderlig og hemmelighedsfuld Grund. Jeg kan ikke lade eder gaa, uden at I har erfaret alt; eders Vrede paa mig skal ikke vare Natten over. Sæt jer, jeg beder jer inderligt derom; bliv her endnu et Øjeblik — se, her staar endnu

en Flaske af den ældste Vin, som den mismodige Junker har forsmaaet — find jer i at blive lidt hos mig endnu!“

Paungartner forbavsedes over Mester Martins venlige Overtalelser, der ellers ikke laa for hans Natur; det var, som om der tyngede noget haardt paa Mandens Hjærte, som han gjærne vilde være fri for. Da nu Paungartner havde sat sig og drukket et Glas Vin, begyndte Mester Martin paa følgende Maade:

„I véd, min kjære, værdige Herre, at min brave Hustru, snart efter at Rosa var født, døde som Følge af den haarde Barselseng. Den Gang levede endnu min ældgamle Bestemoder — saafremt man da kan kalde det for at leve, naar man er stokdøv og blind, næppe formaar at sige ét Ord, ja er lammet i alle Lemmer og ligger i Sengen baade Dag og Nat. Rosa var bleven døbt, og Ammen sad med Barnet i den Stue, hvor Bedstemoderen laa. Jeg var som bedøvet og, naar jeg saa' det skjønne Barn, saa vidunderlig glad og vemodig til Mode; jeg var saa dybt bevæget, at jeg følte mig uduelig til ethvert Arbejde og stille indadvendt stod ved den gamle Bedstemoders Seng, idet jeg priste hende lykkelig, fordi hun ikke mere følte nogen jordisk Smerte. Og medens jeg nu saaledes saa' ind i det blege Aasyn, da begyndte hun paa en Gang at smile saa sælsomt: det var, som om de indskrumpede Træk blev glattede ud, og som om der kom Farve i de blege Kinder. — Hun rejste sig og strakte, ligesom om hun pludselig blev besjælet af en vidunderlig Kraft, sine lammede Arme ud, hvad hun ellers aldrig formaaede, og sagde tydeligt med en svag og blidt klingende Røst: „Rosa — kjære Rosa —“ Ammen rejser sig og bringer hende Barnet, som hun vugger frem og tilbage i sine Arme. Men nu, min værdige Herre, tænk eder nu min Forbavselse, ja,

min Skræk, da den gamle med høj og kraftig Røst begynder at synge en Sang til den glade og muntre Melodi, som Hr. Hans Berchler, Gjæstgiver i „Aanden“ i Strassburg, har skrevet. Den lød saaledes:

„Pigelil med Kinder fine,
Rosa, hør mit Bud!
Fri du er for Sorg og Pine,
naar du elsker Gud!
Fri for Spot du stedse være,
daarligt Ønske aldrig nære!
Han bringer et straalende Bo,
hvori krydrede Bølger rinde,
lyse Engle synge fro
om Guds Herlighed,
om trofast Kjærlighed;
lyt til den yndige Sang!
Det skjønne Bo med gylden Pragt
har *den* dig ind i Huset bragt,
som du i Favn skal kjærligt tage;
frygt ej, din Fader vil ham vrage;
din Brudgom han bliver med Sang og Klang.
Den, der sligt til Huset bringer,
giver Held og Lykke Vinger.
Pigelil med Øjne klare,
lyt nu til mit Ord,
og din Lykke bliver stor,
Gud vil dig bevare!“

„Da hun havde sunget denne Sang til Ende, lagde hun Barnet sagte og forsigtigt ned paa Tæppet, og, idet hun lagde sin visne, sitrende Haand paa dets Pande, hviskede hun nogle uforstaaelige Ord; men den gamles forklarede Aasyn viste, at det var en Bøn, hun fremsagde. Saa sank hun igjen med Hovedet ned paa Puden, og i det Øjebllk, da Ammen bar Barnet bort, sukkede hun dybt. Saa var hun død.“

„Det er en vidunderlig Historie," sagde Paumgartner, da Mester Martin tav; „men jeg kan dog slet ikke indse, hvorledes den gamle Bestemoders Spaadomssang kan hænge sammen med eders stivsindede Forsæt om kun at give Rosa til en Bødkermester."

„Ak," svarede Mester Martin, „hvad kan være klarere, end at den gamle i sit Livs sidste Øjeblik, ganske særlig oplyst af Herren, med Spaadomsrøst forkyndte, hvorledes det skulde gaa med Rosa, hvis hun skulde være lykkelig. Den Brudgom, der med det straalende Bo bringer Rigdom, Lykke og Velsignelse ind i Huset, hvem anden kan det være end den dygtige Bødker, der har gjort sit Mesterstykke, sit straalende Hus, færdigt hos mig? I hvilket andet Hus end i Vinfadet rinder der krydrede Bølger? Og naar Vinen arbejder, saa bruser og summer det ogsaa og plasker; dermed menes de smaa Engle, som fare op og ned i Bølgerne og synger lystige Sange. Jo, jo, den gamle Bedstemoder mente ikke nogen anden Brudgom end en Bødkermester, og derved skal det ogsaa blive."

„Kjære Mester Martin," sagde Paumgartner, „I forklarer den gamle Bedstemoders Ord udelukkende paa eders Vis; jeg kan nu slet ikke rigtig gaa ind paa eders Fortolkning, og jeg holder fast ved, at I maa overlade det til Himlens Styrelse og til eders Datters Hjærte, i hvilket sikkert den rigtige Fortolkning ligger skjult."

„Og jeg," udbrød Martin ham utaalmodigt, „jeg holder fast ved, at min Svigersøn nu én Gang for alle ikke skal være andet end en dygtig Bødker og Kyper."

Paumgartner var lige ved at blive vred over Martins Egensindighed, men han styrede sig og rejste sig op, idet han sagde: „Det er blevet sent, Mester Martin, lad os nu

holde op med at drikke og tale; begge Dele synes ikke mere at være os tjenlige.“

Da de traadte ud i Forhallen, stod der en ung Kvinde med fem Drenge, af hvilke den ældste næppe var otte Aar, den yngste næppe et halvt. Kvinden jamrede og hulkede. Rosa løb Herrerne i Møde og sagde: „Aa, store Gud, nu er Valentin alligevel død; dér staar hans Hustru med Børnene.“

„Hvad behager? — Er Valentin død?“ udbrød Mester Martin ganske bestyrtet. „Hvilken Ulykke! — I kan tænke eder, min værdige Herre,“ sagde han derpaa til Paumgartner, „Valentin var den flinkeste Svend, som jeg havde i Arbejde, og tillige flittig og brav. For nogle Uger siden saarede han sig farligt med en Øxe, da vi var ved at lave et stort Fad. Saaret blev værre og værre; han fik en heftig Feber og er nu død i sine mest blomstrende Aar.“

Derpaa gik Mester Martin hen til den trøstesløse Kvinde, der badet i Taarer klagede over, at hun vel nu maatte gaa til Grunde i Nød og Elendighed.

„Hvad tænker I dog om mig?“ sagde Mester Martin. „Det er i min Tjeneste, at eders Mand har faaet det farlige Saar, og jeg skulde forlade eder i Nøden! — Nej, I hører allesammen fra nu af til mit Hus; i Morgen, eller naar I vil, begraver vi eders stakkels Mand, og saa drager I med eders Drenge til min Gaard udenfor Frue Port, hvor jeg har mit smukke Værksted og daglig arbejder med mine Svende; dér kan I saa styre mit Hus, og eders dygtige Drenge vil jeg opdrage, som om det var mine egne Sønner. Og jeg vil blot sige eder, jeg optager ogsaa gjærne eders gamle Fader i mit Hus. Han var en dygtig Bødkersvend, da han endnu havde Kraft i sin Arm. Naa ja! Selv om han ikke mere kan haandtere Øxen, Køllen eller Baandhagen eller ar-

bejde ved Høvlebænken, saa kan han dog vel endnu bruge Tængslen eller skrabe Baandene for mig. Nok sagt; han skal blive optaget i mit Hus sammen med jer.“

Hvis Mester Martin ikke havde grebet Kvinden, saa var hun næsten bevidstløs af Smerte og Rørelse sunket om for hans Fod. De ældste Drenge hængte sig ved ham, og de to yngste, som Rosa havde taget paa Armen, strakte Hænderne ud efter ham, som om de havde forstaaet alt. Den gamle Paumgartner sagde smilende, idet de lyse Taarer stod i hans Øjne: „Mester Martin, man kan ikke blive vred paa jer,“ og gik saa til sit Hjem.

Hvorledes de to unge Svende Frederik og Reinhold gjorde hinandens Bekjendtskab.

Paa en smuk, græsrig Høj, der var omgivet af høje Træer, laa en ung Svend af stateligt Udseende; han hed Frederik. Solen var allerede gaaet ned, og Rosenflammer lyste i den fjærne Horisont. Ganske tydeligt kunde man i Afstand se den blomstrende Rigsstad Nürnberg, der bredte sig i Dalen og kjækt sendte sine stolte Spir op imod Aftenrøden, saa dens Guld strømmede ud over Stadens Tinder. Den unge Svend havde støttet Armene mod sin Rejsebylt, der laa ved Siden af ham, og saa' med længselsfulde Blikke ned i Dalen. Saa plukkede han nogle Blomster, der stod omkring ham i Græsset, og kastede dem op imod Aftenrøden; derpaa saa' han atter sørgmodigt lige ud, og varme Taarer

perlede i hans Øjne. Endelig hævede han Hovedet, bredte begge sine Arme ud, som om han vilde omfavne en elsket Skikkelse, og sang med lys og helt yndig Røst følgende Sang:

„Næppe jeg fatter,
mit søde Hjem,
at jeg skuer dig atter!
Dig var trofast mit Hjærte
i Lyst og i Smerte.
O Rosenfarve, stig frem!
Kun Roser jeg ønsker at skue,
Elskovsblomsten saa skjær!
Skal du da sprænges, o svulmende Bryst?
Kan du ej taale Tankernes Hær?
Jeg holder dig fast i Smerte og Lyst,
du herlige, gyldne Aftenskjær!
Vær mit Bud, o Straale smuk,
bring min Taare og mit Suk
trofast til min Pige.
Og dør jeg, hvis Rosen da sørger
og dig om Aarsagen spørger,
da skal du sige
og svare i Hast:
„Af Elskov hans Hjærte brast.“

Efterat Frederik havde sunget denne Sang, fremtog han af sin Rejsebylt et lille Stykke Vox, varmede det ved sit Bryst og begyndte kunstfærdigt at forme en smuk Rose med hundrede fine Blade. Under dette Arbejde nynnede han enkelte Strofer af den Sang, han havde sunget, og han var saa fordybet i sig selv, at han ikke lagde Mærke til en smuk Yngling, der længe havde staaet bag ved ham og ivrigt iagttaget hans Arbejde.

„Min Ven,“ begyndte nu den unge Mand, „det er et smukt Stykke Arbejde, I former dér.“

Frederik saa' sig ganske forskrækket om, og da han opdagede den fremmede Yngling og saa' ind i hans mørke, venlige Øjne, var han til Mode, som om han allerede havde kjendt ham længe. Han svarede smilende: „Ak, kjære Herre, hvor gider I lægge Mærke til sligt Legeværk, som tjener mig til Tidsfordriv paa Rejsen?“

„Hvis I,“ svarede den fremmede Yngling, „kalder denne Blomst, der er saa trofast formet efter Naturen, for Legeværk, saa maa I være en meget øvet Kunstner. I fryder mig paa dobbelt Vis. Først følte jeg mig helt greben af eders Sang, som I sang saa smukt efter Martin Häschers skjønne Tone, og saa maatte jeg i høj Grad beundre eders Kunstfærdighed i at forme. Hvor agter I at vandre hen i Dag?“

„Maalet for min Rejse ligger lige dér for vore Øjne,“ svarede Frederik. „Jeg vil til mit Hjem, til den blomstrende Rigsstad Nürnberg; men Solen er allerede sunket dybt ned, derfor vil jeg overnatte nede i Landsbyen; i Morgen ganske tidlig tager jeg af Sted, og ved Middagstid kan jeg være i Nürnberg.“

„Hvor det træffer sig heldigt,“ udbrød Ynglingen glad; „vi skal samme Vej, jeg skal ogsaa til Nürnberg. Jeg vil overnatte her i Landsbyen sammen med jer, og saa drager vi videre i Morgen. Lad os saa snakke lidt sammen.“

Ynglingen, som hed Reinhold, kastede sig ned i Græsset ved Siden af Frederik og sagde: „Ikke sandt, jeg tager ikke fejl: I er en dygtig Støbekunstner, det kan jeg se af den Maade, I modellerer paa; eller I arbejder i Guld og Sølv.“

Frederik saa' ganske bedrøvet ned for sig og begyndte saa med forsagt Røst: „Ak, kjære Herre, I anser mig for noget meget bedre og større, end jeg virkelig er. Jeg vil sige eder ganske ligefrem, at jeg har lært Bødkerprofessionen

og skal i Arbejde hos en bekjendt Mester i Nürnberg. Nu foragter I mig vel, fordi jeg kun sætter Baand om Fade og Tønder og ikke formaar at modellere og støbe herlige Billeder."

„Jeg skulde foragte eder, fordi I er Bødker — jeg selv er ikke andet!"

Frederik stirrede paa ham; han vidste ikke, hvad han skulde tro; thi Reinholds Dragt passede rigtignok til alt andet end til en rejsende Bødkersvend; hans Vams var af fint, sort Klæde, besat med Fløjl; den fine Halsstrimmel, den korte, brede Kaarde, Baretten med en lang nedhængende Fjer berettigede snarere til at tro, at han var en velhavende Kjøbmand — og dog var der i Ynglingens Ansigt og i hans hele Skikkelse noget vidunderligt, som ganske bragte ens Tanker bort fra Kjøbmanden.

Reinhold bemærkede Frederiks Tvivl; han aabnede sin Rejsebylt, tog Skjødskindet og Knivbestikket frem og sagde saa: „Se dog her, min Ven, tvivler du endnu om, at jeg er din Kammerat? Jeg véd, at du undrer dig over min Paaklædning; men jeg kommer fra Strassburg, der gaar Bødkerne statelig klædte som Adelsmænd. Rigtignok har jeg ellers, som du, nok haft Lyst til noget andet, men nu sætter jeg Bødkerhaandværket over alt, og jeg har knyttet mangt et skjønt Livshaab til det. Gaar det ikke ogsaa dig saaledes, Kammerat? — men det synes mig næsten, som om der uforvarende er blevet kastet en mørk Skygge ind i dit muntre Ungdomsliv, saa at du ikke formaar at se dig glad om. Den Sang, du sang før, var fuld af Elskovslængsel og Smerte; men der var Toner deri, der ligesom kom frem fra mit eget Bryst, og jeg er til Mode, som om jeg allerede vidste alt, hvad der er gjemt i dig. Saa meget snarere kan

du betro mig alt; i Nürnberg skal vi jo desuden være og vedblive at være brave Kammerater.“

Reinhold slyngede sine Arme om Frederik og saa' ham venligt ind i Øjnene; derpaa sagde Frederik: „Jo mere jeg ser paa dig, brave Svend, des mere føler jeg mig draget til dig; jeg hører tydeligt i mit Indre en vidunderlig Stemme, der klinger som et trofast Ekko efter en beslægtet Aands venlige Ord. Jeg maa sige dig alt! — Jeg mener ikke dermed, at jeg stakkels Menneske skulde have vigtige Hemmeligheder at betro dig; men kun en trofast Vens Bryst har Plads for fremmed Smerte, og jeg har i vort unge Bekjendtskabs første Øjeblik holdt dig for min trofaste Ven. — Jeg er nu bleven Bødker og kan rose mig af at forstaa mit Haandværk, men fra Barndommen af var hele min Tanke henvendt paa en anden og vel skjønnere Kunst. Jeg vilde være en stor Mester i Billedstøbning og i Sølvarbejde som Peter Vischer eller Italieneren Benvenuto Cellini. Med Ildfuldhed arbejdede jeg hos Hr. Johannes Holzschuer, den berømte Sølvarbejder i mit Hjem, som, skjønt han jo ikke selv støbte Billeder, dog kunde give mig al Anledning dertil. I Hr. Holzschuers Hus kom ikke sjældent Bødkermesteren Hr. Tobias Martin med sin Datter, den skjønne Rosa. Uden at jeg selv anede det, blev jeg forelsket i hende. Jeg forlod Hjemmet og drog til Augsburg for ret at lære Billedstøberkunsten; men nu først slog den lyse Kjærligheds Lue ret op i mit Indre. Jeg saa' og hørte kun Rosa; alt Arbejde, alle Anstrængelser, som ikke førte mig til hendes Besiddelse, væmmedes jeg ved, og derfor slog jeg ind paa den eneste Vej dertil. Mester Martin giver kun sin Datter til en Bødker, der leverer det dygtigste Mesterstykke i hans Hus og desuden tiltaler hans Datter. Jeg lagde min Kunst til Side og lærte

Bødkerhaandværket. Jeg vilde til Nürnberg og tage Arbejde hos Mester Martin. Men nu, da Hjemmet ligger foran mig, og Rosas Billede staar rigtig tydeligt for mine Øjne, nu er jeg lige ved at forgaa af Tvivl, Angst og Nød. Nu ser jeg klart det taabelige i min Adfærd. Jeg véd jo ikke, om Rosa elsker mig, eller om hun nogen Sinde kan elske mig.“

Reinhold havde med stigende Opmærksomhed lyttet til Frederiks Historie. Nu støttede han Hovedet imod sin Arm, og, idet han skjulte sine Øjne med Haanden, spurgte han mørkt: „Har Rosa da aldrig givet eder et Tegn paa sin Kjærlighed?“

„Ak nej,“ svarede Frederik, „da jeg forlod Nürnberg, var Rosa snarere Barn end Jomfru. Hun kunde godt lide mig; hun smilede yndigt til mig, naar jeg utrættelig plukkede Blomster med hende i Hr. Holzschuers Have og bandt Kranse med hende.“

„Ja, saa er der jo slet intet Haab tabt,“ udbrød paa én Gang Reinhold saa heftigt og med en saa hæsligt skingrende Stemme, at Frederik næsten blev forfærdet. Han rejste sig samtidig, Kaarden klirrede ved hans Side, og medens han nu stod saa knejsende dér, faldt Nattens mørke Skygger paa hans blege Aasyn og vansirede dets milde Træk paa saa styg en Maade, at Frederik ængstelig udbrød: „Hvad er der paa én Gang i Vejen med dig?“ Med disse Ord traadte han et Par Skridt tilbage og stødte med Foden mod Reinholds Rejsebylt. Da lød der en Lyd som af Strænge, og Reinholdt udbrød vredt: „Du onde Svend, knus ikke min Luth!“

Instrumentet var bundet til Rejsebylten; Reinhold løsnede det og greb vildt i det, som om han vilde sprænge alle Strænge; men snart blev hans Spil blidt og melodisk.

„Kjære Broder,“ sagde han i den samme milde Tone

som før, „lad os nu gaa ned i Landsbyen. Her har jeg et godt Middel til at mane de onde Aander, der maaske træder i Vejen for os og især kunde volde mig Fortræd.“

„Ak, kjære Broder,“ svarede Frederik, „hvad skulde onde Aander kunne gjøre os? Men dit Spil er yndigt, bliv kun ved med det.“

De gyldne Stjærner var staaede op paa Himlens mørke Blaa, Nattevinden strøg med dump Susen hen over de duftende Enge, Bækken mumlede højere, og rundt omkring brusede de mørke Træer fra den fjærne Skov. Da drog Frederik og Reinhold ned ad Bakken spillende og syngende, og lys og klar som paa straalende Vinger bølgede deres længselsfulde Sangs søde Toner gjennem Luften. Da de havde fundet et Natteleje i Landsbyen, kastede Reinhold hurtigt Luthen og Rejsebylten fra sig og trykkede stormfuldt Frederik til sit Bryst, medens Frederik paa sine Kinder følte de brændende Taarer, som Reinhold havde udgydt.

Hvorledes de to unge Svende, Reinhold og Frederik, bleve optagne i Mester Martins Hus.

Da Frederik vaagnede næste Morgen, savnede han sin nylig vundne Ven, der havde kastet sig paa Straalejet ved Siden af ham, og da han ikke mere saa' hans Luth og Rejsebylt, tænkte han, at Reinhold af Aarsager, som var ham ubekjendte, havde forladt ham og var slaaet ind paa en anden Vej. Men næppe var Frederik kommet ud af Huset, før Reinhold traadte ham i Møde med Rejsebylten paa Nakken,

Luthen under Armen og helt anderledes klædt end den foregaaende Dag. Han havde taget Fjerene af Baretten, lagt sin Kaarde, og i Stedet for den fine Vams med Fløjls Besætningen bar han en simpel borgerlig Vams af mørk Farve.

„Naa," raabte han med en munter Latter sin forundrede Ven i Møde, „naa, Broder, nu anser du mig vist for din sande Kumpan og brave Kammerat — men jeg maa sige, at af én, der er forelsket, at være, har du sovet bravt nok. Se dog, hvor højt Solen allerede staar. Lad os blot strax komme af Sted!"

Frederik var stille og indadvendt; han svarede næppe paa Reinholds Spørgsmaal og ænsede næppe hans Vittigheder. Ganske kaad sprang Reinhold frem og tilbage, jublede og svingede med Baretten i Luften. Men ogsaa han blev mere og mere stille, jo nærmere de kom til Byen.

„Jeg kan ikke komme videre af lutter Angst og Beklemthed og sød Smerte; lad os hvile lidt under disse Træer!" Saaledes talte Frederik, da de næsten allerede havde naaet Nürnbergs Port, og han kastede sig ganske udmattet ned i Græsset.

Reinhold satte sig ved Siden af ham og sagde lidt efter: „Jeg maa vist være forekommet dig meget underlig i Gaar Aftes, min kjære Broder; men da du fortalte mig om din Kjærlighed, da du var saa trøstesløs; da fo'r al Slags dumt Tøjeri gjennem mit Hoved og forvirrede mig. Det havde kunnet gjøre mig vanvittig, hvis ikke din smukke Sang og min Luth havde fordrevet alle onde Aander. I Dag, da Morgensolens første Straaler vækkede mig, veg hele Resten af Aftenens slemme Spøgeri, og al Livslyst vendte tilbage i min Sjæl. Jeg styrtede ud og vandrede omkring i Krattet, og dér fik jeg alle Slags prægtige Tanker. Jeg tænkte paa,

hvorledes jeg havde fundet dig, og hvorledes hele mit Sind havde vendt sig til dig. — En smuk Historie, som for nogen Tid siden hændtes i Italien, netop medens jeg var der, randt mig i Hu; jeg vil fortælle dig den, da den ret levende viser, hvad sandt Venskab formaar: — Det hændtes, at en ædel Fyrste, en ivrig Ven og Beskytter af de skjønne Kunster, havde udsat en meget høj Pris for et Maleri, hvis herlige Æmne var nøje fastsat, men var meget svært at behandle. To unge Malere, der var knyttede til hinanden med det varmeste Venskabsbaand og plejede at arbejde sammen, besluttede at kæmpe om Prisen. De meddelte hinanden deres Planer og talte meget om, hvorledes de skulde overvinde Æmnets Vanskeligheder. Den ældste, der var mere erfaren i Tegning og i Gruppernes Ordning, havde snart opfattet Billedet og gjort Udkast til det og stod nu hos den yngre, som allerede ganske forsagt havde opgivet Billedet ved Udkastet, hvis ikke den ældre stadig havde opmuntret ham og givet ham gode Raad. Da de nu begyndte at male, kunde derimod den yngre, der var en Mester i Farvernes Kunst, give den ældre mange Vink, som han benyttede med godt Resultat, saa at den yngre aldrig havde tegnet, den ældre aldrig malet et Billede bedre. Da Malerierne var færdige, omfavnede de to Mestre hinanden. Hver enkelt af dem var inderlig glad og henrykt over den andens Arbejde, og hver især tildelte den anden Prisen. Men nu traf det sig saaledes, at den yngste fik Prisen. Da udbrød han beskæmmet: „Ak, hvorledes kunde jeg vinde Prisen, hvad er min Fortjeneste imod min Vens? Hvorledes skulde jeg uden hans Raad og uden hans brave Bistand kunne have frembragt noget dygtigt?“ Da sagde den anden: „Har da ikke ogsaa du bistaaet mig med gode Raad? Mit Maleri er jo slet ikke

daarligt; men du har vundet Prisen, som det sømmer sig. At kæmpe bravt og aabent for det samme Maal, det er ret noget for Venner, og den Lavrbærkrans, som Sejrherren faar, ærer ogsaa den overvundne. Jeg holder endnu mere af dig, siden du har kæmpet saa tappert og med din Sejr ogsaa skaffet mig Hæder og Ære.“ — Maleren havde Ret, ikke sandt, Frederik? — At kæmpe for den samme Pris, bravt, uden alt lumsk Baghold, skulde det ikke forene sande Venner endnu mere saadan ret af Hjærtets Dyb end sætte Splid mellem dem? Skulde smaalig Misundelse eller vel endog lumsk Had finde Plads i ædle Sjæle?“

„Nej, aldrig,“ svarede Frederik; „vi er nu blevne kjærlige Brødre; om kort Tid forfærdiger vi vel begge to det nürnbergske Mesterstykke -- et mægtigt og godt Fad; men gid Himlen bevare mig for, at jeg skulde føle den ringeste Misundelse, hvis dit, kjære Broder Reinhold, lykkes bedre end mit.“

„Ha, ha, ha!“ sagde Reinhold, idet han lo højt. „Du med dit Mesterstykke! Det laver du nok til Glæde for alle dygtige Bødkere! Og jeg vil blot sige dig: Hvad angaar Udregningen af Størrelsen, Proportioner, af Afkredsningen af den smukke Runding, deri finder du din Mand i mig; og med Hensyn til Træet kan du ogsaa stole paa mig. Træ af Stenege, der er fældede om Vinteren, uden Ormstik, uden hvide eller røde Striber, uden Flammer, det udsøger vi, og du kan stole paa mit Øje; jeg hjælper dig til alt med Raad og Daad — men derfor skal mit Mesterstykke ikke falde ringere ud.“

„Men du himmelske Fader!“ afbrød Frederik sin Ven, „hvorfor snakker vi saa om, hvem der skal lave det bedste Mesterstykke? — Er vi da i Strid om det? — Det bedste

Mesterstykke — for at fortjene Rosa! — Hvordan kommer vi til det? — Det løber rundt for mig.“

„Der blev jo slet ikke talt om Rosa, kjære Broder,“ udbrød Reinhold, der endnu stadig lo. „Du er en Drømmer. Men lad os nu komme af Sted, saa vi endelig en Gang naar Staden.“

Frederik mandede sig op og vandrede ganske forvirret videre. Da de vaskede og rensede sig i Værtshuset, sagde Reinhold til Frederik: „Egentlig véd jeg for min Part slet ikke, hos hvilken Mester jeg skal tage Arbejde; jeg mangler alt Bekjendtskab her, og derfor har jeg tænkt mig, at du strax skal tage mig med til Mester Martin, kjære Broder; maaske lykkes det mig at faa Arbejde hos ham.“

„Du tager en Sten fra mit Hjærte,“ svarede Frederik; „thi naar du bliver hos mig, vil det falde mig lettere at overvinde min Angst og Beklemthed.“

Saa skred da de to unge Svende rask af Sted og kom til den berømte Mester Martins Hus.

Det var netop den Søndag, paa hvilken Mester Martin gav sit Kjærtemestergilde, og det var højt op paa Dagen. Derfor hørte Reinhold og Frederik, da de traadte ind i Martins Hus, en munter Klirren af Glas og en forvirret Larm af det lystige Selskab.

„Ak,“ sagde Frederik ganske forsagt, „vi er nok kommet i en ubelejlig Stund.“

„Nej,“ svarede Reinhold, „jeg skulde mene: netop i rette Tid; thi ved et glad Maaltid er Mester Martin sikkert i godt Lune og oplagt til at opfylde vore Ønsker.“

Snart traadte ogsaa Martin, hos hvem de havde ladet sig melde, ud i Forstuen iført festlige Klæder og med en ikke ringe Glød paa Næse og Kinder. — Saa snart han fik

Øje paa Frederik, udbrød han højt: „Nej, se der, Frederik, er du kommet igjen, min gode Dreng? — Det var godt — og du har ogsaa kastet dig over det skjønne, brave Bødkerhaandværk? — Ja, naar der er Tale om dig, saa skærer rigtignok Hr. Holzschuer forbitret Ansigt og mener, at der er gaaet en stor Kunstner tabt i dig, og at du rimeligvis kunde have støbt os skjønne Støtter og Gittere som dem, man kan se i St. Sebalds Kirken og paa Fuggers Hus i Augsburg; men det er kun dum Passir; du har handlet ret i at gaa over til det rigtige Haandværk. Vær mig tusend Gange velkommen!“

Med disse Ord greb Hr. Martin ham ved Skulderen og trykkede ham til sig i hjærtelig Glæde, som han plejede at gjøre. Frederik levede ligefrem op ved Mester Martins venlige Modtagelse, al Beklemthed var veget fra ham, og han fremførte ikke blot frit og uforknyt sit eget Anliggende for Mesteren, men anbefalede ogsaa Reinhold til at blive optaget i hans Hus.

„Ja,“ sagde Mester Martin, „I kunde i Virkeligheden ikke være komne paa en mere belejlig Tid end netop nu, da Arbejdet hober sig op, og jeg mangler Arbejdere. Vær mig begge to hjærtelig velkomne! Læg kun eders Rejsebylter og træd ind; Maaltidet er vel næsten endt, men I kan tage Plads ved Bordet, og Rosa skal sørge for jer.“

Med disse Ord gik Hr. Martin ind med de to Svende. Dér sad da nu de hæderværdige Mestre — øverst den værdige Haandværksherre Jacobus Paumgartner — alle med glødende Ansigter. Efterretten blev lige sat frem, og en ædel Vin perlede i de store Glas. Man var saa vidt, at hver enkelt Mester talte med høj Røst om noget forskjelligt, og at dog alle mente, at de forstod hinanden, og at snart denne eller

hin lo højt — han vidste ikke hvorover. Men da nu Mester Martin, der holdt begge de unge Mænd i Haanden, meldte højt, at de to Svende, der var forsynede med gode Haandværksredskaber, lige havde indfundet sig til belejlig Tid, saa blev alle stille og betragtede de kjønne unge Mennesker med hyggeligt Velbehag. Reinhold saa' næsten stolt omkring sig med sine klare Øjne, men Frederik slog Øjnene ned og drejede paa Baretten, som han holdt i Haanden. Mester Martin anviste de to unge Mænd Plads ved den nederste Ende af Bordet; men dér var netop den herligste Plads, som fandtes; thi snart viste Rosa sig, satte sig mellem de tvende og betjente dem omhyggeligt med kostelig Spise og ædle Drikke.

Den skjønne Rosa i al sin Ynde prangede i sin straalende Dejlighed mellem de to smukke Ynglinge, midt blandt de gamle, skjæggede Mestre — det var helt yndeligt at skue. Man maatte tænke paa en lille lysende Morgensky, der er draget alene op paa den mørke Himmel, eller det kunde vel ogsaa være smukke Foraarsblomster, der hævede deres straalende Hoveder op af det mørke, farveløse Græs. Frederik formaaede næppe at aande af lutter Fryd og Salighed; han saa' kun af og til hen imod hende, som opfyldte hele hans Sind, ellers stirrede han lige ud for sig paa Tallerkenen. — Hvor skulde det være muligt for ham at faa en eneste Bid ned? Men Reinhold vendte ikke sine Øjne, i hvilke der straalede funklende Lyn, bort fra den yndige Jomfru. Han begyndte at fortælle om sine Rejser paa en saa vidunderlig Maade, at Rosa endnu aldrig havde hørt Mage til det. Det tykkedes hende, at alt, naar blot Reinholdt talte om det, viste sig levende i tusend skiftende Skikkelser. Hun var lutter Øje og Øre. Hun vidste ikke, hvorledes hun var til

Mode, naar Reinhold i Talens Ild greb hendes Haand og trykkede den til sit Bryst.

„Men, Frederik," sagde Reinhold pludselig, „hvorfor sidder du saa stum og stiv? Har du mistet Mælet? Kom, lad os klinke paa den kjære, skjønne Jomfrus Vel og takke hende, fordi hun saa gjæstfrit beværter os."

Frederik greb med skjælvende Haand det store Glas, som Reinhold havde fyldt til Randen, og som han var nødt til at tømme til sidste Draabe; thi Reinhold fordrede det.

„Nu skal vor brave Mester leve!" udbrød Reinhold og skjænkede atter i, og Frederik maatte igjen drikke Glasset ud. Da fo'r Vinens Ildaander gjennem hans Indre og vakte det stivnede Blod, saa det sejrrigt dansede gjennem alle Pulse og Aarer. „Aa, jeg har det saa ubeskrivelig godt!" sagde han blidt, idet hans Ansigt blev farvet af en glødende Rødme. Jeg har aldrig haft det saa godt!"

Rosa, der maaske tolkede hans Ord helt anderledes, smilede til ham med en ubeskrivelig Mildhed. Da sagde Frederik, der var befriet for al Ængstelse: „Kjære Rosa, I erindrer mig vel slet ikke mere?"

„Ak, kjære Frederik," svarede Rosa med nedslagne Øjne, „hvor skulde det dog være muligt, at jeg kunde glemme jer i saa kort en Tid? Ja, jeg var jo kun et Barn den Gang; men I forsmaaede ikke at lege med mig hos den gamle Hr. Holzschuer og kunde altid bringe noget smukt og noget nyt paa Tapetet. Den yndige lille Kurv af fin Sølvtraad, som I den Gang skjænkede mig til Jul, den har jeg endnu og gjemmer den omhyggeligt som et trofast Minde."

Der var Taarer i den lykkeberuste Ynglings Øjne; han vilde tale, men kun som et dybt Suk lød de Ord fra hans Bryst: „Ak, Rosa — kjære, kjære — Rosa!"

„Jeg har altid ret inderligt ønsket at se jer igjen," fortsatte Rosa, „men jeg havde aldrig troet, at I vilde gaa over til Bødkerhaandværket. Aa, naar jeg tænker paa de smukke Sager, som I den Gang lavede hos Mester Holzschuer — det er dog en Skam, at I ikke er bleven ved eders Kunst."

„Det er kun for eders Skyld, Rosa, at jeg blev min kjære Kunst utro." Næppe havde Frederik sagt disse Ord, før han var ved at synke i Jorden af Angst og Undseelse. Den mest ubesindige Tilstaaelse var kommet over hans Læber.

Rosa vendte, som om hun anede alt, sit Aasyn bort fra ham, og han kæmpede forgjæves for at komme til Orde. Da slog Hr. Paumgartner haardt i Bordet med en Kniv og meldte Selskabet, at Hr. Vollrad, en værdig Mestersanger, vilde istemme en Sang. Hr. Vollrad rejste sig da ogsaa snart, rømmede sig og sang saa skjøn en Vise til Hans Vogelsangs gyldne Melodi, at alles Hjærter hoppede af Glæde og selv Frederik igjen kom sig af sin slemme Forlegenhed. Efter at Hr. Vollrad havde sunget endnu flere skjønne Sange til andre herlige Melodier, som f. Ex. den søde Tone, Krumhornmelodien, den blomstrede Paradismelodi, den friske Pomeransmelodi og andre, sagde han, at hvis nogen ved Bordet forstod sig paa Mestersangernes huldsalige Kunst, saa skulde han ogsaa istemme en Sang. Da rejste Reinhold sig og sagde, at hvis det var ham tilladt efter italiensk Vis at ledsage sig med Luthen, saa vilde han ogsaa nok istemme en Sang og ganske bibeholde den tyske Melodi. Da ingen havde noget imod det, hentede han sit Instrument, og, efter at han havde præluderet i helt liflige Toner, begyndte han følgende Sang:

„Hvor er den Kilde fin,
der springer med krydret Vin?
I Skovens dybe Dal,
dér er den Kilde sval,

dér kan du den finde,
dér lifligt dens Bølger rinde,
den Kilde fin,
der sprudler med gylden Vin.
Hvis Gunst,
hvis høje Kunst
har skabt den Kilde fin,
der springer med gylden Vin?
Den Ære
kan kun en Kypers være,
som gløded af Vin saa klar
og Elskov i Hjærtet bar.
Det er en Kypers Vis,
derfor jeg synger hans Pris."

Sangen behagede alle over al Maade vel, men ingen saa meget som Mester Martin, hvis Øjne straalede af Glæde og Henrykkelse. Uden at ænse Vollrad, der næsten talte for meget om Hans Müllers Melodi, som Svenden havde truffet godt nok, rejste Mester Martin sig fra sit Sæde, og, idet han hævede sit høje Glas, raabte han: „Kom hid, du brave Bødker og Mestersanger, kom hid, du skal tømme dette Glas med mig, med din Mester Martin."

Reinhold maatte gjøre, som det var blevet befalet ham. Da han vendte tilbage til sin Plads, hviskede han til den grublende Frederik: „Nu maa du synge; syng den Sang fra i Gaar Aftes."

„Er du vanvittig?" svarede Frederik ganske fortørnet. Da sagde Reinhold højt til Selskabet: „I ærbare Herrer og Mestre, min kjære Broder Frederik her ævner at synge endnu langt skjønnere Sange og har en endnu langt yndigere Stemme end jeg; men hans Hals er bleven støvet af Rejsen, og derfor vil han en anden Gang diske op for eder med sine Sange til de herligste Melodier."

Alle overvældede nu Frederik med Lovprisninger, som om han allerede havde sunget. Mange Mestre mente endogsaa, at hans Stemme i Virkeligheden var skjønnere end Reinholds, ligesom Hr. Vollrad, efter at han endnu havde tømt et Glas, var overbevist om, at Frederik dog ramte de smukke tyske Melodier bedre end Reinhold, der havde for meget italiensk Væsen ved sig. Men Martin slog Hovedet tilbage i Nakken, klappede sig paa den runde Bug, saa det drønede, og raabte: „Det er nu mine Svende — mine, siger jeg — Bødkermester Tobias Martin i Nürnbergs Svende“ — og alle Mestrene nikkede og sagde, idet de tømte de sidste Draaber af de høje Glas: „Ja — ja — det er eders, Mester Martins brave, vakre Svende.“

Man begav sig endelig til Ro, og Mester Martin anviste Reinhold og Frederik hver et smukt, lyst Kammer i Huset.

Hvorledes den tredje Svend kom i Huset til Mester Martin, og hvad der senere skete.

Da de to Svende, Reinhold og Frederik, havde arbejdet nogle Uger i Mester Martins Værksted, bemærkede denne, at med Hensyn til Maal med Lineal og Cirkel, Beregning og rigtig Øjemaal søgte vel Reinhold sin Mage, men at det var noget andet med Arbejdet ved Høvleblokken, med Lugøxen og Køllen; ved det blev Reinhold meget hurtigt mat, og han kom ikke fremad med sit Arbejde, om han saa gjorde sig nok saa megen Umage. Frederik derimod høvlede og hamrede lystigt væk uden at blive synderlig træt; men hvad de havde tilfælles,

det var en høvisk Adfærd, hvori der, især ved Reinholds Tilskyndelse blandede sig megen uskyldig Munterhed og Hyggelighed. Desuden skaanede de midt under Arbejdet, især naar den skjønne Rosa var til Stede, ingenlunde deres Struber, men sang mangen en herlig Sang med deres smukke Stemmer, der lød helt yndigt sammen. Og selv om saa ogsaa Frederik, idet han skottede over til Rosa, vilde forfalde til den tungsindige Tone, saa istemmede Reinhold strax en Spottesang, som han havde udtænkt, og som begyndte saaledes: „Et Fad er ej en Cither, en Cither intet Fad," saa at den gamle Hr. Martin ofte lod Tængslen, som han havde løftet til Slag, synke igjen og holdt sig paa sin dirrende Bug af indre Latter. I det hele taget havde de to Svende, især Reinhold, sat sig fast i Mester Martins Gunst, og man kunde godt mærke, at Rosa ogsaa søgte mangt et Paaskud for at dvæle oftere og længere i Værkstedet, end hun ellers havde for Skik.

En Dag traadte Hr. Martin ganske eftertænksom ind i sit aabne Værksted uden for Porten, hvor man arbejdede om Sommeren. Reinhold og Frederik satte just et lille Fad op. Da stillede Mester Martin sig hen foran dem med korslagte Arme og sagde: „Jeg kan slet ikke sige eder, I kjære Svende, hvor godt jeg er fornøjet med eder; men nu kommer jeg alligevel i stor Forlegenhed. Fra Rhinen skriver man til mig, at dette Aar med Hensyn til Vinavl skal være mere velsignet, end noget har været nogen Sinde før. En viis Mand har sagt, at den Komet, der er draget op paa Himlen, med sine vidunderlige Straaler befrugter Jorden, saa at al den Glød, der koger de ædle Metaller, vil strømme ud af de dybeste Skakter og fylde de tørstige Vinranker, som vil avle Drue efter Drue i yppig Trivsel og mætte dem med flydende Ild. Først efter omtrent tre hundrede Aar vil saa gunstig en Konstellation ind-

træffe igjen. — Derfor bliver der en Overflødighed af Arbejde. Og dertil kommer nu, at den højærværdige Biskop af Bamberg ogsaa har skrevet til mig og bestilt et stort Fad. Det kan vi ikke blive færdige med, og det bliver nødvendigt, at jeg ser mig om efter en dygtig Svend til. Men nu gad jeg ikke strax optage denne eller hin fra Gaden iblandt os, og dog har jeg meget stærkt Hastværk. Hvis I véd en brav Svend et eller andet Sted, som I gjærne vil færdes sammen med, saa sig det, og jeg skal skaffe fat i ham, selv om det skulde koste mig en god Sum Penge."

Næppe havde Mester Martin sagt dette, før et ungt Menneske af høj, kraftig Vext raabte ind til dem med stærk Stemme: „Halløj! Er det ikke Mester Martins Værksted?"

„Jo," svarede Mester Martin, idet han gik den unge Svend i Møde, „det er det jo nok; men I behøver ikke at raabe saa vældigt og at bryde her ind; saadan kommer man ikke til Folk."

„Ha, ha, ha!" sagde den unge Svend leende. — „I er vel Mester Martin selv; thi han er netop blevet beskrevet mig saaledes, med en tyk Mave, en statelig dobbelt Hage, funklende Øjne og en rød Næse. Vær hilset, Mester Martin!"

„Hvad vil I Mester Martin?" spurgte denne ganske vredt.

„Jeg er Bødkersvend," svarede det unge Menneske, „og vilde kun spørge eder, om jeg ikke kunde komme i Arbejde hos eder."

Mester Martin traadte et Par Skridt tilbage af Forundring over, at der meldte sig en Svend netop i det Øjeblik, han tænkte paa at søge én, og han maalte det unge Menneske fra Hoved til Fod. Svenden saa kjækt paa ham med funklende Øjne. Da nu Mester Martin lagde Mærke til det unge Menneskes kraftige Vext og stærke Næver, tænkte han: „Det

er jo netop saadan en Kraftkarl, jeg behøver," og spurgte ham strax om hans Vidnesbyrd.

„Dem har jeg ikke ved Haanden," svarede det unge Menneske; „men jeg skal skaffe dem i Løbet af kort Tid og giver jer mit Æresord paa, at jeg vil arbejde trofast og redeligt. Det maa være tilstrækkeligt."

Med disse Ord og uden at afvente Mester Martins Svar skred det unge Menneske ind i Værkstedet, kastede Baretten og Rejsebylten, tog Skjødskindet paa og sagde: „Sig nu strax, Mester Martin, hvad jeg skal tage fat paa."

Mester Martin, der var ganske betuttet over den fremmede Svends kjække Adfærd, maatte betænke sig et Øjeblik; derpaa sagde han: „Bevis nu strax, min gode Svend, at I er en dygtig Bødker. Vær saa god, tag Værktøjet i Haanden og sæt Luggen paa det Fad, som ligger dér."

Den fremmede Svend udførte, hvad der blev ham paalagt, med Styrke, Hurtighed og Behændighed og udbrød derpaa, idet han lo højt: „Naa, Mester Martin, tvivler I endnu om, at jeg er en dygtig Bødker? — Men," vedblev han, idet han lod Blikkene mønstre Redskaber og Træforraad og gik op og ned i Værkstedet, „men har I nu ogsaa gode Redskaber? Og — hvad er det for en Kølle dér? Den leger vel eders Børn med? — Og Øxen, halløj! den er vel til Læredrengen?" — Og saa svang han den store, svære Kølle, som Reinhold slet ikke kunde styre, og som Frederik kun førte med Besvær, og den vægtige Øxe, med hvilken Mester Martin selv arbejdede, højt op i Luften. Saa rullede han et Par store Fade til Side, som om det var lette Bolde og greb efter én af de tykke Staver, der endnu slet ikke var færdige.

„Ja, Mester," udbrød han, „det er godt Egetræ; det maa

springe som Glas!“ og dermed slog han Staven imod Slibestenen, saa den sprang i to Stykker med et stærkt Brag.

„Min kjære Svend,“ sagde Mester Martin, „maaske I vil smide hint store Fad ud eller slaa hele Værkstedet sammen! Til Kølle kan I jo bruge Bjælken dér, og for at I ogsaa kan faa en Øxe efter Ønske, vil jeg hente jer det tre Alen lange Rolandssværd paa Raadhuset.“

„Det vilde ikke være af Vejen,“ udbrød det unge Menneske, idet hans Øjne funklede; men han slog strax Blikket ned og sagde med dæmpet Stemme: „Jeg tænkte kun, kjære Mester, at I havde stærke Svende nødig til eders store Arbejde, og derfor har jeg vel været noget for kaad og pralende med Hensyn til mine Kræfter. Men tag mig i Arbejde alligevel, jeg skal bravt udføre, hvad I paalægger mig.“

Mester Martin saa' den unge Mand ind i Ansigtet og maatte tilstaa, at han vist aldrig havde set ædlere og tilligere ærligere Træk, ja, han var til Mode, som om han ved Synet af denne Yngling blev mindet dunkelt om én eller anden Mand, som han allerede for lange Tider siden havde holdt af og højagtet; men dog kunde han ikke komme paa det rene med sig selv om det, skjønt han netop af den Grund paa Stedet opfyldte den unge Mands Anmodning og kun paalagde ham snarest ved tilbørlige Vidnesbyrd, der vedrørte hans Haandværk, at skaffe paalidelige Oplysninger om sig. Reinhold og Frederik var imidlertid blevne færdige med at sætte Fadet op og drev nu de første Baand paa det. Ved denne Lejlighed plejede de altid at istemme en Sang, og de gjorde det ogsaa nu, idet de begyndte en smuk Vise til Adam Puschmanns Stillidsmelodi. Men saa raabte Konrad — det hed den nye Svend — henne fra den Høvlebænk, hvor Mester Martin havde stillet ham: „Hvad er det for en Kvinkeleren? Det forekommer

mig, at Musene piber her i Værkstedet. Vil I synge noget, saa syng saadan, at man føler sit Hjærte bevæget og faar Lyst til sit Arbejde. Det kan jeg ogsaa gjøre undertiden. Og saa begyndte han en vild Jægersang med Holla og Hop. Og han efterlignede Hundekoblernes Gøen og Jægernes Raab med en saa gjennemtrængende, skingrende Stemme, at de store Fade gav Gjenlyd, og hele Værkstedet drønede. Mester Martin holdt sig med begge Hænder for Ørene, og en Søn af Fru Marthe, Valentins Enke, der legede i Værkstedet, gjemte sig frygtsomt mellem Staverne. I dette Øjeblik traadte Rosa ind forundret og forfærdet over det skrækkelige Skraal, der slet ikke kunde kaldes Sang. Saa snart Konrad fik Øje paa Rosa, tav han øjeblikkelig, rejste sig op og nærmede sig hende, idet han hilste paa hende med den ædleste Anstand. Saa sagde han med blid Stemme, medens Ilden funklede i de lyse, brune Øjne: „Min skjønne Frøken, hvilket sødt Rosenskjær gik ikke op i denne ringe Arbejdshytte, da I traadte ind! Ak, gid jeg dog havde set eder tidligere, og jeg havde ikke saaret eders fine Øren med min vilde Jægersang! — Saa hold dog op med eders afskyelige Klapren," udbrød han, idet han henvendte sig til Mester Martin og de andre Svende — „saa længe den kjære Frøken under eder at se paa hende, kan jo Kølle og Øxe hvile. Vi vil kun høre hendes søde Stemme og med bøjet Hoved lytte til, hvad hun befaler os ydmyge Svende."

Reinhold og Frederik saa' ganske forundrede paa hinanden; men Mester Martin lo højt og udbrød: „Konrad, det er klart, at I er den allersnurrigste Fyr, der nogen Sinde har taget et Skjødskind paa. Først kommer I her og vil som en kluntet Kæmpe slaa alt i Smadder; saa brøler I saadan, at det skingrer i Ørene, og som en værdig Afslutning paa al

Galskab anser i min Datter Rosa for en ædel Frøken og bærer eder ad som en forelsket Junker!“

„Jeg kjender meget godt eders skjønne Datter, kjære Mester Martin,“ svarede Konrad roligt; „men jeg vil sige eder, at hun er den herligste Frøken, der vandrer paa Jorden, og gid Himlen maa forunde, at hun værdiger den ædleste Junker at være hendes Paladin i trofast, ridderlig Kjærlighed.“

Mester Martin holdt sig i Siderne; han var lige ved at kvæles, indtil han med Skratten og Hosten skaffede sin Latter Luft; han mægtede næppe at tale, medens han stammede: „Det er godt, meget godt, min kjæreste Dreng; for mig kan du gjærne holde Rosa for en højadelig Frøken, jeg under dig det; men bortset fra det, saa vær saa god at gaa tilbage til din Høvleblok.“

Konrad blev staaende som rodfæstet med nedslagne Øjne, gned sig i Panden og sagde sagte: „Det er jo sandt —“ og gjorde saa, hvad han havde faaet Befaling til. Rosa satte sig, som hun altid plejede at gjøre, i Værkstedet paa et lille Fad, som Reinhold omhyggeligt havde støvet af og Frederik skubbet hen til hende. Begge to begyndte de nu efter Mester Martins Befaling paa ny at synge den smukke Sang, som den vilde Konrad havde afbrudt, og denne sad nu stille og ganske fordybet i sine Tanker og arbejdede ved Høvleblokken.

Da Sangen var endt, sagde Mester Martin: „Eder har Himlen skjænket en skjøn Gave, I kjære Svende — I kan ikke tænke jer, hvor højt jeg agter den huldsalige Syngekunst. Jeg vilde ogsaa en Gang have været Mestersanger, men det gik aldeles ikke; jeg kunde gjøre, hvad jeg vilde, trods al min Umage høstede jeg kun Haan og Spot. Naar jeg skulde synge frit, satte jeg snart gale Stavelser til, snart trak jeg galt sammen, snart var Verset galt, og snart brugte

jeg urigtige Ord, eller jeg sang helt galt. — Naa! I gjør det bedre, og man vil sige, at hvad Mesteren ikke formaar, det kan hans Svende gjøre. Næste Søndag er der paa sædvanlig Tid efter Middagsprædikenen Mestersang i St. Katharinæ Kirke; der kan I to, Reinhold og Frederik, høste megen Ære med eders skjønne Kunst; thi før Hovedsangen bliver der afholdt Frisang, hvori I og enhver Fremmed, der er Sangkunsten mægtig, uhindret kan tage Del. — Naa, min gode Svend Konrad," raabte Mester Martin hen til Høvlebænken, „kunde I ikke ogsaa have Lyst til at bestige Sangstolen, og istemme eders skjønne Jægersang?"

„Spot mig ikke, kjære Mester," svarede Konrad uden at se op, „alting paa sin Plads — medens I fryder jer ved Mestersangen, vil jeg søge at more mig paa Aller-Engen."

Det gik, som Mester Martin havde formodet. Reinhold besteg Sangstolen og sang Sange til forskjellige Melodier, som glædede alle Mestersangerne; de mente, at man ikke kunde laste Sangeren for nogen Fejl, men dog for en vis udenlandsk Art — men de kunde dog ikke selv sige, hvori den egentlig bestod. Snart efter satte Frederik sig paa Sangstolen, tog sin Baret af, og efter at han havde set nogle Sekunder lige ud og kastet et Blik paa Forsamlingen, der som en glødende Pil ramte den skjønne Rosa i Brystet, saa at hun maatte sukke dybt, begyndte han en saa herlig Sang til Heinrich Frauenlobs blide Melodi, at alle Mestrene enstemmig tilstod, at ingen af dem formaaede at overtræffe den unge Svend.

Da Aftenen var kommet og Sangskolen endt, begav Mester Martin sig glad og fornøjet med Rosa til Aller-Engen for ret at nyde Livet. De to Svende Reinhold og Frederik fik Lov til at gaa med. Rosa gik i Midten. Frederik, der var

helt overvældet af Mesterens Ros og i en salig Rus, vovede mangt et dristigt Ord, som Rosa, der gik med undseligt nedslagne Øjne, ikke syntes at ville høre. Hun henvendte sig hellere til Reinhold, der paa sin Vis sagde alle Slags muntre Ord og ikke betænkte sig paa at slynge sin Arm ind i Rosas. Allerede i Afstand hørte de en jublende Larm paa Aller-Engen. Da de kom hen til den Plads, hvor Ynglingene morede sig med alle Slags, delvis ridderlige, Lege, hørte de Folk raabe den ene Gang efter den anden: „Han har vundet — han har vundet — det er igjen ham, den stærke — ja, ham kan ingen staa sig imod!“

Da Mester Martin havde trængt sig igjennem Hoben, opdagede han, at al den Ros og al Mængdens Jubel ikke gjaldt nogen anden end hans Svend Konrad. Han havde overtruffet alle andre i Væddeløb, i Nævekamp og i Spydkastning. Da Martin kom til, raabte Konrad netop, om der var nogen, som vilde byde ham Spidsen i en lystig Kampleg med stumpe Sværd. Flere brave Patricierynglinge, der var vante til slig ridderlig Leg, modtog Udfordringen. Men det varede ikke længe, før Konrad uden stor Møje og Besvær havde overvundet alle sine Modstandere, saa der slet ikke var nogen Ende paa Lovprisninger over hans Behændighed og Styrke.

Solen var gaaet ned, Aftenrøden udslukt, og Dæmringen steg op med Vælde. Mester Martin, Rosa og de to Svende havde lejret sig ved en rislende Kilde. Reinhold fortalte mange skjønne Ting om det fjærne Italien; men Frederik saa' stille og salig den skjønne Rosa ind i Øjnene. Da kom Konrad gaaende med sagte, tøvende Skridt, som om han ikke var enig med sig selv, om han skulde sætte sig hos de andre eller ej. „Naa, Konrad,“ raabte Mester Martin ham i Møde, „kom I blot herhen; I har staaet jer bravt paa Engen. Det

kan jeg lide, at en af mine Svende gjør; det sømmer sig ogsaa for dem. Vær ikke undselig, Svend, sæt jer her; jeg giver eder Tilladelse til det.“

Konrad kastede et gjennemborende Blik paa Mesteren, der nikkede naadigt til ham, og sagde derpaa med tonløs Stemme: „Jeg nærer slet ingen Frygt lige over for eder og har slet ikke spurgt eder om Lov til, at jeg maatte lejre mig her; jeg kommer i det hele taget slet ikke til eder. Alle mine Modstandere har jeg strakt i Sandet i lystig Ridderleg, og derfor vil jeg kun spørge den skjønne Frøken, om hun ikke som Pris for den lystige Leg vil skjænke mig den smukke Urtekost, som hun bærer ved Brystet.“

Med disse Ord knælede Konrad for Rosa, saa' hende rigtig ærligt ind i Ansigtet med sine klare, brune Øjne og sagde: „Giv mig den skjønne Urtekost som Sejrspris, yndige Rosa, det kan I aldeles ikke afslaa mig.“

Rosa løsnede ogsaa strax Urtekosten og gav den til Konrad, idet hun leende sagde: „Jeg véd jo nok, at en saadan tapper Ridder som I bør have et saadant Ærestegn af en Dame; tag I derfor kun mine visne Blomster.“

Konrad kyssede Urtekosten, som hun rakte ham, og satte den i sin Baret. Men Mester Martin rejste sig og udbrød: „Vil man nu se disse gale Streger! — Naa, lad os saa gaa hjem; Natten bryder frem.“

Hr. Martin skred i Forvejen; Konrad greb med høvisk, sirlig Anstand Rosas Arm, og Reinhold og Frederik fulgte gænske forstemte efter. De Folk, de mødte, blev staaende og saa' efter dem, idet de sagde: „Se der; det er den rige Bødker og Vinkyper Tobias Martin med sin skjønne Datter og sine brave Svende; det er pæne Folk.“

Hvorledes Fru Marthe talte med Rosa om de tre Svende. Konrads Strid med Mester Martin.

I Reglen plejer unge Piger først rigtig at nyde en Festdags Lyst den næste Morgen, og denne Efterfest tykkes dem da næsten endnu skjønnere end Festen selv. Saaledes sad ogsaa den skjønne Rosa næste Morgen alene i sit Kammer og lod Tenen og Sytøjet hvile, idet hun holdt Hænderne foldede i Skjødet og Hovedet bøjet grublende forover. Hun hørte vel nok atter Reinholds og Frederiks Sange eller saa' den behændige Konrad, der besejrede sine Modstandere og hentede sig Sejersprisen hos hende; thi snart nynnede hun et Par Vers af den lille Sang, snart hviskede hun: „Vil I have min Urtekost?“ og saa lyste der en stærk Rødme paa hendes Kinder: der skød Lyn gjennem de nedslagne Øjenvipper, medens sagte Suk listede sig frem fra hendes inderste Hjærte.

Da traadte Fru Marthe ind, og Rosa glædede sig over ret omstændeligt at kunne fortælle, hvorledes det hele var gaaet til i St. Katharina Kirken og paa Aller-Engen. Da Rosa var færdig, sagde Fru Marthe smilende: „Naa, kjære Rosa, nu vælger I vel snart iblandt de tre smukke Bejlere.“

„For Guds Skyld!“ sagde Rosa, idet hun ganske forfærdet fo'r op og blev ildrød i Hovedet. „For Guds Skyld, Fru Marthe, hvad mener I? — Jeg — tre Bejlere!“

„Aa, lad dog ikke saaledes,“ svarede Fru Marthe, „lad ikke, som om I ikke vidste noget, kjære Rosa, som om I ikke anede noget. Man maatte jo sandelig ikke have Øjne; man maatte være ganske blind, hvis man ikke saa', at vore Svende, Reinhold, Frederik og Konrad, alle tre er betagne af den heftigste Kjærlighed til eder.“

„Det er Indbildning, Fru Marthe," hviskede Rosa og holdt Haanden for Øjnene.

„Nej," vedblev Fru Marthe, idet hun satte sig hen til Rosa og slyngede sin ene Arm om hende, „nej, du søde, undselige Barn. Tag dine Hænder bort, se mig rigtig ind i Øjnene og nægt saa, at du for længe siden har mærket, at Svendene bærer dig i Hu og Tanker; nægt det! — Ser du, det kan du ikke! — Naa! det vilde jo ogsaa være underligt, om en Piges Øjne ikke strax saa' sligt. Naar du træder ind i Værkstedet, flyver alle Blikke fra Arbejdet hen til dig, og der kommer en raskere Takt i alting. Reinhold og Frederik istemmer deres smukkeste Sange; selv den vilde Konrad bliver from og venlig — hver enkelt anstrænger sig for at nærme sig til dig, og der flakker en flammende Lue i dens Ansigt, som du værdiger et mildt Blik, et venligt Ord. Ja, min Datter, er det da ikke dejligt, at saa brave Folk bejler til dig! — Om du i det hele taget vil vælge nogen af de tre, og hvem da, det kan jeg jo rigtignok ikke sige, for du er venlig og god mod dem alle, skjønt jeg — men det vil jeg ikke tale om. Kom du nu til mig og sagde: Raad mig, Fru Marthe, hvem af disse Ynglinge, der bejler til mig, skal jeg give min Haand og mit Hjærte? Saa vilde jeg svare: Hvis ikke dit Hjærte siger ganske højt og tydeligt: Det er ham! saa lad dem kun gaa alle tre. For Resten synes jeg meget godt om Reinhold, ogsaa om Frederik — ja, og ogsaa om Konrad. Og dog har jeg en hel Del at indvende imod dem alle tre. — Ja, kjære Rosa, naar jeg ser de unge Mennesker arbejde saa tappert, saa tænker jeg i Virkeligheden altid paa min stakkels kjære Valentin, og saa maa jeg sige, at hvor lidet han maaske end kunde gjøre bedre end de, saa var der dog i alt, hvad han gjorde, et helt andet Sving, en hel anden Art. Man

mærkede, at han var ved sit Arbejde med hele sin Sjæl; men naar jeg ser paa de tre unge Svende, saa forekommer det mig altid, som om de kun lod saaledes og havde ganske andre Ting i Hovedet end deres Arbejde, ja, som om dette kun var en Byrde, de frivilligt havde paataget sig og nu bar med tappert Mod. Frederik kan jeg nu bedst komme ud af det med; han er et ærligt og trofast Gemyt; det er, som om han hørte mest til os, jeg forstaar altid, hvad han siger; og at han elsker eder saa stille, med hele et fromt Barns Undselighed, at han næppe vover at se paa eder, at han rødmer, saa snart I taler et Ord med ham, det er det, jeg saa godt kan lide hos den unge Mand."

Da Fru Marthe sagde dette, var det, som om der kom en Taare i Rosas Øjne; hun rejste sig og sagde, idet hun vendte sig hen imod Vinduet: „Jeg holder ogsaa meget af Frederik, men du maa ikke paa nogen Maade se ned paa Reinhold."

„Hvor skulde jeg kunne det?" svarede Fru Marthe. „Reinhold er aabenbart den smukkeste af dem alle. Hvilke Øjne han har! Ja, naar han saadan sender Lyn helt igjennem én med sine lysende Blikke, saa kan man jo slet ikke holde det ud — men saa er der i hele hans Væsen noget saa løjerligt, at jeg ligefrem gyser og føler mig skræmmet. Jeg synes, at naar Reinhold arbejder paa Værkstedet, og Mester Martin byder ham at udføre snart dette, snart hint, saa maa Mesteren være til Mode, som jeg vilde være, naar én havde stillet et Redskab, der funklede af Guld og Ædelstene, ind i mit Køkken og sagde, at jeg skulde bruge det som et almindeligt, ganske tarveligt Stykke Køkkentøj; thi ellers havde jeg jo slet ikke Lyst til at vove at røre ved det. Han fortæller og taler og taler, og det lyder alt som sød Musik, og man bliver

ganske henrykt over det; men naar jeg alvorligt tænker paa, hvad han har sagt, saa har jeg maaske ikke forstaaet et Ord af det. Og naar han saa ogsaa en Gang imellem spøger paa vor Maade, og jeg mener, at nu er han dog ligesom vi, saa ser han pludselig saa fremmed ud, at jeg ordentlig bliver ganske bange, og saa kan jeg dog slet ikke sige, at hans Udseende ligner det, som mangen Junker og mangen Patricier blærer sig med. Nej, det er noget helt andet. Kort sagt: han kommer mig virkelig for, som om han havde Omgang med højere Aander, som om han i det hele taget hørte til en anden Verden. Konrad er en vild og overmodig Svend og har i hele sit Væsen noget ganske fordømt fornemt, som ikke rigtig passer til Skjødskindet, og saa lader han, som om kun han alene havde at befale, og som om de andre maatte lyde ham. Han har jo i den korte Tid, han har været her, bragt det saa vidt, at Mester Martin retter sig efter ham, naar han henvender sig til ham med sin Tordenstemme. Men saa er han igjen saa godmodig og ærlig, at man slet ikke kan blive vred paa ham. Jeg maa endogsaa sige, at til Trods for hans Vildskab er han mig næsten kjærere end Reinhold; thi han taler rigtignok ogsaa ofte vældig højttravende, men man forstaar det dog rigtig godt. Jeg tør vædde om, at han en Gang har været Krigsmand — lad ham nu ogsaa lade, som han vil. Derfor forstaar han sig ogsaa godt paa Vaaben og har optaget noget af Riddervæsenet, der slet ikke klæder ham ilde. — Sig mig nu ganske uforbeholdent, Rosa, hvem af de tre Svende I synes bedst om."

„I maa ikke spørge saaledes, kjære Fru Marthe," svarede Rosa; „men saa meget er sikkert, at det slet ikke gaar mig som jer med Reinhold. Det er ganske rigtigt, at han er af en hel anden Art end hans Fæller, og at jeg under hans

Samtaler bliver til Mode, som om jeg pludselig saa' en skjøn Have fuld af herlige, straalende Blomster og Frugter, som slet ikke findes her paa Jorden; men jeg ser gjærne ind i den. Siden Reinhold er her, forekommer ogsaa mange Ting mig helt anderledes, og meget, der ellers laa mørkt og formløst i min Sjæl, er nu blevet saa lyst og klart, at jeg ganske tydeligt kan erkjende det."

Fru Marthe rejste sig, og, idet hun, medens hun gik bort, truede ad Rosa med Fingeren, sagde hun: „Ej ej, Rosa, saa bliver vel Reinhold din udvalgte; det havde jeg ikke formodet, ikke anet!"

„Jeg beder eder," sagde Rosa, idet hun fulgte hende til Døren, „I maa slet ikke formode eller ane noget, kjære Fru Marthe, men overlade alt til Fremtiden; hvad den bringer, raader Himlen for, og enhver maa i Fromhed og Ydmyghed føje sig efter dens Vilje."

I Mester Martins Værksted var der imidlertid blevet meget livligt. For at kunne udføre alle Bestillinger havde han maattet antage Haandlangere og Lærlinge, og nu blev der hamret og banket, saa man kunde høre det vidt og bredt. Reinhold var bleven færdig med at maale det store Fad, som skulde leveres til Biskoppen af Bamberg, og havde sammen med Frederik og Konrad stillet det saa flinkt op, at Hjærtet hoppede i Livet paa Mester Martin, og hvert Øjeblik raabte han: „Det kalder jeg et Stykke Arbejde! Det bliver et Fad, som jeg endnu aldrig har lavet Mage til undtagen mit Mesterstykke!"

Dér stod nu de tre Svende og drev Baandene over de sammenføjede Staver, saa alt gjenlød af Køllernes høje Larm. Den gamle Valentin skrabede ivrigt med Krumkniven, og Fru Marthe med de to mindste Børn paa Skjødet sad tæt bag ved

Konrad, medens de andre muntre Knægte fo'r larmende og skrigende omkring med Ringene. Det var en lystig Færd, saa at man knapt lagde Mærke til den gamle Hr. Johannes Holzschuer, der traadte ind i Værkstedet. Mester Martin gik ham i Møde og spurgte høfligt om, hvad han ønskede.

„Jeg vilde gjærne en Gang se min kjære Frederik igjen; han arbejder saa bravt der henne," svarede Holzschuer. „Men saa, kjære Mester Martin, skulde jeg ogsaa have et godt Fad til min Vinkjælder, og det vilde jeg bede eder om at lave. — Se, dér henne bliver jo netop lavet et Fad, som jeg trænger til; det kan I overlade mig; I behøver blot at sige Prisen."

Reinhold, der var træt og havde hvilet nogle Minuter i Værkstedet og nu atter vilde stige op paa Stilladset, hørte Holzschuers Ord og sagde, idet han vendte Hovedet hen imod ham: „Kjære Hr. Holzschuer, I maa ikke tænke paa at faa vort Fad, det laver vi til den højærværdige Biskop af Bamberg."

Mester Martin, der havde lagt Armene paa Ryggen, sat den venstre Fod frem og bøjet Hovedet tilbage, blinkede hen til Fadet og sagde derpaa i en stolt Tone: „Min kjære Mester! I kunde allerede have set paa det udsøgte Træ og det omhyggelige Arbejde, at saadant et Mesterstykke sømmer sig for en fyrstelig Kjælder. Min Svend Reinhold har talt sandt; I maa ikke begjære sligt Arbejde. Naar Vinhøsten er forbi, skal jeg lade lave et godt, tarveligt Fad til jer, som det sømmer sig for jer Kjælder."

Den gamle Holzschuer, der blev opbragt over Mester Martins Stolthed, svarede, at hans Guldstykker vejede lige saa meget som Biskoppen af Bambergs, og at han vel ogsaa kunde faa godt Arbejde for sine rede Penge andet Steds. Mester Martin, der var overvældet af Vrede, beherskede sig med Be-

svær; han turde vel ikke fornærme den gamle Hr. Holzschuer, der var æret og agtet af Raadet og af alle Borgere. Men i dette Øjeblik slog Konrad voldsommere og voldsommere løs, saa alt knagede og bragede. Da udøste Mester Martin sin indre Vrede og raabte med heftig Røst: „Konrad! Din Klodrian! Hvorfor slaar du saa blindt og vildt løs? — Vil du slaa Fadet i Stykker?“

„Aha!“ udbrød Konrad, idet han saa' sig om efter Mesteren med et trodsigt Blik. „Ha, ha, du lille, komiske Mester, hvorfor ikke?“ Og saa slog han saa forfærdeligt løs paa Fadet, at det stærkeste Baand sprang klirrende itu og kastede Reinhold ned fra Stilladsets smalle Bræt, medens man paa den hule Efterklang ogsaa kunde høre, at en Stave maatte være sprunget. Overvældet af Vrede og Raseri sprang Mester Martin til, rev den Stave fra Valentin, som han skrabede paa, og, idet han raabte højt: „Fordømte Hund!“ gav han Konrad et ordentlig Slag over Ryggen. Saa snart Konrad følte Slaget, vendte han sig hurtigt om og stod et Øjeblik som sanseløs; men saa flammede hans Øjne af vildt Raseri; han skar Tænder og hylede: „Slaar I mig?“ Saa var han med et Spring nede af Stilladset, havde hurtigt grebet en Øxe, der laa paa Gulvet, og førte et vældigt Slag mod sin Mester; det maatte have kløvet dennes Hoved, hvis ikke Frederik havde revet Mesteren til Side, saa at Øxen kun strejfede Armen, fra hvilken Blodet strax strømmede ud. Martin, der jo var tyk og ubehjælpsom, tabte Ligevægten, snublede over Høvleblokken, hvor netop Læredrengen arbejdede, og faldt. Alle styrtede sig nu imod den rasende Konrad, som svang den blodige Øxe og med forfærdelig Stemme hylede: „Til Helvede skal han fare — til Helvede!“ Med Kæmpekræfter slyngede han dem alle bort fra sig. Han langede ud til et nyt Slag, der

utvivlsomt havde gjort det af med den stakkels Mester, som laa og stønnede og pustede paa Gulvet; men da viste Rosa sig bleg som Døden i Værkstedets Dør. Saa snart Konrad saa' hende, blev han som stivnet til en Billedstøtte staaende med den højt svungne Øxe. Saa kastede han Øxen langt bort, slog sig for Brystet og raabte med en Stemme, der trængte alle gjennem Marv og Ben: „Aa, du Himlens retfærdige Gud, hvad er det, jeg har gjort?“ og styrtede fra Værkstedet ud i det fri. Ingen tænkte paa at forfølge ham.

Nu blev den stakkels Mester Martin med megen Anstrængelse rejst op; men det viste sig strax, at Øxen kun var trængt ind i Kjødet i Armen, og at Saaret aldeles ikke kunde kaldes betydeligt. Den gamle Hr. Holzschuer, som Martin havde revet med i sit Fald, fik man nu ogsaa trukket frem mellem Høvlspaanerne, og man beroligede saa godt som muligt Fru Marthes Børn, der ustandseligt skreg og hylede over den gode Fader Martin. Han selv var nu ganske betuttet og mente, at hvis denne Djævel af en Svend ikke havde ødelagt det smukke Fad, saa brød han sig ikke saa meget om Saaret.

Man kom med Bærestole til de gamle Herrer: thi ogsaa Holzschuer havde slaaet sig temmelig slemt i Faldet. Han dadlede et Haandværk, som havde saadanne Mordinstrumenter til sin Raadighed, og besvor Frederik jo før jo hellere igjen at ofre sig til det skjønne Billedstøberi og de ædle Metaller.

Frederik og Reinhold, hvem Baandet havde truffet haardt, og som følte sig ligesom lammet i alle Lemmer, listede forknyt tilbage til Byen, da Tusmørket allerede var ved at falde paa. Da hørte de en sagte Stønnen og Sukken bag et Hegn. De blev staaende, og snart rejste der sig en høj Skikkelse,

som de øjeblikkelig gjenkjendte som Konrad, og for hvilken de veg sky tilbage.

„Ak, I kjære Svende," udbrød Konrad med klynkende Røst, „bliv dog ikke saa forskrækkede for mig; I anser mig for en djævelsk Mordhund! — Ak, det er jeg jo slet ikke, det er jeg jo slet ikke. Jeg kunde jo ikke handle anderledes, jeg maatte slaa den tykke Mester ihjel — egentlig burde jeg gaa med eder igjen og gjøre det alligevel, hvis det paa nogen mulig Maade lod sig gjøre — men nej, nej, det er altsammen forbi; I ser mig ikke igjen! — Hils den skjønne Rosa, som jeg elsker over al Maade; sig til hende, at jeg altid vil bære hendes Blomster paa Hjærtet og smykke mig med dem, naar jeg — men hun hører maaske fra mig i Fremtiden. Lev vel, lev vel, I kjære, brave Svende!" — Med disse Ord styrtede Konrad ustandseligt af Sted over Markerne.

„Der er noget særligt ved denne Yngling," sagde Reinhold, „vi kan slet ikke veje eller maale hans Gjerninger efter en almindelig Maalestok; maaske den Hemmelighed, der tyngede paa hans Bryst, en Gang i Fremtiden kommer for Dagens Lys."

Reinhold forlader Mester Martins Hus

Saa lystigt, som det ellers gik til paa Mester Martins Værksted, saa sørgeligt var det nu blevet. Reinhold, der ikke var skikket til noget Arbejde, holdt sig indelukket i sit Kammer, og Martin, der havde den saarede Arm i Bind, skjældte og smældte uophørligt over den afskyelige fremmede Svends Misgjerning. Rosa, ja, selv Frü Marthe og hendes

Drenge skyede Skuepladsen for den slemme Begivenhed, og saaledes hørte man kun Frederik arbejde, dumpt og hult, som man hører Brændehuggeres Slag i den ensomme Skov ved Vintertid; han maatte nu ganske alene med Besvær gjøre det store Fad færdigt.

Dyb Sørgmodighed opfyldte snart ganske Frederiks Tanker; thi nu troede han tydeligt at have iagttaget, hvad han for længe siden havde frygtet. Han nærede ingen Tvivl om, at Rosa elskede Reinhold. Ikke blot var ellers al Venlighed og mange søde Ord blevne henvendte til Reinhold alene; men han havde jo nu Bevis nok, siden Rosa, efter at Reinhold ikke mere kunde komme ud til Værkstedet, heller ikke mere tænkte paa at gaa derud og hellere blev hjemme, maaske vel endogsaa for at pleje den elskede omhyggeligt. Om Søndagen, da alle drog lystigt ud, da Mester Martin, som saa temmelig var kommen sig af sit Saar; indbød ham til at vandre med ham og Rosa til Aller-Engen, afslog han Indbydelsen, og ganske tilintetgjort af Smerte og Elskovsnød gik han ene ud til Landsbyen og til den Høj, hvor han først havde truffet Reinhold. Han kastede sig ned i det høje Græs blandt Blomsterne, og medens han tænkte paa, hvorledes den skjønne, haabefulde Stjærne, der havde lyst for ham paa hele hans Vej til Hjemmet, nu ved Maalet pludselig var sunket ned i den dybe Nat, hvorledes nu hele hans Færd lignede en Drømmers trøstesløse Anstrængelser, naar han strækker sine længselsfulde Arme ud efter tomme Gjøglebilleder, da styrtede Taarerne ud af hans Øjne og ned paa Blomsterne, der bøjede deres smaa Hoveder, som om de klagede over den unge Svends bitre Sorg. Selv vidste Frederik ikke, hvorledes det gik til, at de dybe Suk, der vældede ud af hans

betyngede Bryst, blev til Ord og Toner. Han sang følgende Sang:

„Hvor er du, Haabets Stjærne?
Saa langt, ak, i det fjærne
du straaler kun for andre;
jeg maa i Mørket vandre!
Hæv jer, I susende Aftenvinde,
slaa mod mit Bryst,
væk al dræbende Lyst,
al Dødens Smerte,
saa mit Hjærte,
af blodige Taarer vædet,
i trøstesløs Længsel stedet,
maa briste!
Hvad hvisker saa blidt der oppe,
I Træer, i eders Toppe?
I Skyer med gylden Bræmme,
skjønt jeg jer Skjønhed maa prise,
jeg kan dog ikke glemme!
I skal min Grav mig vise.
Kun den kan Haab mig love,
i den kan jeg roligt sove.“

Naar den dybeste Sørgmodighed blot kan finde Taarer og Ord, saa opløser den sig ofte til en mild Smerte, ja, der kan ogsaa lyse et mildt Skjær af Haab i Sjælen. Saaledes følte Frederik sig vidunderlig styrket og trøstet, da han havde sunget Sangen. Aftenvinden, de dunkle Træer, som han havde paakaldt i Sangen, brusede og ligesom hviskede med trøstende Stemme, og som søde Drømme om fjærn Herlighed, om fjærn Lykke, drog gyldne Striber op paa den mørke Himmel. Frederik rejste sig og vandrede ned ad Højen hen imod Landsbyen. Da var det, som om Reinhold ligesom den Gang, da han først havde truffet ham, gik

ved Siden af ham. Alle de Ord, som Reinhold havde talt, faldt ham igjen ind. Da han nu tænkte paa Reinholds Fortælling om Væddestriden mellem de to Malere, der var Venner, da faldt det som Skjæl fra hans Øjne. Han var jo ganske sikker paa, at Reinhold allerede tidligere maatte have set og elsket Rosa. Kun denne Kjærlighed drev ham til Nürnberg, til Mester Martins Hus; og med Kappestriden mellem de to mente han ikke andet end hans og Frederiks Bejlen til den skjønne Rosa. — Frederik hørte paa ny de Ord, som Reinhold den Gang sagde: „At kæmpe for den samme Pris, bravt, uden lumsk Baghold, skulde det ikke forene sande Venner endnu mere saadan ret af Hjærtens Grund end sætte Splid mellem dem? Skulde smaalig Misundelse eller vel endog lumskt Had finde Plads i ædle Hjærter?“ — „Ja,“ udbrød Frederik højt, „ja, min Hjærtens Ven, til dig selv vil jeg henvende mig uden al Tilbageholdenhed; du selv skal sige mig, om hvert Haab er forsvundet for mig.“

Det var allerede langt ud paa Morgenen, da Frederik bankede paa Reinholds Dør. Da alt var stille derinde, aabnede han Døren, der ikke som ellers var laaset, og traadte ind. I samme Øjeblik blev han staaende stiv som en Billedstøtte. Rosa i al sin Skjønheds Glans, i al sin Dyd — et herligt Billede i Legemsstørrelse stod foran ham paa Staffeliet, vidunderligt belyst af Morgensolens Straaler. Malerstokken, der var kastet paa Bordet, de vaade Farver paa Paletten viste, at der lige var blevet malet paa Billedet.

„Kjære Rosa — Rosa! — Aa, du Himlens Herre!“ sukkede Frederik. Da klappede Reinhold, der var traadt ind efter ham, ham paa Skulderen og sagde smilénde: „Naa, Frederik, hvad siger du til mit Billede?“ Frederik trykkede ham til sit Bryst og sagde: „Du herlige Menneske — du

store Kunstner! Ja, nu er alt klart. Du — du har vundet den Pris, som jeg Stakkel var dristig nok til at kæmpe for. Hvad er jeg imod dig, hvad er min Kunst mod din? Ak, jeg havde vel ogsaa mangt og meget paa Hjærte! — Le blot ikke af mig, kjære Reinhold; ser du — jeg tænkte paa, hvor herligt det maatte være at forme Rosas yndige Skikkelse og støbe den i det fineste Sølv; aa, det er jo en barnagtig Færd — men du — du! Hvor hun smiler yndigt til dig i al sin Skjønheds Pragt! — Ak, Reinhold, Reinhold, lykkesalige Menneske! Ja, hvad du den Gang sagde, det sker nu virkelig. Vi har begge kæmpet; du har sejret, du maatte sejre! Men jeg vedbliver at være din med hele min Sjæl. Dog jeg maa forlade Huset og mit Hjem; jeg maatte jo gaa til Grunde, hvis jeg nu skulde se Rosa igjen — tilgiv mig det, min kjære, kjære, herlige Ven! Endnu i Dag, strax i dette Øjeblik vil jeg flygte, ud i den vide Verden, hvorhen min Elskovssmerte og min trøstesløse Elendighed driver mig!"

Med disse Ord vilde Frederik ile ud af Stuen, men Reinhold holdt fast paa ham, idet han sagde: „Du skal ikke gaa: thi der kan endnu ske noget helt andet end det, du mener. Det er nu paa Tiden, at jeg siger dig alt, hvad jeg hidtil fortav. Du véd jo nu godt, at jeg ikke er Bødker, men Maler, og jeg haaber, du ser paa Billedet, at jeg ikke behøver at regne mig blandt de ringeste Kunstnere. I min Ungdom drog jeg til Italien, til Kunstens Land. Dér lykkedes det mig at faa store Mestre til at tage sig af mig og med levende Ild at nære den Lue, der flammede i mig. Saaledes skete det, at jeg snart svang mig op, at mine Billeder blev berømte i hele Italien, og at den mægtige Hertug af Florens drog mig til sit Hof. Den Gang vilde jeg ikke vide noget af tysk Kunst at sige, og uden at have set eders Billeder

snakkede jeg meget om Tørhed, om den daarlige Tegning, om den Haardhed, som man fandt hos saadanne Folk som eders Dürer og Cranach. Men da bragte en Gang en Billedhandler en Madonna af Albrecht Dürer til Hertugens Galleri, og den rørte paa en vidunderlig Maade mit inderste Hjærte, saa at jeg vendte min Hu helt fra de yppige italienske Billeder og strax besluttede, at jeg i Tyskland, mit Hjem, selv vilde skue de Mesterværker, som hele min Tragten nu gik ud paa. Jeg kom her til Nürnberg, og da jeg saa' Rosa, var jeg til Mode, som om hin Maria, der saa vidunderligt havde lyst op i mit Indre, vandrede livagtigt paa Jorden. Det gik mig som dig, kjære Frederik; hele mit Væsen blussede op i lyse Elskovsluer; jeg saa' kun og tænkte kun paa Rosa. Alt andet var forsvundet fra min Hu og selv Kunsten kun noget værd for mig, fordi jeg hundrede Gange atter og atter kunde tegne og male Rosa. Jeg agtede at nærme mig Jomfruen paa kjæk italiensk Vis, men alle mine Anstrængelser var forgjæves. Der gaves intet Middel til paa en naturlig Maade at gjøre sig bekjendt i Mester Martins Hus. Jeg tænkte endelig, at jeg ligefrem vilde bejle til Rosa; da hørte jeg, at Mester Martin havde besluttet kun at give sin Datter til en dygtig Bødkermester. Jeg fattede derfor den æventyrlige Beslutning at lære Bødkerhaandværket i Strassbnrg og saa begive mig til Mester Martins Værksted. Resten overlod jeg til Himlens Styrelse. Du véd, hvorledes jeg har udført min Beslutning; men du skal endnu erfare, at Mester Martin for nogle Dage siden har sagt til mig, at jeg vilde blive en dygtig Bødker og skulde være ham ret kjær som Svigersøn; thi han mærkede nok at jeg bejlede til Rosas Gunst, og at hun holdt meget af mig."

„Kan det da være anderledes?" udbrød Frederik med

heftig Smerte. „Ja, ja, din vil Rosa blive! Hvor kunde jeg Stakkel haabe paa saadan en Lykke?“

„Du glemmer,“ vedblev Reinhold, „du glemmer, min kjære Broder, at Rosa selv endnu slet ikke har stadfæstet, hvad den listige Mester Martin mener at have set. Det er sandt, at Rosa hidtil har opført sig meget venligt og sødt; men et elskende Hjærte røber sine Følelser paa en anden Maade. — Lov mig, min Broder, at du endnu i tre Dage vil forholde dig rolig og arbejde paa Værkstedet som ellers. Jeg kunde nok arbejde igjen; men siden jeg har malet ivrigere paa dette Billede, væmmes jeg ubeskriveligt ved det dumme Haandværk der ude. Jeg kan i Fremtiden ikke tage nogen Øxe i Haanden, hvad der saa end sker. Om tre Dage vil jeg aabent sige dig, hvorledes det staar til mellem Rosa og mig. Hvis jeg virkelig skulde være den lykkelige, til hvem Rosa har vendt sin Hu i Kjærlighed, saa kan du drage bort og erfare, at Tiden læger selv de dybeste Saar.“ — Frederik lovede at afvente sin Skæbne.

Han undgik omhyggeligt at se Rosa, og da den tredje Dag kom, bævede hans Hjærte af Frygt og ængstelig Spænding. Han listede som drømmende omkring i Værkstedet, og hans Ubehændighed gav Mester Martin berettiget Grund til at skjænde vrantent, hvad der ellers slet ikke var hans Vis. I det Hele taget syntes der at være hændet Mesteren noget, som røvede al hans Glæde. Han talte meget om skammelig List og Utaknemmelighed uden at forklare tydeligere, hvad han mente dermed. Da det endelig blev Aften, og Frederik gik tilbage til Byen, kom en Rytter ham i Møde i Nærheden af Porten, og han gjenkjendte Reinhold. Da denne fik Øje paa Frederik, udbrød han: „Naa saa træffer jeg dig jo, som jeg vilde!“ Derpaa sprang han af Hesten,

slyngede Tømmerne om Armen og tog Vennens Haand. „Lad os gaa et Stykke sammen med hinanden," sagde han, „nu kan jeg sige dig, hvorledes det gaar med min Kjærlighed." Frederik lagde Mærke til, at Reinhold havde de samme Klæder paa, som han havde baaret, da de første Gang traf hinanden, og at han førte en pakket Ransel med sig. Han saa' bleg og bekymret ud.

„Til Lykke!" udbrød Reinhold noget vildt. „Til Lykke, min kjære Broder! Nu kan du hamre løs paa dine Fade; jeg viger for dig, jeg har lige taget Afsked med den skjønne Rosa og den værdige Mester Martin."

„Hvorledes?" sagde Frederik, idet han fo'r sammen, som om han var ramt af et Lyn. „Du vil af Sted, skjønt Mester Martin vil have dig til Svigerson, og Rosa elsker dig?"

„Nej, min kjære Broder," svarede Reinhold, „det er noget, som din Skinsyge har bildt dig ind. Det ligger nu klart for Dagen, at Rosa vilde have taget mig til Mand af lutter Fromhed og Lydighed, men at der ikke gløder nogen Gnist af Kjærlighed for mig i hendes iskolde Hjærte. Ha ha! jeg kunde være bleven en dygtig Bødker! Om Hverdagen skulde jeg have skrabet Baand og høvlet Staver med Drengene, om Søndagen være vandret til St. Katharina- eller St. Sebalds-Kirken med min ærbare Hustru, og om Aftenen ud paa Aller-Engen, Aar ud, Aar ind!"

„Spot ikke en dygtig Borgers jævne, uskyldige Liv," afbrød Frederik Reinhold, der lo højt. „Hvis Rosa ikke elsker dig, saa er det virkelig ikke hendes Skyld."

„Du har Ret," sagde Reinhold; „det er ogsaa kun min dumme Manér; naar jeg føler mig krænket, larmer jeg som et forkjælet Barn. Du kan tænke dig, at jeg talte med Rosa om min Kjærlighed og om hendes Faders gode Vilje. Da

styrtede Taarer ud af hendes Øjne, og hendes Haand skjælvede i min. Med bortvendt Ansigt hviskede hun: „Jeg maa jo føje mig i min Faders Vilje.“ Jeg havde nok! — Min sælsomme Vrede maa lade dig, kjære Frederik, se ret ind i mit Indre; du maa se, at min Kamp om Rosas Besiddelse var et Blændværk, som mine forstyrrede Sanser skabte. Da jeg havde fuldendt Rosas Billede, var der Ro i mit Indre, og ofte var jeg rigtignok paa en ganske vidunderlig Vis til Mode, som om Rosa nu var Billedet, og Billedet blev til den virkelige Rosa. Det usle Haandværk blev mig afskyeligt, og da Hverdagslivet traadte saadan rigtig frem for mig med dette, at jeg skulde blive Mester og gifte mig, da blev jeg til Mode, som om jeg skulde spærres inde i et Fængsel og lænkes til Blokken. Og hvorledes skulde det himmelske Barn, som jeg bærer i mit Hjærte, kunne blive min Hustru? Nej, hun skal prange i evig Ungdom, Ynde og Skjønhed i Mesterværker, som min livfulde Aand vil skabe. Ak, hvor længes jeg ikke derefter! Hvor kunde jeg blive den guddommelige Kunst utro? Snart vil jeg atter bade mig i din glødende Duft, du herlige Land, du Hjem for al Kunst!“

Vennerne var komne til det Sted, hvor den Vej, som Reinhold agtede at drage ad, gik til venstre.

„Her vil vi skilles!“ udbrød Reinhold, trykkede Frederik heftigt og længe til sit Bryst, svang sig op paa Hesten og fo'r af Sted. Maalløs stirrede Frederik efter ham og listede sig derpaa hjem, bestormet af de sælsomste Følelser.

Hvorledes Frederik blev jaget bort fra Værkstedet af Mester Martin.

Næste Dag arbejdede Mester Martin i vranten Tavshed paa det store Fad til Bikoppen af Bamberg, og Frederik, der først nu rigtig bittert følte Savnet af Reinhold, formaaede ikke at faa et Ord, langt mindre en Sang, frem. Endelig kastede Martin Køllen til Side, lagde Armene over Kors paa Brystet og sagde med dæmpet Stemme:

„Nu er Reinhold ogsaa borte — han var en fornem Maler og har holdt mig for Nar med sit Bødkeri. — Hvis jeg havde kunnet ane det, da han kom i Huset sammen med dig og lod saa flink, saa kan du tro, jeg skulde have vist ham Døren. Hvor kan man have saadant et aabent, ærligt Ansigt og indvendig være fuld af Bedrag og Løgn! — Nu er han borte, og nu skal du med Troskab og Redelighed holde dig til mig og til dit Haandværk. Hvem véd, paa hvilken Maade du kan træde mig endnu nærmere. Naar du er bleven en dygtig Mester, og Rosa kan lide dig — naa, du forstaar mig og kan jo se at vinde Rosas Gunst.“

Med disse Ord tog han igjen Køllen i Haanden og arbejdede ivrigt videre. Selv vidste Frederik ikke, hvorledes det gik til, at Martins Ord skar ham i Hjærtet, at en sælsom Angst steg op i ham og formørkede hver Gnist af Haab. Rosa viste sig efter lang Tids Forløb igjen i Værkstedet, men var meget tankefuld og havde Øjne, der var røde af Graad, hvilket Frederik med Sorg lagde Mærke til. „Hun har grædt for hans Skyld; hun elsker ham alligevel“ — saaledes lød det i hans Indre, og han formaaede ikke at hæve Blikket op til hende, som han elskede saa usigeligt.

Det store Fad var blevet færdigt, og nu først blev Mester

Martin, da han betragtede det vellykkede Arbejde, munter og i godt Lune igjen. „Ja, min Søn," sagde han, idet han klappede Frederik paa Skulderen, „ja, min Søn, det bliver derved: hvis det lykkes dig at vinde Rosas Gunst, og du laver et smukt Mesterstykke, saa bliver du min Svigersøn, og saa kan du ogsaa træde ind i Mestersangernes ædle Lav og vinde dig stor Hæder."

Mester Martins Arbejde ophobede sig nu over al Maade, saa at han maatte antage to Svende, dygtige Arbejdere, men raa Knægte, der var blevne ganske vanartede paa lange Vandreture. I Stedet for de vante lystige og glade Samtaler, hørte man nu stygge Vittigheder i Mester Martins Værksted; i Stedet for Reinholds og Frederiks yndige Sange hørte man kun hæslige Viser. Rosa undgik Værkstedet, saa at Frederik kun saa' hende sjældent og flygtigt. Naar han saa saa' paa hende med bedrøvet Længsel, naar han sukkede: „Ak, kjære Rosa, naar jeg dog blot igjen kunde tale med eder, og I atter var saa venlig som den Gang, da Reinhold endnu var hos os!" saa slog hun undselig Øjnene ned og hviskede: „Har I da noget at sige, kjære Frederik?" — Frederik stod da saa stiv som en Pind og ude af Stand til at sige et Ord, og det skjønne Øjeblik var hurtigt flygtet bort som et Lyn, der lyser op i Aftenrøden og forsvinder, før man rigtig har faaet Øje paa det.

Mester Martin holdt nu paa, at Frederik skulde begynde paa sit Mesterstykke: han havde selv udsøgt det skjønneste, rene Egetræ uden Spor af Aarer og Striber, som allerede havde ligget over fem Aar i Træskuret; og ingen skulde hjælpe Frederik undtagen den gamle Valentin. Medens den stakkels Frederik allerede var bleven mere og mere kjed af Haandværket paa Grund af Svendenes Raahed, snøredes

nu Struben sammen paa ham, naar han tænkte paa, at dette Mesterstykke for stedse skulde bestemme hans Liv. Hin sælsomme Angst, der rejste sig i ham, da Mester Martin berømmede hans Trofasthed mod hans Haandværk, formede sig nu paa en frygtelig Maade stadig mere og mere tydeligt. Han vidste nu, at han vilde gaa skjændigt til Grunde, naar han ofrede sig til et Haandværk, der var hans af Kunsten helt opfyldte Sind saa fuldstændig imod. Reinhold og Billedet af Rosa kom ham ikke ud af Tankerne; men hans Kunst syntes ham ogsaa igjen at staa der i sin fulde Glorie. Ofte, naar han under sit Arbejde var lige ved at blive overvældet af den pinlige Følelse, at det var en ynkelig Færd, han hengav sig til, foregav han Sygdom og ilede hen til St. Sebalds Kirken. Dér betragtede han i Timevis Peter Vischers vidunderlige Monument og udbrød saa henrykt: „O store Gud, at udtænke saadant et Værk — at udføre det! — Gives der dog noget herligere paa Jorden?“ Og naar han saa maatte vende tilbage til sine Baand og Staver og tænke paa, at han kun saaledes kunde vinde Rosa, saa var det, som om gloende Kløer greb ind i hans saarede Hjærte, og som om han maatte gaa trøstesløs til Grunde i den uhyre store Kval. I Drømme kom ofte Reinhold og bragte ham sælsomme Tegninger til kunstige Skilderier, i hvilke Rosas Skikkelse paa en vidunderlig Maade var indvævet, snart som en Blomst, snart som en Engel med smaa Vinger. Men der manglede noget i det, og han opdagede, at Reinhold havde glemt Hjærtet i Rosas Billede, og han tegnede det nu. Saa var det, som om alle Blomster og Blade i Tegningen syngende rejste sig og udaandede sød Duft, og de ædle Metaller viste ham i et funklende Spejl Rosas Billede, som om hun længselsfuldt strakte Armene ud efter den elskede, som om Billedet svandt

hen som i mørk Taage, og hun selv, den skjønne Rosa, trykkede ham til sit Bryst, fuld af salig Attraa. — Mere og mere dræbende blev hans Tilstand under det usalige Bødkerarbejde. Saa søgte han Trøst og Hjælp hos sin gamle Mester Johannes Holzschuer. Denne tillod, at Frederik i hans Værksted tog fat paa et Arbejde, som han havde udtænkt, og hvortil han i lang Tid havde sammensparet den Løn, han fik hos Mester Martin, for at kunne anskaffe det nødvendige Guld. Saaldes skete det, at Frederik, hvis ligblege Ansigt retfærdiggjorde hans Foregivende om, at han var betagen af en tærende Sygdom, næsten slet ikke arbejdede i Værkstedet, og at der gik Maaneder, uden at han gjorde den mindste Smule ved sit Mesterstykke, det store Fad. Mester Martin gjorde ham ivrigt Forestillinger om, at han dog i alt Fald skulde arbejde saa meget, som hans Kræfter tillod, og Frederik var rigtignok en Gang imellem nødt til at gaa til den forhadte Høvleblok og tage Øxen i Haanden. Medens han arbejdede, traadte Mester Martin hen til ham og saa' paa de Staver, han bearbejdede.

Da blev han ganske rød i Ansigtet og udbrød: „Hvad er dette? — Frederik, hvad er dette for noget Arbejde? Har en Svend lavet disse Staver, en Svend, der vil være Mester, ellet er det en enfoldig Læredreng, der har snuset her omkring i Værkstedet for tre Dage siden? Frederik, tag dig dog sammen; hvad er det for en Djævel, der er faret i dig og plager dig? — Mit dejlige Egetræ! Dit Mesterstykke! — Aa, du klodsede, tankeløse Fyr!“

Overvældet af alle Helvedes Kvaler, der brændte i ham, kunde Frederik ikke længere styre sig; han kastede Øxen langt bort og raabte: „Mester — nu er alt forbi — ja, om det saa skal koste mig Livet, om jeg skal forgaa i usigelig

Elendighed, jeg kan ikke mere arbejde i dette usle Haandværk, fordi jeg med uimodstaaelig Magt føler mig draget til min herlige Kunst. Ak, jeg elsker eders Rosa usigeligt, som ingen anden paa Jorden formaar at elske hende — kun for hendes Skyld har jeg udført dette forhadte Arbejde her! — Nu har jeg tabt hende; jeg véd det, jeg bukker ogsaa snart under af Sorg; men der er nu intet at gjøre ved det. Jeg vender tilbage til min herlige Kunst, til min værdige gamle Mester Johannes Holzschuer, som jeg skjændigt har forladt."

Mester Martins Øjne funklede som flammende Kjærter. Han formaaede næppe at tale af Raseri og stammede: „Hvad — ogsaa du — Løgn og Bedrag — du har bedraget mig — du kalder det et usselt Haandværk — Bødkeriet! Bort fra mine Øjne, du skammelige Knægt, bort med dig!"

Med disse Ord greb Mester Martin den stakkels Frederik i Skuldren og kastede ham ud af Værkstedet. De raa Svendes og Læredrenges Haanlatter fulgte ham. Kun den gamle Valentin foldede Hænderne, saa' tankefuldt ud for sig og sagde: „Jeg har nok mærket, at den gode Svend tænkte paa noget højere end paa vore Fade." — Fru Marthe græd meget, og hendes Drenge skreg og jamrede efter Frederik, som havde leget saa venligt med dem og givet dem mangt et godt Stykke Bagværk.

Slutning.

Hvor vred Mester Martin nu end kunde være paa Reinhold og Frederik, maatte han dog tilstaa, at med

dem var al Glæde og al Lyst veget bort fra Værkstedet. Af de nye Svende havde han daglig ikke andet end Ærgrelser og Fortrædeligheder. Han maatte passe paa hver Ubetydelighed og havde Besvær og Anstrængelse nok med at faa selv det mindste Arbejde gjort efter sit Hoved. Ganske nedtrykt af daglige Bekymringer sukkede han siden ofte: „Ak, Reinhold, ak, Frederik, havde I ikke narret mig saa skjændigt, var I dog bleven dygtige Bødkermestre!“ Det gik ofte saa vidt, at han omgikkes med Tanken om helt at opgive alt Arbejde.

I en saadan mørk Stemning sad han en Gang om Aftenen i sit Hus, da Hr. Jacobus Paumgartner og sammen med ham Mester Johannes Holzschuer traadte ganske uventet ind. Han mærkede nok, at der nu vilde blive talt om Frederik, og i Virkeligheden ledede Hr. Paumgartner meget snart Samtalen hen paa ham, og Mester Holzschuer begyndte at prise Ynglingen paa alle mulige Maader. Han mente, at det var sikkert, at Frederik med saadan en Flid og med saadanne Gaver ikke blot kunde blive en fortræffelig Guldsmed, men ogsaa ligefrem træde i Peter Vischers Fodspor som en herlig Billedstøber. Nu begyndte Hr. Paumgartner at skjænde heftigt over den uværdige Opførsel, som Mester Martin havde vist imod den stakkels Svend, og de holdt begge to paa, at naar Frederik var bleven en dygtig Guldsmed og Billedstøber, skulde han give ham Rosa til Hustru, saafremt hun holdt af Frederik, der var ganske opfyldt af Kjærlighed til hende.

Mester Martin lod dem tale ud; saa tog han sin Hue af og sagde smilende: „I kjære Herrer tager jer varmt af Svenden; men han har bedraget mig paa en skammelig Vis. Dog vil jeg tilgive ham dette, men forlang ikke, at jeg for

hans Skyld skal forandre min faste Beslutning; om at han faar Rosa bliver der nu en Gang aldeles ikke Tale.“

I dette Øjeblik traadte Rosa ind ligbleg, med forgrædte Øjne; hun satte i Tavshed Vin og Glas paa Bordet.

„Naa,“ begyndte Hr. Holzschuer, „saa maa jeg vel give efter for den stakkels Frederik, der vil forlade sit Hjem for stedse. Han har lavet et smukt Stykke Arbejde, som han med eders Tilladelse, kjære Mester, vil forære eders Rosa til Erindring — se kun paa det!“ Med disse Ord fremtog Mester Holzschuer en lille, overordentlig kunstfærdig udført Sølvpokal og rakte den til Mester Martin, der var en stor Ven af fine Redskaber og derfor tog den og besaa den med Velbehag fra alle Sider. Man kunde i Virkeligheden næppe heller se noget herligere Sølvarbejde end netop denne lille Pokal. Sirlige Ranker af Vinblade og Roser slyngede sig om den, og ud af Roserne, ud af de bristende Knopper saa' yndige Engle frem, ligesom der paa den forgyldte Bund indvendig var graveret Engle, der yndefuldt kjærtegnede hinanden. Naar man gød klar Vin i Pokalen, var det, som om Englene dukkede op og ned i yndig Leg.

„Dette Bæger,“ sagde Mester Martin, „er i Sandhed udført meget sirligt, og jeg vil beholde det, hvis Frederik modtager dets dobbelte Værdi i gode Guldstykker.“ Idet Mester Martin sagde dette, fyldte han Pokalen og førte den til sin Mund. I samme Øjeblik blev Døren sagte aabnet, og Frederik traadte ind. Hans Ansigt var ligblegt og præget af den dræbende Smærte over, at han for stedse skulde skilles fra det, der var ham kjærest paa Jorden. Saa snart Rosa fik Øje paa ham, raabte hun med en skærende Røst: „Ak, min kjæreste Frederik!“ og styrtede halvt afsjælet til hans Bryst.

Mester Martin satte Pokalen fra sig, og da han saa' Rosa i Frederiks Arme, spilede han Øjnene op, som om han saa' et Spøgelse. Saa tog han igjen maalløs Pokalen og saa' ned i den. Derpaa rejste han sig op fra Stolen og raabte med høj Røst; „Rosa, Rosa, elsker du Frederik?“

„Ak,“ stammede Rosa, „ak, jeg kan ikke længere skjule det; jeg elsker ham som jeg elsker mit Liv; mit Hjærte var jo lige ved at briste, da I jog ham bort.“

„Saa omfavn din Brud, Frederik! — Ja, ja, din Brud!“ udbrød Mester Martin.

Paumgartner og Holzschuer saa' ganske forvirrede og forbavsede paa hinanden; men Mester Martin holdt Pokalen i Haanden og fortsatte: „Aa, du Himlens Gud, er da ikke alt gaaet til, saaledes som den gamle spaaede: „Et skjønt Bo med gylden Pragt skal han bringe, hvori krydrede Bølger rinde og lyse Engle synge fromt! — Det skjønne Bo med gylden Pragt, har den dig ind i Huset bragt, som du i Favn skal kjærligt tage; frygt ej, din Fader vil ham vrage — din Brudgom han bliver med Sang og Klang!“ Ak jeg stakkels Daare — dette er jo det straalende Bo; her er Englene og Brudgommen — Halløj, I Herrer, nu er alting godt; alting er godt, Svigersønnen er fundet!“

Den, hvis Sanser nogen Sinde har været hildede i en fæl Drøm, saa at han troede, han hvilede i en dyb sort Gravens Nat, og nu vaagner pludselig i den klare Vaar, der er fuld af Duft og Solglans, medens den Kvinde, der er ham kjærest paa Jorden, kommer og omslynger ham, og han ser ind i hendes skjønne Aasyns Himmel, den, hvem dette nogen Sinde er hændet, han forstaar, hvorledes Frederik var til Mode, han fatter hans overvættes Lyksalighed.

Han mægtede ikke at sige et Ord; han holdt Rosa fast

i sine Arme, som om han aldrig vilde slippe hende, indtil hun blidt snoede sig løs og førte ham hen til sin Fader. Da udbrød han: „Aa, min kjære Mester, er det da virkelig sandt? — Giver I mig Rosa til Hustru, og kan jeg vende tilbage til min Kunst?“

„Ja, ja,“ sagde Mester Martin, „tro det dog blot! Kan jeg da gjøre noget andet, siden du har opfyldt den gamle Bedstemoders Spaadom? Nu bliver dit Mesterstykke liggende —“ Da smilte Frederik ligesom forklaret af Lyksalighed og sagde: „Nej kjære Mester, hvis I synes, saa vil jeg nu med Lyst og Mod fuldende mit gode Fad som mit sidste Bødkerarbejde og derpaa vende tilbage til Smelteovnen.“

„Du er en god og brav Fyr,“ udbrød Mester Martin, hvis Øjne funklede af Glæde. „Ja, gjør dit Mesterstykke færdigt, og saa holder vi Bryllup.“

Frederik holdt redeligt sit Ord; han fuldendte det store Fad, og alle Mestre erklærede, at et skjønnere Stykke Arbejde var aldrig blevet gjort, hvorover da Mester Martin glædede sig inderligt og i det hele taget mente, at Himlen slet ikke kunde have skjænket ham nogen fortræffeligere Svigersøn.

Bryllupsdagen var endelig kommet. Frederiks Mesterfad, fyldt med ædel Vin og bekranset med Blomster, var stillet i Husets Forstue. Lavets Mestre med Raadsherren Jacobus Paumgartner i Spidsen indfandt sig med deres Hustruer, og efter dem fulgte Guldsmedemestrene. Toget vilde lige begive sig til St. Sebalds Kirken, hvor Parret skulde vies, da der lød Trompetklang paa Gaden, og Heste vrinskede og stampede uden for Mester Martins Hus. Martin ilede hen til Karnapvinduet; da saa' han, at Heinrich von Spangenberg i straalende Festklæder holdt uden for Huset, og nogle Skridt bag

ved ham sad paa en vælig Ganger en ung prægtig Ridder med blinkende Sværd ved Siden og høje brogede Fjer i Baretten, som straalede af Ædelstene. Ved Siden af Ridderen saa' Hr. Martin en vidunderlig skjøn Dame, der ligeledes var herligt klædt; hun sad paa en Pasgænger, hvis Farve var som nyfalden Sne. Pager og Tjenere, straalende i brogede Kjortler, dannede en Kreds rundt omkring dem. Trompeterne tav, og den gamle Spangenberg raabte op til Martin: „Hejda, Mester Martin, jeg kommer ikke for eders Vinkjælders eller for eders Gyldens Skyld, jeg kommer kun, fordi det er Rosas Bryllup! Maa jeg komme ind, kjære Mester?“

Martin mindedes vel sine Ord, skammede sig lidt og ilede ned for at modtage Junkeren. Den gamle Herre steg af Hesten og traadte hilsende ind i Huset. Pager kom springende, og Damen lod sig hjælpe ned af Hesten af dem, hvorpaa Ridderen bød hende Haanden og saa fulgte den gamle Herre. Men saa snart Mester Martin saa' den unge Ridder, fo'r han tre Skridt tilbage, slog Hænderne sammen og udbrød: „Store Gud, det er Konrad!“

„Ja vel, kjære Mester,“ svarede Ridderen smilende, „jeg er eders Svend Konrad. I maa tilgive mig det Saar, jeg tilføjede jer — egentlig burde jeg slaa jer ihjel, kjære Mester, det vil I jo kunne indse; men nu har alt føjet sig helt anderledes.“

Mester Martin svarede ganske forvirret, at det dog var bedre, han ikke var bleven slaaet ihjel, og den Smule Rift med Øxen havde han slet ikke brudt sig om. Da nu Martin traadte ind i Værelset med de nye Gjæster, hvor Brudeparret var samlede med de øvrige, blev alle meget forbavsede over den smukke Dame, der lignede den skjønne Brud i den Grad, at man skulde tro, det var hendes Tvillingsøster. Ridderen

nærmede sig med ædel Anstand til Bruden og sagde: „Tillad, skjønne Rosa, at Konrad er til Stede paa eders Hædersdag. I er jo ikke mere vred paa den vilde, ubesindige Svend, der nær havde voldt jer stor Sorg, er I vel?“

Men da nu Brud og Brudgom og Mester Martin saa' ganske forundrede og forvirrede paa hinanden, sagde den gamle Spangenberg: „Naa, jeg maa vel hjælpe jer ud af Drømmen. Det er min Søn Konrad, og her kan I se hans kjære Hustru, der ligesom den skjønne Brud hedder Rosa. I mindes vel vor Samtale, Mester Martin. Da jeg spurgte eder, om I ogsaa vilde afslaa min Søn at faa eders Rosa til Ægte, saa havde det vel sin særlige Grund. Knægten var rasende forelsket i Rosa, og han bragte mig til den Beslutning at opgive alle Hensyn og bejle for ham. Men da jeg sagde til ham, hvor skammeligt I havde affærdiget mig, sneg han sig paa en ganske vanvittig Maade ind hos jer som Svend for at vinde Rosas Gunst og maaske vel endog for at bortføre hende. Naa — I har helbredet ham med det Hug over Ryggen! — Hav Tak derfor — især da han fandt den ædle Frøken, som maaske, naar alt kommer til alt, er den Rosa, der egentlig var i hans Hjærte fra Begyndelsen af.“

Damen havde imidlertid med mild Ynde hilst paa Bruden og skjænket hende et rigt Perlehalsbaand som Bryllupsgave. „Se, kjære Rosa,“ sagde hun derpaa, idet hun fremtog en ganske vissen Urtekost blandt de friske Blomster, der prangede paa hendes Bryst, „det er de Blomster, som du en Gang gav min Konrad som Kampens Pris. Han har gjemt dem trofast, indtil han saa' mig; da blev han dig utro og skjænkede mig dem; men du maa ikke være vred over det.“

Rosa slog undselig Øjnene ned og rødmede dybt, idet hun sagde: „Ak, ædle Frue, hvorfor vil I dog tale saaledes,

kunde da Junkeren nogen Sinde elske mig stakkels Pige? I alene var hans Kjærlighed; og fordi jeg nu ogsaa hedder Rosa og skal ligne eder noget, som de siger her, saa bejlede han til mig, idet han dog alene mente eder.“

For anden Gang vilde Toget sætte sig i Bevægelse, da traadte en Yngling ind, som paa italiensk Vis var klædt helt i sort Fløjel med sirlig Kniplingskrave og kostbare gyldne Kjæder om Halsen.

„Aa, Reinhold, kjære Reinhold!“ udbrød Frederik og styrtede sig til Ynglingens Bryst. Ogsaa Bruden og Mester Martin udbrød jublende: „Reinhold, vor brave Reinhold er kommet!“

„Sagde jeg dig det ikke?“ sagde Reinhold, idet han ildfuldt besvarede Omfavnelsen, „sagde jeg dig ikke, min hjærtenskjære Ven, at alt endnu kunde føje sig prægtigt for dig? — Lad mig fejre din Bryllupsdag med dig, jeg kommer lang Vejs fra i den Anledning; og til evigt Minde skal du hænge det Maleri op i dit Hus, som jeg har malet og bragt med til dig.“

Saa raabte han noget, og to Tjenere bragte et stort Billede i en prægtig gylden Ramme, som forestillede Mester Martin i sit Værksted med sine Svende, Reinhold, Frederik og Konrad. De arbejdede paa det store Fad, og den skjønne Rosa traadte netop ind. Alle frydedes over dette Kunstværks Sandhed og Farvepragt.

„Ih nej da,“ sagde Frederik smilende, „det er vel dit Mesterstykke som Bødker? Mit ligger der ude i Forstuen; men jeg skal snart lave et andet.“

„Jeg véd alt,“ svarede Reinhold, „og priser dig lykkelig. Hold blot fast ved din Kunst, som vel ogsaa bedre end min tillader, at man holder sig hjemme i sit Hus og deslige.“

Ved Bryllupsmaaltidet sad Frederik mellem de to Rosaer; lige over for havde Mester Martin Plads mellem Konrad og Reinhold. Da fyldte Hr. Paumgartner Frederiks Pokal til Randen med ædel Vin og drak paa Mester Martins og hans brave Svendes Vel. Saa gik Pokalen rundt. Først tømtes den af den ædle Junker Heinrich af Spangenberg og derefter af alle hæderværdige Mestre, der sad om Bordet, paa Mester Martins og hans brave Svendes Velgaaende.

LYKKE I SPIL

Pyrmont var mere end nogen Sinde besøgt i Sommeren 18 . . . Fra Dag til Dag tog Tilstrømningen af fornemme og rige fremmede til og vakte Kappestrid hos Spekulanter af enhver Art. Dette bevirkede ogsaa, at de Folk, der holdt Pharaobanken, sørgede for at opdynge deres glimrende Guld i større Masser end ellers, for at Lokkemaden ogsaa skulde tiltrække det ædleste Vildt, som de, der var gode og øvede Jægere, agtede at lokke i derès Garn.

Hvem véd ikke, at Spillets Trolddom bliver uimodstaaelig i Saisonen paa Badesteder, hvor enhver er traadt ud af sine almindelige Forhold og forud er bestemt paa at hengive sig til Driveri og Adspredelse? Man ser Personer, der ellers ikke rører et Kort, som de ivrigste Spillere ved Banken, og desuden kræver, i alt Fald i den fornemme Verden, den gode Tone, at man hver Aften indfinder sig i Banken og bortspiller nogle Penge.

Til denne uimodstaaelige Trolddom, denne den gode Tones Regler, syntes ene en ung tysk Baron — vi vil kalde ham Siegfried — ikke at tage Hensyn. Naar alle ilede til Spillebordet, naar han blev afskaaret fra alle Midler, enhver Udsigt til aandelig Underholdning, som han satte Pris paa,

saa foretrak han enten paa ensomme Spasereture at overlade sig til sin Fantasis Spil eller at sidde paa sit Værelse med denne eller hin Bog, ja, vel ogsaa selv at digte eller skrive et eller andet.

Siegfried var ung, uafhængig, rig, af ædel Skikkelse og yndefuldt Væsen, og derfor kunde det ikke være andet, end at man højagtede ham og holdt af ham, og at hans Lykke hos Kvinderne var afgjort. Men i alt, hvad han tog fat paa, syntes der ogsaa at raade en særlig Lykkestjærne over ham. Man talte om alle Slags æventyrlige Elskovsforhold, som var blevne ham paanødte, og som, hvor ødelæggende de tilsyneladende vilde have været for enhver anden, paa utrolig Maade var blevne let og lykkeligt løste. Men især plejede de gamle Herrer af Baronens Bekjendtskab, naar der blev talt om ham og hans Lykke, at fortælle en Historie om et Uhr, der var hændet ham i hans første Ynglingeaar: Medens Siegfried endnu var under Formynderskab, havde han en Gang paa en Rejse, han uventet kom til at foretage, været i saa stor Pengeforlegenhed, at han, for blot at komme videre, maatte sælge sit Gulduhr, der var besat med Brillanter. Han var forberedt paa at skille sig af med dette kostbare Uhr for en Bagatel; men da det netop hændtes, at en ung Fyrste, der boede i samme Hotel som han, søgte et saadant Klenodie, fik han mere for det end dets egentlige Værdi. Der var gaaet over et Aar, og Siegfried var bleven sin egen Herre, da han paa et andet Sted læste i Bladene, at der var et Uhr, som skulde bortspilles. Han tog et Lod, der kostede en Bagatel, og vandt det Gulduhr med Brillanter, som han havde solgt. Ikke længe efter ombyttede han dette Uhr med en kostbar Ring. Han kom en kort Tid i Fyrsten af G.s Tjeneste, og denne sendte ham, da han tog sin Afsked, som Minde om sin Velvilje det

samme Gulduhr, der var besat med Brillanter, og en smuk Kjæde.

Fra denne Historie gik man saa over til at tale om Siegfrieds Egensindighed, at han aldeles ikke vilde røre et Kort, hvortil han med sin deciderede Lykke dog særlig havde Anledning, og man blev snart enig om, at Baronen trods sine øvrige glimrende Egenskaber var en Gnier, der var alt for angst og alt for snæverhjærtet til at udsætte sig for det allerringeste Tab. Man ænsede aldeles ikke, at Baronens Opførsel stod i fuldstændig Modstrid med enhver Tanke om Gjerrighed, og som det nu en Gang plejer at gaa i Verden: de fleste er rigtig forhippede paa at kunne finde en Hage ved en eller anden højtbegavet Mand og forstaar ogsaa at finde denne Hage, selv om den beror paa deres egen Indbildning — saaledes var man i dette Tilfælde meget tilfreds med denne Forklaring af Siegfrieds Uvilje imod Spil.

Siegfried erfarede meget snart, hvad man paastod om ham, og da han, højhjærtet og gavmild, som han var, ikke afskyede noget i saa høj Grad som Gjerrighed, besluttede han at knuse Bagvaskerne, hvor meget han end havde imod alt Spil, og kjøbe sig fri for den slemme Mistanke med et Par Hundrede Louisdorer eller mere.

Han indfandt sig i Banken med det faste Forsæt at tabe den betydelige Sum, som han havde stukket til sig; men den Lykke, som stod ham bi i alt, hvad han foretog sig, var ham ogsaa tro i Spil. Hvert Kort, han valgte, vandt. Gamle, øvede Spilleres kabbalistiske Beregninger strandede paa Baronens Spil. Han kunde ombytte Kortene; han kunde blive ved at holde paa de samme — lige meget! Han vandt stadig. Baronen viste det sjældne Skue: en Spiller, der er ved at blive ude af sig selv, fordi Kortene stadig falder til Gunst for ham;

og hvor nær end Forklaringen af denne Adfærd laa, saa saa' man dog paa hinanden med betænkelige Ansigter og gav ikke utydeligt at forstaa, at Baronen, idet han lod sig rive med af sit Hang til det underlige, tilsidst dog maaske kunde blive vanvittig; thi vanvittig maatte dog den Spiller være, der blev forfærdet over sit Held.

Netop den Omstændighed, at Baronen havde vundet en betydelig Sum, tvang ham til at vedblive at spille for saaledes at gjennemføre, hvad han havde foresat sig, da der efter al Sandsynlighed vilde følge et endnu større Tab efter den betydelige Gevinst. Men hvad man kunde formode, indtraf ingenlunde; thi hans Held vedblev at være det samme.

Uden at Baronen mærkede det, fik han efterhaanden selv Lyst til Pharaospillet, der i sin Simpelhed er det mest skæbnesvangre Spil.

Han var ikke mere utilfreds med sin Lykke. Spillet fængslede hans Opmærksomhed og holdt ham fast hele Nætter igjennem. Da det ikke var Vindingen, men netop Spillet selv, der tiltrak ham, maatte han nødvendigvis tro paa den særlige Trolddom, som hans Venner havde talt om, og som han slet ikke havde villet gaa ind paa.

Da han en Nat, efter at Banken netop havde endt en Taille, saa' op, opdagede han en ældre Mand, der havde stillet sig lige over for ham og ufravendt rettede sit vemodige, alvorlige Blik paa ham. Hver Gang Baronen saa' op under Spillet, mødte hans Blik den fremmedes mørke Øje, saa at han ikke kunde undgaa en trykkende, uhyggelig Følelse. Først da Spillet var forbi, forlod den fremmede Salen. Den følgende Nat stod han atter lige over for Baronen og stirrede ufravendt paa ham med mørke, spøgelseagtige Øjne. Endnu beherskede Baronen sig, men da den fremmede atter havde indfundet sig

den tredje Nat og med funklende Øjne vedblev at stirre paa Baronen, fo'r denne op og sagde: „Min Herre! Jeg maa bede Dem om at vælge Dem en anden Plads; De generer mig i mit Spil!“

Den fremmede bukkede med et smerteligt Smil og forlod Spillebordet og Salen uden at sige et Ord.

Ogsaa den følgende Nat stod den fremmede lige over for Baronen og gjennemborede ham med sit mørke, funklende Blik.

Da fo'r han op, endnu mere forbitret end den foregaaende Dag, og sagde: „Min Herre! Hvis det morer Dem at glo paa mig, saa vil jeg bede Dem om at vælge en anden Tid og et andet Sted, men at De i dette Øjeblik . . .“ en Bevægelse med Haanden hen imod Døren traadte i Stedet for de haarde Ord, som Baronen netop vilde ytre.

Ligesom den foregaaende Nat bukkede den fremmede let med et smerteligt Smil og forlod Salen.

Ophidset af Spillet, af den Vin, han havde drukket, ja, selv af Scenen med den fremmede, kunde Siegfried ikke sove. Morgenen dæmrede allerede, da hele den fremmedes Skikkelse traadte frem for hans Øjne; han saa' det indholdsrige, skarpt tegnede Ansigt med det smertelige Udtryk, de dybt liggende, mørke Øjne, der stirrede paa ham; han tænkte paa, at Mandens ædle Ansigt, til Trods for hans fattige Dragt, vidnede om en fin Opdragelse. — Og nu den Maade, paa hvilken den fremmede med smertelig Resignation optog de haarde Ord og fjærnede sig fra Salen, idet han med Magt bekæmpede den bitreste Følelse! — „Nej!“ udbrød Siegfried, „jeg gjorde ham Uret, stor Uret! — Ligger det da i mit Væsen, som en raa Knægt at bruse op og være uartig og saare Mennesker uden den mindste Anledning?“ Baronen blev til sidst enig

med sig selv om, at Manden havde stirret saaledes paa ham under en trykkende Følelse af den mest skærende Kontrast; i det Øjeblik, da han maaske selv kæmpede med den bitreste Nød, havde han, Baronen, i letsindigt Spil dynget Guld paa Guld. Han besluttede, at han strax den næste Morgen vilde opsøge den fremmede og udjævne Sagen.

Tilfældet føjede det saaledes, at den fremmede var den allerførste Person, Baronen traf, da han spaserede i Alléen.

Baronen talte til ham, undskyldte indtrængende sin Adfærd den foregaaende Nat og sluttede med at bede den fremmede om Forladelse. Denne mente, at han slet ikke havde noget at tilgive, da man maatte holde en Spiller, der var midt i et ivrigt Spil, meget til Gode, og da han selv var Skyld i, at han havde maattet høre de haarde Ord, fordi han haardnakket var bleven paa en Plads, hvor han maatte genere Baronen.

Baronen gik videre. Han talte om, at der ofte i Livet gaves øjeblikkelige Forlegenheder, der paa den ubehageligste Maade tyngede paa en dannet Mand, og lod sig ikke utydeligt forstaa med, at han var rede til at ofre de Penge, han havde vundet, eller endnu mere, hvis han maaske derved kunde hjælpe den fremmede.

„Min Herre," svarede den fremmede, „De anser mig for trængende; det er jeg just ikke; thi skjønt jeg snarere er fattig end rig, har jeg dog saa meget, at jeg kan leve paa min simple Vis. De vil tillige selv kunne indse, at jeg, saafremt De tror, at De har fornærmet mig, og vil bøde paa det med en rund Pengesum, umuligt som Mand af Ære kan tage imod det, selv om jeg ikke var Kavaler."

„Jeg tror, at jeg forstaar Dem," svarede Baronen for-

legen, „og jeg er rede til at give Dem al den Satisfaktion, som De kan forlange.“

„Aa, Gud!“ fortsatte den fremmede. „Hvor ulige vilde ikke en Tvekamp mellem os to være! — Jeg er overbevist om, at De ligesom jeg ikke anser en Duel for barnagtigt Raseri og ingenlunde tror, at et Par Draaber Blod, der maaske flyder ud af en saaret Finger, kan vaske ens plettede Ære ren. Der gives mange Tilfælde, som kan gjøre det umuligt for to Mennesker at leve samtidig her paa Jorden. Det kan være saaledes, selv om den ene lever i Kaukasus og den anden ved Tiberen, at der ikke gives nogen Adskillelse, saa længe den ene kan naa den andens Tilværelse med Tankerne alene. I det Tilfælde følger der nødvendigvis en Tvekamp, som maa afgjøre, hvem af de to der skal vige Pladsen for den anden her paa Jorden. — Mellem os to vilde, som jeg lige har sagt, Tvekampen være ulige, da mit Liv ingenlunde er saa meget værdt som Deres. Hvis jeg støder Dem ned, saa dræber jeg en hel Verden af de skjønneste Forhaabninger, hvis jeg bliver paa Pladsen, saa har De endt en kummerlig Tilværelse, der er bleven ødelagt af de bitreste, kvalfuldeste Minder. — Men Hovedsagen er og bliver, at jeg aldeles ikke anser mig for fornærmet. — De bød mig gaa, og jeg gik.“

De sidste Ord sagde den fremmede i en Tone, der røbede, at han dog følte sig krænket i sit Indre. Det var Grund nok for Baronen til endnu en Gang at undskylde sig med, at han vidste ikke selv hvorfor, men den fremmedes Blik var trængt ind i hans inderste Hjærte, saa at han til sidst slet ikke kunde taale det.

„Hvis mit Blik virkelig er trængt ind i Deres Inderste,“ sagde den fremmede, „saa gid det maa have vakt Tanker

om den truende Fare, i hvilken De svæver. Med frejdigt Mod, med ungdommelig Ligegyldighed staar De ved Afgrundens Rand; et eneste Stød, og De styrter redningsløst ned. — Med ét Ord: De er i Begreb med at blive en lidenskabelig Spiller og at ødelægge Dem selv.“

Baronen forsikrede, at den fremmede tog fuldstændig fejl. Han fortalte nøjagtigt, hvorledes han var kommen til Spillebordet, og påastod, at han helt manglede den egentlige Sans for Spil, at han netop ønskede at tabe et Par Hundrede Louisdorer og, naar han havde opnaaet dette, vilde holde op med at spille. Hidtil havde han haft det mest afgjorte Held.

„Ak!“ udbrød den fremmede. „Ak, netop dette Held er den fjendtlige Magts forfærdeligste, lumskeste Bedrag. Netop det Held, med hvilket De spiller, Hr. Baron, hele Maaden, paa hvilken De er kommet til at spille, ja, selv hele Deres Væsen under Spillet, der kun alt for tydeligt røber, hvorledes Deres Interesse for det stiger mere og mere — alt — alt dette minder mig kun for levende om en ulykkelig Mands forfærdelige Skæbne, en Mand, der i mange Henseender lignede Dem og begyndte ligesom De! Det var derfor, jeg ikke kunde vende Øjnene fra Dem, at jeg næppe en Gang kunde lade være at sige Dem med Ord, hvad mit Blik skulde røbe Dem! — „Ak se, hvorledes Dæmonerne udstrækker deres Kløer imod dig for at rive dig ned i Orkus!“ — det havde jeg Lyst til at raabe. — Jeg ønskede at gjøre Deres Bekjendtskab; det har jeg i det mindste opnaaet. — Lad mig fortælle Dem Historien om hin ulykkelige Mand, som jeg omtalte; maaske overbeviser De Dem saa om, at det ikke er taaget Hjærnespind, naar jeg synes, at De er i den mest truende Fare, og advarer Dem.“

Begge to, den fremmede og Baronen, tog Plads paa en ensomt staaende Bænk, og den fremmede begyndte paa følgende Maade:

„De samme glimrende Egenskaber, som udmærker Dem, Hr. Baron, havde ogsaa Chevalier Menars, og de vandt ham Mændenes Agtelse og Beundring og gjorde ham til Kvindernes Yndling. Kun med Hensyn til Rigdom havde Lykken ikke begunstiget ham i den Grad som Dem. Han var næsten trængende, og det blev ham kun muligt ved den mest regelmæssige Levemaade at optræde med den Anstand, som hans Stilling som Ætling af en fornem Familie krævede. Allerede af den Grund, at det mindste Tab var føleligt for ham og maatte gribe forstyrrende ind i hele hans Levevis, kunde han ikke indlade sig paa noget Spil; tilmed manglede han al Sans for det, og han bragte derfor intet Offer, naar han undgik at spille. Ellers lykkedes alt, hvad han foretog sig, paa en ganske mærkelig Maade, saa at Chevalier Menars' Lykke ligefrem blev til en Talemaade.

Imod Sædvane havde han en Aften ladet sig overtale til at besøge et Spillehus. De Venner, som var gaaet med ham, var snart fordybede i Spillet.

Uden Interesse og optaget af helt andre Tanker vandrede Chevalieren snart op og ned i Salen, snart stirrede han hen paa Spillebordet, hvor der strømmede Masser af Guld hen til Banken fra alle Sider. Da fik pludselig en gammel Oberst Øje paa Chevalieren og raabte højt: „For Pokker! Chevalier Menars er iblandt os og hans Lykke med ham, og vi kan ikke vinde, da han hverken har erklæret sig for Banken eller for Spillerne; men det skal ikke vedblive at gaa paa den Maade! Han skal øjeblikkelig spille for mig.“

Chevalieren kunde undskylde sig med sin Ubehændighed

og sin Mangel paa Erfaring saa meget, han vilde, Obersten gav ikke efter, Chevalieren maatte træde hen til Spillebordet.

Det gik Chevalieren ligesom Dem, Hr. Baron, han vandt paa hvert Kort, saa at han snart havde vundet en betydelig Sum for Obersten, der ikke noksom kunde glæde sig over den prægtige Idé, at han havde lagt Beslag paa Chevalier Menars' prøvede Lykke.

Denne Lykke, som forbavsede alle andre, gjorde ikke det mindste Indtryk paa Chevalieren, ja han vidste ikke en Gang selv, hvorledes det gik til; men hans Uvilje imod Spillet voxede endnu mere, saa at han næste Morgen, da Følgerne af denne gjennemvaagede Nat viste sig i aandelig og legemlig Mathed, paa det bestemteste foresatte sig paa ingen Maade igjen at besøge et Spillehus.

Dette Forsæt blev endnu mere bestyrket ved den gamle Obersts Adfærd. Denne havde det mest afgjorte Uheld, saa snart han tog et Kort i Haanden, og han beskyldte nu i mærkværdig Taabelighed Chevalieren for at være Skyld i denne Ulykke. Paa en paatrængende Vis forlangte han, at Chevalieren skulde spille for ham eller i alt Fald staa ved Siden af ham, naar han spillede, for ved sin Nærværelse at forjage den onde Dæmon, der altid gav ham daarlige Kort i Haanden. — Man véd, at der ikke er nogen, der er saa meningsløst overtroisk som Spillere. Kun ved med den største Alvor at afgive den Erklæring, at han hellere vilde slaas med ham end spille for ham, kunde Chevalieren blive af med Obersten, der just ikke var nogen Ven af Dueller. — Chevalieren forbandede sin Eftergivenhed mod den gamle Taabe.

For øvrigt kunde det ikke undgaas, at Historien om Chevalierens vidunderligt heldige Spil gik fra Mund til Mund, og

at der blev tilsat en hel Del gaadefulde og hemmelighedsfulde Ting, der fremstillede ham som en Mand, der stod i Pagt med højere Magter; men at Chevalieren ikke troede paa sin Lykke, ikke rørte et Kort, det maatte give det højeste Begreb om hans faste Karakter og endnu langt mere forøge den Agtelse, man i Forvejen nærede for ham.

Der kunde vel være gaaet et Aar, da Chevalieren kom i den mest pinlige Forlegenhed, fordi den lille Sum, af hvilken han levede, uventet udeblev. Han var nødt til at meddele det til sin mest trofaste Ven, der uden Ophævelse hjalp ham med det, han trængte til, men tillige kaldte ham den største Særling, der nogen Sinde havde existeret i Verden.

„Skæbnen," sagde han, „giver os Vink om, paa hvilken Vej vi skal søge at finde vor Lykke; det ligger kun i vor Ligegyldighed, naar vi ikke tager Hensyn til og ikke forstaar disse Vink. Den højere Magt, som raader over os, har meget tydeligt hvisket dig i Øret: „Hvis du vil erhverve Gods og Guld, saa gaa hen og spil, ellers vil du altid vedblive at være fattig, trængende og afhængig."

Først nu traadte den Tanke, hvor vidunderlig Lykken havde begunstiget ham ved Pharaobanken, levende frem for hans Sjæl, og vaagen og i Drømme saa' han Kort, hørte han Bankierens ensformige *„gagne — perd"* og Guldstykkernes Klirren.

„Det er sandt," sagde han til sig selv, „en eneste Nat som hin river mig ud af min Nød, fritager mig for den trykkende Forlegenhed at falde mine Venner til Besvær; det er Pligt at følge Skæbnens Vink."

Netop den Ven, der havde raadet ham til at spille, fulgte ham til Spillehuset og laante ham endnu tyve Louisdorer, for at han sorgløst kunde begynde sit Spil.

Hvis Chevalieren den Gang, da han pointerede for den gamle Oberst, havde spillet glimrende, saa var dette nu Tilfældet i dobbelt Grad. Blindt, uden Valg, trak han de Kort, som han satte paa, men ikke han, en højere, usynlig Magt som er fortrolig med Tilfældet, eller rettere sagt er det, som vi kalder for Tilfældet, syntes at ordne hans Spil. Da Spillet var endt, havde han vundet tusend Louisdorer.

Han vaagnede næste Morgen i en Slags Bedøvelse. De vundne Guldstykker laa ophobede ved Siden af ham paa Bordet. Han troede i det første Øjehlik, at han drømte. Han gned sig i Øjnene, tog fat i Bordet og rykkede det nærmere til sig. Men da han nu kom i Tanke om, hvad der var sket, da han rodede omkring i Guldstykkerne, talte dem med Velbehag og atter og atter talte dem, da gjennemtrængte for første Gang som et ødelæggende giftigt Pust Fryden over det lumske Mammon hele hans Væsen, da var det ude med den Renhed i Sindet, som han saa længe havde bevaret.

Han kunde næppe afvente Aftenen, før han gik til Spillebordet. Hans Lykke var den samme, saa at han i Løbet af faa Uger, i hvilke han næsten havde spillet hver Nat, havde vundet en betydelig Sum.

Der gives to Slags Spillere. For mange er, uden Hensyn til Gevinsten, Spillet selv en ubeskrivelig, hemmelighedsfuld Lyst. Tilfældets underlige Sammenkjædninger vexler i de sælsomste Spil, en højere Magts Herredømme træder klarere frem, og det er netop dette, der ægger vor Aand til at røre Vingerne og til at forsøge, om den ikke kan svinge sig ind i det dunkle Rige, i hin Magts skæbnesvangre Værksted for at belure dens Arbejde. — Jeg har kjendt en Mand, der i Dage og Nætter sad alene i sit Værelse og holdt Bank og spillede imod sig selv. Det var i mine Tanker en ægte

Spiller. — Andre har kun Gevinsten for Øje og betragter Spillet som et Middel til hurtigt at berige sig. Til denne Klasse slutte Chevalieren sig og beviste derved den Sætning, at den egentlige, dybere Spillesans ligger i den individuelle Natur, maa være medfødt.

Netop derfor blev den Kreds, i hvilken han færdedes som Spiller, snart for snæver for ham. Med den meget betydelige Sum, som han havde vundet, indrettede han en Bank, og ogsaa nu begunstigede Lykken ham i den Grad, at hans Bank efter kort Tids Forløb var den rigeste i Paris.

Som det ligger i Sagens Natur, samledes ogsaa de fleste Spillere om ham, den rigeste og heldigste Bankier. Spillerens vilde, uhyggelige Liv tilintetgjorde snart alle de aandelige og legemlige Fortrin, som ellers havde vundet Chevalieren andres Kjærlighed og Agtelse. Han holdt op med at være en trofast Ven, en ugenert, munter Selskabsmand, en ridderlig, galant Tilbeder af Damerne. Hans Sans for Videnskab og Kunst var udslukt, al hans Stræben efter at skride frem i Kundskab og Indsigt var borte. I hans dødblege Aasyn, i hans mørke Øjne, der funklede af en dunkel Ild, saa' man det fulde Udtryk af den ødelæggende Lidenskab, der havde ham i sine Garn — det var ikke Spillelidenskab, nej, den modbydeligste Havesyge, som Satan selv havde tændt i hans Indre — med ét Ord: Han var den mest fuldendte Bankier, som man kunde tænke sig.

En Nat havde Lykken været Chevalieren mindre gunstig, uden at han just havde lidt noget betydeligt Tab. Da traadte en lille gammel, vissen Mand, der var tarvelig klædt og næsten saa' modbydelig ud, hen til Spillebordet, tog med skjælvende Haand et Kort og satte et Guldstykke paa det. Flere af Spillerne saa' med dyb Forbavselse paa den gamle, men be-

handlede ham med paafaldende Foragt, uden at han saa meget som fortrak en Mine, langt mindre beklagede sig over det med et Ord.

Den gamle tabte og tabte den ene Indsats efter den anden; men jo større hans Tab blev, desto mere glædede de andre Spillere sig. Ja, da den gamle, der stadig fordoblede sin Indsats, en Gang havde sat fem Hundrede Louisdorer paa ét Kort og i samme Øjeblik tabte dem, raabte én, idet han lo højt: „God Lykke, Signor Vertua, god Lykke, tab ikke Modet, bliv bare ved at sætte! I ser mig ud til, at I dog, naar det kommer til Stykket, vil sprænge Banken med en uhyre Gevinst.“

Den gamle kastede et Basiliskblik paa Spotteren og ilede hurtigt af Sted, men kom en halv Time efter tilbage med Lommerne fyldte med Guld. I den sidste Taille maatte han imidlertid holde op, da han igjen havde bortspillet alt det Guld, han havde hentet.

Chevalieren, der, til Trods for sit elendige Liv, dog holdt paa en vis Anstand, som han ønskede, man skulde iagttage ved hans Bank, havde i højeste Grad været misfornøjet med den Haan og den Foragt, hvormed man behandlede den gamle. Det var ham Grund nok til, da Spillet var forbi, og den gamle havde fjærnet sig, meget alvorligt at henvende sig til den omtalte Spotter og til et Par andre Spillere, hvis haanlige Adfærd mod den gamle havde været mest paafaldende, og som Chevalieren derfor havde opfordret til at blive tilbage. „Aa,“ udbrød den ene, „I kjender ikke Francesco Vertua, ellers vilde I slet ikke beklage jer over os og vor Opførsel, men tværtimod godkjende den. Jeg skal sige eder, at denne Vertua, der er Neapolitaner af Fødsel, og som har været femten Aar i Paris, er den laveste, smudsigste, mest ond-

artede Gnier og Aagerkarl, man kan tænke sig. Enhver menneskelig Følelse er ham fremmed. Han kunde se sin egen Broder vride sig i Dødskampen for hans Fod, og det vilde være forgjæves at fravriste ham en eneste Louisdor, selv om Broderen kunde reddes derved. En Mængde Menneskers, ja, hele Familiers Eder og Forbandelser hviler tungt paa ham, fordi han ved sine sataniske Spekulationer har styrtet dem i den dybeste Elendighed. Han er bittert hadet af alle dem, som kjender ham, enhver ønsker, at Hævnen for alt det onde, som han har gjort, maa ramme ham og gjøre Ende paa hans brødebetyngede Liv. Han har aldrig spillet før — i det mindste ikke saa længe han har været i Paris, og I kan derfor ikke undre eder over den store Forbavselse, som greb os, da den gamle Gnier traadte hen til Spillebordet. Derfor havde vi vel ogsaa Ret til at glæde os over hans betydelige Tab; thi det vilde have været alt for galt, hvis Lykken havde begunstiget den Skurk. Det er kun alt for sikkert, at eders Banks Rigdom har forblændet den gamle Taabe. Han tænkte paa at plukke eder og mistede selv sine Fjer. Men det er og bliver mig dog ubegribeligt, at Vertua saa ganske imod en Gniers egentlige Karakrer kan beslutte sig til saa højt Spil. Naa! han kommer vel ikke igjen! Jeg antager, vi er fri for ham.“

Denne Formodning slog imidlertid ingenlunde til; thi allerede den følgende Aften stod Vertua atter ved Chevalierens Bank og satte og tabte langt betydeligere end den foregaaende Aften. Men han vedblev at være rolig, ja, han smilede endogsaa undertiden med en bitter Ironi, som om han vidste i Forvejen, hvor snart alt vilde blive helt anderledes. Men som en Lavine voxede mere og mere rivende i hver af de følgende Nætter den gamles Tab, saa at man til sidst kunde regne

ud; at han omtrent havde tabt tredive Tusend Louisdorer til Banken. Da kom han en Gang, efter at Spillet allerede for længe siden var begyndt, ligbleg og med forstyrrede Blikke ind i Salen og stillede sig i nogen Afstand fra Spillebordet med Øjnene stift fæstede paa de Kort, som Chevalieren lagde op. Endelig da Chevalieren atter havde blandet Kortene og ladet tage af, og da han lige vilde begynde Taillen, raabte den gamle i en skingrende Tone: „Holdt!“ saa at næsten alle saa' sig forfærdede om. Da nærmede den gamle sig Chevalieren og sagde til ham med tonløs Røst: „Chevalier, mit Hus i St. Honoré-Gaden med hele dets Bohave og, hvad jeg ejer af Sølv, Guld og Juveler, er vurderet til firsindstyve tusend Fancs. Vil I holde den Indsats?“

„Ja vel,“ svarede Chevalieren koldt uden at se sig om efter den gamle, og han begyndte Taillen.

„Damen,“ sagde den gamle, og næste Gang havde Damen tabt. — Den gamle fo'r tilbage og lænede sig til Væggen uden at kunne bevæge sig, han lignede en Billedstøtte. Ingen brød sig videre om ham.

Spillet var endt; Spillerne forsvandt efterhaanden. Chevalieren og hans Medhjælpere gjemte det vundne Guld; da kom den gamle Vertua vaklende frem fra en Krog som et Spøgelse og sagde med hul Stemme til Chevalieren: „Endnu et Ord, Chevalier — et eneste Ord!“

„Hvad vil I?“ svarede Chevalieren, idet han tog Nøglen af Kassen og maalte den gamle foragteligt fra Top til Taa.

„Jeg har tabt hele min Formue til eders Bank,“ sagde den gamle; „intet, slet intet har jeg beholdt tilbage; jeg véd ikke, hvor jeg i Morgen skal lægge mit Hoved, eller hvormed jeg skal stille min Sult, jeg tager min Tilflugt til eder, Chevalier. Laan mig en Tiendedel af den Sum, som I har vundet fra

mig, saa jeg atter kan begynde min Forretning og arbejde mig op af den dybeste Nød.“

„Hvor kan det falde eder ind?“ svarede Chevalieren. „Hvad mener I, Signor Vertua? Véd I da ikke, at en Bank aldrig maa laane Penge ud af sin Gevinst? Det strider mod den gamle Regel, som jeg ikke kan afvige fra.“

„I har Ret,“ sagde Vertua, „I har Ret, Chevalier, min Fordring var vanvittig — overdreven — en Tiendedel! Nej, laan mig en Tyvendedel! —“

„Jeg siger eder jo,“ svarede Chevalieren ærgerligt, „at jeg aldeles ikke vil laane noget ud af min Gevinst.“.

„Det er sandt,“ sagde Vertua, idet hans Ansigt blev blegere og blegere og hans Blik mere og mere stift. „Det er sandt! I kan ikke laane noget ud — det plejede jeg jo heller ikke at gjøre — men giv Tiggeren en Almisse, giv ham hundrede Louisdorer af den Rigdom, som den blinde Lykke har kastet i eders Skjød.“

„I forstaar i Sandhed at pine Folk, Signor Vertua,“ sagde Chevalieren vredt. „Jeg siger jer, I faar ikke hundrede — ikke halvtredsindstyve — ikke tyve — ikke en eneste Louisdor af mig. Jeg maatte jo være gal, hvis jeg i mindste Maade vilde støtte jer, saa I atter kunde begynde paa eders skammelige Haandværk. Skæbnen har knust jer i Støvet som en giftig Orm, og det vilde være formasteligt at rejse jer igjen. Af Sted med jer og gaa til Grunde, som I fortjener!“

Vertua trykkede begge Hænder imod sit Bryst og faldt sammen med et dybt Suk. Chevalieren befalede sin Tjener at bringe Kassen ned i Vognen og sagde derpaa meget højt: „Naar overleverer I mig eders Hus og eders Sager, Signor Vertua?“

Da mandede Vertua sig op og sagde med fast Stemme: „Nu strax — i dette Øjeblik, Chevalier! Gaa med mig!“

„Det er godt,“ svarede Chevalieren. „I kan kjøre med mig hen til eders Hus, som I saa maa forlade for stedse i Morgen tidlig.“

Hverken Vertua eller Chevalieren sagde et eneste Ord hele Vejen. — Da de var komne til Huset i St. Honoré-Gaden, ringede Vertua.

En gammel Morlil aabnede Porten, og da hun fik Øje paa Vertua, udbrød hun: „Ak, naadige Frelser, er det endelig jer, Signor Vertua? Angela har næsten ængstet sig til Døde for jer Skyld.“

„Ti!“ svarede Vertua. „Gud give, at Angela ikke har hørt den ulyksalige Klokke; hun maa ikke vide, at jeg er kommet hjem.“

Med disse Ord tog han Armstagen med de brændende Lys fra den gamle, der var ganske forstenet, og lyste Chevalieren ind i sit Værelse.

„Jeg er forberedt paa alt,“ sagde Vertua, „I hader og foragter mig, Chevalier, I ødelægger mig til Glæde for eder selv og andre, men I kjender mig ikke. Jeg vil da sige jer, at jeg en Gang var Spiller ligesom I, at den lunefulde Lykke var mig lige saa gunstig som eder, at jeg rejste gjennem hele Evropa og dvælede alle Vegne, hvor det høje Spil og Haabet om stor Vinding lokkede mig, og at Guldet i min Bank uophørlig hobede sig op som i eders. Jeg havde en smuk, trofast Hustru, som jeg forsømte, og som var elendig i den mest straalende Rigdom. Da hændte det en Gang, da jeg holdt Bank i Genua, at en ung Romer bortspillede hele sin rige Arvelod i min Bank. Ligesom jeg i Dag bad eder, saaledes bad han mig om at laane ham Penge, saa at han i alt

Fald kunde rejse tilbage til Rom. Jeg afslog ham dette med en haanlig Latter, og i vanvittigt Raseri og dyb Fortvivlelse stødte han den Stilet, han bar hos sig, dybt ind i mit Bryst. Det var kun med Besvær, at det lykkedes Lægerne at redde mig; men mit Sygeleje var langvarigt og smerteligt. Da plejede min Hustru mig, holdt mig oppe, naar jeg var ved at bukke under af Kval, og med Helbredelsen dæmrede der en Følelse i mig, som jeg endnu aldrig havde kjendt, og den blev mægtigere og mægtigere. Spilleren bliver fremmed for alle menneskelige Rørelser; deraf kom det, at jeg ikke vidste, hvad en Kvindes Kjærlighed og trofaste Hengivenhed vil sige. Hvad mit utaknemmelige Hjærte havde forbrudt imod min Hustru, og for hvilken skrækkelig Færd jeg havde ofret hende, det brændte mig nu dybt i Sjælen. Som frygtelige Hævnens Aander saa' jeg nu alle dem, hvis Livslykke, hvis hele Tilværelse jeg havde dræbt med formastelig Ligegyldighed, og jeg hørte deres hule, hæse Gravrøster, som bebrejdede mig al Skyld og alle Forbrydelser, til hvilke jeg havde lagt Spiren. Kun min Hustru formaaede at forjage den navnløse Jammer og den Forfærdelse, som da betog mig — jeg aflagde et Løfte om, at jeg aldrig vilde røre et Kort mere — jeg trak mig tilbage — jeg rev mig løs fra de Baand, som bandt mig — jeg modstod mine Medhjælperes fristende Tale, da de ikke vilde undvære mig og min Lykke. En lille Villa ved Rom, som jeg kjøbte, var det Sted, til hvilket jeg flygtede med min Hustru, da jeg var bleven helt rask. — Ak! kun et eneste Aar opnaaede jeg en Ro og Tilfredshed, som jeg aldrig havde anet. Min Hustru fødte mig en Datter og døde faa Uger efter. Jeg var fortvivlet, jeg anklagede Himlen og forbandede saa igjen mig selv, mit ryggesløse Liv, som den evige Magt tog Hævn for, da den berøvede mig min Hustru, der havde

frelst mig fra Ødelæggelse — det eneste Væsen, som gav mig Trøst og Haab. Som en Forbryder, der frygter Ensomhedens Rædsler, følte jeg mig drevet bort fra min Villa her til Paris. Angela blomstrede, hun blev sin Moders skjønne Billede — ved hende hang hele mit Hjærte, for hendes Skyld lagde jeg Vægt paa, ikke blot at bevare en betydelig Formue, men ogsaa at forøge den. Det er sandt, jeg laante Penge ud mod høje Renter; men det er skammelig Bagvaskelse, naar man beskylder mig for bedragerisk Aager. Og hvem er disse Anklagere? — Letsindige Folk, som vedbliver at pine mig, til jeg laaner dem Penge, som de bortødsler som en værdiløs Ting, medens de saa bliver ude af sig selv, naar jeg med ubønhørlig Strænghed forlanger de Penge, som ikke tilhører mig, men min Datter, hvis Formue jeg betragter mig som Forvalter af. Det er ikke længe siden, at jeg friede et ungt Menneske fra Skjændsel og Ødelæggelse ved at laane ham en betydelig Sum. Jeg omtalte ikke min Fordring med en Stavelse, da jeg vidste, at han var bundfattig — før han havde faaet en meget rig Arv. Da opfordrede jeg ham til at betale sin Gjæld. — I tror mig vist næppe, Chevalier, naar jeg siger, at den letsindige Skurk, der kunde takke mig for sin Existens, nægtede at skylde mig noget, at han kaldte mig en nederdrægtig Gnier, da jeg henvendte mig til Domstolene og tvang ham til at betale sin Gjæld. — Jeg kunde fortælle jer flere af den Slags Begivenheder, som har gjort mig haard og følelsesløs, naar jeg ser Letsindighed og Slethed. Og desuden! — jeg kunde sige jer, at jeg har aftørret mangen en bitter Taare, at mangen en Bøn for mig og Angela er steget op til Himlen; men I vilde anse det for falsk Praleri og desuden ikke regne det for noget, da I er Spiller. — Jeg troede, at de evige Magter var forsonede — det var kun Indbildning;

thi Satan fik Lov til at forblænde mig paa en forfærdeligere Maade end nogen Sinde før. — Jeg hørte Tale om eders Lykke, Chevalier. Hver Dag hørte jeg, at denne og hin havde spillet hos jer, til han var Tigger. Da faldt jeg paa den Tanke, at jeg var udset til at sætte min Spillerlykke, som endnu aldrig havde forladt mig, imod eders, at det stod i min Magt at gjøre Ende paa eders Færd, og denne Tanke, som kun et sælsomt Vanvid kunde avle, lod mig ikke have Ro eller Rist længere. Derfor kom jeg til eders Bank; derfor blev jeg ikke revet ud af min skrækkelige Blindhed, før min Datters, før Angelas Formue var eders. — Nu er det forbi. — I tillader dog vel, at min Datter tager sit Tøj med sig?“

„Eders Datters Tøj,“ svarede Chevalieren, „kommer ikke mig ved. I kan ogsaa tage Sengeklæder og de nødvendige Husredskaber med. Hvad skal jeg med det Pjaltekram? Men pas paa, at I ikke tager noget værdifuldt, som tilhører mig.“

Den gamle Vertua stirrede et Par Sekunder maalløs paa Chevalieren, saa styrtede der en Taarestrøm ud af hans Øjne. Ganske tilintetgjort, ude af sig selv af Jammer og Fortvivlelse sank han ned foran Chevalieren og udbrød med hævede Hænder:

„Chevalier, har I endnu en menneskelig Følelse i eders Bryst — saa vær barmhjærtig — barmhjærtig! — Det er ikke mig, det er min Datter, min Angela, det uskyldige Barn, som I ødelægger! — Aa, vær barmhjærtig imod hende, laan hende, hende, Angela, en Tyvendedel af hendes Formue, som I har røvet! — Ak, jeg véd, at I vil bønhøre mig! — Ak! Angela, min Datter!“

Og saa hulkede, jamrede og stønnede den gamle og raabte i en hjærteskærende Tone sin Datters Navn.

„Denne smagløse Scene begynder at kjede mig,“ sagde

Chevalieren ligegyldigt og ærgerligt; men i samme Øjeblik sprang Døren op, og ind styrtede en Pige i hvid Natdragt med opløst Haar og ligblegt Aasyn. Hun fo'r hen til den gamle Vertua, fik ham til at rejse sig, tog ham i sine Arme og udbrød: „Aa, Fader, Fader! Jeg har hørt — jeg véd alt. — Har I da tabt alt, alt? — Har I ikke eders Angela? Hvad behøver I Guld og Gods for? — Eders Angela vil jo føde og pleje eder. — Fader, I maa ikke nedværdige eder længere lige over for dette foragtelige Umenneske — det er ikke os, det er ham, der er fattig og elendig i al sin skammelige Rigdom; thi han staar forladt i en skrækkelig, trøstesløs Ensomhed. Paa hele Jorden gives der ikke et elskende Hjærte, som klynger sig til hans Bryst, som aabner sig for ham, naar han fortvivler over Livet, over sig selv. — Kom, Fader — forlad dette Hus med mig — kom, lad os ile bort, for at det forfærdelige Menneske ikke skal fryde sig over eders Jammer!“

Vertua sank helt afmægtig om i en Lænestol. Angela knælede ned foran ham, greb hans Hænder, kyssede og klappede dem, opregnede med barnlig Snaksomhed alle de Talenter, alle de Kundskaber, som hun raadede over, og med hvilke hun vilde ernære sin Fader, besvor ham under hede Taarer om dog at lade være med at sørge, da nu dog Livet først vilde have det rette Værd for hende, naar hun kunde brodere, sy, synge, spille paa Guitar for sin Faders Skyld og ikke blot for at more sig.

Hvem, hvilken forstokket Synder kunde være ligegyldig ved Synet af Angela, der straalede i den største Skjønhed, medens hun med sin søde, milde Stemme trøstede den gamle Fader, og den reneste Kjærlighed og den barnagtigste Dyd strømmede ud af hendes inderste Hjærte?

Endnu anderledes gik det Chevalieren. Et helt Helvede af Kval og Samvittighedsnag vaagnede i hans Indre. Angela syntes ham at være en straffende Guds Engel, for hvis Glans en formastelig Blindheds Taageslør forsvandt, saa at han med Rædsel saa' sit elendige Jeg i modbydelig Nøgenhed.

Og midt igjennem dette Helvede, hvis Flammer rasede i Chevalierens Indre, fo'r der en guddommelig, ren Straale, hvis Lys var den sødeste Fryd og Himlens Salighed; men denne Straale gjorde den navnløse Kval endnu forfærdeligere.

Chevalieren havde endnu aldrig elsket. Da han saa' Angela, oprandt det Øjeblik, i hvilket han skulde blive grebet af den heftigste Lidenskab og tillige af den fuldstændige Haabløsheds tilintetgjørende Smerte; thi haabe kunde vel ikke den Mand, hvem dette rene Barn, den skjønne Angela, maatte se saaledes paa, som hun saa' paa ham.

Chevalieren vilde tale. Han formaaede det ikke; det var, som om hans Tunge var lammet. Endelig tog han sig sammen og stammede med bævende Stemme: „Signor Vertua, hør mig — jeg har ikke vundet noget fra jer, slet intet — dér staar min Kasse — den er eders! — Nej — jeg maa betale jer endnu mere — jeg staar i eders Gjæld — tag, tag!“

„Aa, min Datter!“ udbrød Vertua; men Angela rejste sig, traadte hen til Chevalieren, saa' stolt paa ham med et straalende Blik og sagde alvorligt og fattet:

„Chevalier, I skal vide, at der gives højere Ting end Gods og Guld; der gives Følelser, som er eder fremmede, men som opfylder vor Sjæl med Himlens Trøst og faar os til med Foragt at tilbagevise eders Gave, eders Naade — behold det Mammon, der tynges af den Forbandelse, som forfølger eder, den hjælpeløse, ryggesløse Spiller!“

„Ja," udbrød Chevalieren ude af sig selv med et vildt Blik og med forfærdelig Stemme, „ja, forbandet — forbandet vil jeg være, nedslynget i det dybeste Helvede, hvis nogen Sinde denne Haand igjen rører et Kort! — Og hvis I da støder mig fra jer, Angela, saa er det eder, der bringer redningsløs Fortabelse over mig! — Aa, I véd ikke — I forstaar mig ikke — I maa kalde mig vanvittig — men I vil føle det, I vil vide alt, naar jeg ligger for eders Fod med sønderknust Hjærneskal! — Angela, det gjælder Liv eller Død! — Lev vel! —"

Med disse Ord styrtede Chevalieren fortvivlet bort. Vertua gjennemskuede ham helt, han vidste, hvad der var foregaaet i ham, og søgte at gjøre den skjønne Angela begribeligt, at der kunde indtræde visse Forhold, som Nødvendigheden kunde hidføre, og som tvang ham til at modtage Chevalierens Gave. Angela ræddedes ved Tanken om at skulle forstaa sin Fader. Hun indsaa ikke, hvorledes det kunde være muligt, at hun nogen Sinde kunde betragte Chevalieren med andet end Foragt.

Skæbnen, som saa ofte former sig i det menneskelige Hjærtes inderste Dyb ubevidst for det selv, vilde, at det ikke tænkte, det ikke anede skulde ske.

Chevalieren var til Mode, som om han pludselig var vaagnet op af en frygtelig Drøm; han saa' sig paa Randen af en Helvedes Afgrund og udstrakte forgjæves Armene efter den straalende Skikkelse, der havde vist sig for ham, ikke for at redde ham — nej, for at minde ham om, at han var fordømt.

Til Forbavselse for hele Paris forsvandt Chevalier Menars' Bank. Ham selv saa' man heller ikke mere, og dette førte til de mest forskjellige og æventyrlige Rygter, af hvilke det

ene var mere usandfærdigt end det andet. Chevalieren undgik alt Samkvem med andre; hans Kjærlighed viste sig i den dybe, mest uovervindelige Sorg. Da skete det, at den gamle Vertua en Dag traadte ham i Møde med sin Datter i de ensomme, mørke Gange i Malmaison-Haven.

Angela, som havde troet, at hun kun kunde se paa Chevalieren med Afsky og Foragt, følte sig bevæget paa en sælsom Maade, da hun saa' ham for sig ligbleg, ganske forvirret; han kunde af Undseelse og Ærbødighed næppe faa Mod til at slaa Øjnene op. Hun vidste meget godt, at Chevalieren siden hin skæbnesvangre Nat helt havde opgivet Spillet, og at han havde forandret hele sin Levevis. Hun, hun alene havde bevirket alt dette — hun havde reddet Chevalieren fra Ødelæggelse! Kunde noget smigre den kvindelige Forfængelighed mere?

Deraf kom det, at da Vertua havde vexlet de sædvanlige Høflighedsytringer med Chevalieren, spurgte Angela i en Tone, der var fuld af blid, velgjørende Mildhed: „Hvad er der i Vejen med jer, Chevalier Menars? I ser meget syg og daarlig ud — I skulde virkelig betro jer til en Læge."

Man kan tænke sig, at Angelas Ord opfyldte Chevalieren med Trøst og Haab. I dette Øjeblik var han ikke mere den samme. Han hævede Hovedet; han formaaede at tale det Sprog, som vælder ud af den inderste Sjæl, og som tidligere havde aabnet alle Hjærter for ham. Vertua mindede ham om, at han skulde tage det Hus i Besiddelse, som han havde vundet.

„Ja," udbrød Chevalieren begejstret, „ja, Signor Vertua, det vil jeg — jeg kommer til jer i Morgen; men tillad, at vi ret omhyggeligt overvejer Betingelserne, selv om det skulde vare i flere Maaneder."

„Ja, lad det ske, Chevalier," svarede Vertua smilende. „Det tykkes mig, at der med Tiden kunde komme flere Ting paa Tale, som vi for Øjeblikket ikke har Lyst til at tænke paa."

Chevalieren, der havde fundet Trøst, blev nu et nyt Menneske og viste igjen al den Elskværdighed, som han fordum havde udfoldet, før den ødelæggende Lidenskab rev ham med sig. Hans Besøg hos den gamle Signor Vertua blev mere og mere hyppige, og Angela kom til at holde mere og mere af den Mand, hvis reddende Skytsengel hun havde været, indtil hun endelig troede, at hun elskede ham af sit ganske Hjærte, og lovede ham at give ham sin Haand til stor Glæde for den gamle Vertua, der først nu syntes, at hans Mellemværende med Chevalieren, til hvem han havde tabt hele sin Formue, var fuldstændig ordnet.

Angela, Chevalier Menars' lykkelige Brud, sad en Dag, opfyldt af Tanker om Elskovs Fryd og Salighed, som vel en ung Brud plejer at være, helt aandsfraværende ved Vinduet. Da drog under lystige Trompetfanfarer et Regiment Jægere forbi; det skulde drage til Felttoget i Spanien. Angela betragtede med Deltagelse disse Folk, der var viede til Døden i den onde Krig; da saa' et pur ungt Menneske, idet han hurtigt vendte sin Hest til den ene Side, op paa Angela, og hun sank afmægtig tilbage i sin Stol.

Denne Jæger, som drog den blodige Død i Møde, var ingen anden end den unge Duvernet, Naboens Søn, med hvem hun var voxet op, som næsten var kommet daglig i deres Hus og først var udeblevet, efter at Chevalieren havde indfundet sig.

Af den unge Mands bebrejdende Blik — den bitre Død laa i det — saa' Angela først nu ikke blot, hvor usigeligt han elskede hende — nej, ogsaa hvor inderligt hun selv

elskede ham uden at være sig det bevidst, hun, som var bedaaret og blændet af den Glans, som Chevalieren mere og mere forstod at udbrede omkring sig. Nu først forstod hun Ynglingens ængstelige Suk, hans stille fordringsfri Bejlen; nu først forstod hun sit eget ængstelige Hjærte — nu vidste hun, hvad der havde faaet hende til at føle Uro, naar Duvernet kom, naar hun hørte hans Røst.

„Det er for sent — han er tabt for mig! —“ saaledes talte Angela til sig selv. Hun havde Mod til at bekæmpe den trøstesløse Følelse, der syntes at skulle sønderrive hendes Indre, og netop fordi hun havde Mod dertil, lykkedes det hende ogsaa.

At der maatte være hændet noget, kunde desuagtet ikke undgaa Chevalierens skarpe Blik; men han var fintfølende nok til ikke at ville løse en Gaade, som Angela mente, hun maatte skjule for ham; han nøjedes med at fremskynde Brylluppet for at gjøre enhver truende Fjende magtesløs, og han forstod at indrette denne Højtid med fin Takt og med ægte Sans for sin skjønne Bruds Stilling og Stemning, saa hun alene af den Grund paa ny indsaa, hvor elskværdig hendes Mand var.

Chevalieren opførte sig imod Angela med den mest udsøgte Opmærksomhed lige over for det mindste af hendes Ønsker, med den usminkede Højagtelse, der oprinder af den reneste Kjærlighed, og derfor blev Mindet om Duvernet efterhaanden udslettet i hendes Sjæl. Den første Skygge, der traadte ind i hendes Lykkes Liv, var den gamle Vertuas Sygdom og Død. Siden hin Nat, da han havde tabt hele sin Formue i Chevalierens Bank, havde han ikke rørt et Kort igjen; men i hans Livs sidste Øjeblikke syntes Spillet helt at opfylde hans Sjæl. Medens Præsten, som var kommet

for i hans Dødsstund at give ham Kirkens Trøst, talte til ham om himmelske Ting, laa han der med lukkede Øjne og mumlede mellem Tænderne: *gagne — perd,* — og medens hans Hænder bævede i Dødskampen, gjorde han Bevægelser, som om han tog Kort af og trak Kort. Forgjæves bøjede Angela og Chevalieren sig ned over ham og talte de ømmeste Ord til ham; han syntes ikke mere at kjende dem, ikke at se dem, og han døde med et Suk, idet han sagde: *gagne.*

Fuld af den dybeste Smerte kunde Angela ikke andet end føle en uhyggelig Gru over den Maade, paa hvilken hendes Fader var død.

Billedet af hin forfærdelige Nat, i hvilken hun for første Gang havde set Chevalieren som den mest forhærdede og formastelige Spiller, traadte atter levende frem for hendes Øjne, og den frygtelige Tanke rejste sig i hendes Sjæl, at Chevalieren kunde kaste sin Englemaske og i sin oprindelige, djævelske Skikkelse træde haanligt frem igjen for hende og begynde paa sit gamle Liv.

Kun alt for snart skulde Angelas skrækkelige Anelser blive til Sandhed.

Hvilke Gys der end havde gjennemtrængt Chevalieren, da den gamle Francesco Vertua døde, idet han forsmaaede Kirkens Trøst og i Dødsøjeblikket ikke kunde banlyse Tanken om sit tidligere syndefulde Liv, saa var dog netop derved — han vidste ikke, hvorledes det gik til — Spillet traadt mere levende frem for ham end nogen Sinde før, saa at han hver Nat i Drømme holdt Bank og ophobede nye Rigdomme.

I samme Grad som Angela blev betaget af Mindet om, hvordan Chevalieren tidligere var forekommet hende, og som det blev umuligt for hende at bibeholde det kjærlige, tillidsfulde Væsen, med hvilket hun ellers var traadt ham i Møde,

i netop samme Grad opstod der i Chevalierens Sjæl Mistillid til Angela, hvis forlegne Væsen han tilskrev hin Hemmelighed, som en Gang havde forstyrret Angelas Sindsro, og som hun ikke havde meddelt ham. Denne Mistillid avlede Ubehag og Vrede, som han lod komme til Orde i alle Slags Ytringer, der saarede Angela. I sælsom, sjælelig Vexelvirkning traadte saa Mindet om den ulykkelige Duvernet frem i Angelas Sjæl og med det den trøstesløse Følelse af en Kjærlighed, der som den skjønneste Blomst var spiret i hendes unge Hjærte, men var ødelagt for evigt. Ægtefolkenes Forstemthed blev større og større, indtil det kom saa vidt, at Chevalieren fandt sit ganske jævne Liv kjedsommeligt og smagløst og af al Magt længtes ud i Verden.

Hans onde Stjærne begyndte at raade. Hvad indre Misfornøjelse og Harme havde begyndt, det fuldendte et ryggesløst Menneske, som tidligere havde været Croupier ved Chevalierens Bank, og som ved alle Slags lumske Talemaader bragte det saa vidt, at Chevalieren fandt sin Adfærd barnagtig og latterlig. Han kunde ikke begribe, hvorledes han for en Kvindes Skyld havde kunnet forlade en Verden, som alene syntes ham værd at leve i.

Det varede ikke længe, saa straalede Chevalier Menars' rige Guldbank prægtigere end nogen Sinde før. Lykken havde ikke forladt ham; det ene Offer efter det andet faldt, og han sammenhobede Rigdomme. Men Angelas Lykke, der havde lignet en kort, skjøn Drøm, var paa en frygtelig Maade tilintetgjort. Chevalieren behandlede hende med Ligegyldighed, ja, med Foragt. Ofte saa' hun ham slet ikke i flere Uger, i Maaneder; en gammel Hushovmester besørgede de huslige Forretninger; Tjenerskabet skiftede efter Chevalierens Lune,

saa at Angela, der blev fremmed i sit eget Hus, ikke fandt Trøst noget Steds.

Naar hun i søvnløse Nætter hørte, at Chevalierens Vogn holdt uden for Huset, at den tunge Kasse blev slæbt op, at Chevalieren kastede om sig med korte og barske Ord og saa klirrende slog Døren i til sit Værelse, brød der en Strøm af bitre Taarer ud af hendes Øjne, og i den dybeste, mest hjærteskærende Jammer raabte hun hundrede Gange Navnet Duvernet og bønfaldt den evige Magt om at ende hendes elendige, sorgfulde Liv.

Det hændte, at en ung Mand af god Familie, efter at han havde tabt hele sin Formue til Chevalierens Bank, i Spillehuset, tilmed i det samme Værelse, hvor Banken blev holdt, jagede sig en Kugle igjennem Hovedet, saa at Blodet og Hjærnen sprøjtede ud over Spillerne, der forfærdede spredte sig til alle Sider. Kun Chevalieren vedblev at være ligegyldig og spurgte, da alle vilde gaa, om det var Skik og Brug, at man forlod Banken før den bestemte Time for en Nars Skyld, der ikke havde haft Conduite i Spil.

Begivenheden vakte stor Opsigt. De mest drevne, forhærdede Spillere var indignerede over Chevalierens exempelløse Opførsel. Alle rejste sig imod ham; Politiet hævede hans Bank. Man beskyldte ham desuden for falsk Spil — hans uhørte Lykke talte for, at der var Sandhed i Anklagen. Han kunde ikke rense sig; den Bøde, han maatte betale, berøvede ham en betydelig Del af hans Rigdom. Han saa' sig beskæmmet, foragtet — da vendte han tilbage til sin Hustru, som han havde mishandlet, og som dog igjen modtog ham, den angerfulde, der mindede om hendes Fader, som ogsaa var vendt tilbage fra det vilde Spillerliv; der vaag-

nede i hende et Glimt af Haab om, at Chevalierens Forvandling nu, da han var bleven ældre, virkelig vilde vare ved.

Chevalieren forlod Paris med sin Hustru og drog til Genua, Angelas Fødeby.

Her levede han i den første Tid meget stille; men det vilde ikke lykkes at gjenoprette det rolige, gode Forhold til Angela: det havde hans onde Dæmon ødelagt. Det varede ikke længe, saa vaagnede hans Utaalmodighed igjen, og den drev ham ud af Huset i rastløs Ustadighed. Hans daarlige Rygte var fulgt med ham fra Paris til Genua. Han kunde slet ikke vove at oprette en Bank, uagtet han følte sig drevet til det med uimodstaaelig Magt.

Paa den Tid holdt en fransk Oberst, hvem haarde Saar havde gjort uduelig til Krigstjeneste, den rigeste Bank i Genua. Med Misundelse og dybt Had i Hjærtet begav Chevalieren sig til denne Bank, idet han tænkte, at hans vante Held snart vilde hjælpe ham til at ødelægge hans Medbejler. Da Chevalieren traadte ind, raabte Obersten til ham med et lystigt Lune, som ellers ikke var ham egent, at nu var først Spillet noget værdt, siden Chevalier Menars og hans Lykke kom, nu gjaldt det om den Kamp, der ene og alene gjorde Spillet interessant.

I Virkeligheden havde ogsaa Chevalieren i Begyndelsen den samme Lykke som ellers. Men da han stolede paa, at hans Lykke var uovervindelig og endelig raabte *Va banque,* havde han paa én Gang tabt en betydelig Sum.

Obersten, der ellers var ens, enten han havde Held eller Uheld, strøg Pengene til sig med levende Tegn paa den største Glæde. Fra dette Øjeblik af havde Heldet fuldstændig vendt sig fra Chevalieren.

Han spillede hver Nat, tabte hver Nat, indtil hans For-

mue var smeltet sammen til et Par Tusend Dukater, som han endnu ejede i Papirer.

Hele Dagen var Chevalieren vandret omkring og havde omsat disse Papirer i rede Penge, og han kom først hjem sent om Aftenen. Da Natten brød frem, vilde han af Sted med de sidste Guldstykker i Lommen; da traadte Angela, som anede, hvad der foregik, i Vejen for ham, og, idet en Taarestrøm brød ud af hendes Øjne, kastede hun sig for hans Fod og besvor ham ved Guds Moder og alle Helgene at opgive sin slette Færd og ikke at styrte dem i Nød og Elendighed.

Chevalieren løftede hende op, trykkede hende med smertelig Inderlighed til sit Bryst og sagde med tonløs Røst: „Angela, min kjære, søde Angela, det kan nu en Gang ikke være anderledes; jeg maa gjøre, hvad jeg ikke kan undlade. Men i Morgen — i Morgen er al din Sorg forbi; thi ved den evige Skaber, som raader over os, jeg sværger, at jeg i Dag spiller for sidste Gang! — Vær rolig, mit skjønne Barn — sov — drøm om lyksalige Dage, om et bedre Liv, som du gaar i Møde, det vil bringe mig Lykke!“

Med disse Ord kyssede Chevalieren sin Hustru og skyndte sig bort.

To Tailler, og Chevalieren havde tabt alt — alt!

Uden at røre sig af Pletten blev han staaende ved Siden af Obersten og stirrede i sløvt Vanvid paa Spillebordet.

„I pointerer ikke mere, Chevalier,“ sagde Obersten, idet han blandede til en ny Taille.

„Jeg har tabt alt,“ svarede Chevalieren, idet han med Magt tilkæmpede sig Ro.

„Har I da slet ikke mere?“ spurgte Obersten ved den næste Taille.

„Jeg er Tigger," udbrød Chevalieren med en Stemme, der bævede af Raseri og Smerte, idet han vedblev at stirre paa Spillebordet og ikke bemærkede, at Spillerne sejrede mere og mere over Bankieren.

Obersten spillede roligt videre.

„I har jo en smuk Hustru," hviskede Obersten uden at se paa Chevalieren, idet han blandede Kortene til den følgende Taille.

„Hvad vil I sige dermed?" udbrød Chevalieren vredt. Obersten tog af uden at svare Chevalieren.

„Ti Tusende Dukater eller — Angela!" sagde Obersten halvt bortvendt, idet han lod Kortene coupere.

„I er vanvittig!" udbrød Chevalieren, medens han nu, idet han begyndte at gjenvinde sin Fatning, opdagede, at Obersten stadig tabte og tabte.

„Tyve Tusende Dukater imod Angela," sagde Obersten sagte, idet han et Øjeblik holdt op med at blande Kortene.

Chevalieren tav. Obersten spillede videre, og Spillerne vandt næsten hvert eneste Spil.

„Lad gaa!" hviskede Chevalieren til Obersten, da den nye Taille begyndte — og han holdt paa Damen.

Damen tabte.

Tænderskærende trak Chevalieren sig tilbage og støttede sig mod Vinduskarmen med Død og Fortvivlelse i sit blege Aasyn.

Spillet var endt og med et haanligt: „Naa hvad bliver det saa til?" traadte Obersten hen til Chevalieren.

„I har gjort mig til Tigger," udbrød Chevalieren ganske som ude af sig selv, „men I maa være vanvittig, hvis I indbilder jer, at I kan vinde min Hustru. Er vi da i vilde, uciviliserede Egne — er min Hustru en Slavinde, der er

underkastet en ryggesløs Mands skammelige Vilkaarlighed, saa han kan sælge hende og spille hende bort? Men det er sandt — I skulde have betalt tyve Tusend Dukater, hvis Damen havde vundet, og derfor har jeg bortspillet Retten til enhver Indsigelse, hvis min Hustru vil forlade mig og følge eder. — Kom med og fortvivl, hvis min Hustru med Afsky viser den Mand tilbage, som hun skal følge som en æreløs Maitresse."

„Fortvivl selv!" svarede Obersten med haanlig Latter. „Fortvivl selv, Chevalier, hvis Angela afskyer eder — eder, den ryggesløse Synder, der har gjort hende elendig — og med Fryd og Henrykkelse styrter sig i mine Arme! — Fortvivl selv, naar I erfarer, at Kirkens Velsignelse har forbundet os, at Lykken kroner vore skjønneste Ønsker! — I kalder mig vanvittig — nej! jeg vilde kun vinde Retten fra eder; eders Hustru var jeg sikker paa — Hør, Chevalier, hør da, at eders Hustru elsker mig, mig usigeligt, det véd jeg — hør, at jeg er hin Duvernet, Naboens Søn, som er opdraget sammen med Angela og forenet med hende ved en inderlig Kjærlighed, som I fordrev med eders Djævelskunstner! — Ak, først da jeg maatte drage i Krig, indsaa Angela, hvad jeg var for hende. Jeg véd det hele. Det var for sent! — Den mørke Aand ingav mig den Tanke, at jeg kunde ødelægge eder i Spil, derfor hengav jeg mig til Spillet — fulgte eder til Genua — nu er det lykkedes mig — af Sted til eders Hustru!"

Chevalieren stod som knust, som ramt af tusend Lynstraaler. Hin skæbnesvangre Hemmelighed laa nu aaben for ham; først nu saa han helt den Ulykke, som han havde bragt over den stakkels Angela.

„Angela, min Hustru, skal afgjøre det," sagde han med tonløs Røst og fulgte Obersten, som stormede af Sted.

Da de var komne til Huset, og Obersten tog i Døren til Angelas Værelse, skubbede Chevalieren ham tilbage og sagde: Min Hustru sover; vil I vække hende op af hendes søde Søvn?“

„Hm!“ svarede Obersten. „Monstro Angela nogen Sinde har hvilet i en sød Søvn, siden I voldte hende denne navnløse Kval?“

Obersten vilde gaa ind i Værelset. Da styrtede Chevalieren sig ned for hans Fod og raabte fortvivlet: „Vær barmhjærtig — I gjorde mig til en Tigger, lad mig beholde min Hustru!“

„Saaledes laa den gamle Vertua for eders Fod, I følelsesløse Skurk, og formaaede ikke at blødgjøre eders stenhaarde Hjærte; derfor er Himlens Hævn nu over jer!“

Saaledes talte Obersten og vilde igjen gaa ind i Angelas Værelse.

Chevalieren sprang hen til Døren, rev den op fo'r hen til Sengen, i hvilken hans Hustru laa, og trak Forhænget til Side. Han raabte: „Angela, Angela!“ — bøjede sig ned over hende, greb hendes Haand — fo'r sammen i pludselig Dødsangst og raabte saa med frygtelig Stemme: „Se dér — I har vundet min Hustrus Lig!“

Forfærdet traadte Obersten hen til Sengen — der var ikke Spor af Liv — Angela var død — død!

Da hævede Obersten sin Haand truende mod Himlen, udstødte et Skrig og styrtede af Sted. Man har aldrig senere hørt noget om ham.“

Saaledes endte den fremmede og han forlod nu hurtigt Bænken, før den dybt rystede Baron formaaede at sige noget.

Et Par Dage derefter fandt man den fremmede, ramt af et Nerveslag, i hans Værelse. Han vedblev at være maalløs til sin Død, der fulgte et Par Timer efter. Hans Papirer viste, at han, der havde kaldt sig Baudasson, ikke var nogen anden end den omtalte ulykkelige Chevalier Menars.

Baronen erkjendte den Advarsel, som Himlen havde givet ham, idet den havde ført Chevalier Menars til ham, da han nærmede sig til Afgrundens Rand, og han lovede, at han vilde modstaa alle den daarende Spillerlykkes Tillokkelser.

Hidtil har han trolig holdt sit Ord.

BOGBINDER
PH. HANSEN
AMAGERTORV 10.

